הארץ

1 ש"ח יום ד' ט"ו באלול תשמ"ז, 9 בספטמבר VOL. 68/20782 SEPTEMBER 9 1987

"אפשר להפסיק לעשן"
הערב, בטלביזיה, ב"תצפית" ב-20.30
בחסות האגודה הישראלית למניעת עישון

המו"מ על השכר הופסק בחצות; הברפלד: נאלץ את נסים לשוב

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי: אי־אפשר לנהל מו"מ בשיחות טרנס־אטלנטיות • הלל דודאי דחה הצעת ההסתדרות לשלב קיצור ימים ושעות עבודה בתוספות שכר במסגרת עלות כוללת של 5%

מאת יהודית וינקלר־ כותבת "הארץ"

המו"מ על הסכם השכר במגזר הציבורי־ממשלתי: נקלע למשבר אמש סמוך לחצות בעקבות שיחה בין הלל דודאי, הממונה על השכר במשרד האוצר לשר נסים השוהה בארה"ב. אחרי השיחה דחה דודאי הצעה חדשה של ההסתדרות לשלב קיצור ימים וקיצור שעות עבודה בתוספות שכר במסגרת עלות כוללת של 5 אחוזים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הגיב על ההתפתחות באומרו כי אי־אפשר לנהל מו"מ בשיחות טרנס־אטלנטיות וייתכן שההסתדרות תאלץ את שר האוצר להקדים ולשוב לארץ כדי להתקדם לקראת חתימת הסכם.

אתמול לפנות ערב שבו והתכנסו צוותי המו"מ של ההסתדרות והאוצר בניסיון נוסף לצמצם את חילוקי הדעות ביניהם. בתוך כך נמסר מההסתדרות כי האיגודים המקצועיים השונים הסכימו ביניהם לחלק את תוספת השכר שיהיו בעלות כוללת של 5 אחוזים, באופן שהוחד לשים יפוצו בשיעור גבוה יותר. אולם זאת בתנאי שהאוצר יסכים לכלול כבר בהסכם זה הן את קיצור שעות העבודה והן את קיצור ימי העבודה, גם אם הביצוע יתפרש על פני שנתיים שלוש.

יותר שעות יותר שכר

במהלך המו"מ הציע אתמול נציג האוצר תוספת שכר גבוהות יותר אם ההסתדרות תוותר על תביעתה לקצר את שעות העבודה ואת שבוע העבודה. הוא חזר על התנגדותו להחיל את הסכם השכר על חברות ממשלתיות עיסקיות כגון חברת החשמל, התעשיה האווירית, בזק, וכו'.

ההסתדרות דחתה את ההצעה בטענה שרק שילוב בין צמצום ימים ושעות העבודה ובין תוספות שכר

(סוף בעמוד 6)

שר האוצר מתחיל היום את ביקורו הרשמי בוואשינגטון

נסים יקבל מחמאות בארה"ב ללא פיצוי על ביטול הלביא

ישראל מבקשת נגישות רבה יותר למכרזי הצבא האמריקאי ויציקת תוכן בהגדרת ישראל כבת ברית שאינה חברה בנאט"ו

מאת צבי בראל: שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אורחה חמה, טפיחות על השכם, מחמאות על אומץ ויושר מדיני והערכה על קידום כלכלתה של ישראל יהוו חלק נכבד בביקורו של שר האוצר משה נסים בוואשינגטון שיתחיל היום בפגישה עם שר החוץ ג'ורג' שולץ. נסים הוא השר הישראלי הראשון המגיע לפגישת עבודה בוואשינגטון לאחר ההחלטה על ביטול פרויקט הלביא.

השלכות ביטול הפרויקט על המשק יעמדו במרכז סקירתו הכל־כלית של נסים בפני מארחיו האמריקאים. לדברי גורמים ישראלים ומטפלים בביקור השר "לא יבוא נסים בתביעות והשר לא ידון בהסכם ערבויות זה או אחר ול־פיכך אין לצפות לתוצאות אמרי־קאיות מיידיות או לתוצאות שיב־תנו לשר במהלך ביקורו".

עם זאת יבקש נסים לקדם שלושה נושאים עיקריים במהלך הביקור:

• נגישות רבה יותר למכרזים של הצבא האמריקאי בארה"ב ובאירופה ויציקת תוכן בהגדרתה של ישראל כבת ברית עיקרית שאינה חברה בנאט"ו.

• הפחתת שיעור הריבית אותה משלמת ישראל על הלוואותיה לארה"ב. בתחום זה הציע כי הממשל יס־כים לתת ערבות למלווים פרטיים שיתנו לישראל הלוואה כזאת שתכסה את חלק ניכר מחובותיה ובכך תחסוך לעצמה תשלומי ריבית. הצעה זו המחליפה את הצעת הסיוע הזמנית שהציע הממשל בת־חילת השנה איננה מקובלת בינתיים על הממשל ועל אף שניתן להשיגה באמצעות חקיקה בקונגרס עלולות להיות לה השלכות פוליטיות שמ־חירן יקר.

• התחייבות הממשל לקיים את גודלו של הסיוע לישראל בשנים הבאות במיוחד לאור הכרסום בסיוע הנובע מן הצורך לשלם עבור ביטול פרויקט הלביא. הביטול שעל פי הערכות יגיע לכ־250 מיליון דולר ישולם מתוך הסיוע הצבאי ויבוא על חשבון פרויקטים חלופיים אחרים.

עניין אחר שיעלה בשיחות יהיה רצונה של ישראל לקבל את אישור משרד התחבורה האמריקאי לתחזוקת מטוסים אמריקאיים אזרחיים בישראל. אישור כזה עשוי להביא לתעשיה האווירית בין 30—60 מי־ליון דולר לשנה. ממשרד התחבורה האמריקאי נמסר ל"הארץ" כי הנושא נדון "באורח חיובי ואוהד" אך עד כה טרם התקבלה החלטה.

השר נסים יסיים את ביקורו מחר לאחר שייפגש גם עם הסנטורים רודי בושוויץ, דניאל אינואי, מתומכיה המובהקים של ישראל אשר יזמו בזמנם את הצעת הוזרי החובות והפחתת שיעורי הריבית.

המפד"ל החליטה לפרוש מהקואליציה בירושלים

"אם עד יום שישי לא יופסק חילול השבת בעיר"

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

מועצת סניף המפד"ל בירושלים החליטה אמש לפרוש ביום ראשון מהקואליציה העירונית, אם עד יום שישי לא תיענה עיריית ירושלים לבקשת הרבנים הראשיים לישראל "להביא לפסק זמן לחילולי השבת לשם הידברות ומציאת פתרון".

ראש הסיעה דוד ברגמן הבהיר כי אם עד כניסת השבת הקרובה לא תקבל המפד"ל הודעה מראש העיר על סגירת הסינמטק, בית אגרון והמקומות האחרים המקרינים

(סוף בעמוד 6)

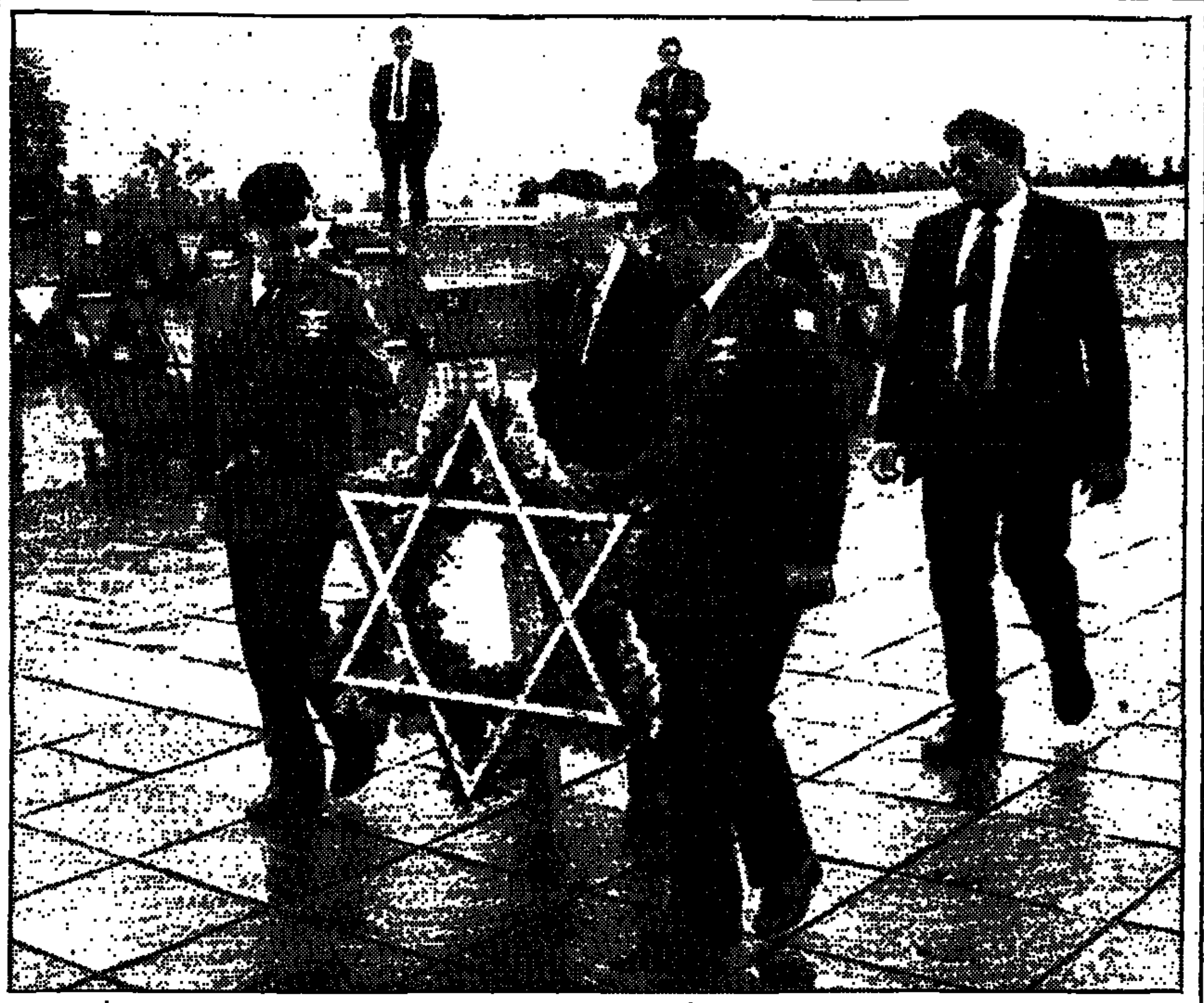

שר ההגנה יצחק רבין (במרכז, עם כיפה) מניח זר לזכר הנספים במחנה הריכוז דכאו, גרמניה המערבית. (צילום: איי־פי)

רבין בדכאו: לא באנו לסלוח — אין מלים לתאר את הזוועה

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

מינכן (מיוחד ל"הארץ"). שר הבטחון יצחק רבין ביקר אתמול במחנה הריכוז לשעבר דכאו וטס אחר כך לסיור בבית חרושת לתחמושת בסביבות מינכן. שני הביקורים, בהפרש זמן קצר, היו סימליים למטרת המסע בגרמניה — להזכיר את השואה מצד אחד, ולהדגיש לחיזוק כוחה הצבאי של ישראל מצד שני.

המטרה המשולבת הזאת הוזכרה בדברים שהשמיע רבין באתר הזכרון היהודי בדכאו. שר הבטחון אמר: "אנו עומדים כאן היום לזכור את הרבבות ומאות האלפים והמליונים שהלכו אל מותם. . . לא באנו לכאן כדי לספוד, כי אין מלים היכולות לתאר את גודל הזוועה. לא באנו לכאן לסלוח, כי אין סליחה. למרט את לקחי השואה, ואחד מהם הוא הקמת כוח ועוצמה שלנו. בשמו של כוח זה אני נמצא כאן היום [...] קמה גרמניה שוחרת שלום ודמוקרטית, אשר תרמה לביצורה של מדינת ישראלית ברוח

(סוף בעמוד 6)

דמעות של אלוף

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

דכאו (מיוחד ל"הארץ"). שר הבטחון רבין ניסה להסתיר את רגשותיו בעת שקרא מהכתב את דבריו בדכאו, אבל אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, שהוא ניצול השואה, לא יכול היה להשתלט על רגשותיו. בעיניו של פלד נקוו דמעות, והוא עזב את

(סוף בעמוד 6)

עראפת: פתחנו במגעים עם שלום עכשיו שאין לשכוח לה הוצאת 400 אלף לרחוב

שיבח את התנועה שהפגינה לדבריו על הפגיעה בזכויות הפלשתינים • בראיון ל"פיינגשל טיימס" אמר יו"ר אש"ף: ישראל היא עובדה שאין חזרה ממנה • לשכת ראש הממשלה: ערפאת הוא ערפאת, אש"ף הוא אש"ף וטרור הוא טרור, מטרתם היא אך ורק להשמיד את ישראל

מאת עודד זראי, שאול צדקא, ועקיבא אלדר סופרי "הארץ"

ערפאת שיבח אתמול את "שלום עכשיו" ואמר כי אש"ף מקיים מגעים ואף פתח בדרישה עם התנועה "שאין לשכוח לה את הוצאת 400 אלף איש לרחוב" כמחאה על הפגיעה בזכויות הפלש־תינים. בשידור ברדיו מונטה קרלו בערבית אמש נאמר כי ערפאת שיבח גם את חברי הכנסת "על אומץ ליבם" להיוועד עימו, למהות שהם יודעים מה צפוי להם בשובם ליישות הציונית. עוד ציין כי קיבל מהשר עזר ויצמן בתיווך עיתונאים איטלקים הצעות בדבר קונפדרציה וכי שיגר את תגובתו להצעות אלה.

(ע). השר עזר ויצמן הכחיש אמש בתוקף ידיעה, שיאסר ערפאת קיבל ממנו תכנית לקונפדרציה בין ישראל והפלשתינים. השר אמר לכתב "קול ישראל", כי מעולם לא

(סוף בעמוד 6)

מסר סודי לממשלה מערפאת

נמסר לח"כ ביטון ועוד 2 ישראלים

מאת אודי ניר והרעון אלון סופרי "הארץ" וסוכנויות הידיעות

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת העביר מסר סודי לקבוצה של שמי־אלנים ישראלים כדי שימסרוהו לממשלת ישראל, אמר אתמול אחד מחברי הקבוצה. ערפאת העביר את המסר בפגישה פרטית שקיים

(סוף בעמוד 6)

שולץ ושווארדנדזה יגבשו בשבוע הבא את הכללים להגירת היהודים מבריה"מ

דובר משרד החוץ האמריקאי אמר כי על אף השיפור בנושא זכויות אדם על הסובייטים לעשות הרבה כדי לעמוד בהסכמי הלסינקי • נתן שצ'רנסקי: שלטון גורבצ'וב החמיר מצב היהודים

מאת צבי בראל סופר "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ של ארה"ב, ג'ורג' שולץ, ינסה לגבש שיטה וכללים להגירה מברית המועצות לכשיוועד עם עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנדזה בשבוע הבא. שולץ יבקש משווא־רדנדזה להסביר למימשל את דרכי ההחלטה ואת הקריטריונים הנוגעים ליציאת יהודים, אסירים פוליטיים ומבקשי איחוד משפחות. במגמה למצוא הסדר שיהיה ברור לשני הצדדים.

דובר משרד החוץ של ארה"ב הגדיר אתמול את שחרורו של יוסף ביגון כהחלטה מבורכת שהתקבלה מאחור מדי ותואמת את דפוסי ההתנהגות הסובייטיים לעשות מחוות בעלות פרופיל גבוה סמוך לפגישה רמת דרג. בכך הביע הדובר את תחושת המימשל כי מדובר במהלך של יחסי ציבור יותר מאשר שנוי עמוק בסיסי. הוא הביע את דאגת הממשל מהגבלות היציאה המוטלות עדיין על מסורבי עליה כמו אידה נודל, נחום ניימן, אלכסנדר לרנר ולב שפירה. עם זאת ציין את העליה הדרמטית במספר היתרי היציאה שהגיעו מאז אפריל ל־800 בחודש לעומת 941 בכל שנת 1986.

אלא שמספר היתרים זה קטן יחסית ל־2000 היתרים היציאה לחודש שניתנו בשנות השבעים. הוא אמר כי על אף השיפור שחל בנושא זכויות אדם בברית המועצות, על הסובייטים לעשות הרבה כדי לענות על דרישות הסכמי הלסינקי.

לא שינוי במדיניות

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו־יורק, מוסיף: לא ברור עדיין אם גם בנו של יוסף ביגון, בוריס ובני משפחתו יקבלו אשרות. ממשרד אוביר נתבקש יוסף ביגון למלא טפסי בקשה חדשים לאשרות יציאה

(סוף בעמוד 6)

שמיר: שלא יעשו טובות; לכל יהודי זכות לעלות

(ע). ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש כי שחרורם של אסירי ציון אינו מהווה שינוי במדיניות בריה"מ. "מה שמתבקש הוא שינוי מאסיבי וטוטאלי במדיניותה של בריה"מ. אנו דורשים מתן רשות לכל יהודי הרוצה בכך לעלות לישראל בלי טובות, משום שזו זכותו", אמר.

ראש הממשלה דיבר בפני תלמידים בבית "יד לבנים" בנתניה. שמיר הדגיש, כי בריה"מ שיחררה את אסירי ציון כדי להראות שהיא נענית במיקצת לדרישות העולם, ממשלת ארה"ב ולחצים של העם היהודי.

שמיר אמר כי הוא מרוצה מפגישתו הקרובה של שר החוץ שמעון פרס עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנדזה והוא סבור כי במסגרת שיחותיו של פרס עם שר החוץ הסובייטי ישנם גם נושאים שלגביהם קיימת הסכמה ולא רק חילוקי דעות.

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול בתגובה על שיחרורם של מסורבי העליה: כי בריה"מ החליטה על שינוי במשכבת מוגבלת וקטנה. השחרור אינו מהווה חריגה מהמשכבת.

קוהל דרש מהונקר להפסיק את הירי על המנסים לחצות את הגבול למערב

נענה להזמנה לבקר במזרח גרמניה • צפויות הקלות בכל הנוגע לביקורים הדדיים: 2.3 מיליון מזרח גרמנים צפויים לבקר ב־87 במערב גרמניה

(ע). קאנצלר מערב־גרמניה הל־מוט קוהל נענה להזמנה לבקר במזרח־גרמניה, שנמסרה לו על ידי מנהיג מזרח־גרמניה אריך הונקר. בתאריך שעדיין לא נקבע — נאמר בהודעה משותפת שפורסמה אתמול בתום שיחותיו הרשמיות של הונקר בבון.

שני המנהיגים היו נוכחים בשעה שהשרים לאיכות הסביבה ולמדע של מדינותיהם חתמו על הסכמים לשיתוף פעולה בתחומי המדע, הטכנולוגיה והפיקוח על קרינה מתחנות־כוח גרעיניות.

בשלוש פגישות "פרטיות" בין שני המנהיגים, לחץ הקאנצלר קוהל על הונקר שיבטל את פקודת הקבע שניתנה לכוחות הבטחון המזרח גרמניים, לירות באנשים המבקשים

(סוף בעמוד 6)

שעון הקיץ מסתיים במוצ"ש

מאת יהודה שרוני

מחוגי השעון יוזזו בליל מוצאי השבת הקרוב בשעה אחת קדימה. זאת בתום תקופת הפעלתו של שעון הקיץ. הפעלת שעון הקיץ החלה ב־14.4.87. ובסך הכל הוא הופעל במשך 151 ימים. מלכתחילה ביקש משרד האנר־גיה להפעיל את השעון במשך 6.5 חודשים, ברם בתום משא ומתן מתיש, הוחלט על הפעלתו לתקופה של 5 חודשים בלבד.

בחוגי משרד האנרגיה העריכו כי הפעלת השעון תביא לחיסכון משוער של 6 מיליון דולר, שעיקרו חיסכון בצריכת החשמל. ברם, נראה כי אומדן זה ישאר תיאורטי בלבד, משום שהקיץ החם, והפעלת המזגנים הרבה, הביאו לצריכת חשמל מעבר לאומדנים הראשונים. גם הסיכויים כי שעון הקיץ עשוי יהיה להביא לירידה בהיקף תאונות הדרכים, לא הוכחו לפי שעה כנכונים.

במשרד האנרגיה שוקלים ליזום השנה חוק שיסדיר את כל נושא הפעלת שעון הקיץ.

פרס שוקל לצאת לסנגל

מאת עקיבא אלדר סופרו המדיני של "הארץ"

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס שוקל לצאת בעוד מספר שבועות לסנגל, לשם ההזמנה להשתתפות בכינוס לשכת האינטרנציונאל הסוציאליסטי.

בשנים האחרונות מנהלת ישראל משא ומתן מייגע עם ממשלת סנגל בדבר האפשרות לחידוש היחסים הדיפלומטיים, עד כה ללא הצלחה. אם ייצא פרס לסנגל, הוא יקיים שם שי־חות גם בנושא זה.

במסגרת הפגישות שיקיים בסוף החודש בניו יורק, ייפגש פרס גם עם שר החוץ של ניגריה, הגדולה במדינות אפריקה, ויעשה מאמץ נוסף לקדם את חידוש היחסים בינה לבין ישראל.

אלמוזלינו ביקרה אצל מושתל הלב; מצבו משתפר

מאת עדנה אבידור כותבת "הארץ"

(ע). עובדיה מצרי, שעבר השתלת לב בבית החולים הדסה עין כרם שבירושלים, עבר שלשום מחדר התאוששות לחדר במחלקה בבית החולים. עובדיה מצרי מרגיש בטוב, אוכל, שותה ומטייל מעט בתוך החדר. אתמול ביקרה אצלו, בביקור פרטי, שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו.

מצרי הודיע לרופאיו, מיד עם השתכנו בחדר החדש, שהוא רוצה בראש ובראשונה לראות את שרת הבריאות. התברר שהיא קרובת משפחה רחוקה שלו ושניהם נולדו באותו הכפר בעיראק. בקשתו של מצרי הוע־ברה לשרת הבריאות והיא התפנתה כדי לקיימה. השניים התחבקו בהתרגשות ומושתל הלב הציג בפני השרה את הצלקת שהותיר הניתוח בחזהו.

שוק ההון

עסקות מכירה בגלל הריבית

מאת יהודה שרוני

העלאת הריבית על פקדונות שקליים, שהגיעה בימים האחרונים ל־18 אחוז, הביאה לגל של מכירות באפיקי ההשקעה הסולידיים בבורסה. בנק ישראל נאלץ לרכוש מניות הסדר בתמורה כספית של מי־ליון דולר, על מנת לבלום את הירידה בשערי הבנקאיות. בבנק הפועלים, שם החלה לראשונה הריבית לעלות, מציינים כי הבנק אינו נמצא בגרעונות נזי־לות, וכי ההעלאה בוצעה משיקולי מדיניות שהוכתבו על ידי הנהלת הבנק.

שערי המניות החופשיות ירדו אתמול בדרך כלל, לאחר ששעריהם עלו ברציפות מספר ימים.

ערכה את העמוד אורית גלילי

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יוסף מנדלביץ, לשעבר אסיר ציון

על: שחרורם של ביגון וארבע משפחות נוספות

★ "להחזיר הטיפול ביורדים לסוכנות כי לממשלה אסור להפלות ערבים" (עמ' 3)

★ שוב תרעומת הורי טירונים: הזמנות עם התוספת "ב"ה" (עמ' 3)

★ הגרעון המסחרי עלה ב־44% מראשית השנה (עמ' 8)

★ אלפונסין לא איבד הרוב בארגנטינה (עמ' 5)

וורדמיל
המלה האחרונה בעיבוד תמלילים
י־ם: 639015 ,227248 ,699311
ת"א: 615270 ,285282 ,499389
צפון: 04-333950 ,335233 06-571343

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: נאה.
הטמפרטורות:
• ירושלים: 16–26.
• תל־אביב: 22–29.
• חיפה: 23–30.
• באר־שבע: 21–31.
הגולן 16–28, נהריה 21–28, צפת 18–26, טבריה 21–34, עפולה 20–30, שומרון 18–27, לוד 21–30, יריחו 21–36, עזה 22–29, אילת 26–38.

לוטו

5, 16, 20, 22, 36, 38
המספר הנוסף 27

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5913	−0.0017
נוסעים	1.8914	−0.0020
שחור	1.6900	−

שער הסל

יציג	1.6795	−0.0006

בגליון זה 16 עמודים

החטיבה העסקית מציעה:

פתרונות לבעיות פיננסיות מורכבות

"עסקות עתידיות" של בנק לאומי פותרות עבורך סיכוני חשיפה בתקבולים ובהתחייבויות עתידיות.
בבנק לאומי מאפשרים ללקוח העסקי להבטיח עצמו מפני שינויים במדד, בדולר ובריבית ומאפשרים תיכנון פיננסי מתאים.

העסקה	תאור
סחר מדדים (SWAP)	קונים ומוכרים שינויים במדד במחירים, שינויים במדד ביחס לדולר או ביחס לשיעורי ריבית
עסקות החלפה עתידיות בריבית (על אשראי) (FINANCIAL FUTURES)	מחליפים ריבית קבועה בריבית משתנה ריבית צמודה בריבית שיקלית ריבית צמודה למדד ריבית צמודה לדולר
אופציות בשקלים צמודים ולא צמודים (FRA)	אפשרות להפקיד בעתיד פקדונות צמודים או לא צמודים או לקבל בעתיד אשראי צמוד או לא צמוד בשיעורי ריבית ידועים וקבועים מראש
הבטחת שער לדולר	ניתן לקבל הלוואה דולרית בשער דולר קבוע כנגד עמלה חודשית

מינימום לעסקה – 250,000 ש"ח. בעת עריכת העסקות אין צורך בפקדונות.
פנה ישירות לחדר העסקות בשקלים, טל: 03-648964.

בנק לאומי - רווח יומי

صكنا من الاجل

ראיתי שמעתי

ראשי הערים נגד בחירות מוצמדות

לאחר שהפגינו לפני מספר ימים במבואות משרד ראש הממשלה, במחאה על סירובו של ראש הממשלה יצחק שמיר, לחתום על הרשיון לאיצטדיון הירושלמי, נכנס אתמול ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לבניין עצמו. הוא הצטרף לראש עיריית תל אביב, שלמה להט, ראש עיריית חיפה, אריה גוראל ויו"ר מרכז השלטון המקומי, דב תבורי, שהעלו בפני שמיר הסתייגויות בקיום הבחירות לרשויות המקומיות והבחירות לכנסת באותו יום.

מול טענתם, כי אין לבלבל את הבוחר בעניינים פוליטיים ומוניציפאליים, דיבר שמיר על החיסכון הכספי ושיעור ההצבעה הגבוה ביותר המובטח לבחירות מוניציפאליות שיוצמדו לבחירות לכנסת. ראש הממשלה הבטיח לבדוק את בקשתם של ראשי הערים.

אגב, טדי לא הזכיר את האיצטדיון, אולי בגלל נוכחותו של מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, בישיבה.

א. לב

שושלת

אתמול הובא לקבורות פנחס ריקליס, במוצאי הבעש"ט, מגזר כחוזר ד' של הגמנסיה "הרצליה", הנשיא הראשון של המועצה לשיווק פרי הדר. מאנשי "השומר", ובוני העיר ת"א תבל ת"א. בנו של ריקליס המנוח, משולם ריקליס, תורם אכגם רבות לישראל, אך ביתו כבר איננו כאן ועל מודעת האבל חתומים הוא ואשתו פיא האורות. בדור הנכדים נעלמו כבר חלק השמות העבריים והדותונים הם קידי וכריסטופר ריקליס, כרישה ואלי הודי שפלד ואחרים.

האורח הסתפק בקומה נמוכה

סיריל שטיין, יו"ר קבוצת המשקיעים הבריטית שרכשה את רשת בלונות הילטון במחיר של יותר ממיליארד דולר, הוא אורח קבוע בהילטון תל אביב. בסתבר שבכל ביקוריו בארץ היה שטיין מתגורר באחת הקומות הנמוכות שבמלון, שם החדרים פשוטים־יחסית ולא בסוויטות המפוארות הנמצאות בקומות הגבוהות. שטיין הוא שומר שבת ומכיון שלמלון לא היתה מעלית שבת, בחר להתגורר בקומה נמוכה — ולא העדיף מלון אחר. עתה כבר הותקנה מעלית שבת והבעלים החדש יוכל ליהנות גם מהסוויטות המהודרות.

הבנקאי הקמצן

בחודש שעבר סיים את כהונתו יו"ר הפדרל רזרב בנק של ארה"ב, פול וולקר. וולקר, שמדיניות הכספים קמוצת־היד שלו עזרה למתן את האינפלציה בארה"ב, הוא גיבורה של ביוגרפיה העומדת לראות אור בקרוב. הביוגרפיה, בה מצוטטים בהרחבה בני משפחתו של הבנקאי רב־ההשפעה, מציגה אותו כקמצן חולני שאינו מבזבז פרוטה מיותרת. בתו מספרת שמאז שקנה לה מכונת כביסה ומייבש, הוא מביא אליה בקביעות את כביסתו. מכריו אומרים שאין הוא נפרד ממכונית עד שהיא מתפרקת לחלוטין ודירתו מרובבת בדלי סיגריות ומגובבת בערימות של עתונים. ביניהם מונחות קופסאות של זבובים אותם הוא אוסף לצורך תחביבו, הדיג.

לדברי הספר מוכן היה וולקר להמשיך בתפקידו קדנציה נוספת, בתנאי שהנשיא רייגן יבקש ממנו אישית לא לפרוש. הנשיא לא ביקש.

אי. פי

נופש לילדים חולי סרטן

שמונה־עשר בני נוער חולי סרטן מכל רחבי הארץ יצאו אמש לחופשה בחוות נופש בארה"ב.

הנסיעה היא במסגרת תכנית מיוחדת שנולדה מהכרות בין ד"ר נילי רמו מהמחלקה האונקולוגית ב"הדסה" ירושלים, המתמחה בילדים וד"ר לרי גולד, מנתח יהודי המנהל חוות נופש במדינת מיין שבארה"ב. הפרוייקט נולד לפני שלוש שנים ומאז, מידי שנה יוצאת קבוצה כזאת בליווית צוות רפואי לבילוי במחנה "סאנשיין". התכנית כוללת נסיעה לדיסניוורלד בפלורידה וביקור בניו יורק. השנה לוותה הנסיעה בנימת עצב עקב מותה של גוגה רג'ואן ז"ל, שהיתה הרוח החיה מאחורי ארגון נסיעות אלו. ד"ר רמו סיפרה לקבוצה על אישיותה המיוחדת ותרומתה של רג'ואן למבצע.

א. לם

מריל סטריפ בסרט סובייטי

שחקנית הקולנוע מריל סטריפ תככב בסרט על החיים בסיביר בסוף המאה הקודמת ותחילת המאה הנוכחית. הסרט יצולם באגם באייקאל ויבוים בידי ניקיטה מיכלקוב. מיכלקוב הוא במאי רוסי שסרטו "אוצ'י צ'רני" הביא לשחקן מרצ'לו מסטרויאני את פרס השחקן הטוב בפסטיבאל הסרטים האחרון בקאן.

הסרט מבוסס על סיפור של הסופר הרוסי ויקטור אסטאפייב.

שרות ה"ניו יורק טיימס"

שגרירה החדש של אוסטרליה בישראל, ג'ון קמפבל כבר החל משתלב בחיי הארץ ולאחרונה העניק את חסותו למסיבת גן שנערכה על ידי אקי"ם בכפר שמריהו. המסיבה היתה יריית הפתיחה במבצע גיוס כספים להקמת הבית הראשון בתל אביב לילדים הלוקים בפיגור שכלי. קמפבל, כאן עם אשתו מאני, שירת כבר ביוגוסלביה, בקוריאה ובאו"ם והארץ הגיע מכהונה בלאוס.

בעריכת עידית רוזנבלום

ברעם מזכיר: נושא הוועידה ימשיך להיות מרכזי בפגישות פרס בארה"ב

"לא נפעל להקדמת בחירות ולא נחזור אחרי חכי"ם כמו עטשי ואבו חצירא"

מאת עקיבא אלדר, כותב המדיני של "הארץ"

מפלגת העבודה לא תנקוט לאחר הפגרה יוזמה להקדמת הבחירות ולא תחזור אחרי חברי כנסת דוגמת דיין עטשי ואהרן אבוחצירא הודיע אתמול מזכיר המפלגה עוזי ברעם. לדבריו, מוסיפה מפלגת העבודה לדגול בהקדמת הבחירות בתקוה לזכות בתמיכה רחבה בנושא את תהליך השלום, שיעמוד לדעתו במרכז מערכת הבחירות הבאה. בפגישה עם כתבים ציין ברעם כי לא חלה שום נסיגה בעמדת המפלגה בנושא הוועידה הבינ"ל ומנהיג המפלגה ושר החוץ שמעון פרס יוסיף להעלות את הנושא בכל הפגישות שיקיים בימים הקרובים בארה"ב.

ברעם תקף את הח"כ יצחק שמיר על התבטאותו כלפי צה"ל שהיה לדעתו "צער הכי תקיף בצד ראש ממשלה וצער פחותי כיון שהוא אמר דברים קונים־מינוריים כשהופיע בפני צה"ל. כפי שאמר מעל במה מפלגתית באריאל כהבשוריםו נוספים כמה אנחנו ואריאל שרון.

עבודתהם של שרון ודוד לוי הן עבודות דמגוגיות, שלא כמו ארנס שעבודתו היתה מוכתבת על גישה מקצועית" אמר ברעם. לדבריו, הבעיה לא ימנה שר נוסף, אלא אם הליכוד יבנה שר במקום ארנס.

ברעם הבהיר כי במפלגת העבודה לא היתה החלטה מפלגתית בענין הלביא, חוץ מהצעות לדון בכך בוועדה. הוא סיפר על איומים ערב ההחלטה על הלביא אך לא היתה תופעה של החזרת פנקסי חבר. "אף אם היתה פגיעה לטווח קצר, כיון שהלכנו בכיוון נכון מבחינה לאומית, לא ניזוק בטווח הארוך" סבור ברעם. הוא הודיע כי אין כוונה במפלגה להזניח את התעשיה האווירית שהיא אחד ממרכזי הכוח של המפלגה. לדעתו, ההחלטה לא היתה סיבה פוליטית. למרות שהיא נתנה הרגשה כשהוא יכול להפיק מהענין הון פוליטי.

לקראת יציאתו לביקור באוסטריה כאורח המפלגה הסוציאליסטית הוא ידון עם בכירים ביחסה של ישראל ומפלגת העבודה לנשיא קורט ולדהיים ולאנטישמיות הרדומה. לדבריו, המפלגה הסוציאליסטית באוסטריה מגלה ענין רב ביחסים גלויים הדוקים עם ישראל בגלל העוד שעדיד המתיחות שהשתוררה בין שתי המדינות מאז בחירתו של ולדהיים.

יוזף שטראוס (מימין), ראש ממשלת בוואריה, גרמניה המערבית, מתלוצץ עם שר הבטחון רבין, בפגישתם אתמול במינכן. (אי־פי)

שרת הבריאות תומכת במאבק המרדימים ופנתה בשמם למשרד האוצר:

"רופאים צעירים לא מתמחים בהרדמה כיוון שאינם מקבלים תמורה הולמת"

בתי החולים צמצמו בימים האחרונים את הניתוחים ב־50% • העיצומים נמשכים גם היום

מאת עדנה אירדור, כתבת "הארץ"

הרופאים המרדימים ימשיכו גם היום לעבוד בשיטת "ההרדמה הבטוחה". לפי הערכה בבתי החולים צומצמו מספר הניתוחים בשלושת הימים שחלפו בחלק מבתי החולים עד 50% וגרם סבל לחולים.

בפגישה שנערכה אתמול בלשכתה של שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הוחלט כי מחר ייפתח מו"מ בין המעסיקים להסתדרות הרפואית. שרת הבריאות פנתה אתמול לרופאים המרדימים לאפשר חזרה למתכונת רגילה של ניתוחים במטרה למנוע סבל מחולים. המרדימים הודיעו כי עד לפתיחת המו"מ הם עובדים בשיטה שקבעה ההסתדרות הרפואית.

שרת הבריאות הודיעה אתמול לאנשי האוצר ולנציבות המנגנון כי היא תומכת בדרישות הרופאים המרדימים: כל עוד הרופאים המרדימים לא מקבלים תרומה הולמת אין תמריץ כי רופאים צעירים יפנו להתמחות במקצוע זה. פתרון מצוקת הרופאים המרדימים, זו לא דאגה של משרד הבריאות זו דאגה גם של הממשלה האוצר", קבעה שרת הבריאות.

מטה המאבק של הסתדרות הביוכימאים המיקרוביאולוגים, עובדי המעבדות הרפואיות בבתי חולים ורפואות עומדים לפתוח בעיצומים בשבוע הבא, לפי אזורים. מחר מתכנסת מזכירות הארגון כדי לאשר את תוכנית העיצומים. האיגוד המקצועי מפעיל לחצים על הביוכימאים והמיקרוביולוגים שלא לפתוח עכשיו בעיצומים או בהשבתות כדי לא לפגוע במו"מ על השכר במגזר הציבורי.

יו"ר הקונגרס היהודי האירופי תיאו קליין בתום דיונים באתונה:

"אי כינון יחסים עם ישראל יעמיד את יוון במצב של נחיתות בזירה הבינ"ל"

אתונה (ע"צ). יוון תמצא עצמה במצב של "נחיתות" בזירה הבינלאומית, אם לא תכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל לפני ה־1 ביולי 1988, כך אמר אתמול תיאו קליין, יושב ראש הקונגרס היהודי האירופי.

בטקס נעילת דיוני הקונגרס באתונה, הבהיר קליין שארגונו זה הפעיל לחצים כלשהם על ממשלת יוון כדי שתכונן יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל. "לא היה בכוונתנו מעולם להפעיל לחץ כלשהו על ממשלת יוון", אמר קליין במסיבת עיתונאים.

יצויין כי יוון היא המדינה היחידה בקהיליה האירופית שאינה מקיימת יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל. ישראל מיוצגת באתונה על ידי ראש נציגות דיפלומטית בדרגת שגריר, באותו דרג כמו נציג אש"ף בבירת יוון.

בשורה של החלטות שהתקבלו בקונגרס הובעה קורת רוח נוכח שיפור מסויים ביחסים בין המזרח למערב, והובעה תקוה כי שינוי האקלים המדיני בברית המועצות יביא בעקבותיו גידול בממדי ההגירה היהודית וכיבוד התרבות היהודית. הקונגרס היהודי האירופי הביע את מורת רוחו נוכח היעדר יחסים דיפלומטיים בין הוואתיקן וישראל.

החלטה אחת שהתקבלה מביעה את התקווה, שהקהילה היהודית בסוריה תוכל ליהנות מכל החירויות. הקונגרס הביע קורת רוח נוכח צימצום במספר המעשים האנטישמים ביבשת אירופה.

לאוטמן מבטיח תעסוקה למפוטרי הלביא; בינתיים משתזפים מאות ליד האב טיפוס

פרס קורא לתעשיה האווירית ולמשק התעשייתי לחתור לכניסה לשותפות עם ארה"ב או ארצות אירופה המייצרות מטוסים עתידיים • מאות עובדים בתעשייה האווירית מסתובבים ללא עבודה, במיוחד ליד ה"הנגר" הסגור של אב־טיפוס הלביא שם מצטופפים במשך היום בשתי משמרות כ־300־400 עובדים מדוכאים וממורמרים המשתזפים בשמש או רובצים בצל

מאת אבי גנאור, כותב "הארץ" וסוכנות עתי"ם

התעשיה הישראלית מסוגלת לקלוט את כל 3.000 עובדי פרוייקט הלביא שייפלטו מהתעשייה האווירית, ולמעשה אין בישראל אבטלה. כך אמר אתמול נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן במסיבת העיתונאים השנתית שהוא מקיים עם תא הכתבים לעניני כלכלה.

לאוטמן הביע תקווה שניתן יהיה לנצל את הידע והפיתוחים הטכנולוגים שהושגו בפיתוח הלביא להצערת התעשייה הישראלית קדימה. הוא אמר כי השינוי האסטרטגי התכנוני כתוצאה מחיסול הפרוייקט יביא לייעול המערכת. "התעשייה שעסקה בלביא", אמר, "זקוקה גם היא לייעול".

נשיא התאחדות התעשיינים תקף בחריפות את מדיניות הממשלה והכנסת, המתערבות ביחסי העבודה במשק ובשיקוליהן של הנהלות המפעלים, המבקשות לחסל קווי־ייצור לא־רווחיים ולהתייעל. הוא גם ביקר בחריפות את התנהגותם של ועדי העובדים.

בעקבות ההכרעה על ביטול המשך ייצורו של הלביא, קרא מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לתעשייה האווירית ולמשק התעשייתי בכלל לחתור לכניסה לשותפות עם ארה"ב או ארצות אירופה המייצרות מטוסים עתידיים. תוך כדי הגדלת ההשקעה במחקר ופיתוח לשם השגת מעמד שווה בכל שותפות בייצור מטוסים עתידיים. זאת, מכיוון שאין לישראל יכולת להרים בכוחות עצמה ייצור וייצוא מטוס מתוחכם ומפותח כמו "הלביא" שאין לו שום סיכוי לייצוא, ואין לו שוק בעולם.

פרס ציין, שעד כה הושקעו ב"לביא" כ־1.7 מיליארד דולר ודרושים עוד כ־4.8 מיליארד דולר נוספים לשם ייצורו בקנה מידה מסחרי. בהשקעה עצומה כזאת יהיה מחירו של מטוס "לביא" אחד כ־65 מיליון דולר. "מי יקנה מטוס כה יקר, כאשר ארה"ב בעצמה מייצרת מטוסים עתידיים בחצי המחיר" - שאל מר פרס. הוא הוסיף, כי אין להתעלם גם מן העובדה שלמעשה רק כ־40 אחוז מחלקי ה"לביא" הם ישראליים. כולל עבודות ההרכבה, ואילו יתר חלקי המטוס מקורם בארה"ב. גם עיקר הכספים המושקעים ב"לביא" הוא כסף אמריקני, ולמי יש זכות להכתיב לאמריקנים היכן וכיצד להשקיע את כספם?

פרס אמר, כי הפיטורין הצפויים בתעשיה האווירית עשויים להבריא אותה, מכיוון שבמציאותו של כוח אדם בהיקף מופרז ובנופח יש משום סכנה לעצם קיום המפעל.

להפגנות אין טעם

אווירה קשה שוררת בימים אלה בתעשיה האווירית, ובמיוחד בחטיבת ההנדסה, שם עוסקים בהכנת רשימות של מועמדים לפיטורים בין אלה שעסקו בפרוייקט הלביא. לפי שעה לא פוטר איש מהעובדים הקבועים בתעשייה האווירית, אך הופסקה עבודתם של כמה עשרות עובדים המועסקים במפעל על פי חוזים מיוחדים וכן של עובדים זרים שאינם נמנים עם העובדים הקבועים.

מדובר בעובדים שמועסקים בתעשייה האווירית על פי הסדר עם חברות כמו "מנפאואר" וכדומה. לגבי עובדים אלה זהו חלק מתהליך של צמצומים הנמשך כבר קרוב לחצי שנה, ואיננו קשור כלל וכלל בפרוייקט הלביא. מספרם של עובדים אלה ירד מכ־500 לכ־100 כעת. נמסר מהתעשייה האווירית. בחטיבת ההנדסה בודקים ומעדכנים רשימות של מועמדים לפיטורים מבין אלה שעסקו בפועל בפרוייקט ה"לביא". ומדובר כרגע ברשימה של 1400 איש. על פי הוראת שר הביטחון, הנמצא במערב גרמניה, טרם החול בפיטורים בפועל. הוא יטפל בנושא עם שובו.

מאות עובדים מסתובבים בשטח ללא עבודה והדבר זה בא לביטוי במיוחד ליד ה"הנגר" הסגור של אב־טיפוס של ה"לביא". שם מצטופפים במשך היום בשתי משמרות כ־300־400 עובדים מדוכאים וממורמרים המשתזפים בשמש או רובצים בצל. שקט שורר בזוית ההפגנות, ובקרב אנשי הועד גוברת התחושה שלהפגנות אין טעם. כיוון שהם אינם משיגים דבר וגורלם נחרץ.

החשש ביחס למקורות תעסוקה חלופיים גברה בהתקבל אתמול הגיליון האחרון של שבועון התעופה האמריקאי "אוויאיישן וויק". השבועון, שפרסם כתבה נרחבת על ה"לביא", מתייחס בספקנות רבה לכך, שאפשר יהיה לשתף את ישראל בפיתוח של מטוס אף־16 משופר, המכונה "אג'ייל פלקון".

צלל לעומק 94.5 מ' ללא מיכלי אוויר

סירקוזה (אנס"א־עתי"ם). אלוף הצלילה אנזו מיורקה מאיטליה שבר את שיאו כאשר צלל לעומק של 94.5 מטר ללא מיכלי אוויר, ונשאר מתחת לפני המים במשך 3 דקות ועשר שניות.

הוא שבר את שיאו מהשנה שעברה ב־4 מטרים ב־10 ס"מ.

מיורקה, בן 57, ביצע את הצלילה בחוף פונטאנביאנקה ליד סירקוזה.

כדי להבטיח צלילה מהירה הוא קשר משקולות לגופו בעזרת כבל פלדה ולצורך עליה מהירה מעל פני המים, הפעיל בלון.

ערכה את העמוד אורית גלילי

20 מחבלים נהרגו בהפצצת חיל האוויר בשבת בלבנון

צידון (ע"ר). כ־20 מחבלים מאנשי ארגונו של אבו־נידל היו בין 40 האנשים שנהרגו בהפצצת חיל האוויר בדרום לבנון בשבת. כך מסרה אתמול משטרת צידון.

יתר ההרוגים היו אזרחים, ובכללם לפחות שלוש נשים, ארבעה ילדים ושני פרטנים.

המשטרה טענה כי היה זה מספר הקורבנות הגדול ביותר בפעולה אחת, מאז כניסת כוחות צה"ל ללבנון ב־1982. המטוסים הפציצו ארבעה בניינים, לרבות שני בסיסי מחבלים במחנה עין־חילווה שבקרבת צידון.

אבו נידל, שארה"ב מגדירה אותו כ"אחד הטרוריסטים צמאי הדם הנודעים ביותר הפועלים כיום", נחשב ליוזמם של יותר מ־100 פעולות טרור.

(ע.י.) הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון אמר אמש כי המטרות שהופצצו באזור צידון היו מטרות של מחבלים, שלא היו בתוך אזור אזרחי.

הרמטכ"ל, שרואיין על־ידי כתב הטלוויזיה, אמר כי חלק מהנשים שהיו שם הן נשים המשתייכות לארגון המחבלים.

ליוסי שטח

תנחומינו הכנים

במות

אמך ז"ל

יאיר כהן

וחברת יעדים

מיסד משרדנו היקר

עו"ד מקס זליגמן ז"ל

הלך לעולמו בשיבה טובה

עם משפחתו אבלים

השותפים
וכל עובדי
מ. זליגמן ושות'
עורכי־דין

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יוסף מנדלביץ, יו"ר המרכז למידע למען יהודי בריה"מ, לשעבר אסיר ציון

על: שחרורם של ביגון וארבע משפחות נוספות של מסורבי עלייה ותיקים

שחרור אידה נודל ייעשה כדי להראות לעולם מחווה הומניטארית

האם שחרורם של ביגון, ברילובסקי וליפשיץ הפתיע אותך?

לא. כולנו ידענו ששחרורם צפוי. הנושא הזה עמד על הפרק מאז ביקורם של אדגר ברונפמן ומוריס אברם במוסקווה באפריל. אמנם לא ידענו מתי יתבצע השחרור, אבל בפגישות של ראשי הארגונים היהודיים במוסקווה הבטיחו הסובייטים לבדוק את רשימת 12 אלף מסורבי העלייה הוותיקים ולאפשר לחלקם לצאת.

להערכתך, גברו הסיכויים שגם מסורבי עלייה ותיקים כאידה נודל ולדימיר סלפאק ישוחררו?

לדעתי, יתכן שערב פגישת הפסגה בין רייגן וגורבצ'וב ישחררו הסובייטים את אידה נודל כדי להראות לארה"ב ולעולם המערבי שהם מבצעים מחווה הומניטרית. לגבי סלפאק, העניין מסובך יותר. בזמנו הסכימו ברונפמן ואברם לדרישה הסובייטית שהם יהיו רשאים לא לשחרר יהודים המעורבים בנושאים סודיים. הרוסים טוענים שסלפאק היה קשור כמדען לנושא הלייזר ועבד באזור הסודי שבו עסקו בבניית חלליות.

יש לך הערכה מדוע הסובייטים מתעקשים מזה שנים ארוכות שלא לשחרר את אידה נודל?

זה סתום מאוד. שמעתי שהסובייטים טוענים שאידה עבדה אחרי מלחמת העולם השנייה במעבדה, ונכחה בבדיקות שנעשו לשבויי מלחמה יפאניים. מכאן שאידה מכחישה זאת בתוקף. היא טוענת שהיתה אז צעירה מאוד, ממש ילדה, וזהו רק תירוץ למנוע את שחרורה.

האם בעקבות שחרורו של ביגון, שעמד בראש מפיצי השפה העברית בבריה"מ, קיימת סכנה להמשך לימודי השפה העברית?

ברור שביגון היה הגיבור. אבל לא תמיד גיבורים עומדים בראש הגדוד. לימודי העברית — זהו נושא מאוד עדין שאינני רוצה להרחיב עליו את הדיבור. באופן כללי אני יכול לומר שעלייתם ארצה של מרבית פעילי העלייה הוותיקים — שעסקו בטיפוח לימודי הדת, מורשת יהודית והשפה העברית — מרוקנת את המאגרים. יש היום בבריה"מ יהודים רבים שרק עתה החלו בלימודיהם, ובאופן טבעי, כשהמורים מהשורה הראשונה כביגון ואדלשטיין יוצאים, נוצר מצב קשה לנשארים.

אתה סבור שזו אחת המטרות המסתתרות מאחורי שחרורם של כל מסורבי העלייה הוותיקים?

בוודאי. הם רוצים להשיג שתי מטרות. גם לזכות באהדה בינלאומית, כתוצאה מכך שהם נענים לדרישות ומשחררים מסורבי עלייה בולטים, וגם לבלום את לימודי העברית והמורשת היהודית. אבל אני מניח שהם יודעים היטב שיהיה להם קשה מאוד לחסל לחלוטין את לימודי הדת והעברית.

לאור העובדה שכ־5.000 יהודים קיבלו מאז ראשית השנה היתרי יציאה, אתה סבור שיש סיכוי לפתיחת השערים כמו שהיה עד 1979?

קשה לדעת. כי ביוזמתו של גורבצ'וב הותקנו השנה תקנות חדשות, הקובעות שרק אזרחים שיש להם קרובים מדרגה ראשונה יוכלו לבקש היתרי יציאה. זה עלול להכביד מאוד על יהודים רבים שמבקשים לצאת בנימוק של חזרה למולדת. אבל אסור לשכוח שהגישה של הסובייטים היא מאוד פרגמטית. תמורת הסכמתם לתת ליהודים לצאת, הם מגישים לארה"ב שורה ארוכה של דרישות בנושא פירוק הנשק, פתרון בעיות כלכליות וכו'. ולכן אם ייענו לדרישות שיגישו, הם יכולים לחרוג מהתקנות.

לדעתך, יש להגביר את המאבק הבין־לאומי בצורת הפגנות ועצרות בקריאה לפתיחת השערים?

זה אחד הנושאים שמטרידים אותי מאוד. אנו עומדים בפני מציאות חדשה, המוכיחה שהרוסים הצליחו ביחסי הציבור שלהם בעולם המערבי. לעומת זאת, אנחנו עדיין ממשיכים במדיניות של הפגנות. לדעתי, עלינו לבנות מחדש את מערכות התגובה והמאבק שלנו.

כיצד?

אתן לך דוגמה אחת. הצעתי למוריס אברם, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים, להביא לאישור הסנאט הצעה להגביר את הפיקוח על האשראי שניתן לסובייטים על־ידי בנקים פרטיים, כגון שיקאגו בנק. הרוסים זקוקים לאשראי זה, והם מקבלים אותו בתנאים נוחים מאוד. אבל אברם לא היה מוכן לטפל בהצעה שלי. הוא אמר לי: אף אחד לא יבין אותנו ולא יתן יד לרעיון כזה.

"אמל" הוציא להורג 5 שפעלו בשליחות אש"ף

צור (ע"צ). ארגון "אמל" הוציא היום להורג שלושה פלסטינאים ושני לבנונים סונים שהואשמו בביצוע סדרה של התקפות לפי הוראות שקיבלו מבכירים באש"ף, כך מדווחים כתבים מקומיים.

החמישה, כולם תושבי צור בני 19 עד 27, הוצאו להורג עם עלות השחר בידי אנשי מליציית "אמל" בכיכר שבכניסה הצפונית לעיר הנמל.

החמישה הוצאו להורג כשעיניהם מכוסות והם לבושים בתכריכים לבנים. לחזהו של כל אחד מהנדונים למוות הוצמד פתק ועליו שמו של הנידון למוות והפשעים שבהם הורשע.

בהודעת "אמל" נאמר שחמשת האנשים, שנעצרו לפני ארבעה חודשים, הודו כי ביצעו שישה מעשי רצח בצור, לפי הוראות של תומכי יאסר ערפאת.

בין השאר הואשמו ברציחתם של קצין שיעי בצבא לבנון ושני חברי המפלגה הקומוניסטית הלבנונית. בהם אחיו של אחד ממנהיגי "אמל". בנוסף להם הרגו החמישה פעיל לשעבר של מפלגת הבעת העיראקית, תושב נוצרי של צור וכומר, שכיהן כמנהל בית ספר באיזור.

בהודעת ארגון "אמל" שפורסמה אתמול נמסר כי שני אנשי מליציה נפצעו בחילופי אש־מקלעים שנמשכו 15 דקות.

וקי
שמעון
פרס
מחוגי המן אינו
עצריך בקורת
על הספרות.
זק: בבקשה קרא
החייך ודברים אשר
נאלץ עם מלחמה נוספת.

קרבות בין אנשי "אמל" והיזבאללה בנבטייה

ביירות (ע"ר). שלשום התנהלו קרבות בין שיעים פרו־סורים ושיעים הנתמכים על־ידי איראן בעיר נבטייה שבדרום לבנון. כך מסרו מקורות ביטחוניים לבנוניים. זו הפעם הראשונה מזה חמישה חודשים שנמסר על התנגשויות בין אנשי ארגון "אמל", הקשור בסוריה, לבין אנשי חיזבאללה.

שגריר חדש לארה"ב בירדן

רבת עמון (ע"ר). שגרירה החדש של ארה"ב לירדן, רוסקו סודארת, עומד להגיש את כתב האמנתו לשר החוץ טאהר אל־מצרי בשבוע הבא. כך מסר אתמול דובר השגרירות האמריקאית ברבת עמון.

רוסקו, דיפלומט מקצועי בן 52, הגיע לבירת ירדן ביום ראשון, מוואשינגטון, שם כיהן כעוזר שר החוץ לענייני המזרח התיכון.

רוסקו, השולט בשפה הערבית, היה ראש המשלחת האמריקאית בירדן בשנים 1975–79, ואחר כך מילא תפקיד דומה בסעודיה. בשנות השישים כיהן בצפון תימן.

אל על

	ממוצ' מינימום	ממוצ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	12	18	מעונן	13	14
אתונה	22	29	בהיר	30	22
בוקארשט	13	24	בהיר	26	17
בריסל	11	17	מעונן	13	14
וינה	17	23	מעונן	22	14
ז'נבה	18	24	מ"ח	27	13
לונדון	10	18	מ"ח	19	14
ליסבון	19	26	בהיר	28	17
מדריד	20	31	בהיר	32	18
ניו־יורק	20	28	מ"ח	20	14
פאריס	9	20	מ"ח	23	14
פרנקפורט	10	18	גשם	19	14
ציריך	17	23	מ"ח	26	15
קהיר	21	32	בהיר	33	32
קופנהאגן	11	15	מ"ח	18	13
רומא	16	28	בהיר	28	21
שטוקהולם	11	17	מ"ח	16	11

EL AL אל על

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

אילוף הסוררת

תיאטרון באר שבע מעלה את "אילוף הסוררת" מאת ויליאם שקספיר, בתרגום אהוד מנור, בבימויו של רוברט וקר. בתפקידים הראשיים ריטה ו[illegible].

לא באתי לשבח את שקספיר. אהוד מנור, הבמאי רוברט וקר, התפאורן רוני תורן וההצגה של תיאטרון באר שבע, כי זה כבר נעשה לפני כמאה הצגות בבכורה. כשהגיעה ההצגה הזאת, שנעשתה לבמה קטנה של תיאטרון באר שבע לאולם הגדול של תיאטרון הבימה, היו לה קשיי התאקלמות לא מעטים, הרבה הישגים נעלמו בחלל האולם. אבל גם כך בלטו כמה תפקידים קטנים של הוגו ירדן, רוני בליץ, קונסטנטין אנטול או מרק חסמן.

אבל אני, כמו כל הקהל, באתי לראות איך מסתדרת ריטה במחזה קלאסי, בתפקיד קשה. היא מסתדרת טוב מאוד. אנחנו יודעים שיש לה מספיק טמפרמנט למלא אולם, אך בהצגה הזו היא מוכיחה שהיא מסוגלת למלא אותו גם ברמות ופגיעות הנוגעים ללב, כמו, למשל, במונולוג האחרון של קתרינה הסוררת. ומה עוד אפשר לומר על נתן דטנר המבריק ברמות פטרוקיו – שהוא מסוגל לאלף אפילו את קתרינה, שממלא בדינמיקה את מה שחסר לפעמים. נכון, יש בזה גם מחזה של שקספיר, אבל הוא לא מפריע להנאה שהקהל נהנה ממנה למרות מהמורות פה ושם.

הרמטכ"ל במשטרה

הרמטכ"ל היה אתמול אורח המטה הארצי של המשטרה בירושלים. בתמונה: רא"ל דן שומרון סוקר משמר כבוד של שוטרות ושוטרים (צילום: רחמים ישראלי)

עו"ד חיים אהרון:

להחזיר הטיפול ביורדים לסוכנות כי לממשלה אסור להפלות ערבים

אחרי שחריש קבע, כי משרדי הממשלה אינם רשאים להפלות תושבים חוזרים יהודים על פני תושבים חוזרים ערבים, תובע ראש מחלקת העליה להחזיר נושא החוזרים לסוכנות, המטפלת רק ביהודים

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

ראש מחלקת העלייה בסוכנות, עו"ד חיים אהרון, תובע להחזיר את הטיפול בהחזרת יורדים מהממשלה לסוכנות, המטפלת רק ביהודים. במכתב ששיגר אל יו"ר הנהלת הסו־כנות אריה דולצין מציין אהרון כי יש לעשות זאת לאור חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, שקבע כי יש משום אפליה בכך שהממשלה מעניקה סיוע לתושבים חוזרים יהודים בלבד ולא מעניקה אותו סיוע לתושבים חוזרים שהם ערבים.

היועץ המשפטי לממשלה ציין בחוות דעתו כי אם הסיוע (הלוואות לנסיעה ולמטען) לתושבים חוזרים יינתן כולו ע"י הסוכנות ולא ע"י הממשלה, ניתן יהיה לשנות את הנוהלים כך שלא יהיה באי־מתן הסיוע לערבים משום אפלייה בין שווים.

סופר "הארץ" מציין כי הטיפול בתושבים חוזרים הועבר מהסוכנות לממשלה ביוזמתם של שר הקליטה יעקב צור ומנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי. כיום מתבצע הטיפול בחו"ל באמצעות הקונסו־ליות הישראליות ללא שיתופם של שליחי הסוכנות היהודית.

השבעת טירוני הצנחנים בכותל תתקיים אם ירצה השם או צה"ל?

שוב תרעומת בקרב הורי טירונים שקיבלו הזמנות לטקס כשהן מעוטרות בראשי תיבות דתיים ★ ח"כ דרוקמן: האם מוטב לשלוח שני סוגי הזמנות, סוג אחד להורים דתיים וסוג אחר להורים חילוניים?

מאת ראובן פדהצור
הכתב הצבאי של "הארץ"

מכתב רשמי של צה"ל, המזמין את הוריהם של טירוני הצנחנים להשבעת בניהם בכותל, נושא את התוספת הדתית, ב"ה. במכתב, המעוטר בסמל הצנחנים, מזמין מפקד היחידה את ההורים לטקס ההשבעה, שיתקיים ב־17 בספטמבר בכותל.

הפעם, בנוסף לשימוש לראשי התיבות הללו, הגדילו מחברי ההזמנה לעשות, ובגוף ההזמנה נאמר, כי "הטקס יתקיים, אי"ה (אם ירצה השם) בתאריך...".

הורים גינו אתמול את השי־מוש בתוספות דתיות במכתבים של צה"ל. לדבריהם, נראה, לאור ריבוי המקרים האלה, כאילו ני־תנה הוראה בצה"ל לעטר כל מכתב הנשלח להורי חיילים בתוספות האלה. "אמנם הטקס אמור להיערך בכותל. אך נקווה כי ייצא לפועל אם ירצה צה"ל, ולאו דווקא אם ירצה השם," אמר אחד ההורים.

ח"כ דרוקמן הגיב על ידיעה בנושא, שפורסמה ב"הארץ" שלשום, באומרו כי "התרעומת על השימוש בביטוי 'בעזרת השם' על גבי מכתב צבאי רשמי אל הורי טירוניה של חטיבת גבעתי, "היא בלתי מובנת להלכ־טין. אלא אם המתרעמים הינם אכולי שנאה לכל דבר שיש בו ריח וטעם של יהדות".

ח"כ דרוקמן הדגיש, כי על ההורים שאליהם נשלח מכתב זה, נמנים הורים של מאות מתלמידי ישיבות ההסדר המשרתים בחטי־בה זו. "האם זכותם פחותה מהמתרעמים על עזרת השם? או שמא לדעת המתרעמים צריך צה"ל לשלוח להורי חיילים שני סוגי מכתבים, עם ובלי ב"ה?"

שר החינוך למשלחת של הועדה המרכזית:

נבון: האינטגרציה הבין־עדתית תמשיך לעמוד בראש סדר העדיפויות

(עש"ת). האינטגרציה הבין־עדתית תמשיך לעמוד בראש סדר העדיפויות של מערכת החינוך בישראל. כך אמר אתמול שר החינוך והתרבות יצחק נבון למשלחת מטעם הוועדה המרכזית של ההסתדרות שנפגשה עמו בלשכתו בירושלים.

במשלחת השתתפו מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר, יו"ר רשת עמל אורי אגמי וממלא־מקום יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך בהסתדרות פיני שומר.

נבון הדגיש כי לא היתה ולא תהיה כל נסיגה מעקרון האינטגר־ציה, אך הטעים כי חובתו של משרד החינוך לבדוק כל הזמן את מהלך ביצועה במטרה להעמיקה ולבססה, למרות הקשיים בהפעלתה.

נבון אמר עוד כי משרדו בוחן כעת דרכים לקידום מדיניות הטי־פוח והרווחה ולשיקום נוער מנותק, במסגרת המאמצים לשפר את סיכויי ההצלחה של תלמידים מהשכבות החלשות במערכת החינוך.

דובר משרד החינוך מסר כי נציגי הוועדה המרכזית של ההסתדרות קידמו בברכה את מדיניותו של השר, והבטיחו כי ההסתדרות תסייע למשרד החינוך לחזק את האינטגרציה.

הסובייטים החרימו 2000 כרוזים שהביאו הישראלים ליריד הספרים

מוסקווה (ע"צ). שלטונות בריה"מ החרימו 20 ספרים בשפה הרוסית וכ־2,000 כרוזים שהביאה המשלחת הישראלית ליריד הספרים הבינ־לאומי שנפתח אתמול במוסקווה, מסרו חברי המשלחת.

עמוס רולניק, חבר המשלחת הישראלית, מסר כי הכרוזים שהוחרמו היו מוקדשים לאלף־בית העברי, "לשון הנביאים, לשון היום". יעל מטלון, ראש המשלחת הישר־אלית, הדגישה כי רק כ־20 ספרים הוחרמו מבין 7000 המוצגים בביתן הישראלי. היא הוסיפה כי במשלחת הישראלית 30 חברים, ארבעה מהם צעירים ישראלים ממוצא סובייטי, שחזרו לבריה"מ לראשונה מאז הגירתם.

103 מדינות משתתפות השנה ביריד הספרים במוסקווה, השישי מאז 1977.

ערך את העמוד: יצחק לאור

"מפגש שרת הבריאות עם בנות הרחוב בתל ברוך היה מכאיב"

השר פרץ בצפת: "הטיפול במחלת האיידס — בחינוך לערכים ומוסר וטיפול מונע לאותם אומללים, שהגיעו למצב שהוליד את המחלה"

(ע). השר הרב יצחק פרץ מתח אתמול ביקורת על שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו על ביקורה במוקדי הזנות בתל אביב. הרב פרץ דיבר בעצרת עם שהת־קיימה בקולנוע "אור" בצפת.

"המפגש של שרת הבריאות עם בנות הרחוב בחוף תל ברוך היה מכאיב ומצער שכן לא רק שלא נשמעה שום נימת ביקורת בדבריה לתופעת הזנות, אלא להיפך — דבריה נתנו גיבוי ולגיטימציה לתופעה זו, דבר שמצא את ביטויו הבולט במחיאות הכפיים להן זכתה השרה מבנות הרחוב," אמר השר.

בעצרת בצפת התייחס הרב פרץ באריכות רבה גם למחלת האיידס. הוא גינה את משודרי הרדיו והטלוויזיה בעניין זה והסביר, כי אין איש מתייחס לשורש הבעייה שהיא המתירנות הגואה והכלים מנסים למצוא צידוקים לתופעה, ובכך נו־תנים לגיטימציה להמשך המתירנות, עם קצת זהירות כדי לצמצם את סכנת ההידבקות.

"ציפיתי שיקום מישהו ממשרד הבריאות או מהפסיכולוגים דווקא את התופעות הגורמות למחלה נוראה זו שהם ללא ספק המתירנות וההידרדרות המוסרית לדרי הפקר. הרי איש לא מכחיש שמחלה זרה אסון זו היא תוצאה של קיום יחסים מופקרים כבר בגילאים צעירים, דבר הזוכה ללגיטימציה מחולטת מצד הציבור" — אמר.

לדעת הרב פרץ, טיפול במחלת האיידס ייתכן רק על ידי חינוך לערכים ולמוסר וטיפול מונע לאותם אומללים, אשר הגיעו למצב שהוליד את המחלה.

"תיאור העיתונאים כ'מציצים מהחורים' פוגע בתפקוד"

3 עיתונאים: השיר של איינשטיין פוגע בשמנו, משפיל ומשניא אותנו

השלושה פנו אל שר החינוך, הרמטכ"ל, מנכ"ל רשות השידור, מפקד גל"צ ודרשו מכולם: לא לשדר את השיר "עיתונאי קטן"

(ע). שלושה עיתונאים מחיפה פנו אתמול אל שר החינוך והתר־בות, הרמטכ"ל, מנכ"ל רשות השידור ומפקד גל"צ כמי שמופקדים על רשות השידור וגלי צה"ל ודרשו מהם להפסיק את שידור השיר "עיתונאי קטן" שכתב הזמר אריק איינשטיין.

השלושה — אורי שרון (חדשות), מאיר שושני (עתי"ם) ויובל פלג (קול חיפה) — פנו באמצעות עו"ד להב.

עורך הדין טוען בפנייתו, כי שידור השיר מהווה עבירה על [illegible] איסור לשון הרע ומטיל דופי בציבור העיתונאים בישראל. העיתונאים טוענים עוד, כי השיר פוגע בשמם הטוב, משפיל אותם בעיני הבריות, עושה אותם מטרה לשנאה, לבוז וללעג בעיני הציבור, פוגע במשלח ידם ובפרנסתם, התלויה כל כולה בציבור.

בהמשך הם טוענים עוד, כי השמעה חוזרת של השיר באמצעי התקשורת, גורמת לכך שהמלים הפוגעות קונות להן שביתה בדעת הקהל ויוצרות מצב של פגיעה [illegible] קצועם [illegible] להמשך תפקודם.

העיתונאי יובל פלג, שהוא אדם דתי המעורה בחיים הדתיים בחיפה טוען, כי הייחוס הכללי של עיתונאים "הנכנסים אל המי־טות ומציצים מהחורים" פוגעים ביכולת תפקודו ועושים אותו ללעג, במיוחד בקרב הציבור הדתי שהוא אחד מהם.

השלושה ציינו בפנייתם כי הם שומרים לעצמם את הזכות לפנות לערכאות.

תיק לנדאו — חסימת כביש החוף הועבר מהמשטרה ליועץ המשפטי

לנדאו הביא כלי רכב כבדים של עיריית הרצליה, כדי לחסום את כביש החוף "כמחאה על מעשי הדרוזים בשמורת בית ג'אן"

מאת ראובן שפירא

המשטרה סיימה את חקירתה בתיק נגד ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, בעניין חסימת כביש החוף לפני כחודשיים.

תיק החקירה הועבר מהמטה הארצי של המשטרה ליועץ המש־פטי לממשלה, יוסף חריש, כדי שיחליט אם יש מקום להגיש כתב אישום פלילי נגד ראש עיריית הרצ־ליה על חלקו בארגון חסימת כביש החוף. ככל הידוע לא צירפה המשטרה המלצות משלה לתיק החקירה והיא הסתפקה רק בסיכומו של חומר החקירה, הכולל עדויות של עדי ראיה ושוטרים וכן את עדותו של אלי לנדאו עצמו.

לנדאו חסם לפני כחודשיים, באמצעות כלי רכב כבדים וטר־קטורים של העירייה, את כביש החוף, גרם להפרעה רצינית לסדר הציבורי ויצר במקום פקק ארוך של מכוניות למשך שעה ארוכה. לדבריו, עשה את מעשיו לאות מחאה על הפרות החוק על ידי תושבי בית ג'אן, שניהלו באותה תקופה מאבק נגד שמורת הטבע שהוקמה באדמות כפרם.

קציני משטרה הביעו לאחר מעשהו של לנדאו תרעומת קשה וגינו את הפרת החוק הבוטה על ידו. גורמים בכירים במשטרה הודיעו אז, הכי משטרה תפעל למיצוי הדין עם ראש עיריית הרצליה, שאין לו חסינות מפני הפרת החוק.

"שילמו 20 פני על כל דקה של מוסיקה ישראלית"

התרעם עיתון לונדוני על כך שמהטה לא נתן אף הדרן בקונצרט הפילהרמונית באלברט הול ★ הקהל התלהב, אבל הביקורות היו צוננות ★ לפני ההופעה באולם בארביקן הוסר, לבקשת התזמורת, ציור מתערוכה במקום, שהראה הרג בלבנון

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). התזמורת הפילהרמונית הישר־אלית זכתה לתשואות סוערות בשתי הופעותיה בלונדון. באחר־תנה שבתה, ב"רויאל אלברט הול", נתבקש המנצח זובין מהטה לשוב אל הבמה לא פחות משבע פעמים. הקונצרט זכה לשידור חי ברשת הרדיו העולמית של בי־בי־סי האזינו לו מאות מליונים.

אולם מבקרי המוסיקה קיבלו את שני הקונצרטים בביקורות מעורבות ואפילו צוננות. בצד שבחים לכלי המיתר והנשיפה, מתחו ביקורת על מהטה ותיארו את הקונצרטים כ"מאכזבים". בעיקר הובעה התרעומת על כך שהערב השני, במסגרת ה"פרומס", הוקדש כולו לסימ־פוניה השמינית של אנטון ברוקנר ועל סירובו של המנצח להיענות לקריאות ה"הדרן" של הקהל.

עתון אחר אף חישב ומצא כי בעלי הכרטיסים היקרים שילמו 20 פני עבור כל דקת מוסיקה ישראלית.

ערב קודם לכן, "באולם ה"בארביקאן", ניגנה התזמורת, עם שלמה מינץ, את הסימפוניה הראשונה של מהלר. על אירוע זה העיבה תקרית: התזמורת הישראלית ביקשה מהנהלת האולם להסיר מתערוכה שהוצגה במקום ציור המציג הרג בלבנון אחרי הפלישה הישראלית. הציור הוסר, למורת רוחה של הציירת איטים נאסר. אמרגני התזמורת מכחישים כאילו הם ביקשו זאת.

שני הקונצרטים נערכו באולמות מלאים לגמרי ותחת שמירה בטחונית הדוקה.

חריש מתנגד לחקירה על אסון הבונים

(ע). היועץ המשפטי לממשלה יגיש תוך שבוע ימים חוות דעת לממשלה, הקובעת כי אין מקום להקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין אסון הבונים.

באת כוח היועץ המשפטי לממשלה הצהירה אתמול על כוונה זו בפני שופטי בג"ץ, בעת הדיון בע־תירתם של 19 הורי הילדים, שנספו באסון צומת הבונים בחודש יוני 1985. בעקבות זאת, דחה בג"ץ את עתירת ההורים.

ההורים טענו בעתירתם, כי הממשלה הטילה על היועץ המשפטי לממשלה להגיש לה חוות דעת, אם יש מקום להקים ועדת חקירה ממלכתית בעניין אסון הבונים.

במהלך הדיון המשפטי בבג"ץ, שבו נכחו אחדים מן ההורים, הב־הירה באת כוח היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד באלה בן אור כי מר חריש כבר הודיע לממשלה, בעת הדיון שנערך בעניין, בחודש מארס השנה, כי אין הוא סבור שיש מקום להקים ועדת חקירה בעניין.

בקו־אופ תשמ"ח על חשבוננו* בכל יום ובכל סניף.

כל קונה* מעל 50 ש"ח באחד מסניפי סופר קו־אופ וקו־אופ רעננה. ומעל 100 ש"ח באחד מסניפי היפר קו־אופ בתקופת המבצע (בין התאריכים 9 - 22.9.87), ישתתף בהגרלה יומית ויוכל לזכות בהחזר מלא של סכום קניתו.

החל מהיום ועד ערב ראש־השנה יעלה בגורל יום יום קונה אחד בכל אחד מסניפי הקו־אופ, רשת הריבוע הכחול, ויזכה בקניתו חינם על חשבוננו.**

50
השנה קו־אופ ביובל ה־50
לרה"ש תשמ"ח מבצע חג בריבוע הכחול
קו־אופ, חמישים שנה של קניה טובה.

השנה אנו חוגגים את יובל החמישים וממשיכים בחגיגות של מבצעים הגרלות ופרסים

אשראי שמח לתשמ"ח
בקו־אופ קונים כבר היום
את קניות ראש השנה
ומשלמים בעוד חודשיים
ב־2 בנובמבר 87'

לבעלי כרטיסי אשראי ישראכרט ויזה וקו־אופ זהב

* בסניפי סופר קו־אופ על כל קניה מעל 50 ש"ח
בסניפי היפר קו־אופ וקו־אופ רעננה מעל 100 ש"ח.
לא כולל קניות אלקטרוליין. לאלקטרוליין הבטחת אשראי מיוחדות וגדולות.

* ההשתתפות בהגרלה מותנית בקניה מעל 50 ש"ח בסניפי קו־אופ וקו־אופ רעננה, ובקניה מעל 100 ש"ח בסניפי היפר קו־אופ. ההשתתפות בהגרלה לא חלה על קניות בסניפי אלקטרוליין.
** החזר סכום הקניה ישולם בתוי קניה של קו־אופ רשת הריבוע הכחול. ההשתתפות בהגרלה מותנית בקיום מלא של תנאי ההשתתפות בהתאם למצוין בתקנון ההגרלה הנמצא במשרדי הקו־אופ.

היפר קו־אופ • סופר קו־אופ של רשת הריבוע הכחול

קו אופ קו אופ קו אופ קו אופ

ברחבי המדינה

סכסוך תחבורתי בין ראשי הערים רמת־גן וגבעתיים

כתוצאה — קטעים משתנים לאורך אותו כביש

מאת א. קרן
סופר "הארץ"

ראש עיריית גבעתיים, יצחק ירון, האשים אתמול את ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, באי־כיתן אפשרות לסיים את הרחבת הלקה הדרומי של דרך בדגוריון (בעבר רחוב בורוכוב) העוברת בגבול שבין שתי הערים ואשר חלקים כמנה נמצאות בתחום השיפוט של שתי הערים. ירון אמר כי באם ימשיך ראש עיריית רמת־גן לעכב בסירובו לאפשר הרחבת הכביש, צפויה סכנה לנוהגים בו.

לדברי ירון נדרשה הרחבת הכביש במסגרת פיתוח "שכונה 9" שבדרום גבעתיים, בקטע שבין הרחובות ריינס ובן־צבי. עיריית גבעתיים לקחה, לדבריו, על עצמה, לבצע את הסלילה ולשאת בהוצאות, אחרי שמשרד התחבורה אישר את תיכנון הכביש.

הקבלן סלל — העירייה הפסיקה

עבודת הסלילה נמסרה במכרז לקבלן, אשר החל בסלילה אך נתקל בהתנגדות חריפה של עיריית רמת־גן אשר שלחה, לדברי ירון, אנשים שהורו לקבלן באורח חד־משמעי להפסיק את הסלילה. באשר לטענת ירון, אף איימו כי אם לא תופסק הסלילה יעלו דחפורים להריסת הכביש הסלול.

ירון טען עוד כי לפי החוק אסור לרשות מקומית אחת לסלול כביש בתחום השיפוט של רשות מקומית אחרת ולפיכך לא רצה הקבלן להסתבך בסכסוך שבין שתי העיריות.

היום צפוי בבקום מצב מוזר באשר עיריית גבעתיים נחושה בדעתה להמשיך בסלילת הכביש במרחב בחלק העובר בתחום שי־פוטה. כתוצאה מכך יתחלק הכביש לשלושה חלקים — הקטע הישן הסלול מכבר, לידו סלילת הפרדה במרוחב ברוחב 3 מטרים שאותה עמדו לצפות היום הנמצאת בתחום השיפוט של עיריית רמת־גן והקטע החדש שבתחום עיריית גבעתיים.

בסכסוך נוסף

דוברת עיריית גבעתיים, כרמלה זילברשטיין, סיפרה אתמול כי לפני חודשים אחדים התגלע סכסוך תחבורתי אחר בין שני ראשי הערים, כאשר עיריית רמת־גן הציבה בקרן הרחובות בן־צבי ובן־גוריון, תמרור האוסר פנייה שמאלה מרחוב בן־צבי לרחוב בן־גוריון. התמרור הוסר על ידי תושבי הסביבה שנפגעו. בשל אי הבהירות שנגרם התמרור שלא לצורך. בעקבות הסרת התמרור, הופיע לפתע ברחוב בן צבי פס הפרדה לבן, שמנע אף הוא את הפנייה שמאלה. הפס הפך באורח פלא לקו מרוסק המאפשר את הפנייה. בעקבות סכסוך זה איים ירון כי יהפוך את רחוב ריינס, הנמצא צפונית לרחוב בן־צבי ומקביל אליו לחד־סיטרי וכך לא יאפשר לתנועה המגיעה מרמת־גן להכנס לרחוב ריינס.

עד כעת מסירת הידיעה לא ניתן היה לקבל את תגובת ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית.

סערה בראש העין בשל טקס מיסטי לפני קבורתו של אדם

לאחר הפטירה נצרבה אצבע רגלו, הושלכו עליו קיסמים, הונח חוט על צווארו והגופה הולקתה קלות ברצועת עור ★ סמל לארבע מיתות בית דין — סקילה, חנק, הרג ושריפה ★ חוששים מתופעות של הקצנה דתית, בעקבות רבים ה"חוזרים בתשובה" באופן קיצוני

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

ביצוע של "ארבע מיתות בית דין" בגופתו של ישיש מראש העין שנפטר לפני כחודש ימים, הסעיר באחרונה את תושבי ראש העין. החוששים מתופעות של הקצנה דתית, בעקבות רבים ה"חוזרים בתשובה" באופן קיצוני.

לפני כחודש נפטר אביו של חוזר בתשובה תושב ראש העין הלוקה בשכלו בעירייה. לאחר הפטירה נצרבה אצבע רגלו, הושלכו עליו קיסמים, הונח חוט על צווארו והגופה הולקתה קלות ברצועת עור. פעולות אלה מסמלות ארבע מיתות בית דין — סקילה, חנק, הרג ושריפה, ולפי מקובלים עושים זאת לנפטר כדי שיגיע לעולם הבא כשהוא כבר לאחר כיפור עוונותיו.

בנו של הנפטר לא השתתף במסע הלוויה בנימוק שזה "מנהג ירושלים" לגבי צדיקים וקדושים (והבן בא לקבל לומר קדיש).

תושבים בראש העין ראו בטקס זה מעין עבודה זרה כמו בכיתות מיסטיות מסוג "הרי קרישנא".

הרב של ראש העין, דוד חג'בי, הדגיש כי מי שביצע מעשה זה "עשה שטויות, וכל מה שעשו בגופה בוצע על דעת העושים זאת בלבד".

רב אחר מראש העין, מנשה זכריה, הצדיק את הטקס באומרו: "כסיל ועמך לא יבינו מהו מנהג זה. יש דברים מקובלים ויש שי־דועים רק ליחידי סגולה ולכן נראים מוזרים או כשייכים לגויים. מה שנעשה בגופה, נעשה בצנעה".

לא מסתמן פיתרון לפתיחת בתי הספר בחצור הגלילית

(ע.) שביתת בתי הספר היסו־דיים בחצור הגלילית נמשכת ועד־יין לא מסתמן שום פיתרון שיביא לפתיחת בתי הספר בימים הקרובים.

ועד ההורים ממשיך בדיונים עם נציגות משרד החינוך. אתמול נפגשו חברי הוועד לשיחה ארוכה עם מנהל מחוז הצפון יוסף לוי, אולם נראה שאין בידו להושיע. ועד ההורים הודיע כי אינו מתכוון לפתוח את בתי הספר על בסיס הבטחות, אלא על בסיס של מעשים בשטח, ורק לאחר שיועברו התקציבים הדרושים.

הבטחות לפעול

חברי כנסת מכל הסיעות הגיעו לחצור וביקרו בבתי הספר. ח"כ בני שליטא נפגש עם ראש המועצה והבטיחו לפעול בכנסת ובממשלה כדי שיחזרו להעביר תקציבים לשיפוץ בתי הספר.

צפוי שבסוף השבוע יעלו כאלף הורים של תלמידי בתי הספר היסודיים לבניין משרד החינוך בירושלים לשביתת שבת עד שיועברו התקציבים הדרושים לבתי הספר בחצור.

30 ילדים עם פגיעה מוחית נעזבו בבתיה"ח

מאת עדנה ארידור

30 ילדים הסובלים מפגיעה מו־חית המתבטאת בפיגור שכלי, מתסמונת דאון או ממחלת עצמות קשה, נעזבו במחלקות ילדים בבתי חולים בארץ. התופעה ידועה לשר־די הרווחה והבריאות אך עד כה אין פיתרון הולם.

סידור ילד כזה במשפחה אומנת עולה 600 שקלים בחודש, ואילו אישפוזו בבית חולים עולה 7,200 שקלים בחודש. התינוקות והילדים שנעזבו בבתי חולים חיים ללא תנאים של גדילה והתפתחות, וחש־פים להידבקות במחלות בסיכון גבוה. כך קובע ד"ר יצחק קדמן, מנהל המועצה למען הילד בפניה לכל הגורמים למצוא פיתרון לטרגדיה.

במכתב מ־ילגגרה מנהלת השרות הסוציאלי בבית חולים תל השומר, אילנה ברשור, למועצה למען הילד מצויין כי במחלקת הילדים של בית החולים שהו עד לפני שבועיים שישה ילדים נטושים בגילאי 9 עד שנתיים וחצי. בשבועיים שעברו לקחו שתי משפחות את ילדיהן, האחת לאחר חמישה חודשים והאחת לאחר חודש. לקיחת שני הילדים לוותה בעבודה אינטנסיווית של העובדת הסוציאלית וצוות המחלקה שנמשכה מיום הלידה ועד לשחרור הילד.

אין הנחיות ברורות

המדיניות כיום בבית חולים במקרים של נטישה היא באמצעות טיפול וולונטרי, מגעים עם המשפחה תוך התייחסות למשבר ההלכותיו בגין לידת ילד עם מום, עבודת צוות ועירוב גורמים רלוונ־טיים בקהילה. לצערנו, קובעת בר־שור, לגורמים בקהילה אין מה להציע למשפחות המחליטות לגדל את הילד בעצמן. הן נמצאות רובן ככולן במצב נפשי קשה בעקבות משבר הלידה וספק אם תתמודדנה בעצמן עם גידול ילד מפגר כשב־משפחה ילדים נוספים בריאים. לדבריה, כתוצאה מהתהליכים הביורוקרטיים והעדר מדיניות, הול־כים לאיבוד אותם ילדים שאפילו שמות אין להם, שבאו לעולם וכעת הם נטושים על לא עוול בכפם.

סופרת "הארץ" מציינת כי בהעדר הוראות והנחיות ברורות בשרותי הרווחה בעיקר לגבי מפגרים, עובר הנושא מגורם ציבורי אחד לאחר, בלי שאף גורם יקח על עצמו את הטיפול בבעיה. גם התשלום שנקבע בשיעור 600 שקלים למשפחה אומנת לא עונה על ההשקעה הכרוכה בטיפול ומכאן הקושי למצוא להם משפחות אומנות.

מגמה ראשונה ללימודי חוק ומשפט בבי"ס תיכון — בבירה

(עש"ת). המגמה הראשונה בארץ ללימודי חוק ומשפט לתלמידי תי־כון תיפתח מחר בבית חינוך תיכון עירוני ג' בירושלים. המגמה נפתחת בסיוע קרן "איכות לי" בראשות אופירה־בכון והפקולטה למשפטים בירושלים. כך מסר אתמול דובר משרד החינוך.

מנהל בית הספר גדעון שטהל מסר כי מטרת המגמה היא להקנות לתלמידים ידע על עולם המשפט ולהנכם להכרה בעליונות החוק.

נעצרה משפחת קפוש שהתנחלה בעיר העתיקה שלא כחוק

(עש"ת). במבצע משולב עם המשטרה ועיריית ירושלים עצרו הבוקר אנשי משרד הפנים את בני משפחת קפוש, אשר התנחלו לפני מספר חודשים במגרש הבנייה של הרובע היהודי בעיר העתיקה. במהלך הפינוי נפצע אחד השוטרים. משרד הפנים מוסר כי המשפחה תגורש מהארץ ללא כל דיחוי, בליווי שוטר ורופא צמודים. הגירוש תואם עם האינטרפול ושלטונות ההגירה האמריקאים.

מעצר בני המשפחה לווה באלי־מות ולמקום הוזעק כוח משטרתי גדול ורופא. הכלב נלקח להסגר ומ־כונית המשפחה על ציודה הוחרמה, כדי לממן חלק מההוצאות הכרוכות בגירוש.

"נגב", פסל המורכב משבעה גלגלי אבן בקוטר 2.7 מ' ובמשקל כ־10 טון כל אחד, הוא יצירתה של הפסלת הפולנית מגדלנה אבקנוביץ, שהוצג אתמול בגן הפסלים שבמוזיאון ישראל בירושלים. אבקנוביץ (מימין, עם הגב' שולמית שמיר) הגיעה לירושלים על־פי הזמנת מוזיאון ישראל. והחלה לעבוד על הפסל בחודש מאי. הפסלת היא בת למשפחת אצולה פולנית שבניה הצטרפו למחתרת האנטי־נאצית במלחמת העולם השניה והעניקו מסתור ליהודים רבים. היא זכתה במדליית זהב בביאנלה של סאו־פאולו ובפרסים רבים אחרים. פרוייקט "נגב" מומן בידי הגב' הלורה שולהוף מניו יורק במתנת יום הולדת לבעלה רודולף. (צילום: אליהו הראתי)

3 שחזרו מבילוי בים המלח נהרגו בהתהפך רכבם בדרום

בין ההרוגים זוג ואשה נוספת ממושב ברכיה ★ שבעה אחרים ביניהם ילדים נפצעו, כשרכב צבאי התהפך ונפל לתעלה ★ הנהג איבד שליטה על ההגה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

אבל כבד ביותר שורר מאז שלשום בלילה במושב ברכיה, ליד אשקלון, לאחר שהגיעה למושב הי־דיעה ששניים מבני משפחת קבלה, ואשה אחת ממשפחה כליפה, המתגוררות במושב, נהרגו שלשום בלילה בתאונת דרכים בכביש קרית גת–אשקלון. בנוסף להרוגים נפצעו גם שבעה אנשים באורח קשה, בהם ילדים. כל ההרוגים והפצועים הם משתי משפחות, שחזרו מבילוי בים המלח.

כל הנפגעים בתאונה נסעו ברכב צבאי מסוג טרנזיט, שהיה נהוג בידי יוסי קבלה, רס"ר בצבא הקבע. רכב הטרנזיט, הגיע לעקומה ליד קיבוץ שדה יואב, ושם כנראה איבד הנהג את השליטה על הרכב. הטרנזיט ירד לשוליים, ניסה לחזור לכביש, אך לא הצליח. הרכב התהפך מספר פעמים ונפל לתעלה בעומק שני מטרים.

ההרוגים הם משה וגואלה קבלה, הוריו של נהג הטרנזיט, ומינה כליפא, בת 50, כולם תושבי ברכיה. שבעה אנשים אחרים נפצעו קשה עד בינוני, כולל הנהג, שנפצע קשה, אשתו נעמי ושתי בנותיו, אפרת (3) וליאת (6), ישראל כליפא, בעלה של ההרוגה, בתם רותי (23) ואדם נוסף. כל הנפגעים הועברו לבית החולים ברזילי באשקלון.

תנועה מועטה בכביש

ראש לשכת התנועה במרחב לכיש רב־פקד מנשה עזרא אמר אמש ל"הארץ" כי מבדיקה ראשונית עולה שנהג הטרנזיט איבד את השל־יטה על ההגה והתהפך תוך כדי יר־ידה לשוליים. הוא הוסיף, שמדובר בכביש רחב ונוח לנסיעה, שאין בו הרבה תנועה. ואין לו הסבר איך קרתה התאונה הקשה.

לדברי עזרא, באחרונה נרשמה עלייה משמעותית במספר תאונות הדרכים במרחב לכיש, כולל במספר התאונות הקטלניות. הוא אמר כי אשתקד אירעו בכל מרחב לכיש 525 תאונות, לעומת 626 תאונות עד כה השנה — עלייה של 19.2 אחוז. כמו כן, אשתקד אירעו במרחב 18 תאונות קטלניות, לעומת 25 השנה.

אלמוני נהרג בשרון

נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון, מוסיפה: אדם כבן 35, שזהותו עדיין אינה ידועה, נהרג אתמול לפנות בוקר מפגיעת מונית סמוך לגשר ג'אסר אל זרקא בכביש חיפה–תל אביב, ליד חדרה. האלמוני הלך סמוך לגשר והמונית פגעה בו. על גופו של הנפגע לא נמצאו כל מסמכים, וגופתו הועברה לבית החולים "הלל יפה" בחדרה.

נהג המונית, יצחק דוד (52) תושב רכסים, שוחרר בערבות של 15 אלף שקלים בבית משפט השלום בחיפה.

בתאונה אחרת, שאירעה בצומת בית ליד, נפצעו ארבעה נוסעים של מונית שהתנגשה במשאית, שניים מהם קשה. הפצועים הועברו לבית החולים "מאיר" בכפר סבא.

ההסתדרות לבג"צ: אין להעביר בחינות נהיגה לגופים פרטיים

(ע). ההסתדרות הכללית עתרה אתמול לבג"ץ נגד שר התחבורה ונגד ועדת השרים לצמצום השירות הציבורי בבקשה למנוע את העברת בחינות הנהיגה העיוניות והמעשיות לידי ידיים פרטיות.

על־פי כתב העתירה, ביולי אשתקד החליטה ועדת השרים לצ־מצום השירות הציבורי להעביר את בחינות הנהיגה לגוף פרטי. באחרונה נודע להסתדרות, נאמר בעתירה, כי שר התחבורה מתכוון להעביר את בחינות הנהיגה לידי המכון הארצי להכשרת נהגים, כדי שזה יעסיק בו־חני נהיגה.

ההסתדרות טוענת בעתירה כי היא הארגון היציג של עובדי משרד התחבורה המשמשים כבוחנים, ויש חשש כי אלה ייפגעו מהעברת הבחינות לידיים פרטיות.

עוד נטען בעתירה כי הסמכות לבחון נהגים ולהעניק רשיונות נהיגה ניתנה לידי משרד התחבורה בחוק. על־פי הפסיקה, לא ניתן להעביר סמכות שהוענקה לרשות ציבורית או לרשות מרשויות המדינה, לידיים פרטיות, מבלי להודיע את... טוענים עוד כי אם בכוונת משרד התחבורה להעביר את מבחני הנהיגה לגוף פרטי, יש להסדיר זאת בחוק.

העותרים מבקשים מבג"ץ גם להוציא צו ביניים שיאסור על שר התחבורה לנקוט בפעולות להעברת מבחני הנהיגה לידיים פרטיות, עד תום הדיונים המשפטיים בעתירה.

העתירה הועברה לעיונו של שופט תורן בבג"ץ, טרם התקבלה החלטת ביניים.

עצת ד"ר אבי בלייך, קצין לבריאות הנפש בצה"ל

בשמגלים חרדה לפני הגיוס — להודיע לקצין בריאות הנפש בלשכת הגיוס

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

אי־אפשר להתייחס לחרדה של הורים מגיוס בניהם לצה"ל כתופעה; חייבים לבדוק עד כמה קשורה החרדה לבעיות ייחודיות שבמסגרת הבית המשפחה — כך קובע סא"ל ד"ר אבי בלייך, קצין לבריאות הנפש בצה"ל, שהשיב אתמול לשאלות הורים במסגרת הקו הפתוח של קופת חולים.

השאלות הרבות שהופנו לצוות הפסיכולוגים של קופת החולים מלמדות כי החשש העיקרי של ההורים הוא כיצד ישפיעו הגיוס ולחץ האימונים על מצבו הנפשי של בנם. לפניות השיב ד"ר בלייך בנוסח: תנו לילד להמשיך ולגדול. הפסיכולוגים רותי פור־יסמן, יחיאלה כהן, אורה זמין ואהוד גלבוע יעצו להורים לחפש סיוע אצל הורים אחרים הנתונים באותה חרדה בסביבה. ההרגשה שיש שותפים לכך עשויה לסייע להפחתת החרדה.

במקרים שבהם מגלים הצע־ירים סימני חרדה בטרם הגיוס, על ההורים להודיע על כך לקצין בריאות הנפש בלשכת הגיוס. הדבר נכון גם לגבי חיילים שכבר משרתים בצה"ל והחלו לגלות סימני חרדה. במקרה כזה יש להודיע לרופא ביחידה.

השאלות הרבות שהופנו לצוות מלמדות על שיתוף פעולה בין הורים לבניהם באי־גילוי האמת על מחלות כמו אסתמה ואלר־גיות, מחלות שקשה לגלותן בב־דיקה שגרתית. צוות הפסיכולו־גים הסביר כי שיתוף הפעולה הזה גורם לחלק גדול מחרדת ההורים מפני הגיוס. למרות ההתלבטות בין נאמנות לילד או למערכת, חייבים ההורים לדווח לרופא הצבאי כדי לצמצם לילדיהם את הנזק, אמר ד"ר בלייך.

בקרוב יוצאו מיכרזים להתקנת טלוויזיה בכבלים

שר התקשורת חתם על התקנות ובכך הסתיים שלב החקיקה

(עש"ת). שר התקשורת גד יעקבי חתם בסוף השבוע שעבר על תקנות הטלוויזיה בכבלים. חתימתו של שר התקשורת על התקנות סיימה את שלב החקיקה ומאפשרת את פירסום המיכרזים הראשונים להקמת מערכות טלווי־זיה בכבלים, כבר בשבועות הקרובים.

התקנות עליהן חתם השר קובעות כי כל הזוכים בזכיון, קבלת מסמכי המיכרז ומועדי הגשת ההצעות יפורסמו באמצעות העיתונים היו־מיים. אורך תקופת הזכיון לשידורי כבלים תהיה 12 עד 15 שנה ותקופת הזיכיון לשידורי לוויין תהיה 7 שנים. את פריסת רשת הטל"כ באזור שלגביו ניתן זכיון יש לסיים לא יאוחר מאשר שש שנים מיום קבלת הזכיון.

עוד קובעות התקנות עליהם חתם השר יעקבי כי על בעל זיכיון לטל"כ חלה חובת שילוב מערכות תודרן אזורי, וזאת לאחר שהובטחה תאימות טכנית בין המערכות. התקנות מחייבות קיבולת מינימלית של יכולת העברת 24 ערוצי טלוויזיה ו־18 אפיקי רדיו סטריאופוניים. המערכות יאפשרו תמסורת דו־כיוונית באמצעות שינויים מינימ־ליים בלבד.

התקנות מהוות מסגרת לתנאי הזכיון שיבטיחו רמת איכות טכנולוגית ורמת קליטה באיכות גבוהה.

"מהפכה שקטה" בענף הכותנה בארץ

נטיה לעבד כותנה מסוג יקר על שטחים קטנים יותר

מאת אברם צדר
סופר "הארץ" לענייני חקלאות

מגדלי הכותנה בארץ שינו בשנים האחרונות את מבנה של הכותנה שהם מגדלים. המגדלים מעדיפים כיום לעבד כותנה מסוג יקר יותר, על שטחים קטנים יותר.

ענף הכותנה עבר בשנתיים האחרונות מהפכה שקטה, אשר גרמה לשינויים גם בתהליכי הדו־חיות של הענף. עד לפני כשנתיים גידלו בארץ כותנה מסוג "אקלה", ורק כ־6–7 אחוז מהתוצרת היה מסוג "פימה", המשובח יותר. בעונת 1987 הגיעה תפוקת הכותנה מסוג "פימה" כבר לכ־25 אחוז מכלל התוצרת.

ערך את העמוד: חיים טל

האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
"בית שמואל"
(מאחורי בנין היברו יוניון קולג' ולנברג 7 י־ם)
מפגש תיאטרון חברתי
מופע יחיד עם השחקנית
רזיה ישראלי
היום יום רביעי 9.9.87, שעה 20.30
מחיר: 8 ש"ח
טלפון 9־203455–02 אוטובוסים: 5, 6, 18, 21, 30

חריגות חמורות ברעש — בפעילות שדה דב

כך מצא האגף לאיכות הסביבה בעיריית ת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

בדיקה שקיים האגף לאיכות הסביבה בעיריית תל אביב העלתה חריגות חמורות ברעש הנגרם בפעילות שדה דב.

ראש האגף, פרופ' אפרים טורגובניק, מגלה כי בעוד שעל־פי התקנות מותר לשדה לקיים עד 70 דציבלים של רעש בשעות היום ו־40 דציבלים בשעות הלילה, נמדד בפועל מהשדה רעש של 80 דציבלים בשעות היום ו־57–58 דציבלים בשעות הלילה.

את הרעש בשעות היום גורמים מטוסי וייקאונט. בשעות הלילה גרמו את הרעש מנועים של חיל האוויר ומטוס "דאש 7" של ארקיע.

בין השאר התקבלו תלונות באגף לאיכות הסביבה על חימום מנועים והרצתם. הבדיקה התקיימה גם בבית פרטי ברחוב אשכול בשעות הלילה, וגם שם נקלטו חריגות רעש.

פרופ' טורגובניק אומר כי בשעה שהבנייה סביב השדה הולכת וגדלה בשנים האחרונות, ניתן היה לצפות כי פעילותו של שדה דב תקטן. אולם בפועל הולכת פעילות מטוסי הסילון בשדה וגדלה, תוך גרימת מטרדים לסביבה.

הובא לדין מנצרת לאילת על לא עוול בכפו וזוכה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

שופט בית משפט השלום באילת אמנון כהן זיכה אתמול מכל אשמה תושב נצרת שהובא להישפט באילת. התברר כי את העבירה שבה הואשם ביצע אדם אחר, שככל הנראה התחזה לאיש תושב נצרת.

לפני כשנתיים תפס בעל מסעדה עובד ערבי מנצרת, שעבד במסעדה באילת, כשהוא רוחץ הסה עם סבון ואקונומיקה. בעל המסעדה הגיש תלונה במשטרה והפועל נעצר. במשטרה מסר הפועל כי שמו חסיב מחמוד, והוא שוחרר בערבות.

כעבור זמן לא התייצב הנאשם למשפטו בבית המשפט והוצא נגדו צו הבאה. המשטרה איתרה אדם בשם כזה בנצרת והביאה אותו לאילת, אך האיש טען כי מעולם לא היה באילת ולא עבד במסעדה.

התובע המשטרתי נאלץ להודות כי הנאשם אינו אותו האיש שנתפס במסעדה. בלית ברירה הסכים התובע לבטל את האישום, אך בית משפט השלום זיכה את חסיב מכל אשמה ואף פסק לו שכר שני ימי עבודה עקב הביטול. הנאשם האמיתי עדיין מסתובב חופשי.

נפתח משפט קצין צה"ל ורס"ל הנאשמים בירי על מכונית צוות הטלוויזיה במחסום ארז

השניים כפרו באשמה ★ עיסקת טיעון נדחתה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בבית הדין הצבאי של מחוז הדרום נפתח משפטם של קצין בדרגת סרן ורס"ל, הנאשמים בירייה על מכונית של צוות טלוויזיה לפני שלושה חודשים ברצועת עזה. שני הנאשמים, אשר הופיעו בבית הדין, כפרו באשמה ומשפטם נדחה.

לסופר "הארץ" [illegible] אמורה להיערך בין הנאשמים לתביעה [illegible] לא הגיעו להסכמה.

השניים מואשמים כי לפני שלושה חודשים ירו על מכונית של צוות הטלוויזיה [illegible] בראשות הכתב אהוד יערי, במחסום נחל ארז שבכניסה לרצועת עזה. בכתב האישום נאמר כי לאחר שצוות הטלוויזיה לא ציית למפקד המחסום, שהורה לו לא לעזוב את המקום, הורה הקצין לרס"ל לירות בגלגלי הרכב. החייל ירה כדור אחד לעבר אחד הגלגלים. משראה שעוד נותר בו אוויר, ירה כדור נוסף, ובכך גרם לעצירתו של כלי הרכב.

הקצין נאשם בהתנהגות בלתי־הולמת ובמתן הוראה באופן לא חוקי. הרס"ל מואשם בציות לפקודה בלתי־חוקית של קצין צה"ל. בין עדי התביעה יהיו בשבוע הבא גם אנשי צוות הטלוויזיה.

מאה צעירים מחוננים במוסיקה — ל"מוסיקאמרה" בעין השופט

מאת ירח טל
סופר "הארץ"

מאה נגנים צעירים, מחוננים בכישרון מוסיקלי, יישתתפו בשבוע "מוסיקאמרה", שיתקיים בחול המועד סוכות בקיבוץ עין השופט. זו השנה הרביעית לקיום המפעל, המאורגן על ידי המועצה האזורית מגידו, קיבוץ עין השופט והמרכז למוסיקה ירושלים. בשעות היום יקיימו הצעירים סדנאות למוסיקה קאמרית בהדרכת 20 מורים, מהמוסיקאים הטובים שבארץ, בהם ארבעה אמנים מחו"ל ובשעות הערב של כל אחד מימי הפסטיוואל יערכו הנגנים הצעירים קונצרטים לקהל הרחב.

צו גירוש נגד אסיר מהשטחים

(ע). אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע הורה אתמול לגרש את עבדל נאסר מחמוד עבדל עזיז, תושב ג'נין בן 31, שנטען נגדו כי הוא אחד הפעילים הבכירים של "החזית העממית לשחרור פלשתין" בגדה. נמסר, כי עבדל עזיז התמיד בפע־ילות עוינת בשורות ארגונו, למרות שנעצר שלוש פעמים. בפעי־לות זו התמיד גם בעת שהיה אסור בכלא. מאז יולי 1982 הוא מרצה עונש מאסר בפועל של חמש שנים ושלושה חודשים. צו הגירוש נמסר לו אתמול בצהריים.

"נוה" = אמינות, שלמות ויוקרה.

"נוה" קבעה סטנדרטים גבוהים שהפכו אותה למובילה בתרבות הדיור ואיכות החיים.

בוא לראות את מבחר הדירות, הקוטג'ים והפנטהאוזים באתרים שלנו. תמצא שם מרכזי קניה, בריכות שחיה והרבה ירק.

מרום נוה (רמת־גן): דירות פאר בנות 3,5-14 חדרים דירות גן ופנטהאוזים מפוארים ברובע המגורים היוקרתי בלב רמת־גן. משרד מכירות ודירה לדוגמא באתר: טל. 03-777137.

נוה אמירים (הרצליה): פנטהאוזים יפיפיים על גבול רמת־השרון.

נאות אמירים (הרצליה): קוטג'ים יוקרתיים במקום שקט קרוב למרכז העיר ורחוק מאזורי תעשיה.

נוה חברת בנין בע"מ
חברת בת של החברה לנכסים ובנין בע"מ

משרד ראשי: רח' ארלוזורוב 53 ת"א טל. 03-241166/7 ימים - א', ב', ג', ה', 09:00-13:00, 16:00-18:00, ביום ד' 09:00-13:00. משרד מכירות ת"א - רח' דיזנגוף 173.

החוויה הישראלית (1979) בע"מ

הודעה על תוצאות הנפקה במכרז

של מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת שהוצעו לציבור

התקבלו 219 הזמנות לרכישת 1,215,783 מניות, דהיינו, פי 1.105 מכמות היחידות המוצעת.

מחיר ההנפקה נקבע ל־1.10 ש"ח למניה.

במחירים העולים על מחיר ההנפקה, הוגשו הזמנות ל־478,037 מניות. כל המזמינים של מניות במחיר העולה על מחיר ההנפקה, יקבלו את מלוא הזמנתם.

במחיר שנקבע כמחיר ההנפקה למניה (1.10 ש"ח) התקבלו 104 הזמנות ל־737,746 מניות. למזמינים במחיר ההנפקה יוקצו 84.311% מהזמנתם. מעוגל כלפי מטה ליחידה שלמה אך לא פחות מ[illegible] יחידה אחת.

החברה מודה לציבור על היענותו להצעתה.

ג'סי ג'קסון מבטיח לפעול למצע מקובל על היהודים והמיעוטים האחרים בארה"ב

הכומר השחור המקווה לזכות במועמדות הדמוקרטית לקראת הבחירות לנשיאות רוצה "להניח מאחור" את המתיחות בינו לבין הקהילה היהודית

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ") ג'סי ג'קסון, שהכריז אמש על כוונתו להתמודד על מועמדות המפלגה הדמוקרטית לנשיאות, אמר לעיתונאים, כי יפעל לגיבוש מצע שיהיה מקובל על המגזר היהודי והמיעוטים האחרים בארה"ב ויצירת קואליציה מלוכדת.

מכוח עודד ג'קסון במגעו סערת רוחות בגין התבטאויות בעלות אופי מעין שהתייחסו לניו־יורק כמרכזו של אוכלוסיה יהודית. בנאום שנשא כינה את ניו־יורק "היימיטאון" (עיר של יהודים). ג'קסון גם סרב בתוקף להסתייג בפומבי מהוסתה הגזענית של הכומר השחור לואיס פאראקאן שהביע את הערצתו להיטלר. כאשר נשאל אם הוא מסוגל לשכוח את התבטאויותיו על יהודים, השיב ג'קסון, כמובן, אפשר בהחלט להניח באחורי תקרית זו.

מנהיגים יהודיים נמנעו מתגובות על הצטרפותו של ג'קסון למירוץ לנשיאות, אך ברור כי עובדה זו מעמידה אותם במצוקה. יצויין כי באחרונה נעשים מאמצים לשיפור היחסים בין יהודים לשחורים ולחידוש הברית ביניהם. אך הטינה לג'קסון בין יהודים היא חזקה והוא יהיה צריך לעמול קשה כדי לזכות באמונם.

במצעד של חברי האיגודים המקצועיים שנערך אתמול בניו־יורק לרגל "יום העבודה", התקבל ג'סי ג'קסון בתשואות ובהתלהבות על ידי הצופים. לאחר מכן סר לביקור ברובע הארלם שתושביו העניקו לו קבלת פנים של גיבור. ג'קסון זוכה לתמיכה משמעותית בחלקים מסויימים במפלגה הדמוקראטית ובמשאלים אחרונים הוא מקדים את המועמדים האחרים למועמדות המפלגה לנשיאות. אך יחד עם זאת מתגבשת במפלגה קבוצה גדולה של פעילים שהודיעו כי יפעלו לסיכול מועמדותו. באחד המשאלים האחרונים הביעו כ־20 אחוז את דעתם כי לא יתמכו בג'קסון.

ב־1986 — 3,000 תקלות בכורי הגרעין של ארה"ב

וואשינגטון (ע"ר). במיתקנים להפקת אנרגיה גרעינית בארצות הברית ארעו קרוב ל־3000 תקלות בשנה שעברה — נאמר בהודעה של ארגון המחקר "פאבליק סיטיזן". גם בשנה שלפני כן ארעו תקלות במספר דומה. אופי התקלות מגוון: תאונות, כמעט תאונות ותקלות שנגרמו על ידי ניהול לקוי.

"המחקר מבהיר שתאונה חמורה כמו בצ'רנוביל יכולה להתרחש גם כאן," אמר קן בוסונג, מנהל המחקר מטעם "פאבליק סיטיזן".

במחקר נאמר עוד כי ועדה ממשלתית לוויסות פעולות גרעיניות וכוננות אזרחים סיווגו למעלה מ־150 תקלות כמשתייכות ל"דרגת חומרה מספר 1" או "דרגת חומרה מספר 2", הסיווגים הגרועים ביותר באשר לסכנה הנשקפת לציבור מתקלות אלה.

דוגמאות לתקלות: 530,000 ליטר מים רדיואקטיביים דלפו ממיתקן בבקסלי שבג'ורג'יה. צינור קיטור התפוצץ בכור בניופורט ניוס בווירג'יניה וארבעה אנשים נהרגו.

יצויין שהמיתקנים הגרעיניים מספקים כ־15 אחוז מצרכי החשמל של ארצות הברית.

בראזאוויל: נכשל קשר נגד המשטר

בראזאוויל, קונגו (אי־פי). ממשלת קונגו הודיעה על הכשלתו של נסיון קשר נגד המשטר בהנהגתו של סרן לשעבר בצבא, פייר אנגה.

כבר ביום שישי פרסמה הממשלה, כי נעצרו תשעה חשודים בהשתתפות בקשר. ביניהם לויטננט קולונל לשעבר בצבא שהיה גם חבר באסיפה הלאומית, קצין משטרה בדרגת סרן וחבר לשעבר בוועד המרכזי של מפלגת השלטון. כל הקושרים הללו – משבטו של אנגה, שבט קויאו.

אנגה עצמו נתבע להתייצב לחקירה, ומשסירב הקיף ביתו בחיילים. התפתחו חילופי יריות, ולפי הודעת הממשלה נהרגו שניים מתומכי אנגה ושניים מחיילי הממשלה. 10 חיילים נפצעו. אנגה עצמו הצליח להימלט. הוא תואר בהודעת הממשלה כמי שמקורב לשניים מראשי השלטון בעבר.

13 מתנגדיו של מובוטו ססה סקו התאחדו

ז'נווה (ע"צ). 13 תנועות אופוזיציה של זאיר הקימו ממשלה גולה ש"מטרתה היחידה היא להדיח את הדיקטטור של זאיר בכל האמצעים", הודיע אתמול בז'נווה ליאונרד מולופו. חבר בממשלה חדשה זו ובמפלגה הדמוקרטית והסוציאליסטית.

המטה של ממשלה־הגולה זו יהיה במדינה אפריקאית, הוסיף הדובר. ההחלטה להקים ממשלה־הגולה זו, שבראשה עומד גדי מאהלה, נתקבלה בכנס של האופוזיציה שנערך לפני יומיים בעיירה בקס בשווייץ.

במהלך הכנס התמו המשתתפים על מיסמך־יסוד, בו הם מתחייבים "לחדש את הדמוקרטיה" בזאיר. המשתתפים החליטו להקים ממשלה זו, "בתור אמצעי יחיד לשים קץ ל־23 שנים של דיקטטורה אכזרית ועקובה מדם מצד מובוטו ססה סקו".

הצ'אדים הרגו 1,713 לובים

אנג'אמנה (ע"צ). כוחות צבא צ'אד הרגו 1,713 חיילים לובים ולקחו בשבי 309, וכן שני יועצים יגוסלביים ויועץ מזרח־גרמני, כאשר כבשו בשבת את הבסיס האווירי הלובי מאטן־אס־סארה, בדרום מזרח לוב — הודיע אתמול המטכ"ל של צ'אד באנג'אמנה.

הדובר הוסיף כי 65 חיילים צ'אדיים נהרגו בהתקפה ו־112 נפצעו.

[illegible] צ'אדי [illegible] שלשום, אחרי [illegible] הצ'אדיים להתקדם ארצה. בעקבות החדירה לעומק של יותר מ־100 ק"מ לתחום לוב.

שירותי ביון מערביים אישרו מיד את הסיכומים שמסר המטכ"ל של צ'אד.

המוסלמים בפיליפינים יקימו ממשלה בדרום האי

אילואילו, הפיליפינים (ע"צ). נור מיסואורי, המנהיג הבכיר של המורדים המוסלמים, הודיע כי בקרוב תוקם ממשלה זמנית של דרום הפיליפינים.

דברים אלה השמיע מיסואורי במהלך ראיון טלפוני מטריפולי, ששודר אתמול על ידי תחנת הרדיו המקומית באילואילו במרכז הפיליפינים.

מיסואורי, העומד בראש "החזית הלאומית לשחרור מורו" הוסיף ואמר, כי הממשלה הזמנית תוקם "בהקדם האפשרי", בציינו כי אנשיו מרבים לחדש את הקרבות עם כוחות ממשלת הפיליפינים.

לפני שנה בדיוק הושג הסכם בין נור מיסואורי לבין נשיאת הפיליפינים, קוראזון אקינו, בדבר הפסקתם של מעשי האיבה, לאחר שאלה נמשכו 14 שנים, וגרמו למותם של לא פחות מ־50 אלף אנשים.

מפלגתו של אלפונסין איבדה 13 מושבים בפרלמנט אבל שמרה על הרוב היחסי שלה

בניגוד לתחזיות הראשונות נותרה המפלגה הרדיקאלית של נשיא ארגנטינה, המפלגה הגדולה ביותר עם 117 מושבים, לעומת 108 שיש לתנועה הפרוניסטית ★ האיגודים המקצועיים דורשים שינויים במדיניות הכלכלית

בואנוס איירס (ע"צ וע"ר). המפלגה הרדיקאלית של הנשיא ראול אלפונסין עדיין נהנית מרוב יחסי באסיפה הלאומית, חרף העובדה שאיבדה 13 מושבים בבחירות החלקיות ביום א' - נאמר בהודעה שפורסמה על ידי משרד הפנים.

האיחוד האזרחי הראדיקאלי, שהיה מיוצג מאז 1983 על ידי 130 צירים בבית הנבחרים, מחזיק עתה ב־117 מושבים ואילו המפלגה הפרוניסטית, מיוצגת בבית על ידי 108 צירים. מפלגת איחוד המרכז הדמוקרטי הגבירה את כוחה ומיוצגת על ידי ארבעה צירים נוספים בבית.

בינתיים נמסר, כי מנהיגי האופוזיציה הפרוניסטית ונציגי האיגודים המקצועיים, שקשרו עמם ברית, תובעים שינוי מהיר ומעמיק של המדיניות הכלכלית.

סאול אובלדיני, מי שעומד בראש תנועת האיגודים המקצועיים הפרוניסטים, אמר לכתבים ביום ב: "זה ניצחון של העם והוא מחייב שינוי של המדיניות הכלכלית והחברתית".

אלפונסין נפגש עם עוזריו הבכירים, עת ברחבי ארגנטינה נפוצו שמועות על התפטרותם של פקידים בכירים העוסקים בבעיות כלכליות. שערי המניות בבורסה ירדו בשבע נקודות.

פרשנים כלכליים אומרים שארגנטינה נכנסת עתה לתקופה של חוסר יציבות כלכלית ופוליטית.

אלפונסין, שעלה לשלטון ב־1983, עם תום תקופה של שלטון צבאי שנמשך שמונה שנים ניצח בבחירות שנערכו ב־1983 וב־1985. אך ביום א' האחרון זכו הפרוניסטים ב־41.2 אחוז מכלל הקולות ואילו הראדיקלים קיבלו רק 37.3 אחוז בבחירות, שבמהלכן הוחלפו 50 אחוז מבין 254 חברי בית הנבחרים.

הפרוניסטים גם השתלטו על 16 מבין 22 בתי הנבחרים של המדינות. ארוארדו אנג'לוז, אחד מבין שני המושלים הראדיקלים, הממשיכים לכהן, אמר "המפה המדינית של המדינה השתנתה".

נשיא דרום אפריקה, פ.ו. בותה, בשידור טלוויזיה שיבח את מעשי ההקרבה של המייג'ור דו טואיט וקרא לו "פטריוט אמיתי". המייג'ור דו טואיט ואשתו, לאורנה, יחד עם בנם, קליפי, משתתפים בשידור. הקצין הדרום־אפריקאי שוחרר מכלא באנגולה תמורת 135 שבויים אחרים, נח אתמול בבית־חולים צבאי, לאחר שבארצו קידמוהו כגיבור. הקצין נלקח בשבי במאי 1985, בהיותו במשימה שחשיפתה גרמה מבוכה לדרום־אפריקה. הוא מסר אז לעתונות ולשוביו כי נשלח לחבל במיתקן נפט שבבעלות אמריקאית. (צילום אי־פי)

ועדות המחירים והמכסות באופ"ק יתכנסו מחר בווינה כדי להפסיק את תפוקת היתר

פאריס (ע"צ). ועדות המחירים והמכסות של אופ"ק יתכנסו ביום חמישי בווינה בניסיון לשים קץ לתפוקת־היתר של הנפט במדינות המפרץ, המאיימת על היציבות של שוקי הנפט בעולם.

דיונים אלה יתנהלו כחודש לאחר ההתנגשויות הדמים במכה, שגרמו למשבר חסר תקדים בין איראן וסעודיה. משקיפים סבורים כי החמרת היחסים בין שתי מדינות אלה תפגע בליכוד ובתיאום של אופ"ק, המושתתים מאז אוגוסט אשתקד על הבנה בין טהראן וריאד.

בשל עודפי ההיצע העכשוויים, ירד מחיר הנפט מסוג "ברנט" מתחת ל־18 דולר לחבית.

סוכנות האנרגיה הבינלאומית מסרה כי מדינות אופ"ק הפיקו בחודש אוגוסט 19.7 מיליון חביות ליום, כלומר 3.1 מיליון יותר מתקרה של 16.6 מיליון עליה הוסכם ביוני השנה.

המדינות השכנות לחופי המפרץ — איראן, עיראק, סעודיה, כווית ואיחוד הנסיכויות הערביות — חרגו כולן מהמכסות שנקבעו להן. החשש מפני התלקחות חדשה במפרץ והנוכחות של כוחות ימיים מערביים, הניעו מדינות אלה למכור נפט רב ככל האפשר.

עתה דוחק נשיא אופ"ק, הניגרי לוקמן, את ועדות השרים לעיבוי מכסות ומחירים, בנסיון לחדש את המשמעת בתוך קרטל הנפט.

הבנקים במערב מנעו ע"י רכישות ירידות נוספות של דולר ארה"ב

לונדון (ע"ר). הבנקים המרכזיים המערביים פעלו אתמול בשוקי המטבע, ורכשו כמויות של דולרים, כדי למנוע ירידה נוספת בשער המטבע האמריקאי.

סוחרים מסרו, כי הבנקים פעלו בזה אחר זה — תחילה הבנק המרכזי של יפאן, אחריו הבנק המערב־גרמני, ובעקבותיהם השווייצרי, האנגלי ואפילו ההולנדי.

זאת, לאחר שמשקיעים באסיה החלו מוכרים דולרים, מחשש להגדלת הגירעון המסחרי האמריקאי.

התערבות הבנקים ייצבה את השוק והסוחרים חדלו מלמכור דולרים.

צעדים אלה ננקטו לאחר שלשום סיימו נגידי הבנקים המרכזיים של המערב את שיחותיהם בבאזל.

בתום שיחות אלה הודיע נגיד הבנק המרכזי של מערב גרמניה אוטו פול: "התברר כי הנגידים גורסים שהיציבות בשערי החליפין רצויה מאד, הן לארה"ב הן לאירופה וליפאן".

עורך את העמוד: יצחק לאור

"ריח של עיסקה מגיע לדאונינג סטריט" תאצ'ר מבקשת לבדוק כיצד שוחרר שמידט

פרנץ יוזף שטראוס טוען, כי קשריו המצויינים עם אסד הביאו לשחרור איש העסקים הגרמני מידי חוטפיו, אנשי החיזבאללה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה
ובסוכנויות הידיעות

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מרגרט תאצ'ר הורתה לשגרירה בבון לבדוק האם לא נכנעה ממשלת גרמניה לחוטפיו הלבנוניים של איש העסקים אלפרד שמידט אשר שוחרר שלשום בביירות.

השחרור עורר בדאונינג סטריט "ריח של עיסקה" בהגדרת אחד הפקידים ועל פי ידיעות שלא אושרו ביקשה המנהיגה הבריטית לברר "עד הסוף" אם לא שילמו הגרמנים כופר נפש בסך 3 מיליון ליש"ט באמצעות איש העסקים הלבנוני־גרמני ראשיד מאהרום אשר תיווך בין בון לבין אנשי חיזבאללה.

בלונדון אין מאמינים להכחשות הגרמניות כי לא נעשתה שום עיסקה עם החוטפים וחוגי ממשלה סבורים כי המדובר בעיסקה בת שני שלבים במסגרתה ישוחרר בשלב השני גם החטוף השני. גם העיתון "זי דויטשה צייטונג" המופיע במינכן שאל מה המחיר ששולם תמורת שחרורו של שמידט.

הבריטים סבורים כי עיסקות מעין אלו מרחיקות את סיכויי השחרור של חטופיהם שלהם, בהם השליח האנגליקני טרי וייט. הם בודקים גם את האפשרות שמלבד כסף, יש בעיסקה גם הבטחות לשחרר בעתיד את האחים חמאדי, שאחד מהם חשוד בחטיפת מטוס טי.וו. אי. לפני שנתיים.

שטראוס מתפאר

ראש ממשלת באווריה, פרנץ יוזף שטראוס, אמר אמש כי "קשריו המצויינים" עם דמשק היו מכריעים בקשר עם הצלחת המאמצים להביא לשחרורו של שמידט.

עיתוני גרמניה המערבית הביעו קורת רוח נוכח שחרורו של שמידט, אך הביעו דאגה לגורלו של בן הערובה המערב גרמני השני, רודולף קורדס, שממנו לא שמעו דבר מזה כמה חודשים.

פקידים בשגרירות המערב־גרמנית בדמשק, שם שהה שמידט במשך יממה, אמרו כי לא ירשו לצלם או לראיינו מחשש שזה יסכן את חייו של קורדס.

מורת רוח בבריטניה

בריטניה הגיבה במורת רוח גם על נסיונות מדינות השוק המשותף לחדש את הסיוע הכלכלי לסוריה ואת חילופי המשלחות בדרג גבוה בין דמשק ליבשת. לפרות מאמצי השכנוע של גרמניה, צרפת ונציג השוק קלוד שסון אשר ביקר בסוריה, ממשיכה לונדון לטען כי אין די הוכחות אשר תאשרנה כי משטרו של אסד אינו עוסק עוד בפעילות טרור. יחד עם זאת, לא ינסו הבריטים לסכל את ההחלטות הפרו־סוריות, אך יימנעו מלהצביע נגדן.

בון: מחויבים לחטוף השני

בון (ע"ר). ממשלת מערב גרמניה אמרה אתמול כי היא מקווה ששחרורו של בן הערובה אלפרד שמידט הוא סימן לכך שגם הגרמני החטוף השני, רודולף קורדס, ישוחרר בקרוב.

וולפגאנג שויבלה, שר בלשכת הקאנצלר, אמר דברים אלה לפני שעמד בראש ועדת השרים המיוחדת שהוקמה לטיפול במשבר בני הערובה. הוא הוסיף כי לדעת הממשלה קורדס עדיין בחיים.

תעשיין נעצר באוסטריה על מכירת נשק לאיראן

וינה (ע"צ וע"ר). מי שהיה מנהל חברת "נוריקום", מפעל לייצור נשק של "ווסט", הקונצרן התעשייתי הגדול ביותר של אוסטריה, פטר אונטרווגר, נעצר השבוע על רקע פרשת מכירת נשק אוסטרי לאיראן. המנהל לשעבר חשוד כי פעל בניגוד לחוקים אוסטריים, האוסרים על מכירת נשק למדינות הנמצאות בסכסוך מזוין.

הפרשה התפוצצה בתחילת 1986, כאשר עיתונים אוסטריים פירסמו ידיעות על 40 תותחים שנתגלו בנמל יוגוסלווי, קארדלייבו, שנועדו באורח רשמי להשלח ללוב, אך הוראות השימוש היו כתובות בפרסית. בעקבות גילוי זה הפסיק משרד הפנים אספקת תותחים אלה. לאחר ש־140 כבר סופקו לאיראן ולא ללוב, כפי שהיה כתוב בתעודות המשלוח.

ניקסון: רייגן שגה

נשיא ארה"ב לשעבר ריצ'ארד ניקסון הביע את הדעה, כי הנשיא רייגן לא בחר בדרך הנכונה להתגונן בפרשת איראנגייט.

בתזכיר ששלח ליועציו של רייגן שפורסם שלשום על ידי העיתון "שיקגו סאן טיימס", טוען ניקסון: "עדיף להודות באשמה על ביצוע פעולות שהן ספק בלתי־חוקיות, מאשר לטעון 'איני אשם' בגלל חוסר אונים." ניקסון כותב, כי "האסטרטגיה להציג את הנשיא כמנהיג ללא זיק: הן, אדם מהסס שאינו יודע מה התרחש, היתה משגה חמור".

רבין בדכאו

(סוף מעמוד 1)

האחרון, במחויבות מוסרית לעם הי־ הודי. אנו יודעים להעריך זאת".

המסתיר התרגשותו

טקס הזכרון הקצר בדכאו נערך בגשם שוטף. רבין ומלוויו, שכללו את סגן שר ההגנה המערב גרמני לותר רוהל, עברו תחת ממטריות וה־ אזינו לתפילת אל מלא רחמים של החזן. האווירה היתה קודרת.

אחר כך ניגש רבין למקרופון לשאת את דבריו. הוא קרא מן הכתב נאום מוכן בשפה העברית, והסתיר את התרגשותו על ידי הצטמצות קפדנית לטקסט.

בדברים שנשא רבין באתר הזכרון היהודי נכלל גם איזכור למה שכינה גל אנטישמיות ונאציזם חדש, הנישא גם על ידי צעירים "בני הדור השלישי". על כך אמר שר הבטחון, שחובתה של גרמניה לעקור את התופעה בעודה באיבה.

שר הבטחון ומלוויו הניחו זרים הן באתר הזכרון היהודי והן באתר הזכרון הכללי. לפני כן הם סיירו במוזיאון של מחנה הריכוז לשעבר, וסקרו תערוכה של תמונות ומוצגים. בספר האורחים רשם רבין את המלים "לעולם לא עוד דכאו".

במסגרת הסיור במתקני המחנה ביקר רבין בחדר המשרפות, שבו גם בוצעו הוצאות להורג בתלייה. כן סקרו שר הבטחון ומלוויו חדר שנבנה כמקלחת, אך הוכן בעצם לשיבורים כתא גאזים. עם זאת, התא הזה בדכאו לא הופעל בעולם כתא גאזים, וההריגות במחנה בוצעו בתלייה ובירייה.

שיתוף פעולה בייצור

הביקור של רבין ומלוויו במפעל התחמושת כלל שיחות עם המנה־ לים, ועסק בכל הנראה בשיתוף פעולה בתחומי הרכש והייצור. שי־ תוף הפעולה הזה הוגדר על ידי רבין כאחת המטרות העיקריות של ביקורו במערב גרמניה.

אמש נפגש רבין עם ראש ממשלת המדינה המחוזית בוואריה, פראנץ־יוזף שטראוס. השיחה התנהלה בארבע עיניים, ונמשכה מעבר לזמן המתוכנן.

שטראוס הוא חבר במועצות המנהלים של חברות גדולות ומייצרות מערכות נשק. המנהיג הבוואריי השמרני הביע פעמים רבות את דעתו בזכות משלוחי נשק גרמניים הן לארצות ערב והן לישראל.

לדברי מלווים של רבין, לביקור של שר הבטחון בגרמניה עשויות להיות השלכות על ההחלטות המתקבלות בארץ בדבר אפשרויות תעסוקה לעובדים שייפלטו מייצור המטוס לביא. נראה שישראל מנסה לעניין את הגרמנים ברכישות מוצרים של ציוד אלקטרוני ואחר המיוצר בארץ.

רבין יחזור מחר

בעיתונות הגרמנית הופיעו אתמול ידיעות, כי רבין מביא איתו רשימה של בקשות לרכישות נשק בגרמניה. בפמלייתו של שר הבטחון לא ניתן היה לקבל אישור לידיעות האלה, וככל הידוע אין ישראל רו־ כשת בגרמניה מערכות נשק שלמות. ככל שניתן היה להבין מדברים של שר הבטחון ומלוויו, העניין הישראלי העיקרי הוא בפיתוח נוסף של שיתוף הפעולה בין חברות בשתי המדינות העוסקות בפיתוח וייצור אמצעי לחימה. שיתוף הפעולה הזה, אמר רבין, מתנהל על פי הנחיות של הדרג הממשלתי בשתי המדינות.

אתמול אחר הצהריים ביקר רבין בכפר האולימפי במינכן, והניח זר ליד הכניסה לבית שבו התקפו לפני 15 שנים הספורטאים הישר־ אלים שהתגוררו במקום.

היום יחזה רבין בתרגיל אש בבית הספר לשריון של הבונדסוואר, וכן ייפגש עם הקאנצלר הלמוט קוהל ואישי צמרת אחרים. שר הבטחון ישוב ארצה כבר מחר, לאחר שביטל טיסה מתוכננת למערב ברלין.

מסר סודי מערפאת

(סוף מעמוד 1)

שלשום בערב בג'נווה עם ח"כ צ'ארלי ביטון ועוד ישראלים אחרים, כולל פעיל השלום דוד אישיטלום. אישיטלום סירב לגלות את תוכן המסר, אך אמר: "המסר נוגע לשתות של מאמצי השלום במזה"ת, לא לנוהל לימי". הוא הוסיף כי אין הוא בטוח שתתקבל תשובה חיובית מצד של־ טונות ישראל.

קריאה לבטל החסינות

חברי הכנסת פנחס גולדשטיין ומרים גלזר תקעה בהליכוד פנו אתמול ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש בתביעה להעמיד לדין את ארבעת חברי הכנסת מהרשימה המתקדמת ומהמד"ש שנועדו בג'נווה עם יאסר ערפאת. ח"כ מיכאל איתן תבע להסיר את חסינותם של וארבעה מהמעצרים הפירושים וכן יתבע לבטל את זכותם לקבלת הרכוש שרות של מדינת ישראל.

גורמים משפטיים הדגישו אמש כי בעקבות תיקון הפקודה למניעת טרור האוסרת על קיום מפגשים עם אנשי אש"ף, יש להניח שבתום חקירת המשטרה ולאחר שהחכ"ים ביטון, כ־באר, מתי פלד ותופיק זיאד ישמיעו את גירסתם במשטרה, יבקש חריש מהכנסת להסיר את חסינותם לצורך העמדתם לדין פלילי.

בהתייעצות שקיימו אתמול שר המשפטים אברהם שריר והיועץ המשפטי לממשלה, סוכם כי חריש יבדוק אם בקיום פגישת ארבעת החכ"ים עם ערפאת היה בשום עבירה על החוק.

כמה חכ"ים מהליכוד פנו אתמול אל היועץ המשפטי לממשלה בקריאה שינקוט צעדים משפטיים נגד 4 החכ"ים מהר"ש והרשימה המתקדמת.

אישי ציבור המזוהים עם אש"ף בשטחים אינם רואים חידוש רב בתוכן הצהרתו של יאסר ערפאת בעניין הכרתו בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו־338. הם מזכירים כי ערפאת כבר אמר בעבר שהוא מכיר בכל החלטות האו"ם. עם זאת מציינים אישים אלה כי בעבר, מנ־ היג אש"ף לא הזכיר במפורש את החלטות 242 ו־338, אלא הסתפק באמירה כללית כי הוא מכיר בכל החלטות מועצת הביטחון של האו"ם. לדבריהם, יש לייחס חשיבות לכך שערפאת אמר את הדברים דווקא בפגישה עם פוליטיקאים מישראל. עובדה זו, לדבריהם, מעידה על רצונו של ראש אש"ף להדגיש את דבקותו בהחלטות הכינוס האחרון של המועצה הלאומית הפלשתינית, הגורסות "פיתוח הקשרים עם הכו־ חות הדימוקראטיים בישראל, אשר מתנגדים לכיבוש, ותומכים בזכוי־ ות הצודקות של העם הפלשתיני".

שמיר: דברי סולפו, יש לי אמון מלא בצה"ל

מאת ראובן פדהצור ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר נפגש אתמול לשיחה עם הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, בעקבות ההתבטאויות של ראש הממשלה על התנהגות צה"ל בפרשת הלביא. שמיר אמר לרמטכ"ל כי דבריו באריאל סולפו, וכי יש לו אמון מלא בצה"ל. ראש הממשלה הדגיש כי יש לעשות עתה הכל להרגעת הרוחות.

דבריו של ראש הממשלה בגנות צה"ל והתנהגות מפקדיו בנושא הלביא עוררו מורת רוח רבה בקרב קצינים בכירים. עם זאת, העירו רבים מהקצינים שלא להגיב כלל על הדברים, כדי לא להצטייר כמי שאינם מקבלים את מרות הדרג המדיני. בשיחות שלא לציטוט השמיעו הקצינים תגובות נזעמות וטענו כי ההתבטאויות בנושא הלביא נאמרו באישורו ובעידודו של שר הביטחון.

לטענתם, אם לא היה צה"ל משמיע את עמדתו בנושא כה חשוב כלביא, היתה בכך התחמקות לא מכובדת מדיון בעתידו של הצבא, ומעתיד הביטחון הלאומי.

ראש הממשלה יצחק שמיר הבהיר אתמול בשיחה עם הרמטכ"ל שומרון כי לא בא בט־ ענות אל צה"ל על העמדה שנקט בעניין הלביא, אלא על שהביע את עמדתו בפומבי ונטל חלק פעיל בויכוח הציבורי. שמיר זימן את שומרון לשיחה בארבע עיניים, שנועדה ליישר את ההדורים בין צמרת צה"ל לבין ראש הממשלה, לנוכח התבטאותו של שמיר במרכז חרות באריאל.

מגעים עם שלום עכשיו

(סוף מעמוד 1)

העביר שום מסר לערפאת, וממילא אין הוא מצפה לשום תשובה.

בראיון המתפרסם עמו ב"פייננשל טיימס" הבריטי אומר יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, כי המטרה הסופית של ועידה בינלאומית צריכה להיות כינון פדראציה בין ירדן לבין הפלשתינאים. הוא מוכן אף לרמוז כי מדינת ישראל היא עובדה שאין חזרה ממנה. "אנחנו לא מתעסקים עם רוחות. הם אויבי ואני צריך לשאת ולתת עמם בכל צורה וכך עליהם לנהוג כלפי".

ערפאת, המתואר על ידי העיתון כ"מי שאינו מתנגד בקול רם לאפשרות שישראל, ירדן ומצרים מחפשות אלטרנטיבה לאש"ף", אמר כי הדבר רק מוכיח ש"השו־ אלים נוכחים לדעת כי אינם יכולים לעקוף את הפלשתינאים". הוא מצ־ היר כי ארגונו חזק זה מכבר לעסוק בסרוך מחוץ לשטחים הכבושים ועל סירובן של ישראל וארה"ב לשבת עמו לשולחן הדיונים הוא אומר: "כל זה הוא חלק מן המשחק. איני מצפה שהם יקבלו את השק־ פותי באופן ישיר..." לדבריו, עתה, יותר מתמיד, יש קונצנזוס לוועידה בינ"ל, אפילו בממשל האמריקאי ובישראל עצמה — מפלגת העבודה.

יועץ ראש הממשלה לתקשורת אמר על דברי ערפאת "אין אנו מתחשבים בהם כל עיקר. ערפאת הוא ערפאת, אש"ף הוא אש"ף וטרור הוא טרור. מטרתם היא אך ורק להשמיד את ישראל". כאשר נשאל אם הישראלים יועמדו למשפט בשובם ארצה, השיב עוזרו של שמיר יוסי אחימאיר: "המטרות המש־ פטיים שלנו יצטרכו לשקול זאת".

מבדיקת תוכן הנאום במשרד ראש הממשלה ומשרד החוץ התברר כי ערפאת חזר על נוסחה ישנה הגורסת כי אש"ף תומך בהחלטות האו"ם 242 ו־338 במסגרת כל החלטות האו"ם, לרבות החלטת החלוקה. הממשל האמריקאי ואף המלך חוסיין והנשיא מובארק כבר הבהירו מספר פעמים לערפאת בע־ קבות דברים דומים שהשמיע בעבר כי לא יוכל להיות שותף לתהליך השלום עד אשר יכריז על תמיכתו בהחלטה 242 מבלי להוסיף נספחים לנוסח זה. ס.ר.

מו"מ השכר

(סוף מעמוד 1)

יתן מענה לבעיות של האיגודים המקצועיים השונים, ואין כל נכונות מצד ההסתדרות להוציא את החברות הממשלתיות מהסכם השכר במיגזר הציבורי־ממשלתי, לפחות לא בהסכם הנוכחי.

כאשר נשאל הלל דווארי מאין מתכוונים לקחת את הכסף לתוספות שכר שיהיו בעלות גבוהה מחמישה אחוזים, נמנע מלהשיב.

אתמול לא השתתף במו"מ מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בך עמי, הטוען כי יש לפתור תחילה את בעיותיו של הגימלאים, וכן לכלול בהסכם עידכון של תוספות ייחודיות שנפסקו בשנים האחרונות.

לסיכום, בהסתדרות סבורים כי תביעתה המקורית לקצר את שבוע העבודה ואת שעות העבודה היא הב־ סיס העיקרי להסכם ובלעדי זה עדיין צפויים משברים במו"מ המג־ זרי בעליות ומורדות, מו"מ שכמעט הסתיים לפני יומיים ועתה נקלע שוב למשבר.

לאוטמן: לא להתנגד

(ע). דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים, יצא אמש נגד חתימת הסכם עם הסתדרות עובדי המדינה משום שלטעמו הסכם כזה ינציח משק בלתי יעיל ומנגנון מנופח. לדעתו, צריך להעלות את השכר תוך כדי יעול השרות והקטנתו באלפי עובדים והעלאת שכרם של הנותרים.

במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל אביב לקראת הוועידה השנתית של ההתאחדות אמר לאוטמן, כי צריך להקטין את מספר העובדים בשירות הציבורי בשיעור של כ־10 אחוזים תוך ארבע־חמש שנים. בשירות הציבורי ישנם 420 אלף איש ואילו בתעשייה — 330 אלף.

ואנונו ידבר בפתקים עם זימט ולא מטלפון ציבורי

(ס). המדינה אינה מתנגדת שמרדכי ואנונו יפגוש את חברתו ג'ודי זימט וינהל את השיחה אתה באמצעות פתקים, כך עולה מהודעה שהגישו אתמול נציגי המדינה לבית המשפט המחוזי בירושלים לקראת הדיון היום בשורה של עתירות אסירים שהג־ יש ואנונו.

בעתירתו מבקש ואנונו לאפשר לו להיפגש פנים אל פנים עם חברתו ג'ודי זימט ועם כומר. הוא מבקש עוד שיאפשרו לו לקבל מזון מבני משפחתו ולנהל שיחות בטלפון הציבורי של הכלא.

בארכות המדינה עו"ד עוזי חסון טוען בהודעה כי עניין הפגישות נדון כבר בבית המשפט, והוכרע שואנונו יוכל לפגוש בחברתו ולנהל עמה שיחה באמצעות פתקים. כמו כן, גם שאלת הפגישות עם כומר הוכרעה, ולכן אין סיבה להעלות את שני הנושאים מחדש.

באשר לקבלת מזון מבני משפחתו, נטען בהודעה מטעם המדינה כי בהתאם לפקודות שירות בתי הסוהר, עצירים אינם זכאים לקבל מזון מחוץ לבית הסוהר.

לגבי ניהול שיחות טלפון מהטלפון הציבורי בכלא, נטען כי מנימוקים ביטחוניים לא ניתן לאפשר לואנונו לנהל שיחות טלפון.

הדיון בעתירות ואנונו אמור להתקיים היום בבוקר בפני השופט ד"ר צבי כהן בבית המשפט המחוזי בירושלים.

חומרים פלסטיים משופרים שיקלו על השתלות פותחו באוני' ירושלים

ניתן ליצור מהם התקנים שונים וכלי דם מלאכותיים

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

מדענים באוניברסיטה העברית בירושלים פיתחו חומרים פלסטיים משופרים לשימוש בהשתלות. חומרים אלה, המתכלים באיטיות, יקלו על עבודת המנתחים בבית החולים. מהחומרים ניתן ליצור התקנים להשתלה כמו תומכות לעצמות, חוטי תפירה לניתוחים, סי־ כות חיבור וכלי דם מלאכותיים.

החומרים הפלסטיים פותחו על־ ידי ד"ר האני יונס, במסגרת מחקר דוקטורט בהדרכת ד"ר דניאל כהן ממכון קולי לכימיה שימושית באוניברסיטה העברית.

צוות המדענים פיתח גם סדרה חדשה של חומרים פלסטיים רב־שי־ מושיים לחיזוק, השלמה או החלפה של רקמות בגוף. מדובר בחומרים שניתן ליצור מהם סיבים ומשטחים בצפיפות, בחוזק ובגמישות שונים.

במחקר משותף של ד"ר כהן, ד"ר יונס וד"ר גדעון אורצקי, מהמרכז ע"ש יוסף לונפלד לחקר כירורגיית הלב במרכז הרפואי הדסה בעין כרם, מפתחים החוקרים כלי דם מלאכו־ תיים שיחליפו עורקים טבעיים. כלי הדם מורכבים מסריג, המשמש מסגרת יציבה וקבועה של עורק, וממרכיב זמני הממלא את החלל שלו. המרכיב הזמני עשוי מחומר פלסטי חדש המתכלה באיטיות, כשבמקביל גדלה רקמת מילוי חדשה טבעית, מסביב לדפנותיו. כך ניתן ליצור כלי דם מלאכותיים עם מילוי טבעי.

החוקרים מנסים ליצור מחומר המילוי גם חוטי תפירה כירורגיים שיתכלו לאחר שהפצע יגליד. וכן לפתח עור מלאכותי לשימוש אחרי פציעות וכוויות.

קאנצלר מערב גרמניה, הלמוט קוהל (מימין) שותה "לחיים" עם מנהיג מזרח גרמניה, אריך הונקר (משמאל) לאחר שהשניים חתמו על שלושה הסכמים בין שתי הגרמניות. ליד קוהל — שר המחקר והטכנולוגיה של מערב גרמניה, היינץ רייזנהובר. (צילום: אי־פי)

דמעות של אלוף

(סוף מעמוד 1)

מקומו ופנה הצידה.

בעוד מצלמות הטלוויזיה עוקבות אחר פלד התקרב אליו תת אלוף רגב, שלישו הצבאי של רבין. רגב תמך בפלד, שהוא מצידו מחה את דמעותיו, והפנה את הגב למצלמה.

אחר כך אמר פלד ל"הארץ": "המקום הזה לא רק מרגש, אלא גם מזויע. אני רואה סמליות בכך שאני נמצא כאן כאלוף בצה"ל, ודווקא בתפקיד הרגיש של הגנת הגבול הצפוני של מדינת ישראל — תפקיד התובע מאיתנו ערנות יומיומית. מב־ חינתי האישית נסגר כאן מעגל. יש כאן סמל לכוח החיים שלנו. תוכחנו לדאוג לכך שמה שהיה לא יחזור עוד. שילדים יהודיים לא יהיו נתונים עוד אף פעם במצב שבו הייתי אני, והיו אחרים, באותם שנים.

לעולם נזכור את אשר היה. אבל כדי [illegible] לנסות ביחד לבנות עתיד אחר".

קבוצה של ילדים מן הקהילה המקומית עקבה אחר הטקס, והרכה קודם לכן את רבין ואת מלוויו. נוכ־ חותם של הילדים היתה סמלית לגורלו של פלד עצמו, שניצל כילד מציפורני הנאצים.

הופיע גיליון

כותרת ראשית

גבישוכור: לחיות עם מיליארד דולר חוב

קוהל דרש מהונקר

(סוף מעמוד 1)

להוצאת את הגבול למערב גרמניה.

בסעודה שנערכה שלשום מתח הקנצלר קוהל ביקורת חריפה על ההוראה לירות באנשים המנסים לחצות את הגבול. "אנו רוצים שלום בגרמניה ופירוש הדבר שיש להש־ תיק את כלי הנשק לאורך הגבול. אלימות שפוגעת באנשים חפים מפשע פוגעת בשלום," הטעים קוהל.

דחה הצעות לאיחוד מחדש

בתשובתו לא התייחס הונקר ליר־ יות בגבול שגרמו למותם 188 אנשים מאז הוקמה חומת ברלין לפי הוראותיו ב־1961. המנהיג בן ה־75 דחה כל הצעה לאיחוד מחדש של גרמניה לאחר תקופה של חלוקה הנמשכת 38 שנים.

וולפגאנג שויבלה, שר בלשכת ראש הממשלה של בון, אמר בסי־ סיבת עתונאים, אשר בה הקריא את גילוי הדעת הרישמי לציון סיום ביקורו של הונקר בבון: "למרות כל חילוקי הדעות בינינו, מתקדם שי־ תוף הפעולה בינינו צעד צעד. אנו רואים את השיחות בין הקאנצלר קוהל ובין המזכיר הכללי הונקר כהצלחה".

יותר ביקורי אורחים

שוייבלה סיפר לעיתונאים כי הונקר רמז כי יוקלו הקלות נוספות בכל הנוגע להיתרים הניתנים למזרח גרמנים בגיל העבודה לבקר במערב גרמניה. הוא אמר כי 2.5 מי־ ליון מזרח גרמנים עשויים לבקר במערב גרמניה בשנת 1987 "יותר [illegible]

גילוי הדעת המשותף שפורסם עם תום שיחותיו של הונקר בבון הבירה מעלה, על כל את השיפור שחל ביחסי מזרח־מערב, וביחוד את הסי־ כוי כי בקרוב יושג הסכם לפירוק הטילים הגרעיניים לטווח בינוני. שני הצדדים ציינו כי שיפור שזה ביחסי מזרח מערב איפשר את ביקורו של הונייקר במערב גרמניה.

היום עומד הונקר לפתוח בסיור במרכזים תעשייתיים במערב גרמניה. הוא יבקר גם בעיר מולדתו ויבלצקירשן, לפני שובו ממינכן למזרח ברלין ביום ו'.

בריה"מ נותנת ברכתה

בריה"מ מגדירה את ביקורו של מנהיג מזרח גרמניה כהיסטורי, וסבורה כי יסייע לשיפור היחסים בין שתי מדינות גרמניה " אמר אתמול דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב. הוא הוסיף כי בר־ יה"מ רוצה ששתי המדינות הגרמניות יהדקו את הקשרים ביניהן על בסיס ההסכם שנחתם ביניהן בדצמבר 1972.

חשדנות במזרח אירופה

אליהו הובר, סופר "הארץ" בקו־ פנהאגן, מוסר כי נאום הקנצלר קוהל הועבר במלואו ללא השמטות בטלוויזיה של מזרח גרמניה ופורסם ב"נויס דויטשלאנד" כולל כמה פסקאות רגישות כגון בנושא השי־ מוש בנשק בגבול בין שתי הגרמניות נגד אורחים המנסים להמלט למערב.

ביטוי גלוי בעתוני פולין קיבלה חשדנות לגבי השיחות המתנהלות בין קוהל להונקר. עתון הממשלה כתב אתמול: "איחוד שתי הגרמניות אינו עומד על סדר היום של ההיס־ טוריה בעתיד הנראה לעין".

העיתון ברדיו מוסקבה מוסיף להיות קצר בלא להעניק לאירוע את החשיבות שמעניקים לו כלי התקשורת במערב.

[illegible] גנרל יארוזלסקי יבקר במזרח ברלין מיד עם שובו של הונקר מבקורו. מטרת הבקור לברר מה סוכם עם בון.

50% פחות רווחיות בכימיקלים לישראל — בסיכום שנת 1986/87

מאת יהודה שרוני ויונתן שרמן

הרווח הנקי של קונצרן כימיקלים לישראל לשנת 1986/87 הסתכם ב־27 מיליון דולר, לעומת 54 מיליון דולר בשנת 1985/86, כך יימסר לחברי דירקטוריון החברה שיתכנס מחר. הירידה של 50 אחוז ברווחיות הקונצרן מוסברת בפגיעה ברווחיות הייצוא כתוצאה מהקפאת שער החליפין של השקל לעומת הדולר, ומפולת מחירים בשוק הדשנים בשווקי העולם.

בקונצרן סבורים כי הרווח שהושג השנה הוא הישג, מכיון שתנאי הפעולה של החברה בשווקי העולם היו השנה קשים במיוחד. ההנהלה טוענת כי הרווחיות השנה הושגה הודות לפעולות ייעול נרחבות שבוצעו, ובכלל זה צמצום במצבת כח האדם, וכן הודות לגידול ביצוא הקונצרן.

הסיבות העיקריות לירידת הריוו־ חיות של "כימיקלים לישראל" היא שחיקת הרווחים של קבוצת הברום, שבעבר היה החברה הריווחית ביותר של "כימיקלים לישראל" הפסדים בכמה חברות אחרות ובכללן "פוספטים בנגב" ו"דשנים וחומרים כימיים".

מחזור המכירות של הקונצרן גדל ב־6 אחוזים והסתכם ב־920 מיליון דולר לעומת 867 מיליון דולר בשנה שעברה. העליה במחזור המכירות נבעת מגידול של 10 אחוזים ביצוא החברה, שהסתכם ב־404 מיליון דולר לעומת 386 מי־ ליון דולר בשנה שעברה.

המפד"ל החליטה לפרוש

(סוף מעמוד 1)

סרטים בשבתות, תפרוש המפד"ל מהקואליציה המקומית.

אם אכן תפרוש המפד"ל מהקו־ אליציה העירונית בירושלים, תהיה זו הפעם הראשונה שבהנהלת העירה לא ישבו נציגים דתיים.

השר יצחק פרץ אמור להיפגש ביום שישי עם ראש הממשלה יצחק שמיר בעניין השבת בירושלים. פרץ יבקש משמיר להביא להפסקת חי־ לול השבת בעיר.

בימים האחרונים מתנהלים מגעים מאחורי הקלעים בניסיון להביא להידברות בין שני הצדדים המעור־ בים בסכסוך השבת. אחד הגורמים המנסים להביא להידברות מעין זו הוא עו"ד אברהם גל, אחד מפעילי רצ בירושלים והיועץ המשפטי של הסיעה.

גל נפגש אתמול עם ראש סיעת ש"ס בעירייה הרב ניסים זאב. גל מדגיש כי יוזמתו, שנועדה להביא להידברות בין הצדדים, היא אישית ולא בשליחות תנועתו. גל שואף להגיע להסדר של הגדרה מחדש של מודוס־ויוונדי בין דתיים וחילונים.

אמציה קפלן, הקבלן המקרין סרטים בבית אגרון, הודיע אתמול כי יפנה לבג"ץ נגד עיריית ירושלים בטענה של אפלייתו לרעה לעומת הסינמטק. קפלן טוען כי עיריית י־ רושלים הגישה תביעה משפטית נגדו על הקרנת סרטים בשבת, ועם זאת מתירה לסינמטק להקרין סרטים באותו אופן וללא הסדרות משפטיות. לדברי קפלן, מעדיפה עיריית ירושלים שלא לפעול נגד הסינמטק בשל הזיקה שבין העירייה למוסד.

בתקופת החגים הקרובה יופסקו כנראה הקרנות הסרטים בעיר לפרק זמן של שבועיים לפחות. המדובר בשבת שלאחר ראש השנה, בשבת שהיא יום הכיפורים, ויתכן אף שבשבת שלאחר מכן.

שמיר: לא יקרה דבר אם ייסגרו בתי הקולנוע בשבת

(ע). בתשובות לשאלות תלמידים בבית "יד לבנים" בנתניה, עמד אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בהרחבה על ייחודה של ירושלים כעיר יהודית.

"לא ייתכן כי בשבת תהיה העיר ירושלים כמו שאר ימי השבוע וכמו שאר ערי העולם. אנו צריכים להרגיש בירושלים, בירת ישראל, משהו מיוחד שיש לכבד. בעיר הקודש קיימת אווירה מיוחדת, ולא יקרה שום דבר אם בתי הקולנוע יהיו סגורים בשבת והעיר תשמור על אופי יהודי יהודי", אמר ראש הממשלה.

שולץ ושווארדנדזה יגבשו

(סוף מעמוד 1)

לו, לאשתו ולאמה.

פעילים של המועצה למען יהודי בריה"מ בניו־יורק הביעו אמש סי־ פוק רב מכך שבינו ועוד ששה מסורבי עליה עומדים לקבל אשרות יציאה. אך הדגישו כי מחוות אלה מצד השלטונות הסובייטיים אינן מבשרות שינוי משמעותי במדיניות כלפי היהודים.

אלכסיי מגאריק ישוחרר בעוד שבוע

(ע"צ וע"ת). אסיר ציון האחרון, אלכסיי מגאריק, שנידון אשתקד לשלוש שנות מחנה עבודה באשמת "החזקת סמים", ישוחרר ביום ב' הבא לדברי משפחתו במוסקווה. ידיעה זו סותרת את ההודעה שמסר ב־28 באוגוסט בז'נווה הנציג הסובייטי בוועדת המשנה לזכויות האדם בז'נבה, איגור גבריצ'ב, שטען אז כי מגאריק כבר שוחרר.

משפחתו מסרה כי מגאריק, בן 29, מוסיקאי ומורה לעברית שביקש לעלות ארצה כבר ב־1983, צפוי להגיע ממקום מעצרו למוסקווה ב־16 בספטמבר. אביו ואחותו כבר חיים בישראל.

ויקטור ברייילובסקי — ציר בקונגרס הציוני

בתל אביב נמסר כי ויקטור ברייי־ לובסקי, אסיר ציון לשעבר, יהיה ציר בקונגרס הציוני הבא מטעם תנועת העבודה הציונית.

התנועה זכתה בציר נוסף בקונגרס הודות לעודפי קולות. בהתאם לכך הוחלט להעניק את המנדט לברייילובסקי כאות הוקרה על פעילותו הציונית וטיפוח השפה העברית בבריה"מ. החלטה על כך נתקבלה לפני שנודע שברייילובסקי קיבל היתר יציאה.

שצ'רנסקי: המצב הורע

אנטולי שצ'רנסקי, שעלה בפברואר 1986 לישראל, אמר כי מצבם של היהודים בברית המועצות החמיר עם עלייתו לשלטון של גור־ באצ'וב. בראיון לשבועון "טריבון ז'וויף" טוען שצ'רנסקי כי 90 אחוז מהיהודים הסובייטיים המבקשים להגר, שמספרם נאמד ב־382,000 מצאו את עצמם מחוץ למסגרת המשפטית בעקבות אישור חוק המאפשר אך ורק לבני משפחה קרובים של אנשים הנמצאים בחו"ל ליהנות מזכויות "איחוד משפחות".

עוד מוחה שצ'רנסקי על חוק האוסר על הגירתם של אנשים הקשורים בקשרים משפחתיים עם אזרח סובייטי היודע "סוד מדינה".

לדברי שצ'רנסקי, פעילויות הפתי־ חות של גורבאצ'וב שיחררה את האנטישמיות, שלא נהנתה עד לחו־ דשים האחרונים מהזכות להתבטא. הוא הזכיר בהקשר זה את הארגון "פאמיאט", המקיים סניפים בכל עיר המאשים את היהודים במאמצים "להרוס את ברית המועצות".

עולים בבאר־שבע

איתן רבין, סופר "הארץ", מוסר: בשלושת החודשים האחרונים הגיעו לבאר־שבע מאה עולים מחציתם מרומניה ומחציתם מבריה"מ. הם מתגוררים במרכזי קליטה או בדירות קבע.

4 יתרונות בלעדיים להובלה ימית מהמזרח הרחוק בשיטת 4 EAST ללא תוספת מחיר.

ביטוח ימי חינם.

1 **ביטוח ימי** — ALL RISK על חשבוננו בחברת LLOYDS ובאמצעות "אטלס בע"מ", של כל המטענים המשלחים בתכנית 4 EAST, בגבולות של $50,000 בתכולת מכולה (או יחסית בחלקי מכולה). מטענים בעלי ערך גבוה יותר יבוטחו בתנאים מיוחדים ובמחירים זולים ללא תחרות.

עדיפות בהטענה.

2 אם בחרת לשלח את מטענך בתכנית 4 EAST, יש לך עדיפות בהמכלה ובהטענה בנמלי המוצא. המקום באניה הקרובה ביותר שמור לך והטיפול במטענך אישי ודואג.

עדיפות בפריקה.

3 המטענים של 4 EAST זוכים ביחס מיוחד כשהם מגיעים לאשדוד. זכות הקדימה בפריקה מובטחת להם, אתה חוסך זמן יקר ועצבים. ואנחנו זוכים בלקוח מרוצה.

מעקב ודיווח.

4 ברגע שמטענך הצטרף לתכנית 4 EAST, אתה זוכה בדיווח קבוע על מצבו, מיקומו ומועד הגעתו המשוער. אתה בוחר את שיטת הדיווח, בטלפון או פקס – הייה סמוך ובטוח – תשמע מאיתנו כל שבוע.

4 EAST – שירות נוסף וחדש של אגיש, צלצל עוד היום לבני אבירם בטלפון 03-371282 – נגיע אליך בהקדם.

אגיש

המזרח הרחוק הרבה יותר קרוב

דרור — קרן נאמנות

מנהל הקרן: חברה לניהול קרנות נאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ
הנאמן: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מזמינים בזה את מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן לאסיפה כללית של בעלי היחידות בקרן שתתכנס במשרדי מנהל הקרן – חברה לני־ הול קרנות נאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ – בשד' רוטשילד 38 בתל־אביב ביום 20.9.87 בשעה 10.30.

בפני האסיפה יוצע–

(א) לאשר הסכם תיקון להסכם הנאמנות בין מנהל הקרן לנאמן שנחתם ביום 3 באוגוסט 1987 שאושר על ידי המפקח על שוק ההון בטוח וחסכון ביום 12 באוגוסט 1987.

(ב) לאשר בכפוף לאישור של המפקח על שוק ההון בטוח וחסכון הסכם תיקון נוסף מיום 7.9.87.

ההסכם לתיקון הסכם הנאמנות מיום 3.8.87 אשר יוצע לאסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן לאשרו כולל, בין היתר, שינויים בנושאים הבאים:

1. איחוד יחידות הקרן ליחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת ושינויים המתחייבים מכך.
2. תיקון סעיף 12 להסכם הנאמנות הדן בפיצול תעודות השתתפות של בעלי יחידות בקרן המתייחס לחובה להוציא תעודת השתתפות חדשה וקובע שניתן להוציא תעודה כזו בגין מאה יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א או כפולה של מספר זה.
3. תיקון סעיף 15 להסכם הנאמנות הדן בהעברת תעודות השתתפות לרבות תיקון ההוראה המתייחסת לערך הנקוב הקטן ביותר של תעודת השתתפות חדשה שניתן להוציא במסגרת זו.
4. תיקון סעיף 16 (ח) להסכם הנאמנות הדן בהוצאת תעודת השתת־ פות חדשה במקרה של פדיון יחידות המתייחס לערך הנקוב הקטן ביותר של תעודת השתתפות חדשה שניתן להוציא במסגרת זו.
5. קביעה מחדש של היקף אחריותם של מנהל הקרן והנאמן – לפי דרישת רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון במשרד האוצר, וכפי שהוסכם על ידיהם.

הסכם התיקון הנוסף מיום 7.9.87 מתקן את המועד של איחוד יחי־ דות הקרן ליחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת כפי שנקבע בהסכם התיקון מיום 3.8.87 וקובעו ליום 1.11.87.

הודעה על התיקונים והשינויים להסכם הנאמנות עליהם יתבקשו בעלי היחידות להצביע באסיפת בעלי היחידות נשלחה לבעלי היחי־ דות הרשומים. העתק ההודעה וכן העתקי הסכם הנאמנות ניתנים לעיון במשרדי מנהל הקרן בשד' רו־ טשילד 38 תל אביב ובמשרדי הנאמן ברח' אחד העם 9, בתל־אביב.

בעלי יחידות יכולים להשתתף בעצמם או על ידי שלוח להצבעה.

את המסמכים למינוי שלוח להצבעה יש להפקיד במשרד הרשום של מנהל הקרן בכתובת הנ"ל לפחות 48 שעות לפני האסיפה.

אם בתוך חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהא נוכח מנין חוקי, תידחה האסיפה לשבוע אחד לאותו היום ולאותה שעה ולאותו מקום. לא יהיו נוכחים גם באסיפה השניה מנין חוקי כעבור מחצית השעה לאחר המועד שנקבע לה, ייחשבו בעלי היחידות הנוכחים למנין חוקי.

ספורט

בעריכת יחיאל אריה

כישלון כזה עוד לא היה

ישראל ניצחה את נורווגיה 95–74, אבל בולגריה גברה על פינלנד בהפרש 3 נקודות בלבד (101–98) ועלתה יחד עימה לדרג א' של אירופה ● התבוסה תשתק את הנבחרת לתקופה ממושכת

קדם אירופי

מאת שליח "ספורט הארץ"

פלוין, בולגריה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הישראלים שישבו ביציע באולם בפלוין, הסתכלו על לוח התוצאות. על הפארקט אפשר היה לראות את כדורסלני בולגריה ופינלנד משתוללים משמחה. נבחרת בולגריה גברה על פינלנד רק 101–98. כבוזות נבחרת ישראל זו היתה התוצאה הגרועה ביותר. נבחרות פינלנד ובולגריה עלו לדרג א', נבחרת ישראל נשארת בדרג ב'. ללא ספק, הכישלון הצורב ביותר בהיסטוריה של הכדורסל הישראלי.

מאז שהנבחרת קיימת עוד לא היה טורניר דרג א', בו לא השתתפה נבחרת ישראל. במהלך המשחק בין בולגריה לפינלנד עוד היו לשחקני הנבחרת תקוות. המשחק היה אמנם צמוד, שקול, אך הפינים הצליחו להוליך בו. במחצית הראשונה הרבו הפינים 54–49. כך היה גם במחצית השנייה. בדקה ה־30 היתה התוצאה 74–67 לפינלנד. אבל בעידודו של הקהל המקומי התאוששה הנבחרת הבולגרית. הצליחה לחזור לתמונה ולנצח 101–98. מכיוון הישראלים שהיו באולם נשמעו צעקות על כך שהמשחק מכור. אך הדבר כבר לא עזר. נבחרת ישראל בחוץ, פינלנד ובולגריה בדרג א'.

קודם לכן התמודדה ישראל מול נורווגיה. לנצחון 95–74 לא היה בסופו של דבר משמעות רבה. גם את־הנורווגים החלשים לא ניצחה ישראל בקלות. ברגעים רבים של המשחק הנהגל מאבק צמוד.

לאחר פתיחה שקולה עלו הנורווגים ליתרון 23–19, אך בניצוחו של רוזנברג התאוששה הנבחרת ועלתה 15 נקודות רצופות. היתרון נשמר עד לסיום המחצית (52–33 לישראל). בתחילת המחצית השנייה...

הטבלה הסופית

1. בולגריה	3	293–274	5
2. פינלנד	3	295–280	5
3. ישראל	3	289–270	5
4. נורווגיה	3	225–286	3

רפיון בנבחרת, והנורווגים הצליחו לצמצם 68–64 (דקה 32). הנבחרת חזרה לעצמה והצליחה לנצח בקלות 95–74.

האחי לאסוף ומיקי ברקוביץ היו טובים מאוד במהלך המשחק, גם אריה רוזנברג דוקא יפה את הקבוצה במחצית הראשונה. עופר פליישר, שמילא את מקומו של מרסר הפצוע, התקשה לבצע את תפקידו. דורון ג'מצ'י היה חלש רק בסיום השתתף.

● קלעו לישראל: ברקוביץ 33, לאסוף 25, ג'מצ'י 14, רוזנברג 14, אלימלך 5, מאור 2, ליפין 2.

● קלעו לנורווגיה: בק 32, גרייין 11, גרונאלי 11, פריי 8, פיורד 5, האנסן 4, פוסטי 3.

שפטו איוואנוב מבולגריה וסימון מפינלנד. 1200 צופים. בפלוין.

לוואן מרסר נשאר במיטה

מאת שליח "ספורט הארץ"

פלוין, בולגריה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). לוואן מרסר לא שיחק אמש בגלל פגיעה בגבו. שלשום עבר סידרת צילומים בפלוין והתברר שהוא סובל מפגיעה בעצב. מרסר שכב במיטתו כל היום וניצטווה לנוח בשבוע הקרוב. ראש המשלחת משה קובר, ניסה להקדים את החזרת מרסר לארץ, אך לא הצליח.

נבחרת ישראל תתפצל היום לשלושה חלקים. מנהל הנבחרת מישקה לפידון ושני שחקני חולון ישראל אלימלך ואבי מאור יצאו בשעת בוקר מוקדמת לפולין, לטורניר בו משתתף הפועל חולון; כדורסלני מכבי ת"א יסעו לפני הצהריים להומא שם יפגשו עם אנשי מכבי ת"א שיגיעו לאיטליה ביום חמישי; שאר כדורסלני הנבחרת יסעו לאתונה בשעות הערב המאוחרות ויגיעו לארץ מחר.

הצ'כים מציעים להפועל ת"א: מיפגש כפול בארץ

כדורסל

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

הפועל תל אביב יקיים ככל הנראה את שני משחקיו בסיבוב השני של גביע קוראץ' בישראל. אתמול קיבלה הנהלת הפועל ת"א טלקס מהקבוצה הצ'כית אינטר ברטיסלבה בו מציעה הקבוצה לקיים את שני המשחקים בין הקבוצות בסיבוב השני של גביע קוראץ' בארץ, או לחילופין לקיים את שניהם בצ'כיה. היום תשלח הנהלת ת"א מברק תשובה בו היא תודיע שהיא מעדיפה לקיים המשחקים בארץ. הפועל ת"א עלה אוטומאטית לסיבוב השני.

● רולי בראון, מנטר, 2:05 מטר, הגיע אתמול למבחנים במכבי נתניה. בראון שיחק בעבר בולנסיה ספרד, ובשנה שעברה שיתף פעולה עם ג'ו דאוסון, בקבוצת מילת הצרפתית. ריצ'י אדמס וריקי גיילון שנבחנו בקבוצה עזבו.

● אליצור נתניה גבר אמש על קבוצת כוכבי אולסטאר אמריקאים בתוצאה 108–87. אליצור הוליך לאורך כל המשחק. הירבו לקלוע לנתניה: הייסטון 27, נורטון 22, פייר 12 לוקאס 12.

חגי מאירי

● באיגוד הכדורסל נתקבל טלקס, עליו חתום מזכ"ל פיב"א בורה סטאנקוביץ' בו נאמר, שהגרלת משחקי אליפות אירופה לנשים ולגברים, תהיה במילנו ב־18 [illegible] שהטלקס חסר משמעות מבחינתה של ישראל. [illegible] של יו"ר ועדת הספורט של הכנסת פנחס גולדשטיין שבירך את נבחרת הנשים על הישגה.

● היום יתקיים ברמלה טורניר ידידותי בהשתתפות 4 קבוצות. במשחק הראשון בשעה 18:30 ישחקו אליצור נוה דוד רמלה מול מכבי נתניה. במשחק השני יתמודדו הפועל חיפה ואליצור נתניה. ברמלה מקים. שארל וויליאמס יגיע לארץ היום אחר הצהריים.

● במכבי רמת גן כועסים על ראש עיריית ר"ג אורי עמית. לדבריהם עמית הבטיח לקבוצה סיוע כספי, אך עתה אינו עומד בהבטחתו. אנשי ר"ג איימו שיקפיאו בתגובה את הסכמתם לבניית האולם החדש בר"ג.

חולון מחר בפולין נגד לך פוזנאן בטורניר בי"ל

כדורסל

מאת שליח "ספורט הארץ"

קטוביץ, פולין (מיוחד ל"ספורט הארץ"). קבוצת הכדורסל של הפועל חולון, שהגיעה [illegible] לין, תיפתח מחר את [illegible] בטורניר הבינלאומי [illegible] במישחק נגד השניה בליגה הפולנית, לך פוזנאן.

החולונים הגיעו לכאן מהולנד, שם השתתפו בטורניר בינלאומי בסרטוהנבוס. אחרי הפסדים לסורינו ומיניזוטר השוודית, ניצחו את דן בוס.

את הבוקר הראשון בפולין הקדישו הישראלים לסיור בגטו וארשה ובאתרים אחרים בעיר. לאחר מכן יצאו באוטובוס, בנסיעה של ארבע שעות לקטוביץ. האירוח חם ולבבי והם שוכנו בבית מלון ברמה גבוהה. בערב יצאו לאימון ראשון באולם בביטום.

היום יצאו החולונים לביקור במחנה ההשמדה באושוויץ ולעיר קראקוב. שם הם אמורים לפגוש גם את מזכיר המועדון מיכאל לפידון ואת הכדורסלנים ישראל אלימלך ואבי מאור שיגיעו מבולגריה שם היו עם הנבחרת.

בינתיים מתברר שהעימות הצפוי עם הקבוצה הסובייטית שטורויל קייב, לא יצא לפועל. הסובייטים הודיעו שילטום שלא יגיעו מבלי שנתנו הסבר. לא ברור גם אם הקבוצה הצ'כית זילינה תגיע.

כאמור יהיה המישחק הראשון של חולון ביום חמישי בשעה 16.00 נגד פוזנאן שכוכבה הוא שחקן הנבחרת יארוסלאב יאזרק (2.08). ביום שישי יהיו החולונים חופשיים ובשבת מתוכננים, להם שני מישחקים נגד [illegible] ביום א' ב־12.15 יתמודדו החולונים עם הקבוצה המארחת שטאל ביטום ששחקנה המצטיין הוא הבינלאומי ארם פידלר (1.95).

מרצ'ולניס עם ז'לגירים נגד מכבי ת"א

מילאנו (שרות "ספורט הארץ"). שרונאס מרצ'ולניס, אחד הכוכבים הגדולים של אליפות אירופה בכדורסל שהיתה ביוני בפיראוס, יעשה את הופעת הבכורה שלו עם ז'לגירים קובנה בטורניר הגביע הבין־יבשתי שיחול כאן ב־15 בחודש. מרצ'ולניס הועבר לקבוצה מקבוצת הליגה השניה ספטויה וילנה. ז'לגיריס תשחק נגד מכבי תל־אביב ב־17 בחודש.

מארחת הטורניר, אלופת אירופה טרייסר מילאנו, נחלה שני הפסדים בטורניר הערוך בעיר האיטלקית רוזרטו. במישחק הראשון נכנעה לדייטור בולוניה 113–94 כשקלעיה הבולטים היו האמריקאים בראון 22 ומקארד 17. האמריקאי סטוקס קלע 34 נקודות למנצחים. למחרת הפסידה מילאנו לארקסונס קאנטו 102–78. בראון קלע שוב 22 נקודות. ריווה 28 היה הקלע הבולט של קאנטו.

מרנשטיין עלה וויידנפלד הודח

ניו־יורק (איפי). בועז מרנשטיין העפיל לסיבוב השני של טורניר הנוער באליפות הפתוחה של ארה"ב בטניס. הוא גבר על אלחאנדרו ארמבורו מפרו 6–1, 6–4.

מאידך הודח אלוף הנוער הישראלי רביב ויידנפלד, שנוצח ע"י השוודי לארס יונסון 1–6, 6–7.

הישג טוב לקלע סטריק בגרמניה

מאת סופר "ספורט הארץ"

הקלע גיא סטריק הנכלל בסגל הישג קבע בגרמניה תוצאה טובה בשתי נקודות מהשיא הישראלי בצברו 1157 מתוך 1200 נקודות במקצוע רובה חופשי 3x40.

התחרות היתה בביבריש.

מנחם אילן וגיא סטריק השיגו כל אחד 597 מתוך 600 נקודות אפשריות במקצוע 60 כדור שכיבה.

● הפועל רמת־גן, כדורת, עומד לפנות הבוקר לראש עיריית רמת־גן אורי עמית, בבקשה שיעמוד בראש המשלחת שתצא בסוף השבוע למערב־גרמניה, למפגשים ההיסטוריים עם הקבוצה הסובייטית מאי מוסקווה, במסגרת גביע ההתאחדות האירופית. יוסף הבס

● הרכב הנבחרת האנגלית לתחרות האיגרוף מול אלופי ישראל הגיע אתמול להתאחדות לספורט. המשלחת האנגלית כוללת את אלופי אנגליה, סגני האלופים ואלופי לונדון. התחרות הראשונה תהיה בסוף השבוע הבא בבוזה אליעזר בתל־אביב ותחרות הגומלין מספר ימים לאחר מכן בנצרת.

אנחנו עם הנמושות

על רגל אחת

מאת מיכאל קרנון

הכדורסל הישראלי ספג נוקאאוט בפלוין, בולגריה. מה שהיה צריך להיות טיול קל לדרג א' האירופי, הפך למביך ומתסכל עם ההפסד 102–106 לפינלנד בערב הראשון. נזדקק לעוד הרבה זמן להבין כיצד הפסדנו לנבחרת זו, אותה ניצחנו אשתקד במאי באנטוורפן בהפרש 18 נקודות ללא ברקוביץ, ג'מצ'י ואלימלך.

לראשונה מאז החלה להשתתף באליפויות האירופיות ב־1953, מוצאת ישראל את עצמה בדרג השלישי. מחוץ ל־16 הבכירות של אירופה, ביחד עם נמושות כמו נורווגיה, איסלנד, דנמארק ופורטוגל. ביוני 1988 היא תשתתף אמנם בטורניר הקדם־אולימפי בהולנד, ללא כל סיכוי להשיג את הכרטיס לסאול. באשר לאליפות אירופה. נישאר עתה ללא מעלות משך שנתיים, עד מישחקי דרג ב' הבאים שיהיו בסוף 1989.

הכדורסל הישראלי משלם עתה את מחיר האמריקניזציה המשתוללת, תוצאה ישירה של מדיניות האיגוד. שחקנים צעירים, שהיו צריכים להיות עתה במיטבם, יושבים על הספסל בקבוצות "ומתייבשים". במקום נקראים ללבוש את מדי הנבחרת. מתברר שהם חסרי נסיון.

גם הוועדה המקצועית והיו"ר יקלה איתן חפר. יידרשו עתה להסברים. כמה מההחלטות שנתקבלו בחודשים האחרונים, התגלו כאומללות מאוד.

אולסי פרי אוכל רק כשר בכלא בארה"ב, שומר על קשר הדוק עם הרבי

"ידיעות אחרונות" על הכדורסלן שנידון לעשר שנות מאסר בגלל עבירת סמים: הוא טוען כי הוא חף מפשע, עובד בכלא בחיתוך ירקות, העלה 12 קג במשקלו, חולם לחזור לארץ ולאמץ ילדים

אולסי פרי, היום מאולץ, בכלא הפדראלי בעיירה הנידחת, סאנדסטון, מינסוטה, ארה"ב, העלה במשקלו 12 ק"ג. (צילום פלאוריה: משה שיינמן, "ידיעות אחרונות")

מיסמך

מאת סופר "ספורט הארץ"

אולסי פרי, בעבר כוכב הכדורסל של מכבי תל אביב, רשום בכלא האמריקאי כיהודי האוכל רק כשר. הוא שומר על קשר עם הרבי של מיניאפוליס, משתתף באירועים יהודיים בכלא, וחולם לחזור לישראל אחרי צאתו מהכלא ולאמץ בארץ ילדים – על כך מדווח העיתונאי משה שיינמן שטס לארצות הברית וקיים שם בכלא ראיון בן שבע שעות עם אולסי. הראיון יתפרסם מחרתיים בשבועון "7 ימים" של "ידיעות אחרונות".

בכתבת ענק על פני ארבעה עמודים מספר שיינמן, כי אולסי כלוא בכלא הפדראלי בעיירה הנידחת, סאנדסטון, בצפון מדינת מינסוטה, לא הרחוק מהגבול הקנדי. אולסי עובד בכלא [illegible] טבח, עוסק בחיתוך ירקות, משכים מדי בוקר ב־6.30, עובד שלוש שעות ביום, חמישה ימים בשבוע, הולך בזמנו החופשי לחדר־כושר, מתעמל, רץ, משחק כדורסל. "העליתי 12 ק"ג במשקלי" אמר אולסי במבוכה, אך ביקש למסור לאנשי מכבי ת"א, כי הוא עדיין בכושר ומסוגל לשחק, "אם כי לא במכבי. אל תשכח, ישראל ומכבי ת"א הם הדברים הנפלאים ביותר שקרו לי בחיי", אמר למראיין.

כאשר העיתונאי מסר לו שני מכתבים מידידים, מחברתו לשעבר תמי בן עמי ומחברו לקבוצה לו סילבר, פרץ אולסי בבכי. על הדוגמנית בן עמי אמר: "היא האהבה הגדולה של חיי. היום זו אהבה בלתי אפשרית. לפני יותר מחודש הראו אותה פה בטלוויזיה, בתצוגה של גוטקס. אמרתי לאלה שלידי: זו היתה החברה שלי. הם חייכו. חשבו שאני מרמייך". כאשר קרא במכתבו של סילבר, כיצד הגיב הקהל ביד אליהו בתשואות כאשר לו הזכיר את שמו של אולסי במשחק הפרידה, הגיב הכדורסלן הכלוא: "אני לא מאמין. זה פנטסטי. אני אוהב את האוהדים. לו סילבר תמיד היה חבר אמיתי".

אולסי גילה עניין רב בנעשה במכבי תל אביב, שמח שמיקי ומוטי ממשיכים לשחק, אמר כי השניים עבורו הם חברים בלב ובנפש וביקש להעביר מכתב למוטי ארואסטי. "אני כה אוהב אותו, [illegible] שהוא לא שוכח אותי". אמר אולסי על מוטי.

[illegible] הורשע בבית המשפט בניו יורק על חלקו בהברחת סמים ונידון לעשר שנות מאסר ולקנס 45 אלף דולאר. על משפטו הוא אומר: "אני חף מפשע. אני יושב לחינם. לא עשיתי כלום. הכל זה דודתי. לא הייתי מעורב בקניית הסמים". את האשמה על על מצבו האומלל הוא מטיל בראש ובראשונה על עצמו, על דודתו "שהכניס אותי לצרה הצרורה הזו, בלי שאדע דבר", ועל עורך הדין שייצג אותו באופן כושל. הוא אמר, כי הוא יושב בספריית הכלא ולומד ספרי חוק, לפני שיחליף את עורך הדין שלו ויגיש את עירעורו.

בדרך לטורניר ברמת השרון הדיח גילברט את בוריס בקר

פלשינג מדו

ניו־יורק (שרות "ספורט הארץ"). ארצות הברית חגגה שלשום את "יום העבודה" כאשר שלושת טניסאיה הבכירים העפילו לשלב רבע הגמר באליפות הפתוחה.

את הפתעת היום חולל אלוף טורניר רמת השרון בשנתיים האחרונות, בראד גילברט (מדורג 13), שהדיח את המדורג רביעי, בוריס בקר 2–6, 6–7, 7–5, 6–7, 1–6. היה זה הפסד שני רצוף של בקר לגילברט אחרי שהגרמני בן ה־19 זכה בשתי המערכות הראשונות והוביל 1–3 במערכה השלישית. "המישחק היה גמור ואז הגשתי שתי שגיאות כפולות. גילברט שבר את מישחקון ההגשה שלי וכל המישחק השתנה". הסביר בקר. גילברט הודה שהיה עייף מאוד. "גם אני חשבתי שהמישחק גמור. אבל הצופים עודדו אותי וראיתי אפילו דגלי פסים וכוכבים מנפנפים ביציע. זה המריץ אותי. החלטתי לשחק טניס אגרסיבי וניצחתי", אמר גילברט. "אני רק בן 19 ולא בן 32, אני עוד אחזור", סיכם בקר.

גילברט, העומד להגיע בחודש הבא לישראל להגן על תוארו, יפגוש ברבע הגמר את ג'ימי קונורס, שישחק גם הוא באוקטובר ברמת השרון. קונורס, המדורג שישי, ששיחק על רגל אחת בגלל פציעה טורדנית, גבר על המדורג 11 הגרי לקונט מצרפת 6–7, 6–4, 6–4, 6–3. "לא ברור לנו בדיוק מה מקור הפציעה. אבל אני לא אפרוש בגללה". אומר קונורס. "בגיל 35 אני יודע שזו אולי האליפות הפתוחה האחרונה שלי כאן. אשחק אפילו על רגל אחת".

ג'ון מקנרו הוכיח שאפשר גם אחרת. המדורג שמיני, הדיח את המדורג תשיעי אנדרס גומס, 6–4, 6–7, 6–3, במישחק שקט, ללא תקריות. יריבו ברבע הגמר יהיה איוון לנדל. "הייתי מעדיף לפגוש אותו בשלב מאוחר יותר, אבל אין ברירה, נצטרך לשחק", אמר מקנרו, המוביל 12–14 במיפגשים עם המדורג מספר אחד.

מי שגנבה את ההצגה ממקנרו, היתה המדורגת רביעית, הצ'כיה האנה מנדליקובה, שהתנהגותה במישחק ההפסד לגרמניה קלאודיה קודה־קילש, הביאה לה קנסות בסך של 750 דולאר והיא תועמד בפני ועדת משמעת העלולה לקנוס אותה ב־10,000 דולאר. היא הוזהרה בפעם הראשונה אחרי שקיללה את שופט הקו. אחרי שנוצחה במישוד קו השני במערכה השלישית, קיללה שוב שופט קו ונפסקה נגדה נקודת עונשין. כשהולפת המיגרשים הכתה במחבטה בעצבנות בלוח התוצאות. השופטת הראשית העניקה אותה בהפסד מישחקון. בסיום המישחק, אחרי שנוצחה 7–6, 4–6, 1–6, הכתה שוב בלוח התוצאות. לאחר מכן סירבה להתייצב למסיבת עיתונאים וניסתה לחמוק מהעיתונאים ואף העליבה אותם.

לרבע הגמר העפילה עוד האמריקאית פאם שרייוור (מדורגת 5) שניצחה את הצ'כית יאנה נובוטנה 6–3, 6–7 ותשחק עתה נגד שטפי גראף.

בהשלמת הסיבוב השלישי אצל הגברים היתה הפתעה כאשר האמריקאי קן פלאק ניצח את המדורג 14, אמיליו סאנצ'ס (ספרד) 5–7, 7–6, 7–6, 7–5.

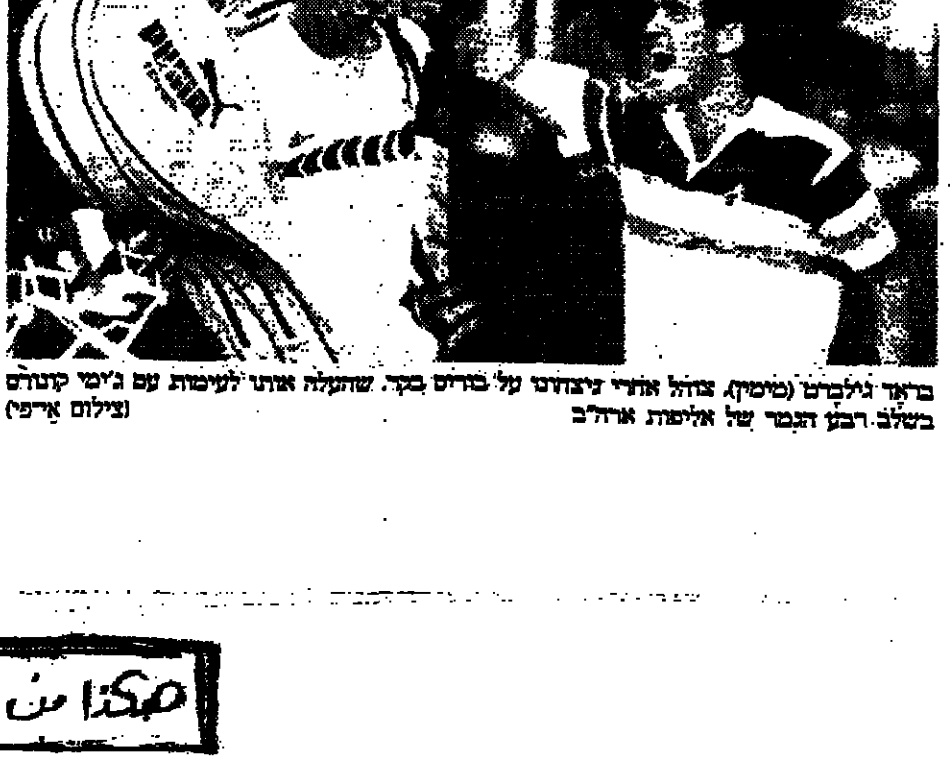

בראד גילברט (מימין), צוהל אחרי ניצחונו על בוריס בקר. שהעלה אותו לעימות עם ג'ימי קונורס בשלב רבע הגמר של אליפות ארה"ב (צילום איפי)

שבתאי לוי נשאר בהפועל

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

שבתאי לוי ימשיך להופיע העונה במדי הפועל תל־אביב – סיכום על כך הושג אתמול בין השחקן לראשי המועדון.

לוי שותף במהלך המחצית השנייה של משחק האימון עם הפועל תמרה מליגה א' וכבש שער אחד בנצחון 7–1.

למרות שחזר לקבוצה, לא יופיע במשחק השבת עם שמשון תל־אביב, שכן הוא סובל מכושר לקוי, מה גם שכרטיס השחקן שלו עדיין לא חודש, מאחר שהיה מוצב ברשימת ההעברות.

שבתאי לוי נשמע אתמול מרוצה מכך שאי־הבהירות שאפפה את מעמדו בעונה זו פגה.

● עודד מכנב עשוי לסכם היום את הצטרפותו לעולה החדש ללאומית צפרירים חולון. אתמול שותף מכנב במשחק האימון של חולון עם הפועל בת־ים, 5–0, אך לא כבש. השערים: אבי פס 2, דודו אהרונוב, מרקו בלבנוך, בני דמתי.

מאמן חולון מאיר נמני אמר, כי הוא מעוניין לצרף שחקן כמכנב והבוקר יודנו ראשי הקבוצה עם פרקליטו של השחקן כדי לסכם את פרטי החוזה.

מנחם כהן

● הפועל פתח־תקווה עשוי לשחרר את אלי מחפוד. עם בואו של יוסי שושני מהפועל באר־שבע לא מוצא מחפוד את מקומו בקבוצה הרמה, כי המועדון יהיה מוכן להשאילו תמורת 5,000 דולר. מספר קבוצות מהליגה הארצית ואחת מהלאומית כבר פנו בבקשה לצרף את השחקן אליהם. איתן בודניק עדיין לא סיכם את תנאיו לעונה הקרובה והוא דורש חוזה רב־שנתי, לשלוש שנים. גם יעקב אזולאי דורש מקבוצתו, מכבי פתח־תקווה, חוזה דומה.

המישחק עם צרפת ביום ד' לא ו'

מאת סופר "ספורט הארץ"

המישחק הבינלאומי ברמת־גן בין נבחרות צרפת אלופת אירופה וישראל יהיה ביום ד' ה־27 בינואר 1988, ולא יומיים לאחר מכן כפי שפורסם קודם לכן.

זה יהיה ביקור הבכורה של נבחרת צרפת בישראל.

פיפ"א תשקול שיבוץ שופטים לא מקומיים בקדם אולימפי

מאת סופר "ספורט הארץ"

פיפ"א תשקול שיבוץ שופטים שאינם שייכים למדינות אוקיאניה למישחקי הטורניר הקדם אולימפי באיזור האוקיאני אליו שייכת גם ישראל – כך נמסר בפגישה שקיימו יו"ר ההתאחדות שאול סוזרי וזה מנהל יעקב אראל עם סף בלאטר מזכיר פיפ"א.

באר שבע מפיצה בבתי"הס כרטיסים לנוער ב־5 שקלים

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

כאשר קברניטי הכדורגל מקוננים על קרחות גדלות והולכות ביציעים, כדאי שישאו עיניהם דרומה – אל בירת הנגב – וילמדו כיצד לשווק נכון את ענף הכדורגל המצוי בשפל מתמשך.

ראשי הפועל באר־שבע החליטו להפיץ למשחק הביתי בשבת עם הפועל כפר־סבא, 1,500 כרטיסים לתלמידים, במחיר מינימלי של חמישה שקלים הכרטיס.

בבאר־שבע יודעים שקשה לשכנע חובבי כדורגל ותיקים לחזור אל היציעים, לאחר שאיבדו אמונם בכדורגל הישראלי. בבאר־שבע גם מבינים שהקהל הפוטנציאלי מצוי בקרב הגילאים הצעירים. לכן לא מתעצלים, יוצאים לבתי הספר ומשווקים שם את הכרטיסים.

בהמשך למבצע זה, יוגרל במחצית המישחק, בין רוכשי הכרטיסים הצעירים, כדורגל שישא את חתימותיהם של שחקני הקבוצה.

שחקני הפועל באר־שבע עשויים להירתם גם הם למבצע, ולכתת רגליהם בבתי הספר לפני המשחק הביתי הבא.

אגב, הכניסה לנשים תהיה השבת חופשית.

אחרי פגרה של שלושה חודשים

אפילו נצחון במוסקווה לא יציל את הצרפתים

ויילס (בלי ראש) מארחת את דנמרק (עם לאודרופ)

גביע האומות

מאת מיכאל קרנון

המישחקים המוקדמים על גביע אירופה בכדורגל, מתחדשים הערב אחרי הפסקה של שלושה חודשים, כאשר יתקיימו חמישה מישחקים בשלושה בתים.

שני מישחקים ימקדו את מירב העניין: במוסקווה תארח ברית המועצות את צרפת ובקארדיף ויילס את דנמרק.

הצרפתים, אלופי אירופה, צברו 4 נקודות בלבד בחמישה מישחקים בבית 3 וסיכוייהם לסיים בראש ולהעפיל לטורניר הגמר, אפסיים. ניצחון במוסקווה יחזיר להם תקווה. אבל ספק אם יצליחו להפתיע את הסובייטים, שצברו 9 נקודות והבקיעו 10 שערים לעומת אחד. בסגל הצרפתי נותרו רק חמישה שחקנים מאלה שזכו בגביע האומות ב־1984. אחד מהם, הבלם בטיסטון, חולה ונשאר בבית. הקשר פרנאנדס פצוע ובספק והשוער באטס לא בכושר ועלול לאבד את מקומו למרטיני. בטוחים בהרכב רק המגן אמורוס והבלם השני לֶהרוי.

במישחק נוסף בבית זה תארח איסלנד את נורווגיה ברייקיאוויק.

לויילס יהיה זה המישחק האחרון בבית, כאשר תארח את הדנים בבית 6. לאחר מכן יוצאים הצ'כים למישחקים בקופנהאגן ובפראג. למנהל מייק אינגלאנד ברור שרק ניצחון הערב יותיר סיכוי לנבחרתו להתמודד על הבכורה. משום כך הוא עושה מאמצים כבירים לשתף את איאן ראש. יובנטוס סירבה לשחרר בטענת פציעה והוא אכן לא שיחק בגביע בשבועיים האחרונים. ראש רצה לשחק במדי נבחרתו אבל הנהלת יובנטוס אסרה עליו לצאת לקארדיף. מאידך תוכל דנמארק להרכיב כמה משחקניה "האיטלקיים", בראש ובראשונה מיכאל לאודרופ, שותפו של ראש להתקפת יובנטוס. ניצחון חוץ יחזק את מעמדם של הדנים. הפסד או תיקו עשוי להעלות לראש הטבלה את צ'כוסלובקיה, המשחקת הערב בהלסינקי נגד פינלנד.

אייר תוכל לעלות לראש הדירוג בבית 7 אם תנצח הערב בדאבלין את לוכסמבורג. אבל הפייבוריטיות בבית זה הן בולגריה ובלגיה. הבלגים, הפתעת המונדיאל במכסיקו, מקיימים הערב מישחק רעים בהרדאם נגד הולנד.

מישחק רעים נוסף יהיה באיצטדיון ריין בדיסלדורף בין מערב־גרמניה ואנגליה. האנגלים יחסרו את הקפטן שלהם בריאן רובסון (יוחלף ע"י פיטר ריד, המאמן־שחקן של אברטון) והבלם טרי בוצ'ר. מאידך יופיע בחוד מלך השערים של המונדיאל גארי ליניקר. בהרכב הגרמני יופיע "האיטלקי" רודי פלר, אבל יעדרו הקשרים מאתאוס ובריגל.

מישחק רעים נוסף יהיה בגלאזגו שם תארח סקוטלנד את הונגריה.

טבלת בית 3

1. ברה"מ	5	1–10	9
2. מ.גרמניה	5	2–8	8
3. צרפת	5	4–2	4
4. נורווגיה	4	5–2	3
5. איסלנד	5	11–1	2

טבלת בית 6

1. דנמארק	4	1–3	6
2. צ'כיה	4	2–5	5
3. ויילס	3	2–6	4
4. פינלנד	3	10–1	1

טבלת בית 7

1. בולגריה	5	2–8	8
2. בלגיה	5	4–13	7
3. אייר	6	4–6	7
4. סקוטלנד	5	5–4	4
5. לוכסמבורג	5	17–0	0

לנירה ושם־טוב
לניר
ולבית לויסון

אבלים וכואבים אתכם על

מיכל ז"ל

ורדה וצבילי
חינה ואליאס
חמדה ועקיבא
לאה ומוטקה
מינה ארנון
עדה ויגאל
עדה ותנחום
עליזה ואבי
רותי ואהוד

טקס גילוי המצבה על קברה
של אמנו האהובה

חיה אדלר ז"ל

יתקיים ביום ששי י"ז באלול תשמ"ז 11.9.87 בשעה 11.00 לפני הצהרים בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.
הסעה בשעה 10.30 מרחוב שאול 4 בנווה שאנן ומרחוב בורוכוב 28 ברמות רמז.

לכל מנחמינו בכתב ובעל פה תודה מקרב לב

אסתר ומנחם שטיינר וב"ב
נעמי ושלמה אדלר וב"ב

בשבת, י"ח אלול תשמ"ז, תמלא שנה לפטירתו של יקירנו

אברהם יוסף לבינסון ז"ל

בן בנימין אליעזר ז"ל

נעלה לקברו ביום א', י"ט אלול תשמ"ז, 13.9.87 בשעה 13.00 בצהריים בבית העלמין בהר הזיתים.
נפגשים ליד השער, ליד ה"אינטרקונטיננטל"

המשפחה

אבלים והמומים מפטירתו הפתאומית
ללא עת של חברנו

אברהם דגן (ברטיקו)

חבריו בהנהלה
וחבריו מציבור העובדים
מוצרי תבן

לפנינה, למשפחה
ולקיבוץ עין־שמר

המומים וכואבים על מותו הפתאומי של

ברטיקו

אתכם בצערכם הכבד

ההנהלה וציבור העובדים מוצרי תבן

לריטה אלוני ומשפחתה

משתתפים בצערכם במות

האב ז"ל

אוניברסיטת ת"א
היחידה ללימודי חוץ

לחברתנו ריטה אלוני

אתך בצערך על מות

אביך

מחבריך
בחוג ללימודי עבודה
אוניברסיטת תל־אביב

ליורם רון ומשפחתו

אתך באבלך במות אביך

אביגדור אורבך ז"ל

יוסף שחק ושות'

לאבי רישפן

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

י. סמדר בע"מ

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודפון
03־38 38 38

חדשות כלכלה

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג (משמאל) ביקר אתמול בתחנת הכוח "מאור דוד" בחדרה, במסגרת סיוריו להכרת התעשייה בישראל. את השגריר ליוו בנימין גיבלי, יו"ר הדירקטוריון של חברת החשמל (מימין), וחברי הנהלה. בביקורו התעניין השגריר בתוכניות חברת החשמל לאנרגיה חלופית. צילום: יעקב כץ

הגרעון המסחרי עלה ב־44% מתחילת 87' אך ירד ב־8% ב־4 החודשים האחרונים

ממאי עד סוף אוגוסט: 10% עליה ביצוא שקוזז ב־4% עליה ביבוא

מאת דן גזית, סופר "הארץ"

הממוצע החודשי של הגירעון המסחרי בחודשים מאי עד אוגוסט עמד על כ־251 מיליון דולר (ללא יהלומים), שיעור הנמוך בכשמונה אחוזים מהממוצע החודשי בשליש הראשון של השנה. הירידה בגירעון חלה בעקבות עלייה של 10 אחוזים בייצוא, שקוזזה חלקית בשל התרחבות בייבוא (3.7%).

דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שמסר את הנתונים, הוסיף עוד שבחודשים ינואר עד אוגוסט 1987 עלה הגירעון המסחרי ב־44 אחוז — 2.2 מיליארד דולר בהשוואה ל־1.5 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בגירעון נבע מעלייה של 24 אחוז בסך היבוא, שלוותה בגידול של 17.5 אחוזים בסך הייצוא.

יצוא הסחורות נטו באוגוסט הסתכם ב־558 מיליון דולר. 81.5 אחוזים מסך זה הם מוצרים תעשייתיים ללא יהלומים. 16.5% יצוא יהלומים ו־2% יצוא חקלאי. נתונים חודשיים מנוכים מהשפעות עונתיות מצביעים על המשך העלייה במגמת היצוא, שהחלה להסתמן כבר ברבע הראשון של השנה.

בשמונת החודשים הראשונים של השנה עלה יצוא הסחורות נטו ב־17 אחוז — 5.23 מיליארד דולר, לעומת 4.45 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. ביצוא התעשייתי (למעט יהלומים) נרשמה עלייה של 15 אחוז, ביצוא היהלומים עלייה של 23 אחוז וביצוא החקלאי עלייה של 10 אחוזים.

בתגובה על נתוני היצוא, מעריך משרד התעשייה והמסחר שאם תימשך מגמת העלייה ביצוא התעשייתי עד לסוף השנה, הוא עשוי לגדול בשיעור שנתי של 16–15 אחוז במונחים דולריים.

במשק. אומרים שניתוח הגידול בענפי היצוא מלמד שזה נבע ברובו מהיצוא למדינות אירופה ולמדינות שאינן בגוש הדולר, מפני ששם הרווחיות סבירה. לעומת זאת, ביצוא לגוש הדולר חלה שחיקה גדולה ברווחיות הממוצעת, וזו באה לידי ביטוי בנסיגה ביצוא מוצרי אלקטרוניקה ומתכת, וכן בענפי היצוא הביטחוני.

קונסורציום של 4 חברות זכה במיכרז להקמת הקניון בבת ים

מאת אריה לביא

קונסורציום של ארבע חברות גדולות זכה במכרז מינהל מקרקעי ישראל להקמת קניון בדרום בת ים. הקונסורציום הורכב מהחברה לישראל, בשליטת שאול איזנברג, חברת הבניה אשטרום, שופרסל וחברת הבניה אלרם המשותפת לאשטרום ולחברה לישראל.

הקניון בדרום בת ים ייבנה על שטח של 16.3 אלף מ"ר. 11 אלף מ"ר מיועדים לשטחי מסחר גדולים 3,420 מ"ר לחנויות ו־2,000 מ"ר למחסנים. השמאי הממשלתי קבע מחיר מינימום של 6 מיליון שקל לא כולל מע"מ.

במכרז השתתפו חמשה גופים. הצעה של חברת דיזנגוף, נפסלה. איש העסקים היהודי מקנדה דוד עזריאלי בעל רשת הקניונים הראשונה בארץ הציע 7.5 מיליון שקל. אלפרד אקירוב המקים קניון בנתניה הציע 8.5 מיליון שקל, אזורים מקבוצת כלל הציעה 9 מיליון שקל והקונסורציום של ארבעת החברות הציע 10.2 מיליון שקל.

היתה זו פעם רביעית שמנהל מקרקעי ישראל מעמיד למכירה את הפרוייקט. בפעם האחרונה זכה במכרז משה פרהצור, חתנו של איש העסקים משה בורנשטיין בעל חברת טמפו בירה, אך מסיבות שונות לא כילם את תמורת הקרקע.

לחברת החשמל חסרים בעלי מקצוע להקמת תחנת כוח

ינסו לגייס מבין עובדי התעשייה האווירית

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ"

חברת החשמל מתקשה לגייס כ־200 עובדים בעלי מקצוע הנדרשים לעבודות הקמת תחנת הכוח החדשה הנבנית באתר רוטנברג, מדרום לאשקלון. המדובר בעובדים מקצועיים רוגמת רתכים, מסגרים, חשמלאים ואחרים.

יו"ר עובדי חברת החשמל, יורם אוברקוביץ, מסר אמש כי הנושא נדון בפורומים שונים של החברה ובין השאר הוחלט בהתייעצות שהיתה לפני ימים אחדים באגף הביצוע של החברה לפנות אל התעשייה האווירית כדי לנסות ולגייס שם את בעלי המקצוע הנדרשים לחברת החשמל.

מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי אמר אתמול כי הדחייה בשנה בהתחלת העבודות להקמת תחנת הפחם החדשה המוקמת באתר רוטנברג היתה טעות מבחינת המשק הלאומי, כי כך השתהתה כניסת יחידות פחמיות נוספות למעגל ייצור החשמל במדינה. הדברים נאמרו לחברי המועצה הארצית לתיכנון ולבנייה שסיירו באתר. חופי ציין עוד שהביקושים במשק לחשמל וכן שיאי הביקוש לחשמל נמצאים בעלייה תלולה.

נאות הככר

לגלות עולם נסתר

הרצאה בליווי שקופיות

ביום ד' 9.9.87 בבית ציוני אמריקה בתל-אביב

מזרח רחוק

המרצה: חיים שוסטר

הקהל מוזמן — הכניסה חופשית

האשראי השקלי לציבור גדל באוגוסט ב־370 מיליון שקל

הגיע לשיא חדש: 9.18 מיליארד שקל

מאת אריה לביא

האשראי החופשי לציבור בשקלים ממשיך לעלות והוא מסב דאגה רבה בחוגים פיננסים. נתונים מעודכנים של בנק ישראל ל־2 בספטמבר המבוססים על דיווחי ששת הבנקים הגדולים מגלים שהאשראי גדל בשבוע האחרון ב־180 מיליון שקל והגיע לשיא חדש של 9.18 מיליארד שקל.

הגידול באשראי נרשם חרף מגמת בנק ישראל להקטין את היקפו ולמנוע את התרחבות מוניטרית. בחודש אחד, אוגוסט, גדל האשראי ב־370 מיליון שקל.

בפועל האשראי לציבור גבוה מהסכום המדווח ביותר מ־250 מיליון שקל ומתקרב ל־9.5 מיליארד שקל. סכום זה הצטבר בבנקים כריבית עבור האשראי ברבעון השלישי של השנה אך הבנקים יחייבו את הלקוחות רק בסוף ספטמבר.

בראשית 1987 הגיע האשראי לכ־5 מיליארד שקל כך שהוא גדל מאז בכ־84 אחוז כלא להביא בחשבון את חיובי הריבית. במיוחד בולטת העלייה התלולה באשראי בחודשים האחרונים. היא נמשכת חרף האזהרות של נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו שיש להביא לריסון האשראי במשק.

בנתוני בנק ישראל בולט גידול בהיקף פקדונות הפז"ק (בשעתו תפ"ס), שגדל בשבוע ב־170 מיליון שקל ל־3.9 מיליארד שקל.

ערך את העמוד: חיים טל

מגדל הזכוכית מעל השקם בתל־אביב נמכר ויהפוך למגדל משרדים ומסחר

נמכר ע"י כונס הנכסים של חברת חיים שיף לחברת נכסים בריטית "ר. הלפרן" ב־9 מיליון דולר ★ ייקרא "סנצ'ורי טאואר"

מאת חיים הנדוורקר

מגדל הזכוכית השחור מעל השקם ברחוב אבן גבירול בתל־אביב, נמכר על ידי כונס הנכסים של חברת חיים שיף לחברת נכסים בריטית "ר. הלפרן" תמורת 9 מיליון דולר. הקונה מתכוונת לשנות את חזותו החיצונית ולהפכו למגדל משרדים ומסחר שייקרא "סנצ'ורי טאואר".

נציג הבעלים עו"ד יששכר פישר, מסר אתמול במסיבת עיתונאים, כי הזוכים, שהם יהודים מתכוונים להשקיע כחמישה מיליון דולר במגדל וסכום נוסף בהפיכת שתי הקומות מעל השק"ם למרכז מסחרי מיוחד שיכלול חנויות בגדים, בתי קפה, בתי קולנוע ועוד.

הקומות הרביעית והחמישית מיועדות לשמש מועדון ספורט ובריאות עם בריכת שחיה ומסעדה. בסך הכל יהיו במגדל בן ה־20 קומות כ־8000 מ"ר משרדים.

גוון בהיר לחזות הבהה

פישר העריך, כי המשרדים יהיו מוכנים עד אפריל 1988. והחלק המסחרי עד אוקטובר 1988. בין המתעניינים בשכירת שטחים במקום — במחיר ממוצע של 22 דולר למ"ר לחודש כולל דמי אחזקה — חברות תעופה, חברת ביטוח ושגרירויות.

האדריכל ניסן כנען אמר, כי החלונות הכהים של המגדל יישארו ואולם קטעי הזכוכית הכהה בין החלונות יוחלפו בפנלים מאלומיניום בהיר. וככך יקבל המגדל הכהה גוון בהיר. בהחלפת הזכוכיות באלומיניום תיפתר גם בעיית הזכוכיות שנפלו מפעם לפעם מהמגדל. עלות ההחלפה כ־200 אלף דולר.

לבניין יהיו כ־600 מקומות חניה.

מהחודש: דיווח עדכני לחברי קרן הפנסיה "מקפת"

עם זאת, הדיווח הממוחשב חסר במקרים רבים נתונים של אחוזי הפנסיה

מאת יהודית וינקלר

קרן הפנסיה ההסתדרותית "מקפת" מפעילה מהחודש שיטת דיווח חדשה לחבריה, שעיקרה ריכוז עדכני של תנועות שוטפות חסכוניות פנסיה לפי תקופות עבודה ומעבידים. הדו"ח נשלח בימים אלה למקומות עבודה.

מנכ"ל הקרן, עו"ד יצחק שילון וסמנכ"ל הקרן, מנחם בלושטיין, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים, כי הכנת הדו"ח החדש נמשכה שנה וחצי. תאפשר לחברי הקרן לקבל תמונה ברורה של זכויותיהם, הן בקרן פנסיה מקיפה, והן בתגמולים בפיצויים ובהשתלמות.

בלעדי אחוזי הפנסיה

הדיווח הממוחשב עדיין חסר את הנתונים הסופיים של אחוזי הפנסיה לכל חבר משום שלא השלימו את איתור רציפות הזכויות. הקרן פונה לחבריה לסייע בידה להשלמת האיתור. "מקפת" מתכוונת לשלוח את הדו"ח המלא לחבריה מדי שנה באפריל־מאי ובעתיד להגיע למצב שבו יוכל כל חבר לקבל גם במהלך השנה דיווח עדכני באורח אינדיבידואלי.

מנכ"ל הקרן אמר בתשובה כי עדיין לא נפלה הכרעה במוסדות הקרן בקשר להחלטות ההסתדרות לבצע הלכה למעשה את איחוד קרנות הפנסיה. לדבריו אין מגמות עיכוב בשל החלטת האיחוד.

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי קורא לממשלה להקל במסוי

— במגמה להוריד את עלות העבודה ולא להפחית את דמי המעסיק לביטוח הלאומי

מאת צבי זרחיה

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי מרדכי ציפורי קרא לממשלה לבחון מחדש את נושא הפחתת עלות העבודה במשק באמצעות הפחתת שיעורי דמי הביטוח הלאומי, במגמה למצוא חלופות מתאימות יותר להפחתת עלות העבודה, כגון הקלות במיסוי למגזרים שונים.

בבדיקה שערך המוסד התברר כי הפחתת עלות העבודה במשק באמצעות הפחתת שיעורי דמי הביטוח הלאומי לא רק שאינה צעד אנטי אינפלציוני אלא גם אין בה משום העדפת ענפי הייצור והיצוא על פני ענפים אחרים במשק.

כתברר שענפי הייצור העיקריים ליצוא — תעשיה וחקלאות — יזכו ב־30 אחוזים בלבד, בדומה לחלקם בתוצר הלאומי הגולמי, מן ההקלה הכוללת של הפחתת שיעורי דמי הביטוח.

מהבדיקה שערך האגף למחקר ותכנון במוסד, לזיהוי מי שעשויים להנות משינויים בדמי הביטוח לגבי כל אחת מהחלופות, מתברר כי גלגול מלא של ההקלה בדמי הביטוח על העובדים באמצעות הטבות שכר המותנות בכפוף של דבר תוכלה בעלות העבודה, יביא לעלייה בשיעור 5.8 אחוזים בשכר הממוצע בסקטורים השונים.

גלגול מלא של ההקלה בדמי הביטוח על הצרכנים בצורה של הפחתת מחירים יביא בממוצע כלל משקי, לירידה של כ־2 אחוזים בלבד ברמת המחירים.

ואילו גלגול מלא של ההקלה בדמי הביטוח של המעבידים בצורה של הגדלת רווחים יביא לעלייה ממוצעת של 6.6 אחוזים ברווח הממוצע ליחידת ההון.

יציבות תעסוקתית באוגוסט

(עת"ם לב"מ) באוגוסט לא חל שינוי משמעותי במספר דורשי העבודה שפנו ללשכות התעסוקה ברחבי הארץ ומספרם הסתכם ב־36,454, לעומת 38,280 ביולי. בקרב דורשי עבודה עונתיות חלה עליה בשעור של 4.5 אחוזים. פרטים אלה נמסרו היום ע"י אבנר מיכאלי, דובר השרות.

במספר המובטלים 6 ימים ויותר חלה עליה בשעור של 7.5 אחוזים ומספרם הסתכם ב־15,390 זאת לעומת 14,292 בחודש יולי. עליה זו גבוהה מהצפוי עונתית. בניכוי גורמי עונתיות חלה עליה של 2.5 אחוז.

בחודש המקביל בשנה שעברה הגיע מספר המובטלים 6 ימים ויותר ל־21,627.

בחודש אוגוסט נמנו 2,285 סרבני עבודה, שאיבדו את אפשרותם לקבלת דמי אבטלה. מספרם של אלה ביולי הסתכם ב־2,607. ירידה ב־322 סרבנים.

במספר ההזמנות לעובדים חלה עליה. מספרם הסתכם ב־21,869 לעומת 20,825 ביולי. מספר של ההזמנות לעובדים עלה איפוא ב־1,044 ובניכוי גורמי עונתיות ב־1,795.

מבין הזמנות אלה לא סופקו באוגוסט 5,562 הזמנות.

1,976 הזמנות לעובדים הועברו לביצוע ע"י פועלים ביהודה שומרון וחבל עזה. סך הכל מספר המועסקים מיהודה שומרון וחבל עזה שקיבלו אישור עבודה משרות התעסוקה הסתכם ב־44,847 לעומת 44,552 בחודש הקודם.

הסכם ליצוא עצי קורג'ונגה ננסיים לקנדה

מאת אבירם צהר

חברת שנהר חתמה על הסכם עם קבוצת אשווה לייצוא לקנדה 200 אלף עצי קורג'ונגה ננסיים. ערך עסקת היצוא כמיליון דולר.

חברת שנהר היא חברה ציבורית, שמניותיה רשומות למסחר בבורסת תל אביב. החברה נמצאת בשליטת קבוצת משקיעים בראשות אלוף (מיל') דן טולקובסקי, ומשפחת שניידמן.

קורג'ונגה הם עצים אוסטרליים, המתנשאים לגובה של עשרות מטרים. חברת שנהר השקיעה עד כה כ־4.5 מיליון דולר בפיתוח גירסה ננסית של עץ זה. מאז כשנה היא משווקת גירסה זו גם בארץ וגם בחו"ל. עד כה היא מכרה כ־20 אלף עצים ננסיים בארץ וכ־100 אלף נוספים בשווקי אירופה, בגרמניה, באנגליה ובצרפת.

קבוצת אשווה הקנדית היא אחת מחברות השיווק הגדולות בקנדה.

גידול ב־221% ברווחי אוצר התישבות היהודים

מאת אריה לביא

חברת אוצר התישבות היהודים, החברה האם של בנק לאומי הגדילה את רווחיה ב־221 אחוז במחצית הראשונה של 1987 לכדי 826 אלף שקל, לעומת 257 אלף שקל בתקופה המקבילה בשנה שעברה.

למרות הגידול ברווח, נשחק הון החברה במקצת והסתכם ב־26.9 מיליון שקל לעומת 27 מיליון שקל במחצית הראשונה של 1986. הירידה בהון נובעת מהפרשים בקשר לתרגום של דוחות של חברות בנות של בנק לאומי הפועלות בחו"ל.

לחברה האם של בל"ל שתי השקעות שמשפיעות לשלילה על רווחיותה: השקעה בשיעור 2% בהון הנפרע של בל"ל שמגיעה ל־28.4 מיליון שקל על פי שיטת "השווי המאזני" וכן ההשקעה הקבועה במניות ההסדר של בל"ל בשיעור של 14.5% מהון בל"ל.

הבנק למסחר שוקל גיוס הון בבורסה

מאת יהודה שרוני

הבנק למסחר הנשלט על ידי בעלי מניות פרטיים, שוקל גיוס הון בבורסה באמצעות הנפקת מניות.

כבנק מסחרי לכל דבר, חבר בנק זה בבורסה לניירות ערך. בבעלותו סניף ברחוב [illegible] בת"א. אם יוחלט על גיוס הון בבורסה, יהיה זה הבנק המסחרי הראשון המגייס הון בדרך זו בחמש השנים האחרונות.

גיוס ההון נשקל בעקבות הנחיית בנק ישראל להגדיל את ההון העצמי של הבנק. בבנק ישראל סבורים כי "הלימות ההון" בבנק, כלומר, יחס ההון העצמי לסך המאזן, טעון שיפור.

5.8% גידול בתנועת הנוסעים ב"סוויסאייר" בינואר־יוני

מאת א. קרן

סיכום הפעילות ה[illegible] בחברת התעופה סוויסאייר מצביע על גידול של 5.8 אחוזים במספר הנוסעים שהטיסה החברה. סוויסאייר הטיסה בששת החודשים הראשונים של השנה 3,768,575 נוסעים ל־104 יעדים ב־69 מדינות בעולם.

לגבי אודון ובית "גלי"

ברכות על קבלת פרס התעשיה

כה לחיו!

המרכז לטניס בישראל

מעתה גם בישראל

עתידית

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג.

פיחות

זאת כבר לא הבעיה שלך

לכל מי ששינוי בשער החליפין עשוי להשפיע על עסקיו מציע בנק המזרחי את עתידית — מכשיר פיננסי לעיסקות עתידיות בשער היציג של הדולר.

מעתה מקבל הבנק הזמנות לקניה ומכירה של השער היציג לסוף חודש דצמבר '87 ("תכנית דצמבר") ולסוף חודש מרץ '88 ("תכנית מרץ").

שערי ביצוע העסקות ייקבעו מדי שבוע, החל מ־15/9/87, על סמך הוראות הקניה והמכירה של הלקוחות באותו שבוע ויתפרסמו בעיתונות.

לכן אם אתה יבואן או יצואן, קבלן או רוכש דירה, בעל נכסים או התחייבויות צמודי מט"ח — תכנית זו מיועדת לך.

הכנס לסניף בנק המזרחי ותקבל פרטים על "עתידית".

בנק המזרחי

הארץ

יום ד' ט"ו באלול תשמ"ז
9 בספטמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245־02, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־04, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתוכנן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B 233, Tel. 5121212

שאלה חוזרת שטוב לעוררה

על־פי ידיעה ב"הארץ" מאתמול, העיר הרמטכ"ל (והערות מסוג זה אינן בבחינת מחאה) לאלוף משה בר־כוכבא על מה שתואר בידיעה כביקורת נוקבת שמתח האלוף על הפצצת חיל־האוויר במחנה עין אל־חילווה, בשבת שעברה. על־פי דברי האלוף שהובאו בידיעה, "פגיעה בנשים וילדים אינה לכבודנו". ואם קוראים את הידיעה כפשוטה, עלול להיווצר הרושם שדעת הרמטכ"ל שונה מדעת האלוף בעניין זה.

בירור נוסף העלה, כי האלוף, מן הלוחמים המצטיינים של צה"ל ובעל השקפות לאומיות מובהקות, לא ביקר את ההפצצה כשלעצמה, אלא רק את פגיעתה בנשים וילדים; וכי הרמטכ"ל ראה להעיר לו בעיקר מתוך הסתייגותו הכללית מדיבורים פומביים של קצינים, וקצינים בכירים במיוחד. כפי שנמסר בידיעה ב"הארץ", סיכם הרמטכ"ל את ההפצצה, בדיון השבועי של המטכ"ל. מן הסתם זה הגביר את מורת־רוחו הכללית על הערותיו הפומביות של האלוף בר־כוכבא; מה גם שבעניין הספציפי, ההפצצה על עין אל־חילווה, יש הסכמה כללית שהיא היתה פעולה צבאית מוצלחת.

ואולם, בין שהיה מקום להערת הרמטכ"ל לאלוף, ובין שנפלה אי־הבנה (והאלוף טוען כי לא אמר אלא מה שמקובל על צה"ל, כלומר, שיש לשמור ככל האפשר על טוהר הנשק) — יש מקום להרהור שני על ההפצצה. מוסכם כי המחבלים אינם ראויים להתחשבות מיוחדת מצד ישראל — הפיגוע ללא־אבחנה הוא סמלם המסחרי; השאלה המתעוררת נוגעת לתועלת המיידית, וכן לתוצאות המתמשכות של מבצע צבאי, לרבות התוצאות התעמולתיות.

בסוף השבוע כתב האלוף (מיל') שלמה גזית מאמר המסתכם במלים ספורות: במלחמה עם המחבלים, הנמשכת ברציפות לפחות מאז מלחמת ששת הימים, נחלה ישראל הצלחה מלאה. אפשר להסכים עם סיכום זה של מומחה לדבר; אך אין להסיק מכאן שלצד ההצלחה במאבק לא נותרו שאלות במיקרו, המוסיפות לייסר את מקבלי ההחלטות ואת דעת הקהל. הנה מבחר משאלות אלה: האם על ישראל ליזום מהלומות — וכאילו להפר את השקט; מה היחס הכמותי הסביר בין היפגעות ופגיעה; מה מודד ההצלחה, אם מביאים בחשבון את מקומה בשרשרת של פיגוע־תגובה־פיגוע חוזר, וכך הלאה; אין אנו מתיימרים, שבידינו נוסחת הקסם העונה על שאלות אלו ואחרות, המתעוררות חדשות לבקרים בהקשר הנדון. אך דעתנו היא שטוב לעוררן בפומבי כפעם בפעם — ולא רק כדי לכבד את הרושם שאנו רגישים לחיי נשים וילדים.

הונקר בבון

אין ספק שביקורו בבון של מנהיג גרמניה המזרחית, אריך הונקר, הוא אירוע היסטורי. מעט דברים יכלו לסמל בצורה בוטה יותר את התמורות שחלו בעולם בעשר השנים האחרונות מאשר העובדה, שהאיש שבנה את חומת ברלין והציב עליה מכונות־ירייה אוטומטיות כדי לסכל ניסיונות בריחה התקבל בבירת גרמניה המערבית בכבוד מלכים. אך רק השנים הבאות יוכיחו מה תהיה ההשפעה העמוקה של הביקור על עתיד היחסים בין שתי הגרמניות ובין מעצמות־העל.

ברור, שבלי המדיניות החדשה של גורבאצ'וב לא היה יכול הונקר להרשות לעצמו לערוך את הביקור. אך ברור גם שבלי שיפור היחסים בין מעצמות־העל לא היה הלמוט קוהל רואה לנכון ולאפשרי להזמין את הונקר לביקור ממלכתי בגרמניה המערבית.

ההישג הדיפלומטי והפוליטי הבולט יותר הוא של הונקר. למרות שקוהל הקפיד שלא לומר דברים מפורשים, אין ספק שהביקור מהווה למעשה הכרה מערב־גרמנית רשמית בקיום מדינה מזרח־גרמנית נפרדת. באופן פרדוקסאלי, עבור קוהל הביקור הוא צעד חשוב בכיוון המאמצים להדק הקשרים בין שתי הגרמניות בתקווה לממש בעתיד את איחודן. שני המנהיגים מקווים, כל אחד משיקוליו הוא, להרחבת הקשרים הכלכליים בין שתי הגרמניות. גם מתנגדי קוהל מודים שמגעים עם ממשלת הונקר משרתים טוב יותר את הרחבת הקשרים האישיים בין תושבי שתי הגרמניות מאשר אי־הכרה בקיומה של גרמניה המזרחית.

אך ההבדל בין גישות שני המנהיגים הובלט באופן חד־משמעי בנאומים הרשמיים: בעוד קוהל מצהיר כי "אנו חיים בשתי מדינות אבל שייכים לאותה אומה", השיב הונקר כי "הסוציאליזם והקפיטליזם הם כאש ומים, והאידיאולוגיות לא מתערבות".

תרומה נשיאותית מיותרת

אף שהחרדים הצליחו לגייס את תמיכת הנשיא הרצוג, לא מהם נלמד מהו כבוד הבירה, וכבוד בכלל

מאת גדעון סאמט

בצד ההומות, המכות, השלכת האבנים, ניבול הפה, וכל ההיסטוריה הזאת של חרדי ירושלים, יש גם הטיעון השקול־כביכול, חרוש־המצח מדאגה אמתית, של אנשים שמנסים לעבוד על המכפון החילוני. באופן צפוי למדי ניצב השבוע בראשם הנשיא הרצוג, שהרי אחד מתפקידיו הוא לייצג את ההסכמה הרחבה ולהציע, אחת לזמן־מה, תרופות לתחלואי האומה. כפי שקורה לעתים קרובות כאשר מנסים להשקיט בעיה על־ידי כיסויה בשמיכה של עצות־סרק, דברי הנשיא לא היו תרומה לפתרון; הם היו חלק מטריד מן הבעיה.

כאילו כולנו לא חשבנו על כך קודם, אמר הנשיא שירושלים היא עיר בעלת אופי מיוחד במינו שיש לכבדו. בוודאי שראוי, ועל כן אין לסבול בה את השתוללותן של קבוצות חרדים, מיעוט בעיר, שדעתם נחושה להכתיב את אורחות חייה. מנין שאב הנשיא את ביטחונו שהקרנת סרטי קולנוע במועדונים סגורים אינה ראויה לאופי המיוחד של העיר? במה פעולות תרבות בסופי שבוע לאלפי תושבים, הנתונים בתחושת הסגר, סותרות את כיבוד השבת שמבקש הרצוג לשמור למען ייחוד העיר?

* * *

השורות האלה עוסקות בדברי הנשיא בגלל שיש להתבטאויותיו משקל מיוחד. אבל בעיקר משום שהפעם הן מייצגות תפיסה מוטעית מעיקרה, מושרשת גם אצל חלק מהחילונים: זה המשגה היסודי, העגום, ביחס לאופיה של ירושלים, למעשה כלפי טיבה היהודי של ישראל.

סאוונארולה: קנאי על המוקד

הרצוג אומר לנו ש"כל העולם צופה בירושלים באהדה" ואפשר להבין מדבריו שמעמד זה, של מעין עיר אלוהית, ייפגם אם נגרה את חרדיה לצאת אל הרחובות למען עקרונותיהם. אבל מה שגורם לירושלים להיות כה מיוחדת איננה דמות סוף שבוע הנכפית על רוב התושבים. לעיני העולם, אשר הנשיא חרד להתרשמותו, דרכי הכפייה של שכבה פונדמנטליסטית הן חיזיון דוחה יותר.

בשום עיר היסטורית במערב, להוציא הוותיקן, אין הגבלות כאלה על אורח חיי התושבים. הקתולים של אכסניית הוותיקן, לא העלו על דעתם להציק לתושבי רומא למען כבודה; הוא מוגן שם ללא משמרות־קנאים. פירנצה, עיר תרבות בת המעלה הראשונה, מקפידה היטב על כבודה מבלי שפרנסיה יאמרו לתושביה כיצד לחיות. מה שנשמר שם אלה ערכי תרבות ואסתטיקה שבירושלים לא פעם הופקרו: בפירנצה לא יוקם "הילטון" מודרני עם שלט מואר בראשו, ניצב מעל העיר הקדושה. הקנאים השתוללו בפירנצה בפעם האחרונה בשם הדת הוותיקה, לפני 500 שנה, עד שמנהיגם סאוונארולה הועלה על המוקד.

וזהו בעיקר תבונה קנאית ומורת־משטמת התובעת את חנקתה של הבירה למען כבוד השבת כפי שהוא נראה לה. הרי בעיני החרדים על השבת יש לשמור גם מפני משחקי כדורגל — אפילו יהיו בשוליה המערביים של העיר — ומפני בתי קפה ומסעדות ומשאר חריגות מהשולחן־ערוך שלהם.

שהחרדים והנגררים לא ילמדו אותנו כבוד מהו. אין כרחוב החרדי גם האכזרי ברמיסת כבוד יריבים ואויבים. חרדים הפליאו מכות ורצח לא מכבר באחד מיקיריהם לשעבר, לייבלה וייספיש, מכיוון שרשם רכוש בטאבו הציוני. לפני־כן כמעט המיתו את מנהיג אגודת־ישראל בעיר הקודש, הרב מנחם פורוש. בנתניה הכלימו בשבוע שעבר רב ספרדי מכיוון שהתנגד למעשי הכפייה של החסידים האשכנזים בקריית־צאנז. הם קראו לו "ספרדי מלוכלך", לא מהביטויים החריפים ביותר במילון המופקר של העדה החרדית.

כך נוהגים שומרי־הכבוד החרדים בחבריהם וגרוע מזה, כמובן, יחסם אל הכופרים. נשיא המדינה מבקש מידינו: למען כבוד ירושלים, שנקבל את תביעותיהם כיצד לנהל את חיי העיר.

יש לו הצעות: שהירושלמים יראו בערבי שבת וידאו וטלוויזיה. באמצעות ההצעה המבזה הזאת, השולחת את רוב תושבי העיר להסתגר בבתיהם כדי לקיים איזה דימוי מעוות של מכובדות, מבקש הנשיא לשמור על שמה הטוב של העיר. לפי רצון קנאי הבירה, תושביה לא ייצאו מבתיהם גם למחרת בבוקר, למשחק כדורגל. מכיוון שקואליציה מגונה של החרדים והליכוד מובלת ברכיון לאיצטדיון בעיר. כבודה של העיר, בעיניהם, הוא המשך קיום המשחקים (שאותם לא יעז הליכוד למנוע כי רמו האלקטוראלי יהיה בראשו) בלב העיר, תוך הפרעות רבות לאין שיעור של השקט ושל התנועה ברחוב.

האופי המיוחד של ירושלים לא יישמר על־ידי הגבלות שייחדו אותה מערים אחרות כבירת הכפייה הסורר החרדי. וזה שקר גם — אשר למרבה הצער נשיא המדינה מבלי משים נתן לו יד — כאילו רק למען כבודה של ירושלים ויהודה יוצאים הסאוונארולות שלנו להשתולל בחוצות הבירה. הם עשו כך גם בפתח־תקווה ובחיפה, ולא שמענו אז את הנשיא אומר שבהידר אותו ייחוד ירושלמי אין למנוע מתושבי אותן ערים לבלות את שעות הפנאי שלהם כרצונם.

* * *

לא כבודה האבוד של ירושלים הוא, אם כן, נושא המאבק, אלא תביעתה הבוטה — והמוצהרת — של השכבה החרדית בארץ להשליט את רצונה לא להגן קודם כל על אורחות חייה שלה, בשכונותיה, אלא להכריח, בכל האמצעים העומדים לרשותה, את הציבור החילוני לנהוג לפי תכתיביה. לשם כך, בסגנון מעורב, נושאים אנשיה את שם הקב"ה, מרביצים, מבצעים סחיטות פוליטיות, ולמרבה הצער מצליחים לגייס את תמיכתו של נשיא המדינה.

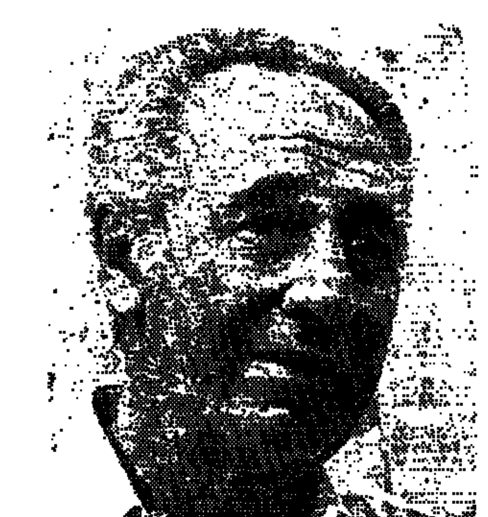
פרס: מה היה קורה אילו נמצאו באופוזיציה

ארבלי־אלמוזלינו: המניפולציה האחרונה

שלושה לקחים

מאת עקיבא אלדר

התפטרותו של משה ארנס נכנסה בסוף השבוע שעבר לתוקפה. אות לכך שאפשר להסוף להלן מקוראה כמה שורות על לביא, חלופות ודור־דה ולעבור הישר לשלב הלקחים. בצד הלקחים שלא יהיה ביותר להפיק מתהליך קבלת ההחלטות הלקוי בתחום המדיני־צבאי־כלכלי, לא יזיק ללמוד מפרשת הלביא שיעור בפוליטיקה פנימית וחיצונית.

לקח הפורשים

ראשית, נקל לתאר כיצד היתה מסתיימת פרשת הלביא אילו הלכו שמעון פרס ויצחק רבין בעקבות אבנר רובינשטיין והיו נענים בכך ללחצים שהפעילו עליהם גורמים במפלגת העבודה ובראשם עזר ויצמן, לפרוש מהממשלה בגלל הקפאתה של יוזמת פרס־חוסיין. אפשר להניח שהפרשה לא היתה מתעוררת כלל ועיקר, ואין נפקא מינה אם שר הביטחון במקום רבין בממשלת הליכוד הצרה היה משה ארנס, אריאל שרון — ואולי רפאל איתן. האם באמת אפשר היה לסמוך על שר האוצר האמיץ משה נסים שיעמוד לבדו בפרץ מול קואליציה כזאת, כאשר חברו לליברלים יצחק מודעי נושף בעורפו?

נוכח הלחצים הפוליטיים הרבים שליוו את פרס עד להכרעה הסופית נגד הפרויקט, קשה להניח כי הוא היה מסתכן בהפגנות ובהתעמלה המשולבת של הליכוד והתעשייה האווירית לו עמד עתה ערב בחירות מוקדמות. צריך איפוא להודות לרב אליעזר שך על סירובו להורות לש"ס להצביע בעד פיזור הכנסת, לא פחות מאשר על עמדתו ההגיונית בעניין הלביא. אלמלא הודיה הליכוד לקנות את יגאל הורביץ, אפשר שהלביא היה טורח את הקופה עוד חודשים רבים. בהנחה שבכל מקרה המטוס הזה לא היה ממריא, הוא היה מסייע לכלכלת הבחירות להחזיר את האינפלציה לשחקים.

פוליטיקה, כמו תחומים רבים בחיים, היא בחירה בין רע לגרוע. מקרה הלביא מלמד כי החלטתה של מפלגת העבודה להעדיף ממשלת אחדות לאומית על פני המשך הישיבה באופוזיציה היתה נבונה, בהתחשב במציאות הפוליטית־אלקטורלית השוררת בארץ בשנים האחרונות. את החלטת הממשלה בעניין הלביא אפשר לצרף להחלטות בעניין התרבות הכלכלית, הנסיגה מלבנון והפשרת היחסים עם מצרים בעקבות ההחלטה למסור את סכסוך טאבה לבוררות. כולן התקבלו חרף התנגדות חריפה של הליכוד, בסיוע מניפולציות מסובכות של פרס וחבריו.

לקח השר החוזר

המניפולציה האחרונה — כפיית המשמעת המפלגתית על שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, דבר שלא הוסיף לבריאות הציבורית של מפלגת העבודה — היתה מיותרת. אלמלא פסח פרס בהתמדה בשבועות האחרונים על שתי הסעיפים (לפרוש או לא לפרוש), ומילא את מכסת השרים המגיעה למערך, היה יכול להרשות לעצמו לנהוג אבירות כלפי הגברת ארבלי־אלמוזלינו. מול טענתו של רוני מילוא שהמערך ביצע אונס קבוצתי בשרה, שכח אפילו פרס לטעון כי כשכופף את ידו של אברהם שריר, ניצל יצחק שמיר לרעה את תת־הייצוג של המערך בממשלה. קשה להבין מדוע פוליטיקאי מנוסה כפרס מוכן לוותר בירוחין לליכוד על הפריטית החשובה כל־כך בממשלה כה קוטבית. לממשלה הזאת נכנסו מן הסתם אריאלי מחלוקות ולא תמיד אפשר להניח הכל על כתפיו של משה נסים, שאחרי הכל נשאר נאמן לימין.

פרס מצהיר על כוונתו לחדש, עם כינוס מושב החורף של הכנסת בחודש הבא, את מאמציו להקדים את הבחירות כדי לזכות בתמיכה הציבורית לרעיון הוועידה הבינלאומית. אף אם יעלה הדבר בידו, עתידה הממשלה הזאת להתקיים לפחות עוד חמישה עד שישה חודשים תמימים. הלביא מלמד כי מיותר יהיה לוותר עד תום תקופה זו על אצבעו של שר (אלא אם כן יסכים הליכוד לוותר על יורש למשה ארנס); ואם אמנם מבקש שמיר להשאיר את המקום כפיקדון "עד שיתרצה" ארנס לשוב, מדוע לא ינצל פרס את התקדים כדי להעביר את הדיון המסכם (למנהרה?).

לקח הוועידה הבינ"ל

ההחלטה לסגת מהלביא מזכירה במידה רבה את ההחלטה על הנסיגה מלבנון. כשם שנסים מילא הפעם את התפקיד שמילא אז דוד לוי. כבר שמעתי, ברצינות לחוצה, כביכול כוונה פרס שאולי אפשר לגייס באותה שיטה את נסים להתכוך בוועידה הבינלאומית. ולא היא. שר האוצר גילה אמנם אוזן קשבת להסבריו של פרס בעניין המדיני, ואולם דווקא עתה, כאשר הוא נתון תחת זכוכית מגדלת של חבריו בליכוד, צריך המערך לנצור את תאבונו, לבל יילך השר הזכוכיתי בשרי הליכוד בדרכו של מרדכי ציפורי.

פרס כבר טעה והטעה את האמריקאים כאשר האמין ושיכנע שיימצאו במחנה הליכוד, בקבינט, שרים שלא יוכלו להרשות לעצמם לקבור את ההסכם ההיסטורי בינו לבין המלך חוסיין. הלקח הרלוונטי של הלביא לעניין הוועידה הבינלאומית נעוץ בהתנהגותם של ראשי הממשל בוואשינגטון. הוכח כי כששולץ, ויינברגר ויועצי הנשיא רוצים להשיג משהו בישראל, הם יודעים ללחוץ, ועוד איך. הפעם לא הסתתר הממשל מאחורי נוסחאות מעורפלות, ובתחות להצהרה המנומסת שארה"ב תקבל כל החלטה ישראלית (וכי יש להם ברירה?) התרצדצו איומים מוסווים וגלויים, שהם לא יעברו בשתיקה על החלטה שלא תביא להפסקת הפרויקט.

מדוע לא נשלח השגריר תומס פיקרינג לדלג עם איגרות בין השרים ערב הדיון בקבינט על הוועידה הבינלאומית? הנשיא ג'ימי קארטר ידע ללחוץ על מנחם בגין ולחלץ ממנו את כל סיני תמורת השלום עם מצרים. שולץ התקפל נוכח איומיו של משה ארנס והסתפק בשליחת עוזר ליצחק שמיר, לצורך "הקשבה יוצרת". האם אפשר ללמוד מההשוואה הזאת שהלביא חשוב לממשל הזה יותר משלום במזרח התיכון?

ושלא יספרו לנו שהם אינם מתערבים בעניינים הפנימיים של ישראל. שהרי איך אפשר לכנות אחרת את קריאתו של שולץ לארנס לבל יתפטר.

חששות לתחיית עוצמת אופ"ק

דו"ח מחקר שפורסם מטעם הליגה נגד השמצות של בני ברית בניו יורק מזהיר, כי בעוד שנים אחדות, אולי כבר בראשית שנות ה־90, עלול לחזור מצב בו ארה"ב תהיה תלויה באופן מכריע בנפט הערבי, והדבר ישפיע על מדיניותה במזרח התיכון

מאת אליהו סלפטר

למרות החרפת התקפות על המיכליות במפרץ הפרסי והתגברות אווירת המלחמה באזור, השוק העולמי מוצף נפט ומחיריו — לפחות עד הימים האחרונים — ירדו. ובכל זאת דו"ח מחקר שפורסם מטעם "אי־די־אל" (הליגה נגד השמצות) של בני ברית בניו יורק מזהיר, כי בעוד שנים אחדות, אולי כבר בראשית שנות ה־90, עלול לחזור מצב בו ארה"ב תהיה תלויה באופן מכריע בנפט הערבי, והדבר ישפיע על מדיניותה במזרח התיכון.

לא כולם שותפים לתחזיות הפסימיות. חולק עליהן בעיקר הפרופ' אליהו קנובסקי מאוניברסיטת ת"א, אשר היה מן הראשונים שניבא לעודפי נפט, לירידת מחירים ולשקיעת אופ"ק. פרופ' קנובסקי מזהיר שוב מ"תסריטי בהלה" וטוען כי מדינות הנפט תמיד יזקקו ליותר כסף ממכירות נפט מאשר [illegible]

יש הבדל יסודי בין שאלת האספקה [illegible] המלחמה [illegible] עדיין פגיעות רציניות כמו בתחום הנפט, לא בדרך הים ולא באמצעות הצינורות. גם אירן וגם עירק, הזקוקות לכל דולר למימון הוצאות מלחמתן, משתדלות לייצא כמויות נפט מקסימליות.

חברת "לוידס" הודיעה אמנם על העלאת דמי ביטוח אוניות השטות במפרץ ב־50%, אך לרוב המדינות המערביות יש מאגרי נפט ולא נשקף מחסור עולמי קריטי לטווח הקצר אפילו ייסגרו מיצרי הורמוז.

שונה הדבר לטווח הארוך. כאן קובעת מגמת הצריכה המתמשכת מצד אחד, ומצב מקורות נפט מחוץ למזרח התיכון מצד שני. חשובה במיוחד התמונה בארה"ב. יש להדגיש כי לא מדובר על 1988 אלא מה שעלול להיווצר בשוק העולמי בעוד חמש־שש שנים ויותר. ביחוד מדאיגה התחזית לגבי ארה"ב הן בשל סדרי הגודל של הכמויות בהן מדובר והן בשל המשמעות הפוליטית המיוחדת שיש לתלות — או תחושת תלות — אמריקאית במקורות אנרגיה זרים.

[illegible] החל להסתמן כבר ב־1986. אחרי חמש שנות מאמץ אמריקאי מאסיבי להגדיל את יעילות השימוש באנרגיה ועצמאות באספקה, במחצית הראשונה של שנות ה־80 עשתה ארה"ב צעדים משמעותיים ביותר להשתחרר מתלות ביבוא נפט ונפט ערבי בפרט:

* צריכת הנפט צומצמה ב־3 מיליון חביות ליום — קיצוץ של 15.6% ל־15.7 מיליון חביות.

* השימוש בנפט מיובא קוצץ ב־41.2%; וב־1985 כשני שלישים מ־5 מיליון החביות המיובאות באו מחוץ למדינות אופ"ק.

* יבוא נפט גולמי ומוצריו מארצות ערב צומצם ב־84.5%, מ־3.1 מיליון חביות ל־475,000 חביות בלבד. היבוא מסעודיה קוצץ אפילו ב־87%. נפט מסעודיה היווה רק 1% מהצריכה האמריקאית.

* נצבר "מלאי נפט אסטרטגי" של יותר מ־500 מיליון חביות.

אך מאז 1985 חלה שוב הידרדרות. ארה"ב חזרה לתלות גוברת בנפט ערבי. התפנית שחלה נובעת ממדיניות סעודית מתוחכמת: במחצית 1985 הם החלו להציף את השוק בנפט וגרמו להתמוטטות מכוונת של המחירים, שירדו מ־34 דולר עד כדי 9־11 דולר לחבית.

לשייך, יאמאני, אבי המדיניות החדשה, היו שלוש מטרות:

א) להגדיל את חלקה של סעודיה בשוק הנפט העולמי, שהצטמק בעקבות צימצום התפוקה.

ב) [illegible] היקרה בים הצפוני לבלתי־כדאית.

ג) לחסל את משנה ההפלאה המובטחת של המחירים שהביאה לפיתוח מקורות חדשים במכסיקו ובים הצפוני, מצד אחד, ולצימצום הצריכה ומציאת דלק חילופי, מצד שני.

האסטרטגיה של ימאני הצליחה: התמוטטות המחירים פגעה קשות ב"אתיקה של חיסכון" ששלטה משך חמש שנים בכל סוגי הצריכה בארה"ב. הצריכה שבה גדלה ועמה היבוא האמריקאי מסעודיה.

הצרכנים האמריקאים נהנו מהמחירים הנמוכים, אך למדיניות היתה השפעה הרסנית על תעשיית הנפט האמריקאית (כפי שאכן קיווה ימאני) אשר זקוקה למחיר של 25־24 דולר (ברמת הדולר הנוכחית) כדי לקיים עצמה ברווחיות מינימאלית. התוצאות של התמוטטות המחירים ב־1985 היו, בין היתר:

* התקציבים לחיפושי נפט של חברות גדולות קוצצו ב־25%, של חברות פרטיות ב־50%. מספר מגדלי הקידוח הפעילים ירד ב־1987 ל־800 לעומת שיא של 3,970 ב־1981.

* למעלה מ־150,000 עובדי חברות נפט, כולל גיאולוגים, מהנדסים, מכבאי קידוח — איבדו פרנסתם. אלפי חברות, מפיקים וספקי ציוד ושירותים לחברות נפט פשטו את הרגל או התחסלו.

* אלפי בארות שוליות נסגרו ותפוקת הנפט המקומית בארה"ב ירדה מאז 1985 ב־540,000 חביות (כ־6%) ליום.

* הצריכה באותה תקופה עלתה ב־650,000 חביות (4%) ליום.

* יבוא הנפט, כתוצאה מכך, גדל ב־22%.

* המדאיג ביותר מבחינה פוליטית, הוא שכ־65% מגידול היבוא מאז 1985 — יותר מ־700,000 חביות ליום — בא ממדינות ערב. היבוא מסעודיה גדל, בפחות משנתיים, ב־420%.

* מיניסטריון האנרגיה העביר השנה לנשיא דו"ח מיוחד על "ביטחון (באספקת) אנרגיה" ובו אזהרה על הירידה המתמדת מחוייה בתפוקת נפט בתוך ארה"ב בתנאים הקיימים. הדו"ח קובל על היעדר תמריצים לחיפוש מקורות נפט חדשים, אשר עלול להחמיר את המצב. אחרי קבלת הדו"ח הוציא הנשיא כמה הוראות, וביניהן הגדלת קצב מילוי "מאגרי הנפט האסטרטגי" מ־25,000 חביות ליום ל־35,000 חביות ליום "אם ימצאו המקורות התקציביים". הממשל נקט גם במספר צעדים כדי להגדיל את כדאיות פיתוח מקורות נפט וגז חדשים, והחשוב בהם התרת חיפושי נפט בשמורות הטבע הארקטית באלסקה, שם נמצאים לפי הערכת גיאולוגים כ־3.2 מיליארד חביות מתחת לפני האדמה. אך הנשיא דחה שוב את ההצעה להטיל מס או מכס על נפט מיובא, שהיה, לדעת מומחים, גם מצמצם את היבוא וגם מגדיל את כדאיות ההפקה המקומית.

"כוח הנפט הערבי גדל שוב ומשמעותו לביטחונה של ארה"ב ולגבי מדיניותה במזרח התיכון מדאיגים. נראה כי הערבים ובעלי בריתם באופ"ק חוזרים לעמדה שלטת בסחר הנפט העולמי, כשהם למדו לקח מהתנסותם ושגיאותיהם בעבר", מסכם דו"ח "אי־די־אל".

הביקור השמור ביותר

אמצעי ביטחון חסרי תקדים ננקטים לקראת ביקור האפיפיור יוחנן פאולוס ה־2 במיאמי

מאת שלמה שמיר

מיאמי־ביץ'

עיר הקיט המפורסמת בארצות הברית, תיהפך מחר לעיר השמורה והמבוצרת ביותר בעולם. האפיפיור יוחנן פאולוס השני מגיע לביקור בעיר, שהיא התחנה הראשונה בסיורו בתשע ערים בארצות הברית. אמצעי הבטיחות הננקטים לקראת שהותו של האפיפיור במיאמי ביץ' הם המחמירים והמדוקדקים ביותר, הזכורים בארצות הברית.

לא רק לשלומו של האפיפיור חרדות רשויות הביטחון. מאחר ובעת שהותו בפלורידה תיערך פגישה בינו לבין הנשיא רייגן, שרויים אנשי הביטחון בסיוט שמפגש זה בין ראש המעצמה הגדולה לבין יורשו של ישו עלי אדמות, עלול להוות פיתוי לטרוריסטים או לגורמים קיצוניים ליזום ניסיון התנקשות, או פעולה אלימה שתעניק להם פרסום עולמי. נוסף לכך, הפכה מיאמי־ביץ' בשנים האחרונות לאחד ממוקדי הפשע והאלימות בארצות הברית וטיפוסים מפוקפקים, בעיקר ממדינות דרום אמריקה, השתקעו בעיר.

הבטחת שלומו של האפיפיור בעת שהותו בפלורידה, היא אתגר חסר תקדים במגזרו לרשויות הביטחון המקומיות והפדרליות. 3000 שוטרים מקומיים, 2400 חיילי המשמר הלאומי, 900 שוטרים של מדינת פלורידה וצבא של סוכני חרש, יהיו מופקדים על שמירת ביטחונו של האפיפיור ויהיו צמודים אליו לכל מקום בו יבקר במהלך שהותו במיאמי ביץ'. הם יהיו חמושים ברובים בעלי עוצמת אש מיוחדת וילוו בכלבי גישוש.

תיבות הדואר יסולקו

המרחב האווירי של מיאמי ביץ' ייסגר לתנועת מטוסים וספינות משטרה יפטרלו בים וישמרו על החופים הארוכים של פלורידה. כל תיבות הדואר בנתיב שבו יעבור האפיפיור יסולקו. "תאר לעצמך שתיבה כזאת מתפוצצת בתוך קהל עצום הצופה באפיפיור" אמר קצין משטרה. המכונית המוגנת בזכוכית משוריינת, המשמשת את האפיפיור בביקוריו בארצות חוץ, תוטס למיאמי ביץ', ומוואשינגטון תועבר למיאמי המכונית המיוחדת של הנשיא רייגן. "כל סיכון העולה על הדעת נלקח בחשבון ונקטו צעדים לניטרולו", הבטיח מפקד במשטרת מיאמי־ביץ'. אחד מראשי השירות החשאי הפדראלי הוסיף, כי אם חלילה תקרה תקלה בעת ביקור זה, ייערפו הרבה ראשים בשירות החשאי.

יוחנן פאולוס ה־2: אלפי אנשי ביטחון

האפיפיור לא יערוך בעת שהותו הקצרה בפלורידה תפילה המונית, כפי שהוא נוהג בביקוריו בערים גדולות. הוא ידבר בפני אלף כמרים ונזירות וישתתף בשורה של קבלות פנים, ביניהן אחת עם קבוצה של כ־90 מנהיגים ועסקנים יהודים. לפי הערכת שירותי הביטחון, כ־20 אלף בני אדם יהיו במחיצתו של יוחנן פאולוס השני, מלבד 4000 עיתונאים וצלמים. כל אחד מהם יעבור בדיקה מדוקדקת ביותר באמצעות מתקנים אלקטרוניים. "אפילו מושל מדינת פלורידה ייבדק לפני שייגש אל האפיפיור", אמר קצין משטרה.

סוכני אף־בי־איי בודקים מזה שבועות אחדים תיקים של מיליטנטים השדים המתגוררים בפלורידה. תושב מיאמי־ביץ' כבר נעצר לאחר שהשמיע בפומבי איומים נגד האפיפיור. לפי אומדן אחד, אמצעי בטיחות חסרי תקדים אלה יעלו לקופת מדינת פלורידה כשני מיליון דולר. כדי להצדיק הוצאה זאת, מדגישים פרנסי העיר מיאמי ביץ', כי המטרה היא גם להבטיח את שלומם של רבבות מתושבי פלורידה שינהרו לעיר כדי לחזות באפיפיור.

ההומוסקסואלים יפגינו

אמצעי ביטחון דומים יינקטו גם בערים אחרות בארצות הברית בהן יבקר האפיפיור. שירותי הביטחון חוששים בעיקר מידיעות על הפגנות נגד האפיפיור המתארגנות בסן־פרנציסקו. ראשי ארגונים של הומוסקסואלים הפעילים בעיר זו, הודיעו כי יערכו הפגנה המונית בעת ביקור האפיפיור, כמחאה על גישתו המחמירה כלפי ההומוסקסואלים והתבטאויות עוינות שהשמיע על אורח חייהם. גם קבוצות נשים מתכוננות להפגין נגד עמדת הכנסיה הקתולית בשאלת הפלות מלאכותיות.

רבנים ועסקנים יהודים בניו יורק ובלוס אנג'לס אמרו השבוע כי פגישת האפיפיור עם משלחת של מנהיגים יהודים לא תשפיע על תוכניותיהם להפגין נגד האפיפיור בעת שהותו במיאמי ביץ', על הראיון שהעניק לנשיא אוסטריה ועל סירובו של הוואתיקן לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל. "גם אנו נבוא למיאמי, אך עם כוונות בי־דיוני", הבטיח הרב אבי וייס, תושב ניו יורק הידוע כאחד המתנגדים הקולניים לממסד היהודי וכמי שהפגין פעמים נגד האפיפיור, בהזמנת הוואתיקן בעת ביקורו של קורט ולדהיים ובביקור שערך האפיפיור במחנה הריכוז באושוויץ.

ראשי הכנסייה הקתולית בארצות הברית, המודעים לביקורת החוזרת במדינה נגד השקפות ועמדות הכנסיה בשאלות חברתיות, הביעו השבוע את דעתם כי הסקרנות המאפיינת אמריקאים רבים ותשוקתם להיות צופים באירועים יוצאי דופן מבטיחות ביקור מוצלח וקבלת פנים אוהדת.

פלא־פון 007
מְשָׁרְתָם של מספר אדונים

הפלא־פון החדש עובר בלי בעיות מאדם לאדם, ממכונית למכונית, מהמכונית לבית או למשרד. בקיצור קל ונייד!

ההמצאה הגדולה ביותר מאז הפלא־פון היא הפלא־פון 007. הוא זהה בתכונותיו לפלא־פון הרגיל אך יש לו יתרון נוסף: הוא ניתן להעברה ממקום למקום. תוכל לחבר אותו לשקע המצית במכונית, ובשעת דחק גם לשקע החשמלי במשרד או בבית וכך הוא יכול לשרת אותך בכל מקום.

ומה שחשוב עוד יותר: בגלל תכונותיו הבלעדיות פלא־פון 007 יכול לשרת מספר אנשים בזה אחר זה. למשל, כאשר אחד מעובדיך יוצא אתה יכול לתת לו פלא־פון 007 כדי לאפשר לו קשר טלפוני בעת הנסיעה ובהמשך, תוכל למסור את הפלא־פון לעובד אחר הזקוק לו.

בעצם עם פלא־פון 007 אתה יכול - הכל.

עובדה מדהימה!
שיחה בינעירונית בפלא־פון בשעת עומס עולה כמעט כמו בטלפון ציבורי.
דקת שיחה בינעירונית בטלפון ציבורי עולה —.1 ש"ח (4 אסימונים) ובפלא־פון 1.10 ש"ח בלבד.

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
מוטורולה חדיראן תקשורת סלולרית בע"מ

אין פלא שאתה מקדים את כולם.

صكنا من الاصل

هكذا من الأصل

האיידס מאיים על הזונות בקופנהגן

בבירת דנמרק פועלים בגלוי בין 250 ל־300 "מכוני עיסוי" ● גם תלמידות תיכון בוחרות בעיסוק זה כדי לממן לעצמן מלתחה אופנתית ● מגיפת האיידס גרמה באחרונה לירידה ניכרת במספר הגברים הפונים למכונים אלה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן
נראה שאינו יורד מסדר היום בסקנדינאוויה, ומעסיק סוציולוגים, אנשי משטרה, רופאים ומחנכים, הוא — כיצד לבלום הידרדרותן של נערות צעירות לזנות. מימצאי מחקר שנערך באחרונה בסקנדינאוויה גילו כי בקופנהאגן, עיר בעלת אוכלוסיה של מיליון תושבים, פועלים בגלוי 250—300 "מכונים", שבהם זוכים גברים ל"עיסוי אינטימי" — שם נרדף לזנות. מדי יום מתפרסמות בעיתון הערב "פוליטיקן" מודעות, ובהן הצעות מפתות, כולל מספר טלפון ושעות־עבודה. בשנים האחרונות "התבסס" עסקי הזנות גם בדירות מגורים, שבהן פועלות בדרך כלל שתיים־שלוש זונות העובדות במשמרות, משעות הבוקר עד שעות הלילה.

פרוצות הרחוב, שהיו עד לפני עשרים שנים סימן היכר מובהק לזנות, הפכו כיום לתופעה שולית ביותר. לגבי עיר כקופנהאגן, קרוב ל־90% מהנשים העוסקות בזנות הן בעלות "מכוני עיסוי" או מתפקדות כ"נערות טלפון", המעניקות בעיקר שירותים לתיירים. בכל בית מלון בדנמרק מצויה חוברת בשם "מה לעשות השבוע", ובה מתפרסמות בשפה האנגלית "הצעות" עם מספר טלפון.

"צד רחוב" הפך כיום בראש ובראשונה למקום תחנתן של תלמידות תיכון, הזקוקות לדמי־כיס לשם רכישת בגדים ואביזרים אופנתיים, והן מציעות עצמן לזרים ברחוב. נמסרו עדויות על נערות בגילאי 14—15, הנוהגות להסתובב באזור תחנת הרכבת המרכזית, שהיה לפני חצי יובל שנים מקום ה"עבודה" של מרבית הזונות המקצועיות בקופנהאגן.

הרצאות על הצורך לשכנע נשים שלא למכור את עצמן הן כרגיל "דיבורים" ללא תכלית, ומונולוג שאין לו השפעה מעשית. הצעות מרחיקות לכת, שהועלו בנורווגיה, להפליל לקוחות של פרוצה, התגלו כאיום סרק: נשים העוסקות בזנות לא היו מוכנות לכרות את הענף שעליו ישבו. אנשי חוק הבהירו כי לא ניתן יהיה להפליל גבר ללא עדות שתתקבל בבית־משפט, ובדרך כלל יחסי־מין מתבצעים ללא עדים.

מה שלא עשו שנות הטפה עשה האיידס

באחרונה חלה ירידה משמעותית במספר הגברים הצורכים שירותי מין בתשלום, בשל החשש ללקות באיידס. על אף שלא ניתן לקבוע באופן מדעי מהו מספר המגעים המיניים המתקיימים מדי יום בין גברים לפרוצות, זו מסקנה המתבססת בראש וראשונה על עדויות של זונות, הטוענות כי חלה ירידה במספר היומי של לקוחות. ירידת הביקוש באה לידי ביטוי עקיף בהוזלת תעריפי ה"עיסוי", שאותו ניתן לבחון על־ידי התקשרות למספרי הטלפון של בעלות "מכון לעיסוי אינטימי".

גברים הושפעו מן הדיווחים הנרחבים בכלי התקשורת על סכנת "האיידס". המבוקשים פחות, פחות במקביל גם הביקוש, והמחירים יורדים. בעלי בתים המשכירים דירות לצורך פתיחת "מכון" תובעים בדרך־כלל שכר דירה מופרז, ופרוצה מתקשה לשלם שכר כזה, כשאינה זוכה במספר לקוחות יומי, המכסה את ההוצאות. התוצאה הבלתי נמנעת — ירידה במספר הזונות הפעילות.

אמרה בגילוי־לב אחת הנשים העוסקות בהסברה חינוכית: "מה שלא הצלחנו לעשות במשך עשרות שנים של הטפה וניסיון להחזיר למוטב נערות סוטות — הצליח נגיף האיידס לעשות בתוך שנה אחת".

סיפור מעשה שהובא לידיעת התקשורת קשור בפעילות של כמרות וסטודנטיות לתיאולוגיה בשתי ערים סמוכות: קופנהאגן בדנמרק ומאלמה בדרום־שוודיה. כמרות צעירות, בעלות מראה נאה וסטודנטיות נרתמו למבצע תחפושת: הנשים התכנבו באזורי זנות של שתי ערים אלו כשהן לבושות בביגוד־מגרה. כשנעצר לידן גבר, הציג את השאלה השגרתית: "מה המחיר" — היתה התשובה בלתי־שגרתית: לגבר הוסברה סכנת ההדבקות במחלת האיידס, והשיחה הסתיימה בהצעה לגבר, כי במקום לשלם אתנן לזונה — ינצל את כספו לקניית בושם או זר פרחים לאשתו.

אוהדות שרופות למכבי אש מדליקים

מאת גלעד רותן

מדריד
אם את גרה בוויניפג, בירת מחוז מניטובה שבקנדה, שבה גם נמצאת הקהילה היהודית השלישית בגודלה, אולי לא איכפת לך מי יחוש להצלת חייך ורכושך כשפורצת שריפה. אבל אם כן איכפת לך, לבטח תשמחי לדעת שהוא עשוי להיות "גבר החודש", על אחד מתריסר דפיו של לוח שנה מקורי שייצא לאור בסוף השנה, על־פי מיזם הנוצרים במחוז. יוזמי הלוח מועדים אותו "בעיקר לנשים".

הרעיון פשוט למדי. תקציב העירייה לשירות מכבי האש אינו מספיק. המדובר לא דווקא בכסף לפעילות שוטפת, אלא לסעיפים הנמצאים בעדיפות נמוכה: מיתקנים לנוחות הכבאים, מימון מחקרים וארגון קייטנה מיוחדת לילדים הסובלים מכוויות חמורות. מישהו הציע ליישם את הרעיון שנוסה בהצלחה כבר קודם לכן בשניים ממחוזות המערב האחרים של קנדה, ססקצ'ואן ואלברטה: לוח כבאים.

בין 900 הגברים העובדים בשירות הממשלתי־מחוזי לכיבוי שריפות המחוז, יש צעירים חסונים רבים. בראש ובראשונה בין הכבאים. עלון השירות הציע להם להופיע בפני ועדה שתבחן את כישוריהם, קרי: נתוניהם הגופניים. לצורך [illegible] נעשה כולו על [illegible]. 26 כבאים התייצבו לתחרות [illegible] נוסח מלכת היופי, בפני צוות המורכב משני גברים ושלוש נשים. התחרות נערכה לפני קהל, שגם תגובותיו הובאו בחשבון לצורך הניקוד. רוב הנוכחים באולם היו מקרב המין היפה (האמנם?). מכיוון שלכל המתחרים יש רעיה או חברה, ולרובם גם אמהות, הביאו עמן האוהדות השרופות קרובים וידידים — טוב, בעיקר נשים — והשמחה בתחרות היתה רבה. 26 המועמדים הפגינו את המודרניות בבגדים שהם עצמם בחרו. אחד הופיע בחליפת ערב מהודרת; אחר בבגדי־ים משנות העשרים, שכיסה את גופו מן הכתפיים עד הברכיים.

רונה דאוגן, שחברת הפרסום שלה התנדבה לעצב את הלוח המקורי, הסבירה שאסור להגזים [illegible] אבל הכל מרוסן מאוד. הם אינם מראים יותר מדי עור. זהו לוח די מתוחכם שנועד למשוך קהל רחב, ולא רק צעירות האוהבות לענג בעיניהן". גם הצלם מסביר, ש"רצינו לעשות משהו שגם סבתות יוכלו ליהנות ממנו".

הבתולה הקדושה

מדונה, זמרת הרוק האמריקאית, קנתה לה אלפי מעריצים גם במולדתה, איטליה, לאחר הופעתה שם בסוף השבוע שעבר. אחד מביטויי ההערצה — ציורי מדרכות הנושאים את דיוקנה של מדונה. למרבית האירוניה פירוש השם באיטלקית הוא הבתולה הקדושה

מסימני הזמן

מאת עדנה לוינשטיין

מספרים על אחד, שימעלה, שנהג לנסוע להנאתו בכבישי הארץ ולעקוב אחר המודעות המאולתרות המודבקות בעת האחרונה בשפע על הרמזורים ועל שלטי הדרכים, בצירוף חיצים מנחים: "לחתונת נורית וירון", "לבר־המצווה של אייל", "ברוכים הבאים לחתונת יוסי ודליה", "עוד שלושה קילומטר, מעלייש יא חבלך, לחתונת הזהב של שפרה ונחום" — וכו' וכו'. שיהיו רק שמחות.

מכיוון שאף פעם לא אצה לו הדרך, נהג שימעלה, רווק מושבע, לנסוע ממקום שמחה אחד לשני, לבדוק אם המזנון הוא "קלאסה" או סתם חנטאריש, להציץ בכלה ולערום על צלחתו מכל טוב הקייטרינג. אוספי השיקים הניחו שהוא הביא מתנה ואילו אוספי המתנות הביטו בידיו הריקות וסברו שהביא שיק שמן — ונהגו בו כבוד. וכך נהנה שימעלה מכל העולמות האפשריים: גם זכה בכבוד, גם בילה, גם זלל, גם לא שילם וגם לא אמרו לו "בקרוב אצלך".

אבל ה"בקרוב" הזה הגיע. בכל זאת, ידידנו הכיר עלמת חן, עיניים יונים, וכשזו הניחה עליו את [illegible] "את הכל או לא כלום" [illegible] מועד, סגרו מי יהיה כבוד הרב ואיתרו מקום מתאים: גן הרימונים, 8 ק"מ צפונית לחדרה, ליד מוסך חיים את משה, בעיקול הדרך המובילה לקאנטרי־קלאב של גבעת־ברנשטיין.

ישב שימעלה ושרטט מפה מדויקת כדי להצמידה לכל הזמנה ולאחר מכן הכין שלטים מנייר־בריסטול בצבע זוהר בזו הלשון: "לחתונת יוכי ושמעון". פעם עם החץ לכיוון שמאל ופעם עם החץ לכיוון ימין, פעם למעלה ופעם למטה. הדביק אותם כדת וכדין על כל עמוד תאורה ועל כל רמזור שבדרך — ושלח את ארוסתו לטבול במקווה.

כשהגיע היום הגדול, עמדו שימעלה ובחו"ל ולחצו את ידי הקרואים, אך מה רב תמהונם משגילו כי הם אינם מכירים לפחות רבע מן המוזמנים. יוכי אמרה לעצמה: "אולי הם מצד החתן" ואילו שימעלה סבר שהם מצד הכלה, עד שתפס לפתע את הרמז. אבל הקללה שהתיז לא עזרה לו. "עין תחת עין" — הוא ניסה להפיס את דעת עצמו, ואילו ידי אוספי המתנות והשיקים נותרו ריקות.

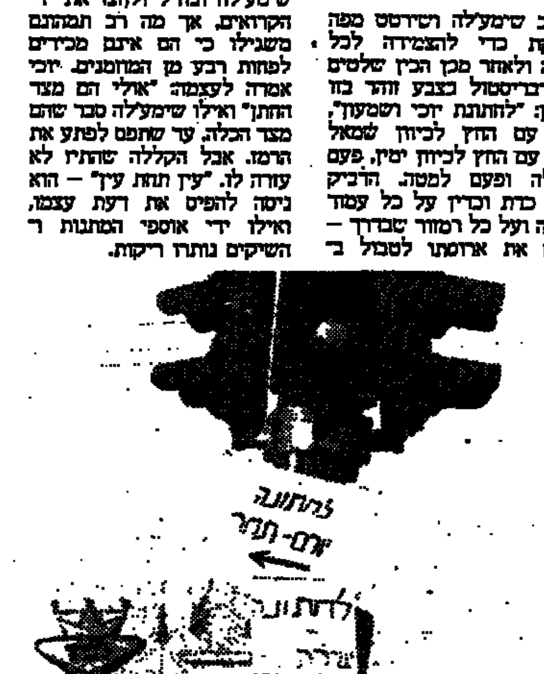

צילום: עוזי קרן

מילווה של"ג דאשתקד

חור בכיס

מאת אברהם טל

תוך עשיית סדר בניירת נתקלתי בתעודות מילווה של"ג שקיבלתי אי־אז מבנק ישראל. משכה את תשומת לבי תעודה גלמודה (על־פי רוב הן מגיעות ברביעיות) על סך 0.20 ש"ח, כלומר 20 אגורות תמימות. מסתבר שאת האגורות קיבלתי — אך מה באשר לשקלים?

בדיקה קטנה העלתה כי לא קיבלתי תעודות מילווה של"ג על רובו הגדול של הסכום שנוכה בשנים 1982/83 משכרי. מאחר שכל שקל ע.נ. (ערך נקוב) בתעודות מילווה של"ג שווה נכון להיום קרוב ל־50 ש"ח, החלטתי לבדוק את העניין מעט יותר לעומק. ואת התוצאות הריני מביא בזה לידיעת המעוניינים מקרב השכירים. ולעצמאים ולחברות יש רואי חשבון — ישברו נא הם את הראש.

השאלה הראשונה היא: כיצד בודקים כמה מגיע? יש שלוש דרכים — הדרך הקשה, הדרך הקלה והדרך הכי קלה. הדרך הקשה היא לקחת את תלושי המשכורות מיוני 1982 ועד אפריל 1983 ולסכם את הניכויים לטובת מילווה של"ג. הדרך הקלה: לחפש ולמצוא את האישור המיוחד שהיה על כל מעסיק לתת לעובד על־פי החוק ובו סיכום הניכויים — מעין טופס 106 מיוחד למילווה של"ג; מעסיקים מסודרים נתנו לעובד טופס כזה. הדרך הכי קלה — לבקש מהמעסיק שיטרח ויפיק העתק האישור, או לפתות את הנתונים.

השלב השני: לחטט במגירות ולמצוא את תעודות המילווה שכבר התקבלו — אם התקבלו. (תזכורת: ייתכן שאתה אדם מסודר, הדואג גם להכנסת הבנקים, מ"דמי שמירה", והפקדת מזומן את התעודות בבנק). אם מתברר שיש פער בין מלאי התעודות לבין סיכום הניכויים — יש "לקחת החלטה", כמו שאומרים בעברית מאנגלית: האם כדאי או לא כדאי להתעסק בזה?

כאמור, כל שקל ע.נ. מילווה שלום הגליל (כלומר 1000 שקלים ישנים שנוכו מהשכר) שווה היום כ־50 שקל. עם זאת, אין סיכוי שהשווי הריאלי של התעודות יישמר עד לשנות הפדיון 1993־1996, מכיוון ששיטת ההצמדה למדד שנקבעה בחוק מילווה שלום הגליל ערמומית מאוד: אבל מובטח שיישמר ערכו הדולרי. ישקול נא איש־איש אם כדאי להיכנס למאבק בירוקרטי, שעשוי להיות מאמץ ומפרך. על בסיס הערך הדולרי של התעודה — 1 שקל ע.נ. שווה כ־31 דולר.

אם החלטת לא להתעסק בצרה הזאת, ניפרד כאן ונפגש בטור זה בשבוע הבא. מי שהחליט למצות את זכותו ויהי מה — ימשיך ויקרא.

תעודות מילווה של"ג יכלו לא להגיע לידך מכמה סיבות. העיקריות בהן:

★ התעודה שלך היא אחת מבין 300,000 התעודות שחזרו לבנק ישראל משום שהתעצלת ללכת לבית הדואר לקבלה, או משום שהכתובת היתה שגויה, וכו'. בסך הכל שיגר בנק ישראל 1.1 מיליון תעודות ומהן חולקו בפועל כ־800,000. כ־300,000 תעודות בשווי מוערך של כ־120 מיליון שקל הוחזרו לשולח וממתינות לגאולה במרתפי בנק ישראל, המנסה בהדרגה לברר את סיבת התקלה ולתקנה במידת האפשר.

★ בנק ישראל מדפיס ומשגר את התעודות על־פי רשימות שהוא מקבל מאגף מס הכנסה. במחלקת מילוות המדינה של הבנק יש נתונים על כ־100,000 מוטבים, שפרטים אלה או אחרים אודותיהם נמצאו שגויים על פניהם. עד שהבנק לא יברר את הפרטים הנכונים, לא יוכל להדפיס ולשגר את התעודות למוטבים.

★ במס הכנסה יש עדיין כ־50,000 שמות של מוטבים שהבירור על זכאותם לתעודות לא הסתיים (למשל: קיימת אי התאמה בדיווחי המעסיק). עד שלא יסתיים הבירור, אין מעבירים את פרטיהם לבנק ישראל, והבנק אינו יכול להנפיק ולשגר תעודות.

★ וזה לא הכל: מסתבר שיש עדיין מעסיקים שלא דיווחו עד עצם היום הזה על ניכויי מילווה שלום הגליל בשנת 1982/83.

כללו של דבר — מאות אלפי תעודות עדיין לא חולקו. לפי היקף המלאכה ומורכבותה, אין ביטחון שמבצע החלוקה יסתיים אפילו במועד תחילת הפדיון ב־1993. אני מבין שיש עדיין כמה פוליטיקאים שאינם מתחרטים על מלחמת שלום הגליל: אבל על כך שמימון מלחמת שלום הגליל באמצעות מילווה חובה היה מהלך מטופש ויקר (אגב, נעשה לפי דרישת ההסתדרות) — על זה לא יכול להיות ויכוח.

אם החלטת אחרי כל האמור לעיל לקחת יוזמה ולברר איפה תקועה התעודה שלך — כתוב לבנק ישראל ובקש בירור. הכתובת היא: בנק ישראל, מינהל מילוות המדינה, ת"ד 1604, תל־אביב 61015. קרוב לוודאי שתיענה תוך ימים אחדים. צבי תדמור, סגן מנהל מחלקת מילוות המדינה, אומר לי שהבנק מעניק טיפול מועדף למוטבים שעל־פי גילם יהיו בני 65 לפני 1993 ויהיו, על כן, זכאים לפדיון מוקדם. גם אם אינך משתייך לקבוצת גיל זו, כדאי לך לטפל בעניין באופן דחוף; למה דחוף? איזו שאלה: נותרו בסך הכל כ־5.5 שנים עד תחילת הפדיון. אין כל ביטחון שתצליח להגיע לתעודות שלך בפרק זמן קצר זה.

החלופות לנישואין

"מדריך משפטי לאשה", שיצא בימים אלה לאור ועוסק במערכת היחסים שבינו לבינה, מפריך כמה מיתוסים, מסביר מה לעשות כשהבעל אלים ומונה את מעמדן של הצורות החלופיות של נישואין באמצעות הרבנות

מאת יהודית קנולד

[illegible] 20 מתוך כל 100 זוגות נשואים בישראל [illegible] ב"מדריך משפטי לאשה", שיצא לאור בימים אלה במהדורה מעודכנת ומורחבת. ואם זה המצב, אין ספק שזהו ספר חשוב.

המדריך המשפטי מאת ברכה סבידסקי (הוצאת "בירדות") עוסק כולו במערכת היחסים שבינו לבינה. מעין ספר כיס לכל אשה המסוכסכת עם בעלה ושוקלת גירושין. המדריך מפריך כמה מיתוסים, למשל: אם הבעל אלים — האשה תקבל כפיית גט מבית הדין הרבני. בפועל זה קורה לעתים נדירות. מיתוס אחר: אשה הבוגדת בבעלה מאבדת את הכל — את הילדים, הרכוש המשותף וכל השאר.

למעשה, בגידה, אם היא מוכחת, הינה עילה לגירושין והפסקת מזונות לאישה. אך הבגידה אינה שוללת מהאישה את החזקת ילדיה או את חלקה ברכוש המשותף. ועוד מיתוס שהופרך: אם אישה עוזבת את הבית, היא מאבדת את הבית ואת הילדים. בפועל, אין קשר בין עזיבת הבית להחזקת הילדים. כאשר לדירה, באם היא בבעלות שני בני הזוג, עצם עזיבת הבית אינה פוגעת בזכויות האישה לגביה.

כשמדובר בדירה שכורה, עלולה עזיבת האישה להביא לאובדן זכותה להתגורר בדירה, אם החוזה רשום על שם שני בני הזוג. אך אם החוזה על שמה בלבד והיא ממשיכה לשלם שכר דירה, אין היא מאבדת את זכותה על הדירה. בהקשר זה הנה הגדרת המונח "אשה מורדת". זוהי אשה שמפסיקה למלא את תפקידה כרעיה. הזכויות שהיא מפסידה עקב כך: לגור בדירה שכורה, לקבל מזונות מהבעל ולהחזיק במתנות שהיא קיבלה ממנו.

המדריך מסכם את הצורות החלופיות של הנישואין באמצעות הרבנות ומעמדן של אלה: ידועה בציבור, הסכם לחיים משותפים — אמנת נישואין, קידושים פרטיים, נישואין אזרחיים בחו"ל. מומלצים גם נישואין על פי דין תורה בשילוב עם הסכם יחסי ממון — הסכם שיכול לחסוך הרבה עוגמת נפש במקרה של פירוד.

המדריך ממליץ כיצד לנהוג במקרי אלימות פיזית, כיצד להגיש תלונה למשטרה או להכין תיק רפואי שישמש עדות בשלב מאוחר יותר, במקרה של תביעה לגט. הוא מסביר את ההבדל בין ייעוץ לסיוע משפטי. ממליץ להימנע מהגשת הליכים לבתי הדין הרבניים, המפלים לרעה את האישה, לטענת המחברת, גם בתחומי המזונות, וגם בתחום של החזקת הילדים, בעיקר הבנים, ובמיוחד כאשר הבעל מציג את עצמו כחוזר בתשובה או כאדם מסורתי.

במדריך יש הנחיות ביחס לחשיבות הרישום המשותף של הרכוש, לדרכי חלוקת רכוש במקרה של סכסוכים, והצעות המשפטים העומדים לעזרת האישה במאבקיה נגד בעלה — כמו צו עיכוב יציאה מן הארץ, צו מניעה, צווי עיקול וכו' הפרדה.

במדריך גם אינפורמציה חיונית על לשכות הסיוע המשפטי של המדינה והלשכות המשפטיות של ארגוני הנשים, שירותי ייעוץ לנשים מוכות ורשימת מוסדות: בתי משפט, בתי דין רבניים, משרדי ההוצאה לפועל וסניפי הביטוח הלאומי.

היום בטלויזיה
בתצפית
בשעה 20:00
כיצד מרסקים
אבנים בכליות
ללא נתוח
המודעה בחסות:
בי"ח "אסותא"
ז'בוטינסקי 62 טל. 03-240185
אל־עד

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למדעי החברה
המכון ללימודים עירוניים ואזוריים
המכון ללימודים עירוניים ואזוריים מציע תכנית לימודים המובילה לתואר "התמחות בלימודים עירוניים ואזוריים" במסגרת חוג ראשי למוסמך במדעי החברה.
התכנית מיועדת להכשיר את משתתפיה בשני מסלולים:
1. תכנון מרחבי לאומי, אזורי ועירוני.
2. מדיניות ומינהל עירוניים.
התכנית פתוחה לבוגרי הפקולטה למדעי החברה. קבלת בוגרים של פקולטאות אחרות תישקל לפי כיוון והתמחותם.
פרטים והרשמה: במזכירות המכון טל' 02-883367 בין השעות 8.00—12.00.

תושב חוץ
מעוניין לקנות
תחנת בנזין וחנות או משרד להשקעה
טל: 03-5411239

קבלת מודעות!
מ־8.00 עד 20.00 רצוף
לוח העיר
* מבצע מיוחד!
03-735588
03-727630
03-738707
לבעלי כרטיסי אשראי

פותחת בקפה

בחנות ובשוק

סוגי קפה חדשים ושונים החלו מצטברים באחרונה על המדפים, בצד כל סוגי הקפה המוכרים יותר. ברשת ההיפרכל־שופרסל משווק הקפה האיטלקי "אורינגא", שמיוצר במפעל בעיר אורינגה שבצפון איטליה ושהחל כעסק משפחתי קטן של משפחת בחוליני בשנת 1760. לדברי המשווקים, ייחודו של תהליך הייצור הוא בשיטת הקלייה — על אש פתוחה מבעירה של עצי אשור. הקלייה החזקה והמהירה מפחיתה את מידת החומציות שבקפה ומרחיקה ממנו תכונות מזיקות אחרות. אחוז הקפאין בו מגיע ל־80—90 מן הרמה הרגילה. מחירה של אריזה בת 250 גרם הוא 8.63 שקלים.

קפה "מאסטר־בלנד" הוא קפה נמס גבישי בעל טעם וארומה של קפה קלוי וטחון, וזאת בזכות העיבוד החדשני שלו, בעל הרכב של 90% קפה נמס ו־10% קפה טחון. הקפה מיובא מאנגליה ומחיר האריזה בת 100 גרם — 8.13 שקלים.

קפה נוסף הוא קפה נמס בשם "יהלום", שהוא קפה ברזילאי המשווק על־ידי "מטע" תעשיות מזון. הוא עובר תהליכי ייצור מיוחדים לפי דרישות תעשיות כרמן. "יהלום" משווק בצנצנות זכוכית עם סגר מיוחד השומר על הטריות. מחיר קפה "יהלום" באריזת זכוכית במשקל 100 גרם — 4.14 שקלים. באריזה בת 200 גרם — 4.99 שקלים.

50 שנה ל"ברט"

במסיבת עיתונאים שנערכה על ידי חברת "ברט" למטמקים, הוצגה חבילת השי "שי מכל הלב" של החברה. החבילה כוללת מיגוון עשיר של מוצרים כמרציפן, ממתקי "איי־סקונפקט", כדורי רום, בונבוניירות, יינות, דבש, קונפיטורה, קפה ועוד. החבילה מוצעת בשני הרכבי תכולה ובמחיר 29.60 שקל לצרכן, או במחיר 46.60 שקל למוורות שי המכילה פריטים נוספים ויקרים יותר.

שלושה אחוזים ממחזור המכירות לחגים יועברו כתרומה ל"רעות", שירות נשים סוציאלי, החוגג אף הוא את יובל ה־50 להיווסדו. ארגון זה, המבוסס על התנדבות ומתקיים מתרומות בלבד, מפעיל דיור מוגן לקשישים, בית אבות, בית חולים סיעודי, מטבח מסובסד ופעילויות רווחה נוספות.

פרחים מהמזרח הרחוק

תערוכת הפרחים הבין־לאומית ה־11 תיפתח בחג הסוכות הקרוב על מדשאות פארק הנוער בחולון. בתערוכה יושם דגש מיוחד על תצוגת פרחים נדירים מן המזרח הרחוק ומארצות העולם השלישי. לדברי מנכ"ל התערוכה, שלמה אברהמי, היא תתרכז בשלושה ביתנים מרכזיים שאותם יעצבו ויסדרו מעצבי פרחים ידועים. משך התערוכה — 10 ימים.

הציפור אלימלך

אלימלך הוא דמות ציפור מאיירות שנבחרה ללוות סידרה

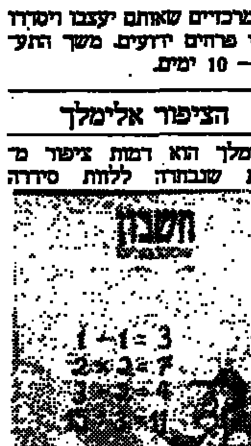

חדשה של עטיפות למחברות, שמטרתה — עשיית סדר בילקוט ההפוך. בשלב הפיתוח הושם דגש על כושר העמידות של העטיפות החדשות לעומת עטיפות הניילון או הנייר, על עיצובן המקורי ועל התאמתן למקצועות הנלמדים בבית־הספר. העטיפות המודפסות בצבעים מצופות בחומר פלסטי עמיד המגן על המחברות מפני התבלות. בסידרה 12 עטיפות, שהן המיועדות ל־11 מקצועות שונים ויומן, ועל כל עטיפה מודפס שם המקצוע. מחירה של העטיפה הבודדת נע בין 1.40 ל־1.60 שקל, תלוי היכן קונים.

סמוך למקום הישיבה

פטנט חדש לבעלי גינה: זוקרן ארוך הנעוץ בדשא בגינה, בסמוך למקום הישיבה ועליו מגש. על המגש יש מקום לכוסות, כיבוד קל או מאפרה. הזוקרן הוא מתוצרת "אלפק" הצרפתית, משווק ברשת "הוניה" ומחירו 49 שקלים.

לשוחרי האופנה

מערכת חדשה של כלי מיטה ססגוניים מוצעת על־ידי חברת "גילי" לשוחרי האופנה בחוד המדסות. המערכת מבוססת על ארבע קבוצות צבע, כשבכולן הבסיס לבן והקווים בצבעים שונים: זהב, כחול, טורקיז ושחור. כלי המיטה עשויים בתערובת של חוטי פוליאסטר וכותנה וניתן להשיגם עם או בלי גומי ובכל המידות. החידוש הבולט במערכת הוא הרפסה רכה ונעימה למגע בצבע זהב וכסף והיצרן טוען שגוונים אלה לא יורדים בכביסה. מחיר סדין למיטה כפולה (2 x 2.20 מטר) הוא 39.90 שקל, מחיר ציפה בגודל 1.5 x 2 מטר — 59.50 שקל ומחיר ציפית 50 x 70 ס"מ — 9.40 שקל.

קב חרובים

חברת "פרוגרס" פיתחה סידרה חדשנית של מעדנים מתוקים המבוססים על אבקת חרובים, הדומה בטעמה לאבקת קקאו. מעדני החרובים אינם מכילים קפאין וכולסטרול, הקיימים במעדנים אחרים. לעומת זאת, יש בו חלבון, עשיר מהגוסה, מינרלים חשובים כסידן, ברזל, נחושת ועוד וויטאמינים איי־בי ודי. בין המעדנים — פריכיות אורז מצופות ותמרים מצופים. טעמנו והחלטנו: שוקולד יותר טעים, ולעזאזל הבריאות.

חזית מקדש הפרתנון

חנות "מתנה" חדשה נפתחה באחרונה בכיכר המדינה בתל־אביב, נוסף לשלוש חנויות הרשת, ובה אוסף חדש של מתנות וכלי בית. בין

החידושים — שעון דמוי חזית מקדש הפרתנון היווני המפורסם. הוא עשוי עץ צבוע לבן ולוח הספרות ממוקם בין העמודים. השעון מוצע למכירה בשני גדלים. הקטן — מחירו 119 שקל והגדול — 199 שקל. היצרן הוא "דייס אנגל" בבריטניה.

לוח שנה לדובונים

דובוני "כפה לי", שהפכו לגיבורי סרט וטלוויזיה, מוצרי חלב ומכשירי כתיבה, מופיעים באחרונה על גבי לוח שנה צבעוני ועליו של חברת "פלפוט". החברה צירפה לשירותיה גם את צבר הבטלנים, דינגר וקושטיה, והללו מככבים על סידרת מוצרים כמה יתכן שימשו הנושא את הסוויתהם על כריכתו.

שנה מתוקה!
מזון מלכות
גליל
מס' 1 באיכות ובמוניטין
עכשיו במבצע
ברשתות השיווק, בתי טבע, מעדניות ובתי מרקחת.
מכוורת גליל־קבוץ שמיר
ד.נ. גליל עליון טל. 06-947826

לוח העיר
זה עובר!

מהלומה חרדית בחיפה

מאת יהושע גלבוע

לאחרונה הביעו הרבנים הראשיים, המתונים, של עיר הכרמל מחאה על הפרת הסכם הסטטוס־קוו והפיכת חיפה "לגוי של שבת של המדינה". הם אינם מביאים בחשבון כי מאז ימי המנדט הבריטי חלפו כמה דורות, וכי אין זה מתקבל על הדעת שנציגי המיעוט בעיר יכפו אורח חיים על הרוב

חלפו יותר משבועיים מאז הוכו מכות אכזריות שלושה עיתונאים שסיקרו הפגנת דתיים בחיפה, וע־דיין לא התגלה אפילו אחד מהבר־יונים החרדים שהיכו את העי־תונאים. לאירוע היו עשרות רבות של עדים מקרב המתפללים.

מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, שנשאל בעניין על־ידי נציג אגודת העיתונאים, השיב אם תימצא ראייה, לכאורה, נגד חשוד כלשהו, הוא יובא לדין. אלא אם, הוסיף חביב, "יבואו (המר־כים) ויגידו, הסגנו את העניין". על המשפט הכנוי חזר פעמיים. דורי שלום הוא מפקד המשטרה בחיפה. זו גם הסיבה, ודאי, שלא הציב אנשי משטרה להפגנה זו.

שני הרבנים הראשיים בחיפה, אליהו בקשי דורון הספרדי ושאר־ישוב כהן האשכנזי, שהיו בין יוזמי ההפגנה, או "עצרת תפילה תחת כיפת השמיים", כפי שכינו זאת, אף הם רודפי שלום. "היא נועדה למחות בדרכי נועם ותחינות שלום על כירסום השבת בעיר", אמרו. נראה שבאותה סיבה עדיין לא מצאו לנ־כון לצאת, כדרישת אגודת העי־תונאים, בקול קורא לקהל המשתת־פים בהפגנה במדרחוב נורדאו כי ימסרו עדות במשטרה. הרבנים גם לא התנצלו על המקרה. עדיין הם טוענים כי הכאת הכתבים — שנע־שתה ברשות הרבנים — היתה תגובה לפרובוקציה, על שלעיני המפגינים חיללו הכתבים את השבת, בהשת־משם בכלי עבודה (רשמקול וכד'), מכך משתמע שהכתבים עצמם "הזמינו" את המכות, כפי שהתבטאו באופטימיות כמה מהמפגינים.

אין מי שיטען שהרבנים הסיתו את קהל המפגינים, ומי שמכיר מקרוב את שני הרבנים הראשיים כאן, ברור לו כי שניהם, אף שהם נזהרים מלומר זאת במפורשות, מצטערים צער רב וכואבים את המקרה. יתרה מזאת, אין ספק כי גם להם נהיר כי הבריונים החרדים שפגעו בכתבים, אין דעתם נוחה, אם לומר זאת בדרך של המעטה, גם משני הרבנים. זו אולי אחת מהבעי־יות העיקריות בכל פרשת המכות ותגובתם המפורשת של הרבנים.

כפיה בדלת האחורית

תקופה ארוכה למדי נתן הרב האשכנזי, שאר־ישוב כהן, "שיעור" במועדון העיתונאים. היו חברים שה־תנגדו לכך, בין השאר, בטענה שב־אמצעות ה"שיעור" מחדירים בדלת האחורית לאגודה את הכפיה הדתית. מה עוד שהמשתתפים ב"שיעורים", מפאת כבודו של הרב, חבשו כיפות. השיעורים נפסקו עד לאחרונה, משום שלדעת המחייבים, ומה הת־בטאו בכך הכל בלימוד ערכי היהד־רות, ויותר מזה אולי, משום שלדעת המחייבים, היהדות שהציג הרב היתה יהדות יפה והומאנית, שה־תבססה על שמירת כבוד האדם ואהבת הגר (הזר).

כשדיברתי ל"הארץ" שנתיים ל־אחר שנבחר לרב בחיפה, אמר הרב כהן, בהתייחסו לסטטוס־קוו החיפאי, המתיר תנועת אוטובוסים בשבתות וחגים: "מובן שהייתי רוצה כי תופסק כאן תנועת האוטובוסים בשבתות, אולם לא בדרך של כפיה. את החושך לא מגרשים במקל. אני מכיר את כל הבעייתיות של הנסיעה לים בשבתות, ולא אלחם מלחמות שמראש אבודות הן".

הסטטוס־קוו החיפאי מקורו בת־קופת המנדט הבריטי. השלטונות הצבאיים הבריטיים, שהיה להם עניין חשוב בתחבורה סדירה ל־מפקדותיהם בהר הכרמל, התנו את המשך מתן הרשיון לאחד זה לחברת האוטובוסים היהודית, בהפעלת הת־חבורה גם בשבתות. אחרת, איימו, יעבירו את הרשיון לחברת אוטובו־סים ערבית שפעלה באזורים ה־ערביים של העיר. מכיוון שלנושא היתה השפעה גדולה גם בתחום הביטחוני של הישוב היהודי, אישרו ראשי הישוב לחברה היהודית את הדבר. עם הקמת המדינה, בהסכם עם הדתיים מוסד בכל הארץ התנאים שהיו קיימים בתקופת השלטון הבריטי.

לאחרונה הביעו הרבנים מחאתם על הפרת הסכם הסטטוס־קוו וה־פיכתה של חיפה, כדבריהם, "לגוי של שבת של המדינה". הם יוצאו נגד הפעלת הרכבל בשבתות, הקרנת סרטים בלילות שבת, הפעלת בתי עסק במדרחוב נורדאו ובצ'ק פוסט, והורדת נוסעים מאוניות בשבתות. הרבנים אינם מביאים בחשבון כי מאז השגת הסטטוס־קוו חלפו כבר כמה דורות, וכי אין זה מתקבל על הדעת כי נציגים הדתיים המפלג־תיים של 10—12 אחוזים מתושבי העיר יכתיבו את אורח חייהם של שאר תושביה. הדתיים מיוצגים במועצת העירייה, המונה 27 חברים, באמצעות שלושה נציגים. מהם שניים מהמפד"ל (ואחד מהם סגן ראש העירייה) ונציג אחד של אגודת ישראל.

החילוניים אוהדים. החרדים הרבה פחות

שני רבני חיפה, זכו למשרותיהם לא מעט בזכות השם שיצא להם כאנשים מתקדמים. האיש שהכתיר אותם למעשה, יוסף בלושטיין, שהיה אז סגן ראש עירייה מטעם העבודה (שהיתה קובעת כמעט בכל בעיר זו), אומר: "שאר ישוב הוא נכה צה"ל, במלחמת השחרור ישב איתי בשבי הירדני. הבת שלו שרתה בצה"ל והוא אדם מתקדם בדיעו־תיו". ואמנם, הרב שהיה סגן ראש עיריית ירושלים מטעם הפועל המזרחי, הוא איש מודרני בהליכו־תיו. אשתו מרצה באוניברסיטת חיפה. בפעילותו הציבורית הוא נזהר עד מאוד מעימותים. הוא גיסו של הרב גורן.

גיסו של הרב אליהו בקשי דורון היה בזמנו המועמד הספרדי לרב העיר, אולם מפלגת העבודה הת־נגדה לו משום קרבתו לרב עובדיה יוסף, מספר בלושטיין. "הרב בקשי דורון, שנבחר לרבה של חיפה, הוא תלמיד ישיבת חברון ומדבר אידיש כמוך וכמוני". מונה בלושטיין את מעלותיו התרומיות, לדעתו, של הרב הספרדי. הוא לא רק תלמיד חכם גדול, אלא גם ניחן בחוכמה רבה, אומרים המקורבים לו. הרב בקשי דורון, אב ל־10 ילדים, מתגורר בהדר הכרמל, שם נמצא מספר בני קהילתו בעליה. משכנו של הרב האשכנזי הוא בכרמל, בקרב אוכלו־סיה מבוססת, ובאורח חייו ונהגיו הוא מקורב יותר לבעלי ממון ועמדה בעיר. ניתן לומר כי שני הרבנים הראשיים כאן, ובעיקר האשכנזי, אהודים לא מעט על אותה אוכלוסיה חילונית, שמטעמי נוסטל־גיה מתרפקת על כמה סממנים חיצוניים של הדת. במידה פחותה יותר, אם לומר זאת בלשון המעטה, הם זוכים לאותו היחס בשכבות השונות של העדה החרדית.

מצוות ומעשים טובים

דומה כי כיום כבר מיוצגים בחיפה, אף אם במספרים קטנים, כמעט כל הפלגים החסידיים, וזה מספר שנים שחסיד גור יכול להלך ב"מקיף" ברחובות העיר, מבלי שיתקל במבטים תמהים. חסידות נוקשה ותובענית, היא החסידות הגורית. אולם הקהילה הגדולה והד־ומיננטית כאן היא קהילת (סערט) ויזניץ, בעיקר משום שהרבי שלהם, ר' אליעזר הגר (ששירת בצה"ל), קבע מושבו בחיפה. לקהילה שלהם תחום מגורים בקצה העליון של הדר הכרמל, המכונה רמת ויזניץ. במקום שורה של מוסדות והם מקובלים על הממסד החיפאי החי־לוני. זו חסידות עממית, הנוטה לקרב לבבות. כשנשאל ר' ברוך הגר המבוגר, אביו של ר' אליעזר, מדוע איווה לו את חיפה להקמת "חצרו", אמר באחת מדרשותיו כי בחיפה קל יותר לזכות במצוות ומעשים טובים מאשר בירושלים ובבני־ברק. כמות הקדושה, אמר, נחלקת לכל עיר ועיר, ובעיר שרבים בה שומרי מצוות, כמות הקדושה נחלקת לרבים, ונשאר לכל אחד מהם מעט. בחיפה — המצב שונה.

שני הרבנים הראשיים, המצ־טיינים בגישתם הפרגמטית, ערים למצב זה, ועל כן אינם בודקים יתר על המידה בציציות של בני עירם. את הדת הם מנסים למכור להם עם חיוך על השפתיים. ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, ברדיפתו אחר שלום בית בעיר, מתאמץ להשכיח את האי־רוע. הוא ניסה גם לערוך סולחה בין הרבנים לנציגות העי־תונאים. כאמור, גם עמדת המשטרה בעיר אינה שונה בהרבה.

אין להפליג על דרך זו. תושבי חיפה הצליחו לשוות לעירם אופי תואם מאווי רוב גדול של אוכלו־סייתה. תרם לכך גם ראש העירייה — למורת־רוחם של ראשי מפלגתו (העבודה) שלהם עניין לקנות את המפלגות הדתיות. הלחץ הכבד ביותר להפסקת תנועת הרכבל בחיפה בשבתות הופעל על־ידי שמ־עון פרס. העניין הוא בכך שכל ויתור שייעשה לחרדים המעטים בחיפה, לא רק שייעשה על חשבון הרוב, אלא שישמטו בהדרגה מתחת ל־רגליהם את השטיח שעליו צועדים בזהירות הדתיים בעיר זו, שאינם נמנים עם הקיצוניים. ובראשם — אף שלא יודו בכך — הרבנים הראשיים.

בדין ובצדק / צבי הראל

אשמה ללא ביסוס

עיון בהכרעת־הדין של השופטת אסתר קובו במשפטם של שבעת האשמים בפרשת הקמתה של איסת"א־ליינס מלמד כי התביעה, שיוצגה על־ידי עו"ד אורי עיסם מפרקליטות מחוז תל אביב, העלתה טענות חמורות נגד הנאשמים מבלי לבסס אותן. קביעה זו של השופטת קובו, חוזרת במספר נושאים. כך, למשל, טענה בדבר טובות הנאה שהפיקו הנאשמים (או אחרים מהם) מהקמת התאגיד החדש — איסת"א־ליינס. השופטת קובעת "בפה מלא הודה התובע כי אינו יכול להצביע כי הוצאות שהוציאו הנאשמים וטי־סות שטסו נעשו שלא במסגרת תפ־קידם". עוד כתבה השופטת: "לא הובאה ראיה לעניין זה — גם לא ניסיון קל להוכיח קביעה זו שבכתב האישום".

טענה נוספת של התובע היתה כי הנאשמים קיבלו הלוואות ללא ריבית. על כך כתבה השופטת: "לא ברור לי מדוע נקט כתב האישום לשון הלוואות. הכוונה, כפי שבאו הדברים לידי ביטוי בראיות שהביאה התביעה, היא לחיובים שנתחייבו בהם מנהלי איסת"א ועובדיה כולם, בכללם הנאשמים, בגין שירותים שקיבלו באיסת"א — כמשרד נ־סיעות. החיובים הללו נתקזזו בזכות שעמדה לנאשמים — זכות לקבלת הוצאות בגין מילוי תפקידם. לא היה בעדי התביעה מי ששלל נתונים אלה. חיובים אלה נשאו ריבית". השופטת קובעת שאנשי "איסת"א" ומנהליה פעלו כאנשי עסקים מ־חושבים. ראוי להזכיר כי השופטת מתחה ביקורת על שלושה נאשמים, אולם קבעה כי בהתנהגותם לא היתה עבירה כלשהי.

טבעי הדבר שתובע יחיד מתקשה להתמודד עם שבעה סניגורים המייצגים שבעה נאשמים. ואולם אין זה ודאי שאילו היה תובע נוסף מצטרף לעו"ד עיסם, היה הוא משנה את התוצאה. בתיק זה — זיכוי מלא של הנאשמים.

משפט הנאשמים בפרשת הקמתה של איסת"א־ליינס יכול לשמש ל־פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן לקח לקראת משפטם של שבעת הנאשמים בפרשת "הפגישה הלי־לית". נכון לעכשיו קיבלה תובעת יחידה את התיק הזה כדי להגיש כתב אישום. אם תצטרך התובעת ל־התמודד לבדה, בשלב ניהול ה־משפט, מול סוללה של עורכי־דין, היא עלולה למצוא את עצמה מלכתחילה בעמדה נחותה.

שופט מצא: דנוך הרגיש בעיקוב

הדלפה או מחדל משטרתי

בשבוע שעבר הגיעה לסיומה פרשת תיק סמים שבו הואשמו אנשים אחרים. בנאשמים היו אליהו דנוך (בנו של ישראל דנוך), אשתו עירית ואחרים. התובע, עו"ד שמחה תקוע, האשים את בני הזוג דנוך בעבירה של סחר בסמים. השניים יוצגו על־ידי עו"ד שמחה זיו והם זוכו מעבירה זו מחוסר הוכ־חות. עם זאת הורשע דנוך בעבירה לפי חוק הפיקוח על המטבע ואשתו הורשעה בעבירה של החזקת סם מסוכן.

בהכרעת־הדין מיהר השופט א־ליהו מצא קטעים אוהדים למשטרת־ישראל. על פי הצווים שהיו בידיה, כתב השופט, היתה יכולה להמשיך האזנת סתר לתקופה של שלושה חודשים והעיקוב נפסק כעבור שלושה שבועות אחרי תחילתו. השופט קבע כי אם יש לשפוט על פי משקלם של ההשערות שהיו טעונים בירור, ביחס למה שחקירת המשטרה הניבה, נפסק המעקב הסמוי בטרם עת. עוד כתב השופט שגם הפנייה של המשטרה להעביר את החקירה מן המישור הסמוי למישור הגלוי, בטרם עלה בידיה לרכז ראיות מספיקות, ואולי הבחנת דנוך בקיום המעקב אחריו, הם שפגעו בסיכויי ההצלחה של ה־תביעה.

השופט מצא כתב עוד כי קריאת תמליל שיחת הטלפון בין דנוך לאשתו מעוררת חשש כבד כי גורם משטרתי כלשהו רמז לדנוך אודות המעקב הרוחש סביבו. "תמהני", כתב השופט, "אם גורם כלשהו במשטרה או בפרקליטות המחוז נתן את דעתו לקיומו של החשש האמור ועשה דבר־מה לבירורו".

השופט מפנה את תשומת לבו של פרקליט מחוז תל־אביב עו"ד אהרון שדר להכרח להפיק לקחים מן ההתנסות בתיק זה. אם יוצאים מנקודת הנחה כי הדלפה משטרתית לא היתה פה הרי מחדל משטרתי היה כאן.

מוזס נגד מוזס

צו המניעה שביקש בשבוע שעבר עודד מוזס, המחזיק ב־20 אחוז ממניות העיתון "ידיעות אחרונות", למנוע את הדפסת השבועון "לאשה" מחוץ לבית הדפוס שבבעלותו, היה בעצם נגד העיתון עצמו ונגד בעלי מניות אחרים שלו ("ידיעות א־חרונות" הוא הבעלים של "לאשה"). שני בעלי המניות של "ידיעות אחרונות" שנגדם ביקש העותר להוציא את הצו היו: ארנון ודני מוזס (שני בני־דודים).

השופט שאול אלוני דחה את בקשתו של העותר (עודד מוזס) לצו זמני ואף מתח עליו ביקורת, על שלא התנהג בתום לב כאשר לא הסכים לפתוח במו"מ או לפנות לבוררות במקרה שהמו"מ לא יעלה יפה.

לאחר שהעותר שטח את טענותיו נגד בעלי המניות האחרים טבעי היה לצפות שאחד מהם ישיב בתצהיר תשובה. אלא שפרקליטים, ד"ר אמנון גולדנברג (מטעם ארנון) וי־הודה רסלר (מטעם דני), הלכו בדרך לא צפויה אך לגיטימית, את תצהיר התשובה לטענותיו של עודד מוזס נתנה מרים נופך מוזס המכה־נת כחברה בגוף המנהל של "ידיעות אחרונות" (והיא נשואה ליצחק מוזס שהוא גם בעל מניות בעיתון).

פרקליטו של העותר, עו"ד אלי זוהר, טען בסיכומיו כי מרים נופך מוזס נבחרה בכוונה למסור את תצ־היר התשובה כדי שלא להעמיד את הבעלים העיקריים בסכסוך — ארנון ודני מוזס — בחקירה נגדית אודות העובדות שהיוו יסוד ל־עתירתו של העותר. בהחלטתו של השופט אלוני לא הוזכר בשום מקום כי יש פגם כלשהו בכך שתצהיר התשובה נמסר שלא על־ידי מישהו מהמשיבים בעתירה (ארנון ודני מוזס).

ב־27 בחודש זה יתחיל להתברר ההליך העיקרי בסכסוך זה שבו מבקש עודד מוזס מבית המשפט הבוררתי שיקבע כי החוזה להדפיס את "לאשה" בבית הדפוס שבבעלותו הוא תקף ומחייב.

קוד: ללא פשרות

בימים האחרונים, בעקבות פרסו־מים של סילבי קשת ב"ידיעות אחרונות" וב"הארץ", התברר שסי־פורה האישי של מיה קוד, שהושפלה אי־סודרים בתנובה, עורר לא רק את מצפונם של אחרים אלא גם את כיסם: עו"ד נחום פיינברג וד"ר דב לזר מנהריה, חיזקו לא רק את רוחה הם גם תרמו למאבקה בעזרה לכיסוי הוצאות משפט בסך 1600 ש"ח שבהן חוייבה במסגרת הליך משפטי מול תנובה (עו"ד נחום פיינברג השתתף ב־650 ש"ח וד"ר דב לזר ב־100 ש"ח).

קוד עבדה בתנובה 11 שנה. לפני יותר משנה וחצי הציעה לה תנובה פשרה: לשלם לה פיצויים בסך 17 אלף דולר והצדדים יוותרו בהם מטענותיהם זה נגד זה. במסגרת פשרה זו היתה קוד אמורה גם שלא לנהל הליכים משפטיים בבית הדין לעבודה. קוד דחתה הצעה זו על הסף. היא אינה מוכנה שיסתמו לה את הפה, ואינה מוכנה להתכחש לדברים שאמרה בעבר על תנובה.

שרשרת המחדלים

מאת איתן רבין וראובן שפירא

פרטים חדשים מדו"ח סודי של ועדת החקירה שחקרה את בריחת ששת המחבלים מכלא עזה: ניסור הסורגים החל עוד שלושה ימים לפני הבריחה ● המודיעין לא הבחין בשום תכונת התארגנות בקרב האסירים של תא 7

ועדת החקירה של שירות בתי הסוהר שחקרה את נסיבות בריחתם של ששת המחבלים מכלא עזה אור ליום 18.5, הגיעה בין השאר למסקנה שהיה ליקוי אבטחה ב־מיתקן זה. עוד גילתה ועדת החקירה, כי 12 שעות לפני שעת הבריחה של ששת האסירים המסו־כנים, חברי ארגון המחבלים הג'יהאד האסלאמי, הבחין זקיף בכלא עזה באסיר שהגניב "חפץ מאורך בצבע שחור" (כנראה מסורית) לידי אסיר מאגף ב' תא 5 (האגף שממנו ברחו ששת המחבלים), הסוהר ניסה ל־תפוס את האסיר ואת החפץ החשוד, אך האסיר ברח ממנו בסיוע אסירים אחרים מתוך האגף. הסוהר דיווח על האירוע לסמל האחראי. למרבה הפלא, הסמל "לא עשה דבר עם הידיעה ולא העבירה הלאה אל קצין הביטחון, והאירוע לא טופל" — כפי שקובעת ועדת החקירה. ממצאים אלה ואחרים, כלולים בדו"ח הסודי של ועדת החקירה של שירות בתי הסוהר שחקרה את נסיבות בריחתם של ששת המחבלים מכלא עזה.

בריחת השישה (עד כה נתפס רק אחד) נחשבת אחד האירועים הביט־חוניים החמורים שהיו בשנים ה־אחרונות בבתי הסוהר ועוררה בי־קורת קשה על שירות בתי הסוהר — בצה"ל, במשטרה ואצל גורמי ביט־חון אחרים. הדו"ח הסודי של ועדת החקירה שחקרה את נסיבות הבריחה הגיע לידי "הארץ". פרטים חדשים מהדו"ח רואים כאן אור בראשונה.

עכשיו מתברר, כי ועדת החקירה, היועץ המשפטי של שירות בתי הסוהר — שחיבר חוות־דעת סודית בעקבות ממצאי ועדת החקירה הפנימית — מתייחסים בדברים שכ־תבו גם לליקויים בתפקודו של מטה נציבות שירות בתי הסוהר ולנ־הלים מסוימים בנוהלי העבודה והפי־קוח של קצינים בכירים ב־נציבות (מעבר למפקד הכלא סגן גונדר מרצ'ל לבל, שהודח ופרש משירות בתי הסוהר). בין השאר, הערות הן לגבי תפקודם של מינהל הביטחון, מינהל האסיר ו־מחלקת ההדרכה בנציבות. אחריותם של הקצינים הבכירים במינהלים אלה, בקשר לבריחה, לא נקבעה והם לא נחקרו בידי ועדת החקירה. זאת מפני שדרגותיהם בכירות יותר מדרגות חברי ועדת החקירה ש־בראשה עמד גונדר משנה יוסף פולק.

לא היה מידע מוקדם

בריחת ששת המחבלים התגלתה ביום 18.5 בשעה שש בבוקר, כאשר מפקד המחלקה מישר משה צרפתי הגיע, תוך ספירת בוקר, לתא 7 באגף ב' הנמצא בקומה השנייה בקטע הצפוני של האגף. התברר שחסרים שישה אסירים. נתיב הבר־יחה היה דרך סורגי החלון בחדר השירותים, שנוסרו.

להערכת ועדת החקירה, ניסור הסורגים בידי האסירים החל עוד שלושה ימים לפני הבריחה. הבריחה התבצעה, לפי כל הסימנים, לפנות בוקר. היה גם פער זמן גדול מהספירה בערב הקודם ועד שעה שש בבוקר הבריחה.

ועדת החקירה קובעת, כי כלל לא היה מידע מוקדם לגבי תכנון בריחה מהכלא. המודיעין לא הבחין בשום תכונת התארגנות בקרב האסירים של תא 7 (שבו היו 25 אסירים) או תאים סמוכים. לא היה שום מידע על הימצאות מסורית וכלי פריצה בידי האסירים. הבורחים משתייכים לאירגון הג'יהאד המוסלמי — קבוצה מגובשת וקנאית שמקיימת קשר מועט עם ארגונים אחרים בתאים הסמוכים.

הוועדה קובעת, כי לא בוצע חי־פוש מתוכנן כללי באגף ב' או באג־פים אחרים בבית הסוהר עוד לפני חודש דצמבר 1986. "תוצאות החי־פוש הכללי שנערך לאחר הבריחה מצביעות על המצב החמור ששרר בתחום זה בכלא". עוד אומרת ועדת החקירה: "אנשי תא 7 ב', בהיותם עצורים ברובם, הוצאו ימים מספר לפני הבריחה לבית המשפט שבעיר עזה (...)"

תידרוך לקוי

מתברר, כי מישר צרפתי החל לעבוד בכלא עזה רק שישה ימים לפני הבריחה, מבלי שהיה לו רקע פיקודי בבית סוהר. הוא לא תודרך כראוי וקיבל פיקוד עצמאי מבלי שלוּוה במשמרתו הראשונה על־ידי קצין ותיק יותר. הוא גם לא קיבל את המשמרת בצורה מסודרת מ־מפקד מחלקה אחר, משום שמפקד המחלקה הקודם עזב את הכלא באותו יום בשש בבוקר, כאשר עזב את הכלא, מבלי שחיכה למחליפו.

קצין הביטחון המחוזי לא ביצע את תפקידו במלואו ולא פיקח כראוי על ביצוע הוראות ופקודות הנציבות והנהלים בכל הקשור לספירות אסירים. בקשר למפקד הכלא מרצ'ל לבל, קובעת הוועדה כי הוא "לא וידא ביצוע הנחיות מטה, לא וידא ביצוע הנחיותיו שלו ולא פיקח על פקודיו שיבצעו המוטל עליהם".

אחריות מינהל הביטחון

גם מינהל הביטחון בנציבות שירות בתי הסוהר אינו יוצא נקי. היועץ המשפטי של השירות, הלל שמגר, המאמץ את ממצאי ועדת החקירה, כותב בדו"ח שחיבר על הפרשה: "ראש מינהל הביטחון עצמו לא נחקר בידי הוועדה ולכאורה אין בחומר הראיות כדי להצביע על אחריות אישית שלו למחדלים שנת־גלו בתפקוד היחידה (כלא עזה). עם זאת, אני רואה לנכון להעיר על ליקויים במערכת הנהלים שבתחום אחריות המטה של מינהל הביטחון". היועץ מפרט את הנושאים הדרושים תיקון.

בעקבות דו"ח ועדת החקירה העומד לדין משמעתי מספר סו־הרים וקצינים מכלא עזה, ואחרים הועברו מתפקידיהם. כאמור, מפקד הכלא הודח מתפקידו. מרצ'ל לבל, מבהיר שהוא שוקל ירידה מהארץ, מאחר שאיבד את אמונו במדינה. בינתיים חמישה מחבלים מסוכנים שברחו מהכלא שהיה בפיקודו, ביניהם רוצחים, מסתובבים חופשיים וספק אם ייתפסו אי־פעם.

מסע בטורקיה (ג')

התייר הישראלי מגלה את טורקיה

מאת ירח טל

על־פי האומדן, 15 אלף ישראלים יבקרו השנה בטורקיה. "אל על" תיגברה את טיסותיה לאיסטנבול וממנה. היכן מומלץ לבקר

בתיירות הישראלית לחו"ל יש כידוע אופנות מתחלפות. פעם הכל נהרו לפלמה־דה־מיורקה, לקוסטה דל־סול, אחר כך לרומניה. השנה הכל נוהרים לטורקיה. התייר ה־ישראלי גילה את שכנתו העלומה מצפון, וביקור בארץ המעניינת הפריך אצל רבים דעות קדומות שהיו להם לגביה. על־פי ההערכה של יוסי כפיר, מנהל מחלקת טיולי חו"ל ב"חברה להגנת הטבע", לפחות 15 אלף ישראלים יבקרו השנה בטורקיה. הוא מספר, כי ללוח הטי־ולים שתוכנן בתחילת העונה הוסיפה "החברה להגנת הטבע" במרוצת העונה טיולים נוספים, לנוכח ה־ביקוש הגדול. "אל־על" נאלצה להגביר את טיסותיה לאיסטנבול ומ־מנה והכניסה לקו זה, שהיה רווחי במשך שנים, מטוסי ג'מבו כדי להתגבר על עומס הנוסעים. שלוש טיסות שבועיות הופעלו בעונת הקיץ בקו לוד־איסטנבול וחזרה.

ג'ק כהן־קסר הוא סוכן הנסיעות היהודי היחיד באיסטנבול. בנו מורים ממשיך בעסק המשפחתי שה־קים הסב ומנהל את אחת מהחברות הבנות של המשפחה. קסר מטפל בכ־70% מהתיירות הנכנסת מ־ישראל. בינתיים התנועה היא חד־סיטרית: מעטים מאוד התיירים הטורקיים המגיעים לישראל.

רתיעה לא מוצדקת

לדעת קסר, קירבתה לישראל והיותה מדינה זולה לתייר הישראלי הפכה את טורקיה ליעד אטרקטיבי לתייר הישראלי. הניסיון שצבר בטיפול בתיירות הישראלית הביא אותו למסקנה שהתייר הישראלי מאוד תובעני: "הישראלי קונה משהו ב־10 דולר ודורש תמורה ב־14". התיירות הדומיננטית לטורקיה היא גרמנית ואוסטרית. בתוך שלוש שנים בלבד עלה פי שניים מספר הנופשים הזרים בטורקיה — מ־1.4 מיליון בשנת 1982 לכמעט 2.8 מיליונים בעונה הנוכחית. הגרמנים, כמו גם הישראלים, מ־שתתפים בנוהרה זו.

הרתיעה אצל חלק מהישראלים לשמע השם "טורקיה" היא שנוטה לכך שהמדינה מרוחקת ולא היתה עד לשנים האחרונות על מפת התיירות הישראלית. פרסומים על עריצות ועינויים וסרטים כמו "אקס־פרס של חצות", לא הוסיפו לדי־מויה של המדינה. ישראלים לא מעטים משייכים ברוב בורותם את טורקיה למדינות ערב. אך למטייל הישראלי מצפה הפתעה נעימה בטורקיה. הטורקי אינו חשדן ועוין, אלא חביב ומכניס אורחים. הוא מקבל את התייר הישראלי בזר־ועות פתוחות. "גוזל (יפה, בטורקית) ישראל", התלהב נהג המונית שהסיע אותי בחוצות איסטנבול, בשומעו על מוצאי. נהג אחר נעלב כאשר עמית שלי למסע חשבו לערבי והחל לדבר עמו ערבית.

טורקיה מצאה עצמה לא ערוכה לגל התיירות הגואה. חסרות אלפי מיטות בבתי מלון, בעיקר באיס־טנבול ובדרום המדינה. בבתי המלון נרשמת בשיא העונה הזמנות ב־30% מעל התפוסה. התיירים מחפשים חלופות בכפרי דייגים, בעיירות ובערי נמל. קרוב ל־400 מלונות שיכללו כ־50 אלף מיטות נמצאים כעת בשלבי בנייה. בהם כפרי־נופש בהשקעה של קבוצות יזמים גרמניות. השלטונות הטור־קיים עדיין מערימים קשיים בפני יזמים מן החוץ המבקשים להשקיע בפיתוח ענף התיירות בטורקיה ולכן רוב היוזמות בתחום זה הן ממשל־תיות, דבר שפוגע בקצב הפיתוח ובתנופה. אולם ההיצע הרב שמציעה טורקיה למטייל בה מפצה על הכל.

המסלול הקלאסי

בטורקיה ימצאו מבוקשם שלושה מיני מטיילים. ראשית, שוחרי הקניות למיניהן, בעיקר דברי עור, זהב, שטיחים. ויש להזכיר כי הוצאות האש"ל של התייר בטורקיה מועטות: ארוחה במסעדה טובה מסתכמת בהוצאה השווה לכ־3—4 ש"ח. מלון ברמה טובה — 15 דולר ללינה וארוחת בוקר. שנית, שוחרי הנופש לשמו. בטורקיה עיירות נופש מקסימות לאורך חופי הים האגאי, הים התיכון והים השחור, אף בהרים הנישאים — האנטוליה המפור־סמת, לגבעות, אגמים שמזכירים נופים שווייציים. שלישית, שוחרי הדעת. למבקר בטורקיה בפעם הראשונה, אני ממליץ להצטרף לטיול מאורגן, במבנה הטיולים הרציני והמעמיק.

הטיול הקלאסי במערב־טורקיה, שהוא המומלץ, נמשך 15—17 יום, במסלול של כ־2,500 ק"מ. היום הראשון והיומיים האחרונים מוק־דשים לסיורים בעיר איסטנבול ובאתריה המרכזיים — איה סופיה, מסגד הסולימניה, המסגד הכחול, ארמון טופקאפי, הבזאר המצרי והבזאר הגדול, מגדל גאלאטה, סיור לאורך הבוספורוס ועוד. ביומו השני של הטיול עובר המטייל במעבורת מן הקצה המזרחי של ים השיש לעבר ילובה ובורסה, הבירה העות־מנית לפני כיבוש קונסטנטינופול. בבורסה מומלץ לטבול בחמאם הטורקי העתיק. העיסוי יפה רק לאנשים חסונים, שיכולים לעמוד בהלומותיהם של המעסים הטור־קיים הגברתניים. אתר מרכזי בעיר: המסגדים המנציחים את מייסדי השושלת העות'מנית.

מכאן נמשך הטיול מערבה, דרך פסגת האולודאג, חוצה יערות אשוחים ועצי אגוז לעיירת הנופש איוואליק שלחוף הים האגאי. במקום — "מצפה השטן", שעל־פי האמונה העממית השטן בכבודו ובעצמו בא לבקר בו. משם ממשיכים לפרגמון, מהמרכזים ההלניסטיים החשובים. שבו אקרופוליס, תיאטרון ומק־דשים. האתר הבא — אסקלפיון, מרכז רפואי חשוב בעולם העתיק. מפרגמון נוסעים לסארדיס, בירת לידיה העתיקה, שבה מבקרים בגימנסיון המשוחזר, במקדש ארטמיס ובבית הכנסת העתיק.

יום המחרת מוקדש לסיורים בעיר איזמיר. ממצודה עתיקה על גבעה נישאה אפשר לצפות על העיר. מומלץ גם לשוטט בסימטאות ובבזאר הגדול. היעד הבא — אפסוס, מעריה השוקקות של רומי שבה עמד אחד משבעת פלאי העולם, מקדש ארטמיס. האטרקציה במקום היא לדעתי הספריה, שחזיתה המפוארת השתמרה כמעט בשלמותה. לאחר לינה בעיר הקיט קושאדאסי מדרימים לדידימה, ל־ביקור במקדש אפולו.

התיאטרון הרומי השמור ביותר

מדידימה מתחיל המסע מזרחה. חוצים את הרי הטאורוס, שפסגו־תיהם מתנשאות לגובה של כ־2,000 מ'. מגיעים לפמוקלה, גבעה לבנה כשלג, שכולה מערכת בריכות מים חמים טבעיים וצלולים, מוקפות בנטיפים. שעוד הרומאים עשו בהם שימוש לצרכי נופש ומרפא והקימו בסמוך עיר, היראפוליס, שניתן לבקר בשרידיה. מכאן מדרימים לכיוון הים־התיכון לביקור בטרמ־סוס, עיר יוונית החבויה ברומי הרים מיוערים. שרידיה מרשימים, ובמיוחד עיר המתים שאליה מטפ־סים בנוף עוטף של חי וצומח.

היעד הבא — אנטליה, השוכנת לחוף הים התיכון, בעלת אתרים היסטוריים חשובים. משם עוברים לתצפית על מפלי דודן ומשם — לתיאטרון של אספנדוס, התיאטרון הרומי השלם והשמור ביותר בעולם. את שעות אחר־הצהריים של אותו יום מקדישים לטיול בקניון של נהר הקופרולו. בנסיעה מזרחה לאורך חוף הים התיכון מגיעים לאלניה, שבה מצודה השוכנת בראש הר וממנה אפשרות תצפית נהדרת על העיר, על חופי הים התיכון והרי הטאורוס הנישאים מצפון.

מכאן מתחיל המסע צפונה. חוצים שוב את הרי הטאורוס דרך כפרים קטנים וציוריים ומגיעים לקוניה, בירת הסלג'וקים. מכאן חוצים את מישורי הרמה האנטולית — אסם התבואה של טורקיה — ומתרשמים מכפריה ומחקלאותה. בדרך עוצרים לביקור בסולטנהאני, האן מהתקופה הסלג'וקית השמור להפליא ומטיי־לים בקניון האיהלרה החורש בנוף געשי.

היעד הבא הוא לטעמי אחד משיאי הטיול: עמק הגרמה. סלעי הטוף הרכים יצרו כאן יחדיו נוף מיוחד במינו, נוף "פני ירח" של גבעות מבותרות, קונוסים, פטריות ו"עלמות". במקום — כפרים שלמים וכנסיות שנחצבו בתוך הסלע. ציורי קיר שנשתמרו בצורה מופלאה ועיר תת־קרקעית שמתפרשת על שבעה מפלסים.

ממשיכים צפונה לחתושה, בירת ממלכת החיתים. שרידי התרבות מלפני ארבעת אלפים שנה עדיין משאירים את המבקר פעור פה. הביקור באנקרה הבירה כדאי ולו רק לשם ביקור במוזיאון הארכיאו־לוגי העשיר שבעיר. ובו אוסף מוצגים מכל התקופות העתיקות וב־מיוחד מתקופת החיתים. מכאן חוצים את הרי הפונטוס המיוערים בדרך לאגם אבנט, בגובה 1,500 מ'. דרך העיר בולו מגיעים לפארק הלאומי ידיגולר, שבו שבעה אגמים המוקפים ביערות עד והרים נישאים. בנסיעה לאורך כפרים אזמים מ־גיעים ביום ה־16 לטיול ל־איסטנבול.

המזרח מבטיח פחות אתרים היס־טוריים, אך יותר נופים פראיים ראשוניים. אולם טיול משולב כזה, מערב ומזרח גם יחד, הוא עמוס מדי. מוטב לחזור לארץ, לעכל את חוויות הטיול במערב־טורקיה ובעבור זמן לחזור לטיול ביחוד במזרח המדינה.

(כתבה אחרונה בסדרה)

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, הופקד, ביחד עם התשריט והנספח המצורפים אליו, שנוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "תכנית מס' מכ/189 — מורדות גבעת נשר".
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/580 — תכנית מתאר נשר
תרש"צ 2/10/6, 2/10/13, 2/10/16
ג/562 — בינוי במורד גבעת נשר
ג/876 — גן ילדים בגוש 11230
ג/943 — הוראות בדבר תוספת לבתי מגורים בני שתי קומות בנשר ומשפיע על תכנית מופקדת 573צ — "אתר לבי"ס".
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 11170 — חלקי חלקות 1,2.
גוש 11230 — חלקות 21, 25, 26, 33, 38, חלקי חלקות 3, 5, 24, 27, 28.
גוש 11231 — חלקות 541 — 460 חלקי חלקות 4, 9, 425, 545, 569.
גוש 11234 — חלקי חלקות 34, 35, 82, 83.
המקום: בין רחובות יפה נוף, דרך בר יהודה, הכלניות והמגינים בנשר.
עיקרי התכנית:
1. איחוד חלוקה בהסכמת הבעלים.
2. קביעת אזורים והוראות לבניה חדשה ולהרחבת בניה קיימת.
3. ביטול דרכים והתוויית דרכים חדשות.
4. קביעת מבנים להריסה.
כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
כ"ב באב התשמ"ז
16 באוגוסט 1987

משרד הביטחון
מביאים לידיעת הציבור
כי
יחידות משרד הביטחון באיזור חיפה: לשכת שיקום, לשכת בינוי, היחידה להכוונת חיילים משוחררים, היחידה להנצחת החייל ומל"ח
עוברות למשכן החדש
ברחוב המלך דוד 44 (פינת האצ"ל 6) חיפה.
עקב ההעברה יהיו משרדי היחידות הנ"ל סגורים לקהל החל מיום ד' 9.9.87 ועד יום ב' 14.9.87 (כולל).
במקרים דחופים ניתן יהיה לפנות למספרי הטלפונים הקיימים או למס' הטלפון החדש 04—541111.

ביום חמישי — תרגיל הג"א במרחב באר־שבע
מחר, ביום חמישי, 10 בספטמבר, יהיה תרגיל משולב של הג"א ומערך מל"ח במרחב העיר באר שבע.
התרגיל ייערך בשיתוף עם כוחות משטרה, מגן־דוד־אדום, פס"ת, מד"צ והרשות המקומית, ובמהלכו יושמעו צפירות. אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות־יורדות.

מרק שאגאל חזר הביתה

מאת ג'ון ראסל
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

בשנים האחרונות יכול היה הציבור הסובייטי לקבל מדי פעם מבט חטוף על הישגיו של שאגאל, אך שום דבר שניתן להשוותו לתערוכה הנוכחית לא הוצג אי פעם בברית המועצות

מוסקווה

יום השנה ה־100 להולדתו של מרק שאגאל צויין כאן ב־2 בספטמבר בפתיחת תערוכה של יצירותיו במוזיאון פושקין. היה זה אירוע חגיגי מלווה בנאומים, מוסיקה, שיר של אנדריי ווזנסנסקי והמון עולה על גדותיו של מעריצים קשובים ונרגשים. ואלנטינה שאגאל, אלמנת האמן, היתה אורחת הכבוד. ווזנ־סנסקי דיבר בשם כל הנוכחים כאשר אמר במסיבת העיתונאים ששאגאל היה "הגאון של המאה שלנו". הוא הוסיף: "הבה נשמח שהוא חזר הביתה או לפחות יצי־רותיו חזרו".

העובדה ששאגאל לא חזר עדיין לגמרי הביתה הובהרה באחרונה על ידי מאמרים ונאומים של חברי המפלגה בבילורוסיה מולדתו. כמה התקפות נגד שאגאל וסניגורו ווז־נסנסקי נכתבו בעיתונות הבילור־וסית, בכנס מפלגתי ביוני. במינסק בירת בילורוסיה, תקף נואם אחד בגלוי את יצירתו של שאגאל וכפר בקשרים שהיו לו עם ברית המוע־צות. תערוכת מאה השנה היא אולי ניצחון לאמן במוסקווה, אך השל־טונות בוויטבסק, שם נולד שאגאל בשם מוישה שאגאל ב־7 ביולי 1887, הבהירו: כי אין להם שום כוונה להפוך את מקום הולדתו למו־זיאון, אמר ווזנסנסקי.

בינתיים ברור במוסקווה שציוריו והדפסיו של שאגאל פורחים ומש־גשגים על אדמת מולדתו ובאור של מולדתו. סיפוריו מוסיפים להיות סי־פורים רוסיים, ולא משנה באיזו תפו־צות הוא נתנה לספר אותם. שנינותו, כושר צפייתו, דמיונו המנוקד והרגשו־תיו המובקים — כל הם רוסיים מובהקים. ויותר מתמיד נראה הדבר מגוחך שיצירותיו נשללו מבני ארצו במשך זמן כה רב. הפתיחה היתה אירוע מרגש, במיוחד לרוסים הצע־ירים ששמעו על יצירות שגאל אך שלעיתים רחוקות היו לאל ידם לראותן, כמו גם עבור ישישים עטורי מדליות שיכלו אולי לזכור את אירועי אוקטובר 1918 בוויי־טבסק.

שאגאל, בן 31, היה אז קומיסר הממונה על כל ענייני האמנות בעיר. ביום השנה הראשון למהפיכת אוקטובר הוא קישט את העיר בת־מונות — כל אחת בגודל בית — של חיות כפר ושוקי קרקס. האווירה ששוררה היתה ללא ספק חגיגית אך לא לרוחם של השלטונות המקו־מיים. התנגדות זו לא שככה ועל אף ששאגאל קיווה לתרום ללידתה מחדש של רוסיה כפי שראה אותה, הוא הרים לבסוף ידיים. ב־1922 עזב למערב. הוא לא עתיד היה יותר לעולם לעבוד ברוסיה, וחזר פעם אחת לביקור קצר ב־1973.

הרעיון לערוך תערוכה במוזיאון פושקין נידון בראשונה באותה שנה כאשר ביקר שאגאל במוזיאון והת־קבל בכבוד רב. התערוכה הנוכחית מציגה למבקרים סובייטים את הסקירה הנרחבת הראשונה שראו אי פעם על פעילות שאגאל מאז 1911 עד זמן קצר לפני מותו ב־1985.

בשנים האחרונות יכול היה הציבור הסובייטי לקבל מדי פעם מבט חטוף על הישגיו של שאגאל, בעיקר במסגרת תערוכת הענק "פאריס־מוסקווה" ביוזמת מרכז פומפידו בפאריס ב־1981. אך שום דבר שניתן להשוותו לתערוכה הנוכחית לא הוצג אי פעם בברית המועצות. 50 תמונות הושאלו מהאוסף הפרטי של אלמנת שאגאל, בסנט־פול־דה־ואנס ליד ניצה. 25 תמונות הושאלו על ידי בתו של שאגאל אידה המתגוררת בפאריס. כל השאר בא ממקורות סובייטיים, ממוזיאונים במוסקווה ולנינגרד, במוזיאונים מחוזיים בבאטמני, פסקוב ומקומות אחרים ומאוספים פרטיים שעצם קיומם לא היה ידוע במערב. התוצאה לא היתה יכולה להיות מקיפה כפי שהתערוכה הרטרוספ־קטיבית, שהוצגה לאחרונה במוזיאון האמנות של פילדלפיה ובאקדמיה המלכותית של לונדון, היתה מקיפה — אך התמונות שהושאלו על ידי המשפחה נבחרו באהבה מיוחדת וס־פציפית וכללו רבות שלא הוצגו בעבר.

באשר לתמונות שהושאלו מ־המקורות הסובייטיים — הן עוררו השערות והתרגשות מאז נודע על תכנית לערוך את התערוכה. הרגש בתערוכה הוא על היי ביטויה הפר טנציאל של חלומות בהקיץ. יחד מבחוץ של נושאים רוסיים אפילו לאחר למעלה מ־50 שנה במערב. היצירות הן בהחלט גילוי בגלל ישירותן, פשטותן, העומק והמיי־דיות של רגשותיהן. אלו הן תמונות שפסוס ודאשו מהצייר כי יצירי אותן והן לא איבדו אף שבב מכוח הפשיטה התובעני שלהן. זו הרגשה טובה לראות אותן במקום לו הן שייכות יחד עם גרסת טרטיאקוב של "הטיול" ב־1917—18 על קיר גבוה בקצה החדר הראשי, יחד עם שפע של חומר דומה שכמעט כולו אינו מוכר. הכל בפורטרט עצמי ב־1914 כולל "אקבטבכ'כ" ובין ציור גדול מאוד הנראה את האמן ומאר 18־1914 הנראה את שאגאל ובליתו המרחפים למעלה, חופשיים ובטוחים כעל עיר שידעה גם היא פורענים בתקופת מלחמת העולם הראשונה. זו הרגשה טובה להיות בסגל להוד סוף שבחדות היצירות בשבעינייה האחרונות של האמן נעשינו ב־ חשבעת ובטוחה בעיקר

مكتبا من الاهل

صكنا من الاحل

אפור הוא יפה

עמותות ההורים הן הדבר הטוב ביותר שקרה למערכת החינוך בשנים האחרונות

מאת צבי ישראלי

בשפע הדברים שנאמרו ונכתבו בימים האחרונים על "עמותות הורים", "חינוך אפור" ו"העשרה", כמעט שלא נשמע קולם של בעלי הדבר עצמם – ההורים שבעמותות. נציגי ועד ההורים המרכזי בירכו על העמותות, אך גם דיברו נגדן.

אירגוני ההורים אמרו שהתמיכה בעמותות הורים היא ברוכה. אבל הדגישו מכוונות משרד החינוך דיבר בבמה לשנות – השר בלשון אחת, המנכ"ל בלשון אחרת. עשרים חברי כנסת דרשו דיון ב"אי־שוויון בחינוך", אך רק כעשרה האזינו. ומה שתבעו היה ברובו רחוק מן המציאות. מכל מקום, מעטים הם חברי הכנסת, השרים, הפקידים, חברי ועד ההורים המרכזי או נציגי אירגון ההורים, שבאמת מבינים מקרוב את "סיפור העמותות". כי אילו הבינו, ודאי היו אומרים שהעמותות הן הדבר הטוב ביותר שקרה למערכת החינוך בשנים האחרונות. אילו הבינו היו פועלים להוסיף עמותות כל יום, בכל מקום. נציג ועד ההורים המרכזי – אירגון שבזכות ייצוגיותו עומדת בסימן שאלה גדול – הודיע "שההורים יהיו מעסיקים". האמנם? האם באמת זהו חששו של הוועד, או שמא העסקנים שבאירגון הנכבד הזה חוששים לכסאם? שכן העמותות קמות על חורבות ועדי ההורים, קמות מתוך שהמסגרת הקרויה "ועד הורים" הוגבלה במגבלות שונות ואיננה מסוגלת לענות על צרכי התקופה. כי נבוא לוועד ההורים? כי שאיננו מתנגד לקבל עליו עול. וכי מקים עמותת הורים? מי שבא מתוך אידאל, מתוך רצון לשנות ולנער מערכת קופאת. לכן העמותות מצליחות והוועדים נד־חים באידיהם.

ועל כה יוצא קיצפם של אירגוני ההורים: על אי־שוויון בתשלומים? ומה לא נאמר בתחום הזה: ש"העמו־תות משלמות יותר מן המקובל וזה מסוכן" אך גם ש"העמותות משלי־כות פחות וזה יוצר שני סוגי מורים". והאמת, כרגיל, כנראה בכלל במקום אחר. האמת – מורים רבים חוששים מפני מעורבות ע־מוקה של הורים. נוח מאוד למורה לסגור את דלת הכיתה ולעשות בתוכה כרצונו ובלי עיניים של הורים. כאשר הורים מעמיקים את מעורבותם ובאים לבית הספר כדי לסייע ולסייר – הם לפתע כהולכים במסדרונות ובחצר ובכיתות. והם רואים אלימות בהפסקות, ושומעים צעקות של מורות שאינן מחנכות ופוגשים ילדים ש"נזרקו" מן הכיתה אל הפרוזדור. וזה לא נוח למורים.

החלשים יוצאים נשכרים

גם לשר החינוך המעורבות של ההורים איננה עניין פשוט וברור. אולי הוא מושפע מהחששות של שני הגורמים שכבר הזכרנו, ואולי גם פוליטיקאים שהביעו התנגדות ל־מעורבות השפיעו עליו. יתכן שאין הוא מאמין בדבריו כי "במקום שה־הורים לא ידאגו – מערכת החינוך תדאג" ואולי גם הוא עוד לא עמד מקרוב על העוצמה האדירה הטמונה בהעמקת המעורבות.

ועל מה בעצם מדובר? לדברי שר החינוך, מכל הכל כשבעים בתי ספר, מתוך כאלפיים, קמו עמותות הורים. בשבעים האלה יש גירסאות שונות של סיוע והעשרה. אך הבסיס אחד: הכרה כי החינוך התייבש, התרוקן מהלהלהט של נשמה יתרה ואת מקומה תפסה האלימות והאפרוריות. כן – אם יש חינוך אפור – זהו החינוך שמערכת החינוך מעניקה. ההורים בעלי ההכרה הזאת הקימו עמותות, כיוון שזאת היא מסגרת חוקית האפשרית לפעילות ציבורית מסודרת ויעילה. ואכן בתוכיה, במסירות ותוך גיוס המשאבים האנושיים – הטמונים בכל ציבור הורים – מעצבות העמותות דרכים להעשרת מערכת הלימודים, דרכים להחזיר לילדים מה שהמדינה – בחמא – איננה מעניקה להם.

יש עמותות המוסיפות שעה מדי יום. יש הפועלים ביום שני ויש המוסיפים כמה שעות בשבוע. יש הורים הנעזרים במנהלי בתי הספר ובמורים ויש מקומות שהמנהלים הם המובילים את הפעילות. רוב העמו־תות גובות פחות מחמישים שקל בחודש. ויש הגובות יותר. יש עמו־תות שקמו בתוך בתי ספר אינטגר־טיביים ויש בבתי ספר המבוססים בעיקרם. בכל המקרים: הילדים "החלשים" יוצאים נשכרים.

העמותה שאני חבר בה – לקידום החינוך בבית הספר "הכרמל" בירוש־לים – פועלת במסגרת אינטגר־טיבית בקרב תלמידים הבאים משי־כונות הקטמונים והמושבה ה־גרמנית.

גייסנו קבוצת פעילים בכל כיתה. עברנו מבית לבית להסביר את הרעיון ואת הצד הכספי ולהקל על המתקשים לשלם. למדנו מני־סיונם של בתי ספר אחרים ובסופו של דבר – בהסכמת המנהלת וה־מורים – גיבשנו תוכנית העשרה: המורים עברו ללמד את תוכנית משרד החינוך בחמישה ימים, חמש שעות בכל יום במקום ארבע. כל מורה זכה לשבוע עבודה מקוצר וכל הורה זכה להארכת יום הלימודים בשעה. ביום שנתפנה חילקנו כל כיתה (בכיתות 35 ילדים ויותר) לשתי קבוצות. לכל קבוצה מדריך חברתי (מחליף למורה), והוא עבר אתה שלוש או ארבע פעילויות העשרה בהנחיית מדריך מקצועי. בין השאר דראמה, קרמיקה, טבע, ציור, מוסיקה, צילום, טיול, תי־אטרון, אנימציה ועוד ועוד. אירגנו 35 ימי העשרה וביקשנו מכל הורה לבוא ולהשתתף לפחות ביום אחד. התשלום? חמישה עשר שקלים לחודש לילד! רוב ההורים שילמו, חוץ מאחדים שהתקשו. זה לא הספיק, ולכן דאגנו לגייס סיוע מקרנות ציבוריות. כל הילדים השתתפו בימי ההעשרה ובמהלך השנה הרגשנו שינוי לטובה בחיי בית הספר. בשנה הקרובה אנו מקווים להמשיך ההצלחה.

האם אחרי כל זה אומרים לי שתוספת דראמה, ציור, ג'ודו ופיסול הם "חינוך אפור" – אז אני אומר: אפור הוא יפה ומאיר!

זהירות: זכוכית!

מפעל לבקבוקים אינו מתאים לדימונה

מאת דניאל מורגנשטרן

הכותב הוא יועץ כלכלי ש־התמחה בתחומי התחבורה, תש־תית ואיכות הסביבה

לנוכח החלטת הממשלה על סגירת פרוייקט "הלביא" קשה, אולי, להתייחס לפרוייקט זעיר ממנו בהרבה, השקעה של 10 מיליוני דולרים במפעל לבקבוקי זכוכית. אלא שהפרוייקט הוא בעל קשר הדוק לאיכות הסביבה של העם היושב בציון ולפיכך, כריעבד, יהא גודלו לא פחות בקביעת איכות חיינו בעידן של "אחרי מות הלביא".

כוונתי להחלטת מרכז ההשקעות בישיבתו האחרונה להקים בדימונה מפעל נוסף לייצור בקבוקי זכוכית בהקף שנתי של 20,000 טון וב־השקעה של 10 מיליוני דולרים. המפעל מתוכנן להעסיק כ־120 עובדים.

חוששני כי מיקומו המוצע של המפעל בטעות יסודו. כל בר דעת יבין כי בקבוקי הזכוכית הריקים הם "מטען נפח" כלומר הובלת נפח "ריק" כמינוח מקצועי־תחבורתי. הובלת מוצר בעל אופי כזה ממפעלי הייצור בעיירות הפיתוח בהר הנגב (דימונה כיום, דימונה בעתיד) אל היקבים, מפעלי המשקאות הקלים והבירה שבמרכז הארץ תייקר את עלות המוצר הסופי ותעמיס שלא לצורך, את עורקי התחבורה העמו־סים לעייפה במרכז הארץ. מבחינה כלכלית ותחבורתית זול יותר ל־הוביל את חומר הגלם העיקרי – חול וזכוכית – ממקורות כרייתו במכתש הגדול אל המפעלים הסמו־כים לאתרי מילוי הבקבוקים מאשר להוביל את הבקבוקים הריקים כל אותה הדרך. מרכיב נוסף בחומרי הגלם – האנרגיה – ודאי שאינו מצוי בהר הנגב בשום שהוא מיובא מחו"ל.

בקרב אנשי המקצוע קיימת סברה כי היה מקום להפעיל שיקו־לים מסוג זה כבר בשלב ההחלטה על מיקומו של מפעל הבקבוקים הראשון שהקימה טספו בירוחם עוד בשנות ה־60. ואשר נמכר ברבות הימים לחברת פניציה שבקבוצת "כור". יתר על כן – מיקומו של מפעל הבקבוקים השני, שיהיה המפעל של שנות ה־90, ודאי וודאי שצריך להקבע על סמך עיקרון הקרבה למקורות חומרי הגלם.

בראיות מתגוננת

בשני העשורים האחרונים לא השתנתה, אמנם, טכנולוגיית ייצור הזכוכית, אך בכל זאת חלו שתי תמורות מרכזיות בענף:

א. הבקבוק הכבד לשימוש רב־פעמי פינה את מקומו, בהדרגה, לבקבוק החד־פעמי הקל. הן מ־טעמים היגייניים, הן מסיבות של נו־חות תפעולית של מפעלי המילוי ונוחות הצרכן.

ב. תודעת הצורך במיחזור פסולת הזכוכית והפיכתה שוב לחומר גלם לייצור בקבוקים חדשים חדרה גם לארצנו. הן מהטעם של חיסכון בחומרי גלם בתולים – עד 100%, ובכלל זה באנרגיה – בשיעור של כ־10%, ולא פחות מזה כדי לשמור על איכות הסביבה ומניעת זיהומה בבקבוקים ושברי בקבוקים שהם פסולת בלתי מתכלה. על אף זאת ממוחזר כיום בענף הבקבוקים ב־ישראל פחות מ־10% מהפסולת ואילו באירופה ובארה"ב עבר כבר מזמן את גבול ה־60%.

יוצא איפוא שעל פניו גלום כאן פוטנציאל למיחזור של 28,000 טון נוספים של פסולת זכוכית. אין עוררין על העובדה כי הריכוז הגדול ביותר של פסולת ביתית בכלל, ובקבוקים בפרט, מצוי במרכז הארץ, וליתר דיוק – באגד הערים של גוש דן. מכיוון שאנו עוסקים בחומר גלם זול ששוויו כשהוא אחוז ומצויין בפתח תנור ההתכה אינו עולה על 55 דולר לטון, נקל להבין כי אף בעלויות הובלה מיזעריות, 20–30 דולר לטון, כבר מתגוננת הכדאיות הכלכלית של האיסוף והמיחזור.

איני חשוד על עמיתי לפעילות בתנועה הציונית ובכללם אלי הלל־ ראש עיריית דימונה כמי שמתנגד לפיתוח הנגב, נהפוך הוא: אלא שבמקרה דנן מיקום מפעל ה־בקבוקים השני בדימונה ירחיקו לא רק פיזית, אלא גם, ובעיקר, כלכלית, ממקורות חומר הגלם המצויים והרצויים לנה מריכוז בקבוקי הזכוכית שבאשפת הערים הגדולות ומרכז הארץ. בכך רק ינציח המיקום המוצע את המשך אי מיחזורם ויעמיק את תופעת הלוואי – זיהום הארץ בבקבוקים ובשברי זכוכית – לנצח.

לא נותר לי אלא לקרוא לקבר־ניטי משרד התעשייה והמסחר ומרכז ההשקעות לשקול מחדש את מיקומו הרצוי של מפעל הבקבוקים השני של שנות ה־90 של מדינת ישראל, ולהקימו כמפעל למיחזור פסולת בקבוקי זכוכית במרכז הארץ ובאותם התנאים של עידוד ממשלתי שעליהם המליצה ועדת אלנבוגן. העיר דימונה ופרנסיה זכאים ל־מפעל ההולם את רמתו העולה של כח האדם הטכנולוגי המתפתח שם מקרב בני הדור הצעיר. לא עוד מפעל עתיר־עבודה בלתי מקצועית, לפועלות ולפועלים פשוטים ברמת שכר מיזערית, מפעל אשר יזרוק אותם לנצח לרמת חיים נמוכה ללא מוצא.

גולם האלימות קם על יוצריו

מאת עו"ד משה ארידור

חיזיון אור־קולי טרגיקומי ומ־עורר רחמים סיפקו לנו בימים אלה נציגי חברת העובדים ההסתדרותית וראשי "כור", ה"ה ישעיהו גביש וארנון גפני, וכן מנכ"ל "סולתם" ד"ר אלעזר ברק, בהופיעם על מרקע הטלוויזיה, לאחר שפועלי "סולתם" באותו לשחררם משביים בין כתלי בית־החרושת. בעוד ע־ניהם עצומות למחצה מחוסר שינה בלילות השבי, הם תמהים על שאלת־תו של המראיין "כיצד הם חשים כבני ערובה ששוחררו בחסדיהם של חברי ועד העובדים". הם פשוט אינם מבינים מה הוא שח. על כורחך אתה נזכר באותה הלצה גאליצאית על נציגת המקצוע העתיק הספגנת יר־יקה כלהייה, ושואלת אם יורד גשם.

גם מזכיר ההסתדרות, החבר קיסר, אינו יודע על החזקתם של ראשי "כור" כבני ערובה בין כתלי המפעל בידי פורעי חוק. על האיו־מים, הגידופים שהושמעו כלפיהם, ועל הבערת צמיגים, שבערו בחמת זעמם. לאחר שסירב להופיע בתוך כבית "מוקד" ביחד עם נציגי הפוע־לים, הוא מככב "סולו", מעמיד פני תם מול רבבות צופי הטלוויזיה ומקפץ לסירוגין בין תפקידו כנציג הפועלים לבין תפקידו כמעביד – חברת העובדים, בעלת מפעל "סו־לתם". למרות מאמצי ההתאפקות בדבריו, אתה מבחין כי אף בקושי מצליח האיש לעצור התפרצות רגשי הרסה האשמה על כי במשך שנים רבות זרע הוא, וראשי ההסתדרות שקדמו לו, את זרע הפורענות שפרי באושיו נקצר עתה.

כל עוד ועדי עובדים נהגו לסגור … כבני ערובה, הצדיקו קברניטי ההסתדרות את מעשיהם. בריונים שפעלו באיצטלה של "ניהול מאבק מקצועי לגיטימי", זכו להגנתם. בגמר שביתות פראיות, תוך הפרה גלויה של הליכי הכרזת שביתות, לחמו לביטול המשפטים, להיתפר על קנסות שהוטלו על עבריינים, ובהסכמים שנחתמו זכו העבריינים למלוא שכר העבודה בעבור ימי שביתה בלתי חוקית.

השלמה עם הפרת צווים של בתי־ המשפט, תוך ביזוי מופגן של הרשות השופטת, היתה עדיפה בעיניהם של קברניטי ההסתדרות מהגנה על קיום שלטון החוק במ־דינה. אף הרס מפעל תעשייתי "פרטי" לא היה בעיניהם מחיר יקר מדי, כנגד רווח מידי וקצר־טווח של צבירת אהדה להסתדרות, "מגן הפועלים".

נורמה של ביזוי החוק

כך נהגו, בידעם כי מניעת הוצאתה של תוצרת ממפעל תעשיה שעיין בידי מי שאינם בעליו של המפעל, או בעל זכות החזקה בו, מהווה "פגיעה בנכס במזיד", שהיא עבירה על־פי חוק העונשין. אף עובד הנכנס למפעל שבו הוא עובד ונמצא בו כדין, אך נשאר בו "שלא כדין", עובר עבירה של הסגת גבול פלילית. עצירתו של אדם שלא כדין על־ידי מי שאינו מוסמך לכך על־פי החוק היא עבירה של כליאת אדם שלא כדין. כל אלה הן עבירות חמורות, שעונשן תקופות מאסר ממושכות. העובדה שמפר חוק כזה לעיל הינו עובד באותו מפעל, אינה מהווה הגנה כלשהי על מעשיו.

… רבת בתי־המשפט, רק בעל די־ רשאי לנקוט צעד לאכיפתה של החלטת בית־משפט. אין בית־משפט מוסמך ליזום כל הליך לביצוע הכרעתו הוא, אף אם נעברה עבירה של ביזוי בית־המשפט. הגשת תלונה לשם נקיטת הליכים משפטיים פלי־ליים, על־ידי המשטרה או פרקלי־טות המדינה, נתונה בידו של בעל עניין בנושא התלונה. במציאות שנוצרה במדינה, כאשר ההסתדרות מגינה גם על פורעי חוק ועוב־דים מיליטנטיים, לרוב כאלה הבאים מקרב סקטורים מיוחסים בעלי עוצמה, מהווה הסלחנות כלפי מפירי חוק אלימים גם חלק מתהליך ההסדר הבא בסיומן של שביתות כאלה. ואז, כלתוצאה של ההסתדרות הגוף הפוליטי שמאחוריה, חושש גם בעל מפעל, קורבן האלימות, ממיצוי החוק. כך נוצרה נורמה של ביזוי החוק והמערכת המשפטית.

במקום הרגיש ביותר

אורח מן השורה אינו יכול לדקדק בהבחנות בין הפרת חוק וצווי בית־משפט, העשויות בעיני "מאבק מקצועי", לבין כל עניין אחר, כגון בנייה בלתי חוקית, עבירות תנועה, פגיעה ברכוש הזולת, קבלת דמי אבטלה שלא כחוק ועוד שורה ארוכה של פגיעות בחוק שמתייחסים אליהן במידת החומרה. מכאן הדרך לערעור של־טון החוק פרוצה לכל עבר. וכך הולכת ומתגבשת בשכבות רחבות של הציבור ההכרה כי "רק בכח אפשר להשיג צדק". האמון שרחש הציבור למערכת בתי־המשפט, וה־כבוד התלווה לכך, הולכים ונעל־מים. …

והנה בא מאורע אשר הבהיר לקברניטי ההסתדרות כי אלימות כשיטה להשגת מטרות אינה יודעת גבולות, באשר השימוש בה יונק מהתייחסותו של הפרט אל ערכי הי־סוד של החברה האנושית. גולם האלימות הנסלחת קם על יוצריו ופגע במקום הרגיש ביותר של הגוף, שהעמיד את התפיסה ה־רעיונית הטומנת בחובה ניגוד שלא ניתן ליישבה: ההסתדרות כמעבידה, בעלת מרסטים כלכליים המעסיקים רבבות עובדים שיש להבטיח את קיומם הכלכלי, גם היותה איגוד מקצועי, הנועד להיאבק נגד אינטר־סים נוגדים של בעל המפעל – הכל תחת הנהגה אחת.

במשך עשרות בשנים התכחשו ראשי ההסתדרות, חברת העובדים והמפלגות הפוליטיות העומדות מ־אחוריהן, לקיומו של ניגוד־אינטר־סים זה. הנועד בא רק כאשר העזו ועדי עובדים להפעיל את נשק האלימות נגד אותו יצור בעל שני הראשים, ולהכות בו ללא מורא. חניכי תורת מארקס נוכחו לדעת כי השולטים של אמצעי הייצור אינם יכולים להגן על מי הרעב נוסח ישראל של שנת 1987.

כישלון התפיסה החברתית היה שלם. שילוב של כישלון התפיסה האלימות, עם המטבע של שיטת האלימות, מעמיד את ההסתדרות וחברת העובדים בדילמה של פרשת דרכים, המחייבת בדק בית, תוך הודאה בכישלון. והשאלה היא אם יהיה להם "העוז לתמורה בטרם מהפך". לא בנוסח יצחק בן־אהרון, אלא בנוסח המהפך הפוליטי של 1977. אז או תהיה ההסתדרות מה שנועדה להיות – איגוד מקצועי המגן של עובד, ולא זרוע כלכלית של מפלגה פוליטית.

הכשרה לחיי פנאי

מאת ד"ר הלל רסקין

הכותב הוא יו"ר האגודה הישראלית לתרבות הפנאי ו־הנופש.

עם התחדשות הדיון הציבורי בבעיית שבוע העבודה המקוצר בישראל, לנוכח דרישת ההסתדרות, התנגדו גורמים כלכליים שונים בעסק לנושא, בטענות הכרוכות בפגיעה אפשרית בתפוקה ובייצור. בדיון נעדרה התייחסות למימד נוסף: השלכות חברתיות ותרבותיות של שינוי משמעותי זה לאורח החיים בישראל.

עד היום הונהג שבוע עבודה מקוצר בכל המדינות התעשייתיות, ובחלק ניכר של המדינות ה־מתפתחות, ללא הבדל משטר ושיטה כלכלית. שעות עבודה מעטות יותר פירושן שעות פנאי רבות יותר. איגודים מקצועיים ברחבי העולם ראו בכך אמצעי להגנה מפני אבטלה המלווה התקדמות טכנולו־גית. בכל שיטה כלכלית, פנאי לעובדים הוא תנאי הכרחי לקיום רמת בריאות נאותה. החברה המודרנית מאופיינת על־ידי עייפות, שחיקה גופנית ונפשית ומתח. אלה עשויים להיות מופגים בפעילויות פנאי הולמות, שיש בכוחן לאזן את חיי הפרט.

מאז מלחמת העולם השניה הלך ופוחת הזמן השבועי המוקדש ל־עבודה בחברות מערביות, בתעשיה ובשירותים. במספר ארצות הגיעו עובדים ל־35 שעות עבודה בשבוע בלבד. תחום שעד סוף המאה יצ־טמצם זמן העבודה בקרב מקבלי השכר בצורה ניכרת, בעיקר בשל הגדלת חופשות שנתיות, אך גם עקב המעבר במקומות שונים ל־ארבעה ימי עבודה בשבוע, וצמצום שעות העבודה היומיות לשבע או שש.

על התחזיות הנ"ל ישפיע תהליך הגברת האוטומציה והמיחשוב עד לסוף המאה, שיתקדם בקצב מהיר ביותר, וישפיע על תחומים ניכרים של עבודה. לשם מניעת אבטלה המונית, יותר מזו שכבר מאפיינת מדינות רבות, יהיה הכרח להפחית משעות העבודה השנתיות, השבוע־יות והיומיות, וכן להקדים את גיל הפרישה. במקביל, ילווה התהליך בהארכת תוחלת החיים הממוצעת, הצפויה להגיע בשנת 2000 לגיל 80.

העבודה – לא ערך מרכזי

תופעות אלו יגרמו, וכבר הולך גורמות, לתהליכים כבדי־משקל ברוב המדינות המודרניות, ללא הב־דלי משטר.

ההרגשה המסורתית של העבודה כערך מרכזי בחיי האדם הולכת ודועכת בהדרגה. במחקר שנערך ב־1973 בנושא "תרבות הפנאי בישראל", ציינו כמחצית מהנשאלים כי הם רואים את העבודה והפנאי כבעלי־חשיבות שווה. הצעירים ב־מחקר זה, בכל קבוצות ההשכלה, נטו יותר מן המבוגרים לדעה כי "הפנאי הוא העיקר".

מחקר אחר ב־1978, מציין כי "עם ריכוך הזמן הפנוי בסוף השבוע והגדלת המיגוון וההיצע של פעולות ושירותי פנאי, תגבר בולטות הפנאי בחיי היומיום, וחשיבות ערכו תעלה בעיקר בקרב הקבוצות שכבר נוטות לכך – הצעירים, המשכילים ו־החילוניים".

שינויים אלה מחייבים הכשרת הפרט לחיי פנאי פעילים במקביל להכשרתו לחיי עבודה.

הקיטוב בין פנאי לבין עבודה חורף ככל שישתנה אופי העבודה. בחיי עבודה פועלים רוב העובדים על־פי מגבלות כפייה, הגורמות לתחושת "רע הכרחי", והפנאי יע־מוד יותר ויותר בראש מעייניהם – בניגוד לעבודת האמן, היוצר, המדען ואיש המקצוע החופשי, שחלק ניכר מפעילותו קשור לתהליכים יצירתיים, חברתיים, רציניים – המקנים סיפוק אישי.

ראיית עיסוקי הפנאי כבאלה שתפקידם "לטעון באנרגיה" את האדם העובד, כאילו היה "סוללה חשמלית מתרוקנת", היא מעוותת. יש לראות את הפנאי כמקור חיים, שבו ניתנת לאדם אפשרות למימוש תחומיו לחיים מאושרים, אם ב־עבודה לא זכה לסיפוק המיוחל. רק חברה, שרבים מחבריה יוצרים ופעי־לים, תיחשב דינמית, תרבותית ומתקדמת.

כותב שורות אלה היה שותף למחקר שבוצע בתעשיה הישראלית, שבמסגרתו ניתנו לעובדים 15 דקות של פעילות גופנית או חברתית מידי יום במשך מספר חודשים, וגם באלו די היה לשפר בצורה משמעו־תית את שביעות הרצון ומצב הרוח של העובדים, למתן את עייפותם, שחיקתם הגופנית והנפשית, ולהע־לות את פריון העבודה.

היערכות חברתית

לצורך הטיפול באתגרים ה־חדשים, יהיה צורך להיערך מחדש במערכות רבות בחברה הישראלית. ביניהן מסגרות חינוכיות של ילדים ובני־נוער, בתי־ספר, בתי־ספר שדה ותנועות נוער; שירותים ציבוריים, כמרכזים קהילתיים, מתקני תרבות, ספורט, גנים לאומיים ושמורות טבע; מערכת שירותי פנאי מס־חריים כמוסדות נופש, קאנטרי־ קלאב, בתי־מלון והארחה וכו'.

פעילות נבונה של אזרחי ישראל וניצול איכותי של הפנאי בסוף השבוע המוגדל לא יבואו מעצמם, אלא כפרי חינוך לניצול נבון של הפנאי. מערכות החינוך חייבות לסייע לכך על־ידי אימון דרכים, להקניית ידע, גישות, והרג־לים בתחומי פנאי שונים.

במציאות – נושאי החינוך לפנאי במערכת החינוך בישראל הולכים ונעלמים עם הקיצוצים במערכת, והאוטונומיה שניתנה להנהלות בתי הספר בבחירת תוכנית הלימודים הרצויה להם. בבתי־ספר רבים, העו־סקים במקצועות־העיוניים, המתכונים כחמישית מהתלמידים באר, נעלמו זה מכבר נושאי־פנאי מתמקדים כציור, מלאכה, חקלאות, מוסיקה, של"ח ו"חינוך־גופני" – ועלולה להיווצר הבדה "בתרבות־פנאי". כאשר לפיתוח תחביבי פנאי במקצועות כלליים כספרות ושפות (קריאה וכ־תיבה), מתימטיקה, מדעי הטבע ומ־קצועות נוספים אחרים, מדגישים בבתי הספר כיום הקניית ידע, ולא שימושי פנאי.

עוד דרושים תשתית של מתקנים פיסיים (מבני־תרבות, נופש, ספורט וחברה), שטחי ציבור פתוחים (גנים עירוניים, שמורות טבע, וחופי רחצה – הנגישות נוחה לכולם), ותוכניות הולמות לבני גילים ומגבלות שונים.

בפיתוח תשתית לאומית לעיצוב מדיניות פנאי־נאותה, מצויה ה־ממשלה (באמצעות משרדים כחינוך ותרבות, עבודה ורווחה, תיירות, פנים, רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע) במקום מרכזי, וע־ליה לאמץ מדיניות פנאי לאומית, ולהתייחס אליה בהתאם. עליה לפתח מתקנים ותוכניות או ליזום פיתוחם, ולהמריץ יזמים ציבוריים ופרטיים לתרום לפיתוח תשתית נאותה לקליטת מאות־אלפי ה־אזרחים שיבקשו לשפר את איכות חייהם בשעות הפנאי … לבטלה זמן, ואף לעיסוקים שבהם הפרט מזיק לעצמו (צריכת אלכו־הול, סמים ואכילה יתר על המידה) או לאחרים (עבריינות).

באופן מעשי, יש מקום להקמה מיידית של גוף שיפעל כ"מועצה לאומית לקידום תרבות הפנאי", שתוכל לכוון, לייעץ, לתאם, לעודד ולהמריץ טיפוח הכשרה וחינוך לניצול נבון של הפנאי, במקביל לטיפוח תשתית למתקנים והיצע של תוכניות הולמות.

להרחיב בסיס המס

ביטול האפליה לרעה במעמד העצמאים במדינה הוא מרכיב הכרחי בהצלחתה של רפורמה כלכלית

מאת צפריר אוסטשינסקי

הכותב הוא חשבונאי ויועץ מס מוסמך.

לפני כארבעה חודשים נכנסה לתוקפה חלקה הראשון של ה־רפורמה במס הכנסה. לכל ברור כי שלב ראשוני זה, שעיקרו – הורדת המס השולי לגבי יחידים ל־48% (ו־52.8% לגבי בעלי הכנסות גבוהות), אינו מספיק כשלעצמו, ויכול להיות בעל ערך כלכלי/חברתי, רק אם ישולם באמצעות צעדים נוספים ומשלימים.

ואכן ביום 18.6.87 מינה שר האוצר ועדת מומחים, בראשותו של פרופ' איתן ששינסקי, שתפקידה להמליץ על המשך הרפורמה במס הכנסה, ליחידים. שר האוצר לא הסתפק בהנחיה כללית זו, והציב בפני הוועדה הנכבדה ארבע מטרות ספציפיות, שלאורן היא אמורה לדון ולהמליץ, כלהלן:

1. חלוקה צודקת של ההכנסה וה־גברת המוטיבאציה לעבודה, להגדלת הפיריון וההשקעות.
2. הרחבת בסיס המס תוך בחינת מרכיבי ההכנסות למיניהם, וה־פניית המקורות שיווצרו ל־מען הגדלת ההכנסה הפנויה, לבעלי מדרגות מס של 45% ומטה.
3. צימצום עיוותים ואפליות כדי לעודד את חידוש הצמיחה הכלכלית.
4. פישוט שיטת המס.

שאיפתו של שר האוצר להמשך הרפורמה במיסים היא ברוכה ובעלת הגיון כלכלי וחברתי רב. יש לחזק את ידיו בימים אלה של חיפוש "מקורות כספיים" למימון פרוייקט "הלביא", שכן לא פעם אחת בעבר יושם על־ידי הממשלה הפתרון הקל, שלדעתי אינו פיתרון כלל ועיקר, ושלפיו – במקום חסכון בתקציב או מקורות כספיים חדשים, מושג היעד על־ידי הגדלת נטל המס על יחידים וחברות.

לדעתי, בבסיס הרצון להשגת המטרות הנ"ל עומדת הקביעה כי יש לבטל עיוותים בפקודת מס הכנסה, ולהרחיב את בסיס המס לאלתר.

בעניין זה, בבואו של משרד האוצר לקבוע קווים להמשך ה־רפורמה במיסים, חייבת לעלות סו־גיית אפלייתו של העובד העצמאי לעומת העובד השכיר. מערכת המס בישראל צריכה לשאוף לחלוקה צודקת ושוויונית של נטל המס המוטל על אזרחי המדינה – שכירים ועצמאים כאחת.

להלן אציג מספר נקודות המבלי־טות את אפלייתו של העובד העצמאי לעומת העובד השכיר.

הפרשה לפיצויי פיטורין: בעוד סעיף 17 בפקודת מס הכנסה מאפשר למעביד להפריש 8.33% משכרו של עובד לקופת פיצויים, אין הוראה מקבילה המתייחסת לעובד העצמאי – כלומר, כיום אין רואים הפרשה כאמור לעיל, הנע־שית על־ידי העובד העצמאי, כ־הוצאה ראויה לניכוי.

ביטוח מנהלים ואי־כושר עבודה: גם בנושא זה מופלה העובד העצמאי לעומת העובד השכיר. יש להתיר לעובד העצמאי להפריש 2.5% מהכנסתו לרכישת ביטוח מנהלים ואי־כושר עבודה.

ביטוח אבטלה: יש להתיר לעובד העצמאי לרכוש ביטוח אבטלה, ולה־תיר את דמי הביטוח כהוצאה לכל עניין ודבר, שכן, בעוד העובד הש־כיר מבוטח על־ידי המוסד לביטוח לאומי ב"ביטוח אבטלה", מוצא עצמו העובד העצמאי מופקר ובלתי־ מוגן.

קרן השתלמות: יש להתיר ל־עובד העצמאי להפריש לקרן הש־תלמות באותם תנאים שבהם מת־בצעת ההפרשה אצל השכירים. כיום קיים מצב פרדוקסאלי, שלפיו אצל השכיר עיקר ההפרשה מתבצעת על־ידי המעביד – ללא כל חיוב במס.

אני קורא לאמץ את התפישה המקובלת במדינות רבות ומתקדמות בעולם, שלפיה רואים את העובד העצמאי כ"מעביד של עצמו" (SELF EMPLOYER). אימוץ ה־תפישה הנ"ל יסלק עיוותים, ויביא לשיוויון במס הכללי המוטל על העובד העצמאי והשכיר.

סוגיה אחרת, חשובה לא פחות, היא הרחבת בסיס המס. שאיפתו של שר האוצר להרחבת בסיס המס וליצירת מקורות להגדלת ההכנסה הפנויה ברמות הביניים (עד 45% מס שולי), תתאפשר על־ידי ביטול שורה ארוכה של פטורים, הנחות ני־כויים וזיכויים ממס, שקיומם הוא תוצאה של חקיקה ממושכת במשך השנים, בבחינת "טלאי על טלאי", ואשר ניתן אולי למצוא הגיון כלשהו בכל אחד מהם – לגופו.

עם זאת, קיומם של פטורים והנ־חות אלה באורח מצטבר בפקודת מס הכנסה, הוא מצב לא רצוי, שב־סודו עומד הרצון להעדפה סק־טוריאלית.

בנושא זה עלי להדגיש כי ביטול הפטורים, ההנחות, הניכויים והזי־כויים ממס, חייב להעשות באורח סלקטיבי, תוך התייחסות לאוכלוסייה שאין לפגוע בקבוצות שלהלן:

● קבוצות מצומצמות באוכלו־סיה, שיכולתן האישית בהפקת הכנסה ו/או צרכיהן הבסיסיים לקיום שונים משל כלל האוכלוסיה, ביניהם ניתן למנות מוגבלי תנועה, אלמנות וכיוב'.

● פטורים, הנחות, ניכויים וזי־כויים הניתנים לכלל הציבור – שכירים ועצמאים כאחת – שכל כוונתם היא לשמור על הזכויות הסוציאליות של הציבור, מדובר, בין השאר במענקי פרישה או מוות ומשיכת כספים מקופת־גמל.

את העודף הכספי שישאר בידי אוצר המדינה, מביטול שורה ארוכה של פטורים והנחות, יש להפנות להורדת שעור המס השולי העליון, ולפריסה רחבה יותר של מדרגות המס.

יש לקרוא לשר האוצר להתמיד ולהמשיך בצעדים מעשיים לקביעת קווים, ולהשלמתה ויישומה של הרפורמה במס הכנסה. זו תביא להרחבת היקף ההשקעות במשק, תגביר את פיריון העבודה, ותעודד הצמיחה הכלכלית במשק.

כתב הירחון "עולם האשה" מסכם את ביקורו ב"טייסט אוף סצ'ואן":

הכל היה לעילא ולעילא

מאת זאב ענר □ צילום: דורון זוסמן

אימרו מעתה, כלום לא ראוי תכון ומקובל להתעמק בתורה הסינית כדי להשכיל? והנה, הדרך הטובה והנעימה ביותר לעניין אשר לשמו נתכנסנו הוא המיזללות הסיניות. כותב טור זה נוהג לפקוד מיזללות אלה תמידים כסידרם ובעיקר כשהוא מבקר בלונדון. שם, בזוסט-אנד, תוכלו למצוא מעדנים ומטעמים ומנות מיוחדות שאין כדוגמתן ובתוכן גם ה"דים סם" שכבש לו מקום כבוד, שלא לדבר על תהילת עולם. ה"דים סם" הם בצקיות קטנות ממולאות בכל טוב הארץ, מאודות, או מטוגנות, או מבושלות. במיזללות המיוחדות לדבר עוברת בין הסועדים עגלה עמוסת עשרות סלסילות, שבהן נחות להן הבצקיות. בכל סלסילה מין אחר ומילוי אחר, והסועד מצביע למלצר המסיע את העגלה על הסוגים שמהם הוא מבקש לטעום, והמלצר מעמיסם אל צלחתו ומסמן על כרטיסו של הסועד את מספרן של הבצקיות שקיבל. בתום הארוחה משלם הסועד לפי מספר הבצקיות שאכל. חד וחלק, וטעים ובעיקר זול להפליא.

כך או אחרת, בעצם הימים החמים הללו, החלה מיזללה סינית חדשה להגיש לבאיה את סעודת ה"דים סם". המיזללה היא "טייסט אוף סצ'ואן - סקאלה", שממול להיכל התרבות. הרבה נחלי דיו כבר נשפכו על קורותיה של המיזללה מימיו של האדון מוניה שפירא ועד כה. והנה, איש העסקים ראובן גרוס, שלפי השמועה ראשו נכון על כתפיו והוא שנון כחריש בכל ענייני הממון והכיוס, רכש את המקום והפכו למיזללה סינית בנוסח סצ'ואן. השף, שהביא האדון גרוס, הוא המאור הגדול לייצי מהונג-קונג ולידו עוזרים 13 מלוכסני עיניים מאותו המקום עצמו. הבצקיות של ה"דים סם" עדיין אינן מוגשות מתוך עגלת רב-המלצרים כדוגמת לונדון, וכל המבקש לסעוד את ליבו החלוש בארוחה המיוחדת הזאת, חייב לסמוך על טוב טעמו של לייצי ועל הרוח הנחה עליו באותה שעה...

כל בצקיה עולה ללקוח 1.25 ש"ח. עשר בצקיות כאלה, בתוספת קערית אורז ובקבוק יין - מהוות סעודה מלאה, משביעה, מהנה ובעיקר זולה. אנחנו טעמנו בערב קייצי אחד, שבו פקדנו את המיזללה, כמה וכמה מן הממולאים הבצקיים ובזכרוננו תפסו להם מקום מכובד ה"רגראר", שהוא בצקיה העוטפת שרימפס; "סיומאי", שהוא בצקיה העוטפת בשר; ו"דמפלינג", שהוא בצקיה העוטפת ירקות. הבצקיות, כעשרים סוגים שונים, הוגשו לשולחן בסלסילות נצרים ונמוחו כפה עד כי לא נודע כי באו אל קירבנו.

את הבצקיות "הרסבנו" ביוליגו מונפורט 1984 (16 ש"ח) שהתאים לבצקיות ככפפה ליד וסיימנו בפירות מטוגנים (4.5 ש"ח). נודה על האמת, כי כדי לעמוד על טוב טעמו של השף טעמנו פה ושם עוד כמה ממעדניו: ספריבס מאודים, בשר חתוך בקארי, כדורי שרימפס שעלו על כולן ונתחי ברווז. הכל היה לעילא ולעילא.

אין לנו מה להוסיף!

טייסט אוף סצ'ואן בסקאלה

מרמורק 10 ת"א, מול היכל התרבות טל: 227424,225007

קריאה אחרונה למזרח הרחוק!

בטיול היוצא למזרח הרחוק, ב-6/10/87, נותרו מקומות ספורים בלבד. המזדרזים יהנו מ-28 ימים (26 לילות) בתאילנד, הונג-קונג, טייוואן, יפן והפיליפינים. טיול אקזוטי עם חברה משובחת.

ההרשמה: אצל סוכן הנסיעות שלך ובסניפי אופיר טורס, טל. 209777, 03-280025.

אופיר טורס

עולם נפלא בהישג ידך.

על הכוונת

המהירות — חסכון חיים נטו

שיעור תאונות הדרכים למיליון ק"מ נסיעה בכביש המהיר תל־אביב–ירושלים פחת לכדי שליש בשלוש השנים האחרונות. אם לפני פתיחת הכביש המהיר היה שיעורן בכביש תל־אביב–ירושלים 0.45 תאונות למיליון ק"מ נסיעה, לאחר פתיחת הכביש המהיר ירד שיעורן ל־0.16. במספרים נומינאליים נמדדת הירידה ב־84 תאונות בשנה, מדי שנה.

נתונים מרשימים אלה נמסרו לועדת השרים לבטיחות על־ידי המפקח הארצי על התעבורה, אינג' פנחס ברשאול, על־סמך בדיקה יסודית שנערכה בעניין זה על־ידי המרכז לבטיחות בדרכים של הטכניון.

ועוד בשורה היתה בפי המפקח על התעבורה: באמצעות הפיכת צומת למחלף נמנעות כ־80% מן התאונות בצומת, ואילו בשיפורו של הצומת, באמצעות רימזור והסדר הפניות, ניתן להפחית כ־30% ממספר התאונות.

אינג' ברשאול טוען כי את ההפחתה המשמעותית בתאונות יש לייחס לשיפור בתשתית הכבישים; והוא צודק, אלא שלמונח "תשתית" יש יותר ממשמעות אחת. "שיפור התשתית" [illegible] שינויי צמתים למחלפים או לצמתים מרומזרים, משמעו לא רק סלילה [illegible] של הכביש, אלא שינוי [illegible] כביש־נהג.

רימזור הצומת הוא, ראשית כל, שינוי השפה המדוברת. אם לפני הרימזור היה על הנהג להפעיל שיקול־דעת אם להכנס לצומת או לא, על־פי הערכת מרחק מאד אישית ולא מדויקת, הרמזור נותן לו בתהליך ציווים חד־משמעיים של "עשה" ו"אל תעשה". התוצאה: חסכון חיים של 30%.

הפיכת צומת למחלף, לעומת זאת, מכניסה את הנהג לעידן הקוסמי, ולא בדרך המליצה. גרמי השמים, כידוע, נעים במעגלים פתוחים יותר אליפטיים, לשנים לליניים, ובמהירויות. למרות זאת, אין התנגשויות בין־כוכביות כל עוד כל אחד מהגורמים שומר על נתיבו המדויק, ואינו סוטה ממנו. בא המחלף, ומעניק לכל כלי־רכב נתיב משלו בתוך הסבך המוקצב, ומקטין לבלי הכר את ההזדמנות שאחד יתקל באחר — כל עוד שומר כל אחד מן הגורמים הללו על מסלולו. והתוצאה המוכחת בשיעור של 80% בתאונות, לדברי המפקח על התעבורה.

אבל הוא אמר עוד דבר, בתוצאה מרשימה בהרבה: הכביש המהיר הפחית את מספר התאונות ב־300%. כלומר: דווקא המהירות, כשהיא מתאפשרת בדרך בלתי־מופסקת, תורמת להפחתה הנכרה ביותר בתאונות.

מי שקיבע יום את הגורמות, לא נולד בעידן החולל. הם [illegible] נקבעות אי־שם בילדות המוקדמת.

ובאותה ילדות מוקדמת של מקבלי ההחלטות נסעו במכוניות רק ההרפתקנים והנועזים, שנחשבו גם לחסרי אחריות ולמטורפים. המכובדים והמיושבים בדעתם, נסעו [illegible] ימים־רחוקים, נסעו במרכבות רתומות לסוסים, ובמהירויות נורמליות שנעו בין 20 ל־30 קמ"ש. כיאה למכובדים.

כך היה, וכך צריך להיות, אומרים לנו כל הסידורים הבטיחותיים [illegible] שלהם מימי הבדבדות. בא פנחס ברשאול ומנפץ להם את המיתוס. להם — למכובדים הגורסים כי "לאט" משמעו בטיחות. למי שיודע סיבה של תנועה מהי — ולכך די ביודע בסיסי בריקוד או ברכיבה על אופניים — לא חידש המפקח הארצי על התעבורה דבר. אבל מי ומה הם רוכבי אופניים לעומת מכובדים? הרי בין אלה לאלה מבדיל פער של מינוס 300% תאונות.

לתמרן על ארבע

הלהיט הבא בשוק מכוניות הנוסעים יהיה היגוי אוטומטי על כל ארבעת הגלגלים. הפתרון הגאוני, הן הממוחשב והן המכני, אף משנה את כיוון ההיגוי של הגלגלים האחוריים בהתאם לגובה המהירות

מאת מנחם ארמון

כשאתה מסובב את ההגה, הגלגלים הקדמיים פונים לכיוון הרצוי ואילו הגלגלים האחוריים נשארים בקו ישר. את זה כל ילד יודע. ברור גם שהגלגלים האחוריים מפריעים למעשה לתנועת הרכב, שהרי הם מתנגדים לשינוי כיוון התנועה, המוכתב על־ידי ההגה והגלגלים הקדמיים. אחד מבכירי ההתנגדות, הוא הקושי של נהג החונה במקום מצומצם, להתגבר על בריחת גלגלי הרכב האחוריים כלפי חוץ בסיבוב, או על התופעה של טלטול זנב הרכב בהחלפת־נתיב מהירה, או על מגבלות כושר התמרון של הרכב. מערכת היגוי המפעילה את הגלגלים האחוריים, בנוסף ובתיאום עם הגלגלים הקדמיים, מבטיחה רבות בשיפור של יכולת התמרון, נוחות הנהיגה ורמת הבטיחות האקטיבית. יצרנים רבים בעולם ערכו ועורכים ניסויים במערכות מסוג זה. חלקם נמצאים בתהליכי פיתוח מתקדמים ומספר קטן של יצרנים כבר מציעים מערכות כאלה כאופציה על דגמים קיימים.

היגוי בארבעת הגלגלים אינו המצאה חדשה או מהפכנית. צרפתי בנה אב־טיפוס, מצויד במנוע קיטור, כבר בשנת 1876. ניסיונות נוספים נערכו בשנות העשרים והשלושים. בשנת 67', במירוץ אינדיאנפוליס באה"ב, השתתפה מכונית בעלת היגוי בארבעה גלגלים. כבאיות גדולות מצוידות בהגה נפרד לגלגלים האחוריים. כלי־רכב מיוחדים בתחום החקלאות והבנייה נהנים מהיגוי כפול. יצרני מכוניות־נוסעים, לעומת זאת, התקשו במציאת פתרון יעיל ומעשי להרישה בסיסית זו.

האגוז שעמד לפיצוח אצל יצרני מכוניות־הנוסעים היה ההיגוי הכפול האוטומטי. בעוד שנהגי כבאיות ומכונות חקלאיות נוהגים במהירויות אטיות, ונדרשים לבצע פעולות מיוחדות להפעלת ההיגוי־על־ארבע, הנהג הרגיל לא יעמוד בכך במצבי קמ"ש גבוהים. האתגר היה איפוא: היגוי־על־ארבע אוטומטי שאינו תובע שום מיומנות מיוחדת. כיום מספר יצרנים יפניים וגרמניים נמצאים בתהליכי פיתוח מואץ של מערכות היגוי כפול אוטומטיות. חברת ניסן משווקת — ביפן בלבד — דגם עם מערכת מיתלים מיוחדת המשלבת היגוי חלקי של הגלגלים האחוריים. חברות הונדה ומזדה מציעות שני דגמים עם מערכות שכלולות: הונדה "פרילוד" והמזדה "626". שני היצרנים נקטו שיטות שונות לחלוטין, אבל השיגו תוצאות דומות. המערכת של הונדה היא מכנית; המערכת של מזדה — ממוחשבת ומורכבת יותר וגם יקרה יותר באלף דולר.

היגוי בארבעת הגלגלים: הרכב הימני נוסע במהירות נמוכה. הגלגלים האחוריים מופנים לכיוון ההפוך מכיוונם של הגלגלים הקדמיים

הרכב השמאלי נוסע מהר יותר והגלגלים האחוריים מוטים לאותו כיוון של הגלגלים הקדמיים

מהנדסי מזדה החלו לערוך ניסויים במערכת היגוי אחורי אוטומטי כבר ב־62', באותה שנה רשמה החברה את הפטנט הראשון שלה בתחום זה: מאז הוסיפה עוד כשלוש מאות פטנטים נלווים. שנות הניסויים והפיתוח הולידו מערכת ממוחשבת הבודקת דרך קבע את מהירות הרכב וזווית הפנייה של הגלגלים הקדמיים. בהתאם לנתונים המתקבלים, מחשב המערכת מחליט מתי להפעיל את ההיגוי האחורי, לאיזה כיוון ובכמה מעלות. במהירות נמוכה, ההיגוי האחורי מנוגד לכיוון ההיגוי הקדמי. במהירות של 35 קמ"ש, הגלגלים האחוריים מתיישרים ולמעשה אינם מופעלים. עם הגברת המהירות הם שוב מופנים יחד עם הקדמיים, והפעם לאותו כיוון. זווית ההיגוי משתנה בהתאם למהירות הרכב. במקרה של תקלה במערכת, ההיגוי של הגלגלים האחוריים מתבטל כליל ולמעשה הרכב חוזר להיגוי קדמי רגיל.

הבקרה הממוחשבת של מזדה שולטת על מערכת היגוי מורכבת למדי. מוט אורכי עובר ממוט ההיגוי הקדמי ליחידת פיקוד הידראולית הממוקמת בחלקו האחורי של הרכב. יחידה זו ממירה את התנועה הסיבובית של המוט האורכי בתנועה ליניארית, המזיזה את הגלגלים האחוריים. בתוך יחידת הפיקוד יש מנגנון מורכב של תמסורות, חיישנים, מנוע עזר ושסתומים. התוצאה הסופית היא, שמערכת ההיגוי הקדמי מעבירה כוח להפעלת מערכת ההיגוי האחורי.

הונדה נקטה שיטה מכנית המבריקה בפשטותה. הגלגלים האחוריים מתחברים לקדמיים באמצעות מוט היגוי ומהלכים. אין מחשבים, חיישנים או רכיב אלקטרוני כלשהו. מספר המעלות של סיבוב ההגה הוא הקובע את כיוון ההיגוי האחורי ואת זוויתו. אם מסובבים את ההגה רק מעט, הגלגלים האחוריים יסתובבו מעט באותו כיוון. אם מסובבים את ההגה סיבוב מלא, הגלגלים האחוריים יסתובבו בכיוון ההפוך.

המנגנון הפשוט הזה משיג תוצאות מעשיות זהות לאלה של המערכת של מזדה. בתמרונים במהירות גבוהה, כגון מעבר מנתיב לנתיב, רצוי היגוי בכיוון זהה של ארבעת הגלגלים. הדבר מאפשר תמרון מהיר יותר, נקי יותר והטיה מזערית של גוף הרכב. במהירות נמוכה המצב הפוך. כאשר הרכב מבצע פנייה חדה, רצוי שהגלגלים האחוריים יופנו לכיוון הפוך מן הקדמיים. כך מקצרים את רדיוס הפנייה.

אין ספק שהיגוי אחורי אוטומטי מעניק לרכב יתרונות משמעותיים: הוא מגדיל את יציבות הרכב במהירות גבוהה, משפר את יכולת התמרון, מאפשר היגוי מהיר יותר ומדויק יותר, ובכלל — מהווה צעד נוסף קדימה בהתפתחות הרכב. סביר להניח שיצרנים נוספים ילכו בעקבות היפנים, ובקרוב יתרבו דגמי מכוניות המצוידות במערכת היגוי באלה.

השאלה המתבקשת היא, כיצד יסתגל הציבור לשיפור טכנולוגי זה. האם נהגים יתקשו להתרגל לנהיגה בהיגוי כפול? עד היום, במבחנים שנערכו, נהגים הסתגלו במהירות רבה לשכלול ושיבחו את השיפור הרב ביכולת תמרון הרכב. מאותם מבחנים התברר, כי משעה שמתרגלים למערכת שוב אין רוצים לחזור להיגוי קדמי רגיל.

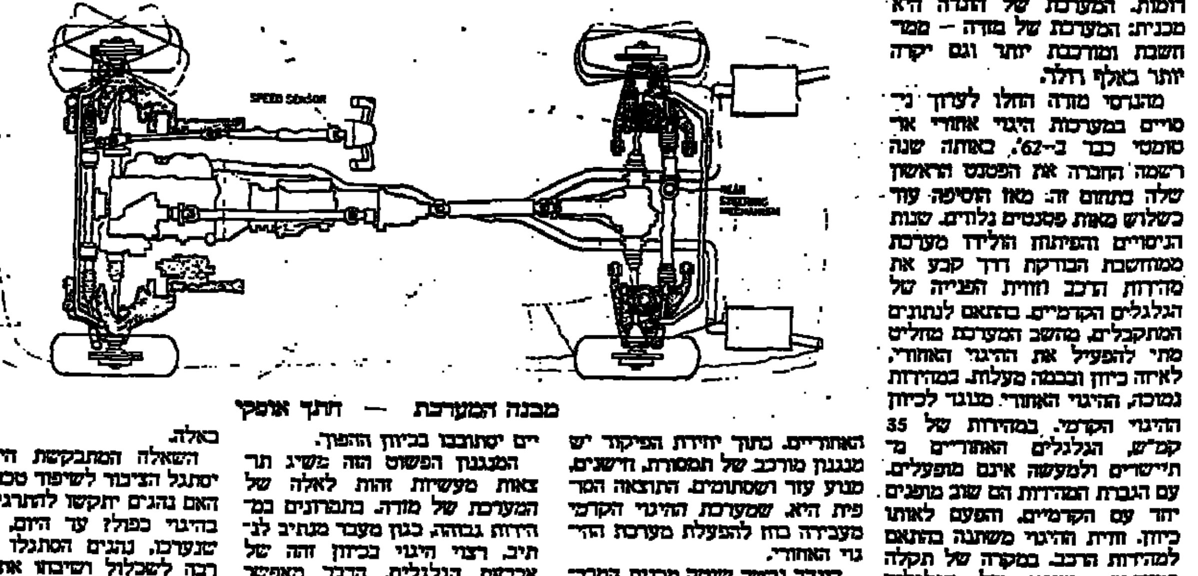

מבנה המערכת — חתך אופקי

15,790 מכוניות סובארו

היקף המכירות של דגמי סובארו למיניהם, משנת הייצור 1987, הסתכם עד סוף יוני השנה ב־15,790 מכוניות. על כך מסר מר דניאל ברקוביץ, מנכ"ל יפאנאוטו בע"מ, יבואני סובארו לישראל.

לדברי ברקוביץ, היקף המכירות של מכוניות סובארו בחודש יוני 1987 הסתכם ב־2,100 מכוניות, המהוות כ־60% מכלל היקף המכירות של יבואני־הרכב בארץ. באותו חודש נמכרו 501 מכוניות בנפח 1.3 ליטר, 1290 מכוניות בנפח 1.6 ליטר ועוד 209 מכוניות בנפח 1.8 ליטר. היקף היבוא לישראל של כל דגמי סובארו לשנת 1987 יסתכם בכ־20,000 מכוניות.

מנכ"ל יפאנאוטו אמר, כי עם הנהגת השינויים במיסוי הגמטל על מכוניות בנפח מנוע 1.6 ליטר, חל מהפך בביקוש מצד הצרכן הישראלי, שהחל להעדיף מכוניות בנפח מנוע של 1.6 ליטר על אלה של 1.3 ליטר. מהפך זה בהרגלי הביקוש חייב שינויים במערך הייצור במפעלי סובארו ביפן, מה שגרם לעיכוב של כשלושה חודשים באספקה המהירה של סובארו בנפח מנוע של 1.6 ליטר.

כיום, כ־60% מבין הצרכנים מעדיפים סובארו בנפח מנוע של 1.6 ליטר לעומת כ־20% המעדיפים לקנות את דגמי 1.3 ליטר. בעבר היה המצב הפוך. ברקוביץ הדגיש, כי ברשות החברה כ־650 מכוניות בנפח מנוע של 1.3 ליטר ו־30% מהיקף כבר מכורות.

כיום נעות על כבישי ישראל כ־170,000 מכוניות סובארו משנות הייצור 1969–1987.

חידוש המנוע — ביממה

מפעל חידוש המנועים הירושלמי "אליאר מתכת" החל באחרונה בחידוש מנועים לרכבי סובארו.

המפעל, שהוא חברה־בת של צים־פיון מוטורס (יבואנית פולקסווגן אודי בישראל), עוסק מאז הוקם, לפני 15 שנה, בחידוש מנועי פולקסווגן, על־פי ידע ובעזרת ציוד שנרכש במפעל חידוש המנועים המרכזי של פולקסווגן בקאסל, גרמניה. באחרונה החלה "אליאר" בחידוש מנועים משל יצרני רכב נוספים: מנועי פורד לבחזות [illegible] וקו חידוש יותר [illegible] למנועי סובארו לכל [illegible]. במפעל מעריכים, כי הביקוש למנועי סובארו מחודשים בשנה הראשונה יגיע ל־600 מנועים בשנה.

כל בעל סובארו המעוניין בהחלפת מנועו הבלוי, יוכל להחליפו במנוע מחודש מתוצרת "אליאר" במוסכים רבים ברחבי הארץ. הוא ישאיר בידי המוסך את מנועו הישן ויצא לאחר 24 שעות לכל היותר עם מנוע מחודש במכוניתו.

לדברי מיכה קליין, מנכ"ל "אליאר מתכת", הגדיל המפעל את תפוקתו בשלוש השנים האחרונות ביותר מ־100%, ולהערכתו יעניק קו הייצור החדש תנופה נוספת למפעל.

לכל מנוע מחודש מוענקת אחריות [illegible] קילומטר.

מחירי המנועים המחודשים ב"אליאר" הם (לא כולל מע"מ ופירוק והרכבה, הנעשים במוסך):

מנוע 1,400 סמ"ק — 1,300 שקל.
מנוע 1,300 סמ"ק משנת הדגם 1980 ואילך — 1,390 שקל.
מנוע 1,600 סמ"ק דגם ישן — 1,345 שקל.
מנוע 1,600 סמ"ק משנת הדגם 1980 ואילך — 1,420 שקל.

קליין מעריך כי מחירי הרכבה ופירוק מנוע נעים בין 150 ל־200 שקל.

פיאט "טיפו" באירופה

חברת "פיאט" תשווק בתחילת השנה הבאה את המכונית החדשה מדגם "טיפו" ● פיאט "טיפו" תשווק באירופה עם 2 סוגי מנוע: בנזין בנפח 1100 סמ"ק, 1400 סמ"ק ו־1600 סמ"ק, ודיזל בנפח 1700 סמ"ק ו־1900 סמ"ק ● ה"טיפו" מיועדת להחליף את ה"ריתמו" ● בארץ תשווק ה"טיפו", כנראה, בשנת 1988

הצעה שקשה לסרב לה

המצב בתחבורה הציבורית גרוע. אנשים רבים מעדיפים להשתמש ברכבם הפרטי מנימוקים שונים, ביניהם: השימוש באוטובוסים הוא מסורבל, מעייף, גוזל זמן רב ולעתים כרוך באי נעימויות שונות.

צבי ירדור מכפר־סבא הוא אזרח מן השורה שאינו מסתפק בטענות כלפי הקואופרטיבים לתחבורה. כאדם יסודי, הוליט לנצל את השכלתו בנושא אוטובוסים במדינות שונות בעולם, לנתח מכך את המיטב, ולהעלותו על הכתב כהצעה סדורה. מדוע תיגרע זכותו של האזרח — כמשתמש בשירות התחבורה הציבורי — להעלות הצעות משלו? מאחר שיש בהצעותיו טעם, וחלק מהרעיונות אף נדונו בימי עיון שונים, נביא אותן להלן.

ירדור מציע לנקוט כמה צעדים במקביל:

* להתקין בכל תחנה דף נתונים ומפת האזור, כדי שכל אדם יוכל למצוא בעזרתם את מספרי הקווים אשר יובילוהו למחוז חפצו, ואת מקום התחנה הקרובה ביותר הנוחה לו (כמקובל בלונדון).
* הנהגים באוטובוסים יפסיקו למכור כרטיסים ויתפנו לנהיגה בלבד.
* התשלום בעבור השימוש בתחבורה הציבורית ייעשה מחוץ לאוטובוסים. האוטובוסים יתעכבו בתחנות רק לפרק הזמן המינימלי הדרוש לנוסעים לעלות ולרדת מהם. לא יבוזבז זמן יקר על "מסחר בכרטיסי נסיעה".

צבי ירדור מאמין כי בעקבות שינויים אלה האוטובוסים יתעכבו פחות זמן בכל תחנה ויגיעו מהר יותר ליעדם; לציבור יהיה קל להתמצא בסדרי התחבורה, דבר שיגביר את השימוש בה; יעלה מספר המשתמשים בתחבורה הציבורית ויירד בהדרגה מספר המכוניות הפרטיות הנעות בכבישים; פחות מכוניות פרטיות יפריעו לתחבורה הציבורית וכך יואץ הקצב שבו מגיעים האוטובוסים ליעדם; הנוסעים יבזבזו פחות זמן בתחנות עד לבוא האוטובוס; הנהגים יהיו יותר רגועים בזמן הנהיגה, מפני שלא יצטרכו להיעצר כל רגע ולספור מעות ולחפש עודף.

יתרונות השיטה יהיו: ירידה במספר המכוניות הפרטיות הנעות בכבישים, שיפור רב בתחבורה הציבורית, ירידה במספר תאונות הדרכים, חיסכון רב בדלק, בזמן, בכסף. עלייה באיכות החיים.

שיטת התשלום, לדברי ירדור, נקוטה ביעילות רבה בכמה ערים "קטנות" בעולם, כגון רומא ולונדון. לפיה, הכרטיסים יימכרו מראש בקיוסקים בתחנה המרכזית ובקיוסקים ברחובי העיר.

סוגי כרטיסים:

1. כרטיס לנסיעה יחידה שהנוסע יחתים בתוך האוטובוס, במכונת החתמה שתהיה מותקנת בו. (זו ההשקעה הכספית היחידה הכרוכה בהצעה). ההחתמה באוטובוס תטביע בכרטיס את התאריך ואת מספרו הסידורי של האוטובוס — דבר שיאפשר למבקרי הכרטיסים המורשים לבצע את מלאכתם.
2. כרטיס אחד לשימוש יומי שאותו יחתים הנוסע רק באוטובוס הראשון שבו נסע באותו יום.
3. כרטיס אישי לשימוש שבועי/דו־שבועי/חודשי.
4. כרטיס חד־פעמי מיוחד הנמכר על־ידי המבקר שנתקל בנוסע שאין לו אחד מהכרטיסים המפורטים לעיל.

מחירי הנסיעה:

— כרטיס לנסיעה יחידה יעלה כמחירו כיום.
— כרטיס יומי ישמש רק לנסיעות עד טווח מסוים ממרכז תל־אביב ויעלה כמו ארבעה כרטיסים יחידים.
— כרטיס שבועי אישי יעלה כמו שלושה כרטיסים יומיים. אם הנסיעה עולה על טווח מסוים ממרכז העיר, יעלה הכרטיס השבועי כמו ארבעה כרטיסים יומיים.
— כרטיס דו־שבועי יעלה פי 1.8 מכרטיס שבועי.
— כרטיס חודשי יעלה פי 3 מכרטיס שבועי.
— כרטיס חד־פעמי מיוחד שיימכר על־ידי המבקר למי שעלה לאוטובוס מבלי להצטייד מראש בכרטיס כלשהו, יעלה כמו כרטיס דו־שבועי.

"אני יודע שמבקרי יטענו שהשיטות האלה אינן מתאימות לעם היושב בציון, וכי ספורט ההתחמקות מתשלום יהיה נפוץ ביותר. ובכן, אני דווקא נותן הרבה קרדיט לישראלים ומאמין שהתופעה תהיה שולית בלבד. ובכל זאת, הבה נניח ש־10 אחוזים מהנוסעים לא ישלמו (ואין זה הגיוני שכל־כך הרבה יעשו זאת) — גם אז יהיה הדבר מאוד רווחי לחברות האוטובוסים. זאת מפני שיש, כמות הנוסעים באוטובוסים תעלה, להערכתי, בעשרות אחוזים תוך זמן קצר ביותר. רב. התשלום בעבור הכרטיסים יתבצע מראש, וזמן רב לפני שייעשה בהם שימוש", טוען צבי ירדור.

לדברי המציע, השיטה של הכרטיס החד־פעמי או הכרטיס היומי שאותו רוכשים מחוץ לאוטובוס נהוגה ברומא. נסיעה באוטובוס ברומא ה"קטנה" — מקצה אחד של העיר לקצה האחר — נמשכת כ־15 עד 20 דקות. בתל־אביב ה"גדולה" — 40 עד 50 דקות. השיטה של דפי הסבר ומפות (החלו בה גם בתל־אביב אם כי בצורה דלילה מדי) וכן כרטיסים אישיים לשבוע או יותר, נהוגה בלונדון ופועלת שם להפליא. "אם כן, מדוע לא נלמד מניסיונם של אחרים וניהנה גם אנו?" שואל ירדור.

גדעון טלמור, דובר אגד, מספר כי הקואופרטיב ניסה בעבר את השיטה של כרטיסים בניקוב עצמי. זה נעשה באשדוד, והתוצאות לא היו חיוביות, הוא אומר. לדבריו, לא נחסך זמן ולעומת זאת רבים נסעו מבלי לשלם. "השיטה בחו"ל בנויה על אמון. שם, האמון נתמך על־ידי קנס גבוה מאוד למי שלא שילם ונתפס, לכן הרמייה אינה כדאית. אצלנו אין גיבוי בחוק, ומי שלא שילם אפשר לדרוש ממנו לשלם את מחיר הכרטיס. לא יותר. לכן כאן הרמייה כדאית", אומר טלמור.

דובר אגד אומר כי הקואופרטיב מחייב את שיטת הכרטיסים התקופתיים האחוריים, ואגד אף הגיש הצעות למימושה. לפי שעה היא אינה מיושמת בגלל חילוקי דעות בין אגד למשרד התחבורה כאשר לחישוב העלות למנוי.

אשר לקניית כרטיס ממכונה אוטומטית המוצבת בתוך האוטובוס, אין שיטה זו מתאימה לישראל, אומר טלמור. הוא מסביר כי הנוסע נדרש להכניס למכונה סכום מדויק. "אצלנו קשה להגיע אפילו לכך שהנוסע יתן לנהג כסף קטן. אם הנוסע הישראלי יסגל לעצמו משמעת מעין זו, אראה תוכל לעבוד גם שיטת האוטומט", אומר טלמור. לדבריו, לאוטומטים מחוץ לאוטובוסים אין בארץ הצדקה כלכלית. זה כדאי רק בקווים עתירי־נוסעים ובעלי תדירות גבוהה, שכמעט אין כמותם בארץ. לגבי לוחות מידע מפורטים, אומר טלמור כי עתה נעשה ניסיון בתחום זה בגוש דן, ואם יצליח, הוא יורחב לכל הארץ.

צומת מורשה

שינויים במערך הרמזורים

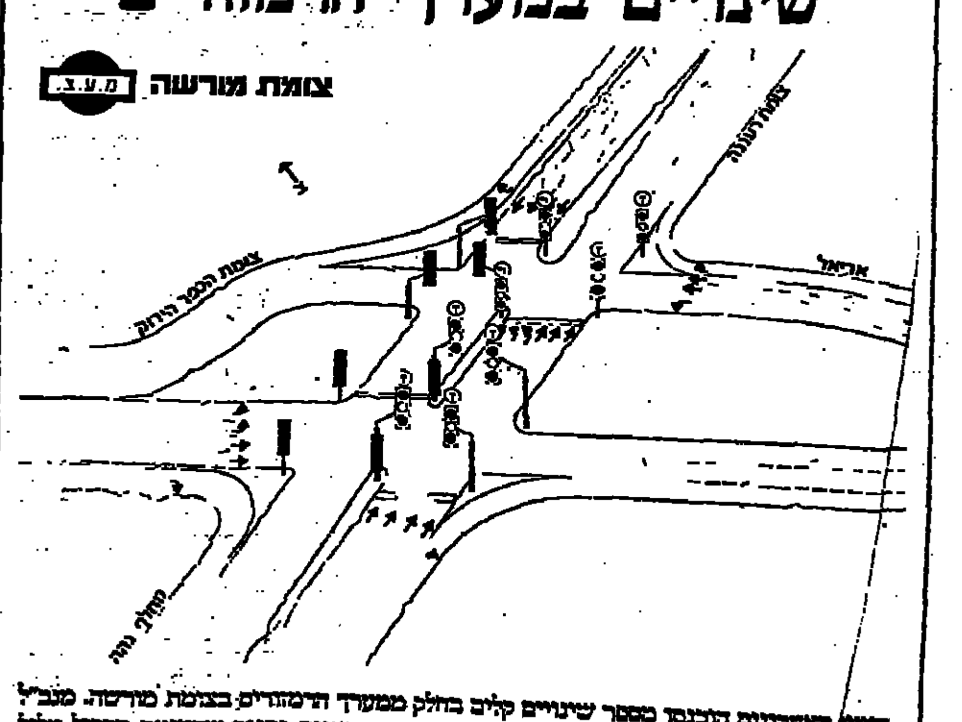

בימים האחרונים הוכנסו מספר שינויים קלים בחלק ממערך הרמזורים בצומת מורשה. מנכ"ל מ. ע. צ. יהודה בק, מסר ששינויים אלה הוכנסו עקב טענות נהגים שהצומת הכפול עלול לבלבל אותם. השינויים מתבטאים בהבלטת מערכת הרמזורים הראשונה והצנעת מערכת הרמזורים השניה. תכנון התנועה בצומת מורשה בוצע לפי הנחיות התכנון הקיימות בעולם, אך במתכונת שניה הוליט צוות של מ. ע. צ. משרד התחבורה והמשטרה על השינויים הנ"ל ברמזורים.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית. מסורתת ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 2225, המהווה שינוי מס' 1 לשנת 1983 של תכנית מפורטת מס' 221 ושינוי מס' 1 לשנת 1983 של תכנית מפורטת מס' 618.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
שטח של כ־24 דונם מדרום לרחוב נחלת יצחק, וממערב לרחוב חפץ חיים (שטח ביה"ד "יצהר")
גוש: 7093 חלקות 406 – 404, 146 חלקי חלקות 145, 197.
גוש: 7094 חלקה: 10.
רחוב: בין הרחובות נחלת יצחק, חפץ חיים ותוצרת הארץ.
עיקרי מטרות התכנית: שינוי יעוד קרקע מאזור תעשיה לאזור בעורב למסחר, משרדים ותעשיה קלה, קביעת אופן הבינוי והקנות בניה, קביעת שטח ציבורי פתוח, איחוד וחלוקה של השטחים.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

בשר טוב הגיע רחוק!
פלקון
מעדני בשר כשר
הבשר הנכון במקום הנכון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מורדות הכרמל

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת:
"תכנית מס' מכ/11 א' – רשימת בניינים חורגים שנעשה בהם שמוש חורג בתחום תכנית מכ/11 (ג/945 א')".
השטחים הכלולים בתכנית: גוש 10544 חלקה 28 וחלק חלקה 14.
המקום: שכונת גבעת ריילף בעתלית.
עיקרי התכנית: קביעת תקופת מכסימום לשמוש חורג ולקיומם של הבנינים הקיימים כבנינים חורגים.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע מהתכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר יתנו בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

יט' בתמוז התשמ"ז
16 ביולי 1987

רק ב"לוח העיר" תקבל
מודעה באחריות
לא מכרת-לא שילמת
קבלת מודעות
20:00-8:00-מ
03-371261

זקוק דחוף למודעה!
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

صكنا من الاهل

כלכלה ועסקים

דלתא גליל: המניה יקרה מדי

רווחיות החברה גאתה — שערי המניות עלו עוד יותר

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

לאוטמן (מימין) ופלג: פינקו עצמם בדיווידנד נאה

אחד מהענפים בשוק המניות שזכו בשנה האחרונה לשגשוג יוצא דופן, היה ענף מניות חברות הטקסטיל וההלבשה. למניות אלה, שנהנו משבעונות בשנים שלאחר מפולת המניות ב–1983, באה עדנה. הסיבות לכך היו שינויים ברווחי לסת שהתרחשו בשוקי הכספים הבינלאומיים, ושינויים בתוך ענף הטקסטיל.

התחזקות הדבה בשערי המטבעות האירופיים לעומת הדולר, הביאה רווח מיידי לחברות בענף, מכיוון שהיצוא ברובו נעשה למדינות אירופה. ב–1985 נחתם הסכם אזור הסחר החופשי עם ארה"ב, עובדה שאיפשרה פתיחת צוהר נוסף ליצוא גם למדינה זו. החברות שייצאו ליצוא הציגו את הרווחים הגבוהים ביותר, ואלה הביאו כיד לשגשוג שערי המניות בבורסה.

תהליכי התייעלות שעברו חברות הטקסטיל, השקעה בחידוש הציוד והפחתת שיעורי המס הביאו גם הם לשיפור הרווחיות. דלתא גליל בהווה דוגמה מצוינת לתהליכים שתוארו לעיל. הנתונים הפיננסיים ומחירי המניות של החברה בבורסה, ממחישים זאת היטב.

דלתא גליל היא פרי מיזוג של שתי חברות שבוצע ב–1982, זמן קצר לפני גיוס ההון בבורסה. החברה מייצרת בגדים תחתונים וחולצות. 80 אחוז ממכירות החברה הם ליצוא, מרביתם למדינות אירופה. יצוא החברה ב–1986 הסתכם ב–84 מיליון דולר, והחברה צופה כי היצוא השנה יסתכם ב–100 מיליון דולר.

הצמיחה בדלתא גליל היתה בעיצומה בשעה שראשי המערכת הפוליטית רק דיברו על אפשרות כזו. צמיחתה של דלתא ניכרת הן במחזור המכירות, הן ברווחיות והן בהון העצמי. כך למשל, הרווח של החברה גדל מ–1.1 מיליון דולר ב–1985 ל–4 מיליוני דולר ב–1986. מה שאיפשר את הגידול במחזור המכירות היתה השקעה נרחבת בציוד, ותהליכי התייעלות.

דלתא גליל נשלטת על־ידי דב לאוטמן ואלעזר פלג (במישרין ובאמצעות דלתא החזקות), המחזיקים יחדיו ב–75.4 אחוז בשליטה. בעלת המניות החיצונית הגדולה ביותר היא קבוצת בנק לאומי המחזיקה בכ–7.5 אחוזים בשליטה. בעלי השליטה דאגו לפנק את עצמם, על־ידי חלוקת דיווידנד במזומן (החייב במס כופחת בגלל מעמד החברה), שסכומו הסתכם ב–1986 ב–2 מיליוני דולר.

בימים האחרונים התחדשה תנועת הביקושים למניות דלתא. הדבר נעשה ככל הנראה בגלל הערכות כי הרווח של החברה למחצית הראשונה של 1987, שיפורסם בימים הקרובים, יתקרב לרמת הרווחיות של החברה ל–1986 כולה. הודעת החברה על גיוס הון אפשרי בחו"ל עוד ליבתה את הביקושים.

רכישת המניות נעשית באמצעות בנק דיסקונט, ואת הביקושים מספקות "לאומי פיא" ו"אפעק" שהינן בעלות מניות גדולות בחברה.

דלתא שקלה לפני מספר חודשים לגייס הון נוסף בבורסת ת"א, בשעה ששווי השוק של המניות עמד על 50 מיליון דולר. אך בינתיים נסקו המניות ושווי השוק הגיע ל–70 מיליון דולר. רמת הרווחיות הנוכחית אינה מצדיקה השקעה במניות דלתא, ובכל מקרה, מומלץ לרכוש את המניות רק כהשקעה ארוכת טווח.

מניית החברה עלתה ממחיר של 12.4 דולר למניה בתחילת 1987 למחיר של 19 דולר למניה כיום.

אי.אם. אימפורטינג תתחיל לפעול בסוף השנה

מאת כתבי "הארץ"

לאחר שנת ייסורים, אמורה חברת היבוא האמריקאית אי.אם. אימפורטינג להתחיל לפעול בסוף שנה זו. החברה השלימה את גיוס ההון הבסיסי שלה בכ־3 מיליוני דולר ולפני זמן קצר מונה לה מנכ"ל חדש, ג'ון רובינס. החברה אמורה לשווק מוצרים של חברות מזון ישראליות ברשתות שיווק בארה"ב תחת מותג אחד. החברה החדשה תייצג בשלב זה כ–12 חברות ישראליות ובכלל זה מספר חברות מזון מובילות בארץ דוגמת "עלית" ו"אסם".

החברה החדשה אמורה היתה להתחיל בשיווק מוצרי המזון כבר בתחילת השנה, לאחר שחבר כח הבסיסה, איש העסקים האמריקאי מורי לנדר, יזם את הרעיון בספטמבר שעבר. אבל הקמת החברה נתקלה בקשיים, בין השאר בגלל בעיית איוש תפקיד מנכ"ל החברה וקשיי ההתארגנות של החברה לפעולה בארה"ב.

בעריכת אברהם טל

חב' רובינשטיין עירערה בעניין מניות לנדקו

מאת אריה לביא

חברת הבנייה רובינשטיין עירערה לבית־המשפט העליון על החלטת שופט בית־המשפט המחוזי אריה הגן בעניין מכירת מניותיה בחברת לנדקו רובינשטיין. בערעור שהוגש באמצעות עו"ד אמנון עברון, התבקש בית־המשפט העליון לפסוק כי מחיר המכירה הרעיונית של מניות לנדקו רובינשטיין על־ידי חברת רובינשטיין לצורך חישוב מס (סעיף 101 לפקודת מס הכנסה) הוא כמחיר הנפקתן של המניות לציבור על־פי התשקיף, ולא על־פי מחיר המניות ביום המסחר הראשון. (ראה ידיעה קודמת בעניין זה ב"הארץ", 46.9).

בערעור טוענת חברת רובינשטיין שעד לאחרונה היה מקובל על הכל, לרבות פקידי השומה, כי המחיר שבו הונפקו המניות לציבור במסגרת תשקיף הוא מחיר המכירה הרעיונית של המניות לצורך חישוב המס. רק סמוך להוצאת השומה לחברת רובינשטיין שינה פקיד השומה את דעתו, וקבע כי המחיר שנקבע למניות ביום המסחר הראשון הוא – גם – מחיר המכירה הרעיונית.

חברת רובינשטיין טוענת שפסיקתו של בית־המשפט המחוזי לוקה בחוסר היגיון, בקבעו ש"מחיר לעניין קביעת שווי המניות לצורך סעיף 101 הוא אותו מחיר שבו ניתן היה בפועל לרכוש המניות". בפסיקה נאמר, שמחיר המניות אינו המחיר שנקבע למניות ביום המסחר הראשון, שכן באותו יום לא התקיים מסחר במניות לנדקו ונקבע שער של קונים בלבד.

עו"ד עברון מציין בערעור, שסעיף 101 לפקודת מס הכנסה נקבע כמועד המכירה הרעיונית את יום רישום המניות למסחר בבורסה ולא את יום המסחר הראשון במניות, כך שלכל היותר ניתן לומר שיש ספק באשר לפירושו הנכון או דרך יישומו של סעיף זה. הוא מבקש שערעורו יתקבל לאור ההלכה הרווחת, שלפיה במקרה של ספק בפירוש חוק פיסקאלי יש להעדיף תמיד את הפירוש המיטיב עם הנישום.

"צמיחה" מבקשת לצמוח בבורסה

מאת יהודה שרוני

חברת ההשקעות "צמיחה" מבקשת להתקבל כחברה בבורסה לניירות ערך. החברה, הנשלטת על־ידי אלפרד אקירוב ויוסף איינהורן, וכן על־ידי קבוצת בעלי מניות מיעוט, פנתה באחרונה לחיים שטסל, יו"ר דירקטוריון הבורסה, כדי לקבל פרטים בכתב על תנאי ההצטרפות. את פעילותה הבורסאית מבצעת החברה לפי שעה בעיקר באמצעות בנק איגוד.

"צמיחה" עוסקת בניהול תיקי השקעה, קרנות נאמנות, וכן היא פעילה בשוק האפור. אהרון מאיר, אחד מבעלי המניות בחברה, אישר את האפשרות שתוגש בקשה לחברות בבורסה. לדבריו, החברות בבורסה תאפשר לחברה לחסוך בהוצאות רבות, כה גם שהיקף פעילותה בשוק ההון ילך ויגדל בשנים הקרובות.

נזכיר כי בבורסה לניירות ערך 29 חברי בורסה. מהם 11 חברות ברוקרים. בימים אלה שוקלת הנהלת הבורסה את צירופן של החברות "עתרת השקעות" ו"משאבים מאוחדים" כחברי בורסה מן המניין.

"טבע": אנחנו 40% מהשוק בארץ

מאת יונתן שרמן

קבוצת "טבע" מעריכה כי פלח השוק שלה בארץ מגיע ל–40 אחוזים מהשוק הפרמצבטי, שהיקפו נאמד ב–160 מיליון דולר.

הערכה זו כלולה בתשקיף הנפקת המניות של "טבע" שהתבצעה בארה"ב ובו מציינת החברה עוד, שהיא מייצרת 90 אחוזים מהמוצרים שהיא מוכרת.

"טבע" מסרה כי היא עושה מאמצים להגדיל את מכירותיה בארה"ב באמצעות החברה־הבת המרכזת את מאמצי השיווק, "למון". "למון" היא יצרנית תרופות עצמאית המצויה בבעלות החברה המשותפת ל"טבע" ולשותפה האמריקאית "גרייס", והיא משווקת כיום ארבעה מוצרים של "טבע" בארה"ב. חברת "למון" ממתינה כעת לאישור של רשות התרופות והמזון האמריקאית לשווק בארה"ב עוד 13 תרופות

"ספן" מקים מפעל לחומרי גלם בטבריה

מאת יונתן שרמן

חברת "ספן" מקימה בימים אלה מפעל חדש בשם "ספולם" בטבריה, בהשקעה של 8 מיליוני שקלים. מפעל זה אמור להעסיק 80 עובדים וייצר חומרי גלם וחומרי ביניים לתעשיית המעגלים המודפסים — הכוונה ללוחות דקים, רב־שכבתיים המשמשים מצע למעגלים מודפסים.

בחברת "ספן" מציינים, כי עד עתה בוצעו כ–90 אחוזים מההשקעה המתוכננת במפעל.

חברת "ספן", שמפעלה ממוקם סמוך לבית שאן, עוסקת בייצור מוצרי פורמייקה שנים, דבק מגע ותחליפי פורמייקה. מחזור המכירות של המפעל — המעסיק 290 עובדים — היה אשתקד כ–20 מיליון דולר והמפסד לאחר מס עמד על כ–800 אלף דולר.

קודים ניהוליים / יגאל בר־אהרן

שרים את המערכת

מנכ"ל: נו, איך מתקדמת הקליטה של המערכת הממוחשבת החדשה במחסן?

מנהל מחשוב: יותר טוב ממה שחשבנו. יש שם אנשים ששרים את המערכת. אומרים להם בבוקר טוב הם עונים: buzzwords.

מנכ"ל: מצוין. כששירה בלי תווים, קרא לי.

הציבור מגלה עניין בתוכניות המבטיחות הגנה מפני שינויים בשערי המטבעות

100 מיליון שקל "קיבלו הגנה" במסגרת התוכניות של פועלים ובל"ל

הציבור הישראלי מגלה עניין רב בתוכניות פיננסיות המבטיחות לו הגנה מפני שינויים בשערי המטבעות — מגלה בדיקה שערך "הארץ" בעקבות התוכנית שמציע בנק המזרחי לביצוע עסקות עתידיות בשקל כנגד הדולר.

הראשונים שהציעו תוכניות כאלה, מוגבלות לכספי תוכניות חיסכון בלבד, היו בנק לאומי ובנק הפועלים, באפריל. שני הבנקים פירסמו באותו מועד תוכניות שנועדו לעניין משקיעים שברשותם מניות בנקאיות חסומות האמורות להגיע לפדיון באוקטובר. באותה עת היה חשש בציבור מפיחות שייערך סמוך לפדיון הבנקאיות. בל"ל יצא בתוכנית שלפיה המבקשים להצטרף לתוכנית חיסכון דולרית יוכלו, תמורת עמלה של 2 אחוזים, להבטיח לעצמם את שער הדולר ששרר במאי.

בנק הפועלים הציע אופציה לדולר ולמדד: השער של מועד ההצטרפות לתוכנית או הפרשי הצמדה למדד, על־פי הגבוה יותר. בתמורה שילם קונה האופציה שני אחוזים בעת קניית האופציה ושני אחוזים במועד ההצטרפות לתוכנית.

מתברר שהתוכניות עוררו עניין רב בציבור, שרכש אופציות לתוכניות חיסכון ביותר מ–100 מיליון שקל.

ריבית עדיפה על מדד נוסף

בתחרות בין הבנקים על כספי החוסכים מציע בנק המזרחי תוכנית חיסכון צמודה למדד שבה מקבל החוסך שלושה מדדים (ראה מדור זה בשבוע שעבר). הריבית בתוכנית זו לתקופת החיסכון של שנתיים היא 4.25 אחוזים לשנה. הבנק הבינלאומי מציע תוכנית חיסכון דומה שבה מקבל החוסך ריבית של 4.5 אחוזים לשנה בתוספת שני מדדים בלבד.

אולם המדד השלישי שנותן בנק המזרחי כבר ידוע, מדד יולי שעלה ב–0.2 אחוז, והוא מייצג תוספת שנתית של 0.1 אחוז לתשואה. מסקנה: בתוכנית החיסכון לתקופה של שנתיים יש עדיפות לבנק הבינלאומי, בגלל הריבית הגבוהה יותר.

בהנחה שמדד אוגוסט עלה בכאחוז, תהיה התשואה בתוכנית הבינלאומי כ–5 אחוזים; בהמזרחי 4.85 אחוזים, וכשאר הבנקים 4 אחוזים בשנה.

הרפורמה בביטוח חיים: 'התועלת בספק, הנזק ודאי'

חברות הביטוח מתקשות להשלים עם הגזירה הממשלתית שלפיה לא ינפקו עוד איגרות חוב מיוחדות בעבור תוכניות ביטוח חיים צמוד — ח"ץ. בשלב זה הביעו כבר מנהלי החברות שאין דרך חזרה והם ביקשו זמן נוסף כדי להיערך לעידן החדש.

עם זאת, הם אינם חדלים לרטון על ההחלטה. זאב בן יצחק מנכ"ל משותף של חברת הביטוח בירדמן וקבוצת הסנה, כתב מאמר על השינויים המוצעים בשוק ההון וענף ביטוח החיים בביטאון הפנימי של החברה ובו ערך חשבון עם מקבלי ההחלטה.

ענף ביטוח חיים, כותב בן יצחק המכהן גם כיו"ר ארגון לימרה בישראל (ארגון בין־לאומי העוסק בבעיות ביטוח חיים), מהווה גורם שולי יחסית בסך ההשקעות במשק. אם רוצים לבצע רפורמה בשוק ההון, לפגיעה בענף זה כמעט שאין השפעה, למעט הרס הענף.

רפורמה יש לבצע על־ידי יצירת שוק פתוח ומשוכלל, וגם אז יש להתחיל בגורמים בעלי משמעות, כגון קופות הפנסיה. ענף ביטוח חיים הוא היחיד הבנוי על בסיס אקטוארי איתן ואינו מוגן או מסובסד על־ידי הממשלה. מדוע רוצים לפגוע בו ולזעזע אותו כאשר התועלת שתצמח למשק היא בספק ואילו הנזק שייגרם לציבור חוסכון זה הוא ודאי, מסכם בן יצחק.

מתרחבת התחרות בין הבנקים למשכנתאות

התחרות בין הבנקים למשכנתאות קיבלה אתמול מימד נוסף לאחר ששני בנקים למשכנתאות, מירב ועצמאות מקבוצת הבנק הבינלאומי, החליטו על שיפור ההלוואות לזכאיות דירה.

הבנקים יאפשרו ללווים לקבל הלוואות מכספי הבנק בסכומים עד 55 אלף שקל (הסכום המרבי המותר על־פי תקנות בנק ישראל) לתקופה של 15 שנה בריבית של 11 אחוז. עד כה ניתנו ההלוואות בשני בנקים אלה לתקופה של עד 10 שנים והריבית הגיעה ל–12.25 אחוז. עד כאן אין שיפור לעומת הצעות משופרות של הבנקים האחרים. אך בשני בנקים אלה מבטיחים ש"במקרים מסוימים" הם "יאפשרו לפרוס את החזר ההלוואה ל–20 שנה". תקופת ההחזר הארוכה ביותר, לאחר שבנק משכן הודיע בשבוע שעבר שהוא מאפשר לפרוס הלוואות ל–17 שנה.

לדוגמה, הלוואה של 10,000 שקל לתקופה המרבית של 20 שנה תחזור בתשלומים צמודים למדד של 103.22 שקל לחודש. על הסכום המרבי כסך 55 אלף שקל, שיינתן בתנאים הזהים, יגיע ההחזר החודשי ל–567.71 שקל.

רווח והפסד / אריה לביא

אף מטבע אחד לא השיג את עליית המדד

באוגוסט 1987 תוסף השקל ריאלית ב–1.74 אחוז כלפי הדולר האמריקאי וב–0.36 אחוז כלפי סל המטבעות. כלפי היאן היפני והפרנק הצרפתי היה התיסוף הריאלי נמוך. כלפי המארק הגרמני, הפרנק השווייצי והליש"ט חל פיחות ריאלי של עד אחוז אחד.

מומחי המכללה הפיננסית בר־אשתו של אשר קביל מציינים בסקר מס"ח, שב–12 החודשים, לבד מהמארק הגרמני שפוחת ריאלית ב–1.92 אחוז, חלו תיסופים ריאליים בשקל כלפי שאר המטבעות אשר נעו בין 0.25 אחוז כלפי הפרנק הצרפתי לבין 3.95 אחוז כלפי הדולר.

אם בוחנים תקופה של שלושה ושל שישה חודשים, מתברר שאף מטבע אחד לא השיג את עליית המדד בתקופה זו.

"פקסימיליה"
גמא תקשורת (א. פולק) בע"מ
רמת־גן: טל. 03-7512866 חיפה: טל. 04-729965 ירושלים: טל. 02-248666

יש לך מניות הסדר?
אתה מתלבט מה לעשות!
אם אתה מחפש גוף בלתי תלוי, אמין ומיומן שייעץ לך, אנחנו הכתובת עבורך.
צלצל עוד היום למרשק השקעות בע"מ טל. 03-254172 לקביעת פגישת יעוץ חינם או גזור ושלח:
קבל עלון מידע חינם
שם ______ כתובת רח' ומס' ______
עיר ______ טלפון ______
צלצל עוד היום לקביעת פגישת יעוץ חינם!
אצלנו מלה היא מלה — איך אצלך?
מרשק השקעות בע"מ
ניהול תיקי השקעות וניירות ערך
בהנהלת שאול קשתי M.B.A.
רחוב פינקל 4, ת"א 62995 טל. 03-254172
מרשק

אולם תצוגה / משרדים
להשכרה / למכירה
בבנין מסחרי ברח' דיזנגוף
172 מ"ר עם חלון ראוה לרחוב
5 קווי טלפון
טל: 03–217968
בין השעות 14.00 — 11.00

קבוצת מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים
מברכת את
מנכ"ל הקבוצה
מר שמואל רותם
לרגל קבלת פרס התעשיה 1987 בזכות הישגיו ותרומתו לקידום התעשיה.
מברכים:
* מועצת המנהלים
* הנהלת הקבוצה
* ציבור העובדים
* הנהלות החטיבות:
חטיבת הנייר והקרטון
יבניר, צח צבעי דפוס
חטיבת המוצרים הביתיים
חוגלה, חוגלה כימיקלים, שקמה, מולט רכ.ד. אריזות
חטיבת המיחזור
אמניר ומפעליה
מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ

אנשים ועסקים / מינויים

* שלמה אבירן (35) התמנה למנהל מחלקת תוכניות החיסכון בבנק דיסקונט במקום שאול שחם שעבר לנהל את מחלקת השיווק.

* אמנון ברק מונה למנהל המשרד בישראל של חברת אי־אם אימפורטינג.

* צדוק קראוס (42) התמנה למנהל השיווק של חברת הביטוח מעוז מקבוצת מגדל. בעבר כיהן כמפקח סוכנים בחברת מגדל.

* טובה פינמר מונתה לממונה על אגף התקציבים בהסתדרות הציונית העולמית ובסוכנות היהודית. עד לאחרונה שימשה מרכזת צוות תקציבים באגף התקציבים באוצר.

* הדרה אייל (40) מונתה למנהלת חברת "ירוק עד ירושלים" לאחר שפרשה מניהול סניף ירושלים של חברת התיירות המטסל.

* הדה קורן מונתה לסגנית מנהלת מחלקת שיווק ארצי של חברת איטונג. עד כה שימשה כמנהלת איטונג תל־אביב, תפקיד שבו תמשיך לכהן גם עתה.

* בני ביטמן (37) מונה למנכ"ל עסיס תעשיות. לפני כן שימש סמנכ"ל החברה לענייני שיווק.

אמנון ברק · טובה פינמר · שלמה אבירן · הדרה אייל

רואה חשבון מכרמיאל הכין אישורים מזויפים

מאת כתב "הארץ"

מחלקת החקירות של מס הכנסה באזור הצפון עצרה לחקירה את רואה החשבון עשהאל ריקרדו מכרמיאל, בגין חשד לזיוף אישורי מס הכנסה.

במסגרת השירותים שרואה חשבון נדרש לספק ללקוחותיו כלולה גם השגת אישורים ממשרדי מס הכנסה השונים על הקטנה או פטור מניכוי מס במקור. רואה החשבון עשהאל ריקרדו "קיצר" את הדרך, ובמקום לפנות כמקובל למשרדי השומה לשם השגת האישורים האמורים, כתב בעצמו אישורי פטור או הקטנת מס במקור על גבי טפסים שנגנבו שלא כחוק.

כמו כן התגלה במהלך החקירה כי ריקרדו זייף חותמת וחתימה של פקיד השומה ואת האישורים המזויפים מסר ללקוחותיו, אשר השתמשו בהם לצורכיהם מבלי שידעו על הזיוף.

נשיא בית משפט השלום בחיפה, רם סכיר, החליט לשחרר את ריקרדו בערבות של 80,000 ש"ח וכן עוכבה יציאתו מהארץ.

רווח הון ל"גיבור סברינה"

חברת "גיבור סברינה" הרוויחה 900 אלף שקלים במונחים ריאליים מעסקת מקרקעין שביצעה. החברה מכרה מגרש בן 8 דונמים ועליו מבנה תעשייתי בנתניה תמורת 1.5 מיליון דולר. מסכום זה היה רווח ההון הריאלי 652 אלף דולר. עיסקה זו עשויה לשפר באופן משמעותי את התוצאות הכספיות של החברה במחצית השנייה של '87.

תיקון טעות

הרווח של לאומי ושות' בשבעת החודשים הראשונים של 1987 היה 1.1 מיליון דולר ולא כפי שנדפס כאן אתמול.

שערי מטבע חוץ 8.9.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5816	1.6014	1.55	1.62	1.5816	1.6014	1.55	1.62	1.5816	1.6015	1.5913	-0.0017
1 ליש"ט	2.57	2.68	2.6247	2.6575	2.58	2.70	2.6279	2.6607	2.58	2.70	2.6270	2.6601	2.6426	0.0039
1 מארק גרמני	0.87	0.90	0.8833	0.8944	0.87	0.91	0.8835	0.8945	0.86	0.91	0.8833	0.8944	0.8884	0.0084
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2640	0.2673	0.25	0.27	0.2638	0.2671	0.25	0.27	0.2636	0.2669	0.2654	-0.0001
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.7849	0.7947	0.77	0.81	0.7842	0.7940	0.77	0.81	0.7841	0.7940	0.7891	0.0004
1 פרנק שווייצרי	1.05	1.09	1.0668	1.0802	1.05	1.10	1.0662	1.0795	1.04	1.10	1.0668	1.0802	1.0723	0.0007
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2506	0.2537	0.25	0.26	0.2506	0.2537	0.24	0.26	0.2505	0.2536	0.2518	0.0002
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2400	0.2430	0.24	0.25	0.2402	0.2432	0.23	0.25	0.2401	0.2432	0.2417	0.0001
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2287	0.2316	0.22	0.24	0.2288	0.2316	0.22	0.24	0.2289	0.2318	0.2302	–
1 מרק פיני	0.36	0.37	0.3634	0.3679	0.35	0.37	0.3636	0.3681	0.35	0.38	0.3629	0.3674	0.3657	0.0001
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.2050	1.2201	1.18	1.24	1.2041	1.2192	1.18	1.24	1.2036	1.2188	1.2133	-0.0013
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1514	1.1658	1.11	1.19	1.1510	1.1654	1.12	1.20	1.1514	1.1659	1.1581	0.0029
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7837	0.7935	0.47	0.79	0.7825	0.7923	0.50	0.69	0.7829	0.7927	0.7867	0.0019
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4244	0.4297	–	–	0.4247	0.4300	–	–	0.4250	0.4304	0.4273	–
10 שילינג אוסטריים	1.23	1.29	1.2552	1.2710	1.23	1.29	1.2543	1.2699	1.23	1.29	1.2535	1.2692	1.2619	0.0002
1000 לירות איטלקיות	1.19	1.25	1.2185	1.2337	1.20	1.27	1.2209	1.2361	1.20	1.28	1.2206	1.2360	1.2271	0.0006
100 ינים יפניים	1.09	1.14	1.1162	1.1301	1.10	1.15	1.1167	1.1306	1.09	1.15	1.1181	1.1322	1.1223	-0.0019

יש לך עסקים עם דרום אמריקנים?

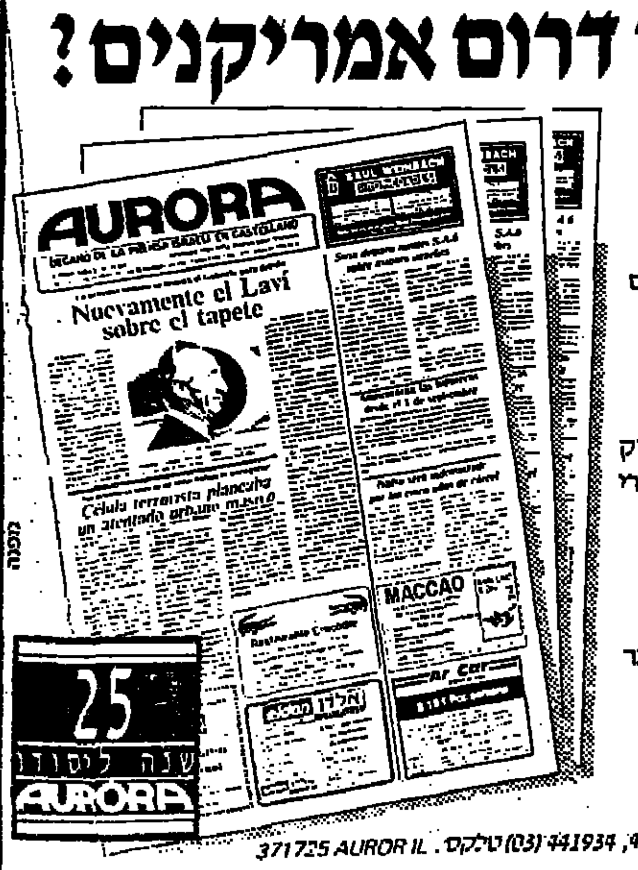

למה שלא תספר להם בספרדית מה נשמע בארץ!!
האנשים באמריקה הלטינית איתם אתה נמצא בקשרים עסקיים מתעניינים ודאי במעשה בארץ, זאת מעבר למה שכלי התקשורת המקומיים מדווחים להם.
מנוי שנתי ל־"אאורורה", השבועון הישראלי בשפה הספרדית, יכול לשמש מתנה אידיאלית עבורם.
באמצעות "אאורורה" הם יקבלו מדי שבוע מידע מעמיק ועדכני על המתרחש בישראל: חדשות, פרשנויות ומאמרי רקע על נושאים פוליטיים, כלכליים ותרבותיים.
באמצעות "אאורורה" הם ירגישו עצמם יותר קרובים לארץ ואליך.
למנוי יצורף כרטיס ברכה בציון פרטיך האישיים.
הצטרף גם אתה לשורה הארוכה של אנשי עסקים שכבר נהנים ממבחר המתנות ש־"אאורורה הוצאה לאור" מעמידה לרשותם: מנוי לשבועון "אאורורה", מבחר ספרים ואלבומים בספרדית.
לפרטים נוספים לפנות ל־
"אאורורה", רח' ירמיהו 12, תל אביב, טל: 5462785, 445078, 441934 (03) טלקס: 371725 AUROR IL

א. לוונטהל ושות' סוכנות ביטוח בע"מ
E. Loewenthal & Co. Insurance Agency Ltd.
יום עיון
בנושא:
ביטוח מוסדות ותעשיה
יום העיון ייערך במלון רמדה רנסנס, ירושלים, בכ' אלול תשמ"ז, 14.9.87, בשעה 8.30
בין הנושאים הנדונים:
ביטוח חבות מוצרים
ביטוח רכוש
ניהול סיכונים
המרצים ביום העיון:
מר משה מן, מנכ"ל בנק טפחות
עו"ד גד נשיץ, נשיץ, ברנדיס ושות'
פרופ' יהודה כהנא, מנהל מרכז ארהרד, אוניברסיטת ת"א
במסגרת יום העיון תוגש ארוחת צהריים ויתקיים פאנל לשאלות ותשובות בנושאי יום העיון.
הרשמה: גב' לילי אלקלעי.
רחוב המלך דוד 19, ירושלים 94104, טל': 224286, 224268–02.
פקס 224390–02.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע
מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי
רח' ביאליק ..., טל' 727067, ... תל אביב. נחמני 9 טלפון 290251

גלגל הבורסה/ יהודה שרוני

מימוש תוך ירידות שערים

מגמת מימוש הרווחים בשוק המניות נמשכה אתמול, אך בניגוד לימים האחרונים, המימוש נעשה הפעם תוך ירידות שערים. גם אתמול הגיעו המוכרים מקרב המוסדיים, שתפסו את מדד המניות ברמה של 130 נק' וביקשו למכור כשהמדד נשק ל–150 נק'.

בסיבוב הראשון של המסחר במכרזים נראה שלא חל שינוי בשערי המניות. כבר בסיבובים השני והשלישי בוצעו עסקות תוך ירידות שערים. מי שרכש סחורה היו בעיקר קרנות הנאמנות הנהנות כיום מגידול לא מבוטל בהפקדות. העילה הרשמית לירידות מאתמול היתה העלאת הריבית בפיקדונות שיקליים. כרם, המדובר בתירוץ בלבד, משום שהמכירות בשוק המניות היו צפויות בכל מקרה. בבורסה צופים בימים הקרובים את התייצבות השוק ואת חידוש הפעילות הסלקטיבית בניירות ערך בעלי איכות כלכלית טובה. אתמול, כמו בימים האחרונים, בוצעה מרבית הפעילות בשוק באמצעות בנק הפועלים, בנק דיסקונט וחברת הברוקרים "בטוחה". בניירות ערך דלי סחירות הורגשה מגמת רכישות סלקטיביות שבוצעה באמצעות בנק כללי. החברה המרכזית לניירות ערך. מחזור המסחר במניות חד פשיות המשיך להיות גבוה והסתכם ב–16.1 מיליון שקל.

מדד יומי		שינוי ב־%
מדד מניות כללי	132.02	−0.94
כללי ללא בנקים	148.58	−0.81
מדד אג"ח כללי	117.65	−0.32
אג"ח צמוד מדד	117.17	−0.33
אג"ח צמוד מט"ח	118.96	−0.07

היצע של 12.6 מיליון שקל בבנקאיות

במניות הבנקים שבהסדר נרשם היצע ראשוני של 12.6 מיליון שקל, שנקלט בירידות שערים של עד 1.5 אחוזים. התייצבות שערי הבנקאיות נעשתה בסיועו של בנק ישראל שקלט בנקאיות בהיקף של 1.7 מיליון שקל. המכירות במניות הבנקאיות נעשו לאור העלייה הדרסטית בריבית על פיקדונות שיקליים, שהגיעה ל–18 אחוזים. ההנחה ולפיה עד אוקטובר לא צפוי פיחות, מעודדת את הסוחרים למכור בנקאיות בתשואה של 12 אחוזים ולרכוש פיקדונות שיקליים. נציין, כי מגמת עליית הריבית היא תופעה זמנית, ובכל הנראה ישובו וירדו שערי הריבית כבר בימים הקרובים.

בורסה סלקטיבית

שוק המניות הגיב אתמול בצורה סלקטיבית על ההתפתחויות שחלו בימים האחרונים. ראויה לאיזכור הפעילות באחדות מניירות הערך: כתה: ירידה של 10.1 אחוזים בעקבות הדוחות הכספיים המאכזבים. מרכזית: עלייה של 7.8 אחוזים בעקבות השמועות על דוחות רווחיים (במסחר במשתנים). הורגשה מגמת רכישות של תע"ד באמצעות החברה המרכזית, כביית בולוס במשיכר לעלות, ואתמול צברה 4.7 אחוזים נוספים. לחץ המכירות הבלתי מובן על מניות חילן נמשך גם אתמול, אך בניגוד לימים האחרונים, נקלט ההיצע ללא שינוי שער. במניית אסאס נרשמה אתמול תפנית, ולאחר ימים אחדים של היצעים, הופיע ביקוש שוטף בעלייה של 9.4 אחוזים.

	תשואה שנתית והלית ב־%
בל"ל 0.1	12.33
הפועלים ש	12.44
אי.די.בי. רג	12.53
דיסקונט א	12.33
המזרחי ש	12.42

מוכרים ארוכות קונים קצרות

בשוק איגרות החוב נרשמה אתמול תופעה מעניינת: לאיגרות ארוכות המועד הופיע היצע של 10 מיליון שקל, אך לאיגרות קצרות המועד הופיע ביקוש של 9 מיליון שקל. המעבר מהאיגרות הארוכות לקצרות קשור בהערכה כי הארוכות נסחרות ברמות תשואה גבוהות. התאמה מחודשת של התשואה בהן כרוכה בשינוי חד יותר בהחזר. הנפקת החווה הישראלית, שבוצעה בניהול בנק כללי, הסתיימה אתמול בהצלחה על־ידי 200 מזמיני ניירות הערך. בנק כללי יבצע מחר הנפקה בהיקף 4 מיליון שקל עבור ביטוח משנה.

הודעות בורסה

● כלל ליסינג הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 1.5 מיליון שקל לעומת 1 מיליון שקל במחצית השנה הקודמת.

● זיקית הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 1.4 מיליון שקל לעומת רווח של 1.3 מיליון שקל במחצית השנה הקודמת.

● גחלת הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 320 אלף שקל לעומת רווח של 92 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5972.02	5949.75	−40.94	−0.68
אביקה	572.99	561.89	−2.92	−0.52
אגוז	259.74	254.75	−1.15	−0.45
אדיר	1723.29	1689.82	−9.72	−0.57
אדם	3026.49	2968.54	−25.59	−0.85
אופיר	1975.19	1936.91	−4.40	−0.23
אור	442.83	433.61	−2.76	−0.63
אוריון	149.81	146.87	−0.79	−0.54
[illegible]	283.83	281.79	−1.39	−0.49
אורן	839.39	822.76	−6.47	−0.78
איל	3957.46	3881.36	−25.38	−0.65
איריס	5737.36	5611.64	−55.46	−0.98
איתן	768.34	753.07	−3.25	−0.43
אלון	617.21	604.53	−1.32	−0.22
אלמוג	680.97	667.69	−2.65	−0.40
אנליסט	105.16	102.77	−0.43	−0.42
ארז	410.04	402.17	−2.70	−0.67
אש	204.09	199.68	−1.65	−0.82
אשל	184.66	181.07	−0.92	−0.51
אתרוג	255.37	253.06	−1.64	−0.64
בדולח	2837.37	2783.28	−20.79	−0.74
ברוש	593.77	582.31	−4.95	−0.84
ברק	598.06	586.40	−4.09	−0.69
ברקת	308.08	305.92	−2.42	−0.78
גביש	1622.21	1590.85	−11.28	−0.70
גבע	1125.92	1109.30	−5.16	−0.46
גורן	449.33	440.87	−2.30	−0.52
גיא	10283.16	10130.79	−65.85	−0.65
גיל	3496.38	3431.40	−14.15	−0.41
גלית	629.03	621.29	−4.23	−0.68
דוכבן	440.10	435.79	−3.27	−0.74
דוכיפת	539.57	529.04	−3.41	−0.64
דולב	249.65	244.61	−1.22	−0.50
דונג	1519.16	1489.95	−4.82	−0.32
דקל	267.01	262.21	−1.06	−0.40
הדס	604.96	594.67	−1.24	−0.21
הדר	392.32	385.33	−1.85	−0.48
הוד	501.62	492.19	−4.98	−1.00
הים	454.53	450.27	−5.20	−1.14
הלל	546.77	537.58	−1.59	−0.29
הבית	2902.69	2827.73	−10.47	−0.37
התמר	21189.66	20876.46	−89.67	−0.43
זית	19653.91	19363.66	−97.32	−0.50
זמיר	606.87	595.04	−4.42	−0.74
חוחית	166.00	162.36	−0.88	−0.54
חידקן	136.83	136.24	−0.21	−0.15
חלמיש	212.62	211.13	−1.05	−0.49
חן	146.03	145.45	−0.59	−0.40
טופז	1493.76	1461.81	−16.79	−1.14
טל	6303.07	6226.31	−2.03	−0.03
יבול	449.93	441.32	−2.29	−0.52
יהלום	2811.51	2757.71	−27.29	−0.98
ישהודה	437.96	433.82	−3.15	−0.72
יערה	443.94	434.45	−0.73	−0.17
כוכב	405.17	397.36	−2.72	−0.68
כחל	138.72	136.01	−1.19	−0.87
כנרית	665.08	653.80	−1.45	−0.22
כספית	260.66	258.13	−2.07	−0.80
כרמל	158.20	154.95	−0.62	−0.40
כתר	1262.77	1238.00	−7.63	−0.61
להב	4952.75	4860.03	−19.41	−0.40
למשכית	123606.34	121645.38	−118.35	−0.10
לפיד	476.59	467.34	−3.05	−0.65
לקט	1877.48	1839.91	−8.90	−0.48
לשם	352.45	350.00	−1.71	−0.49
מבחר	1313.40	1288.24	−4.08	−0.32
מבטח	3827.25	3791.72	−21.64	−0.57
מגד	261.71	257.91	−1.07	−0.41
מגן	3809.83	3774.71	−25.78	−0.68
מגל	413.60	409.93	−1.25	−0.30
מור	2196.34	2165.11	−21.87	−1.00
מורן	977.53	968.20	−7.63	−0.78
מטח	28138.31	27678.04	−266.66	−0.95
מימד	1007.63	988.19	−6.79	−0.68
מעוף	5048.72	4953.22	−20.36	−0.41
מעיין	770.27	755.78	−3.85	−0.51
מקשה	359.19	355.77	−1.22	−0.34
מרגלית	1614.07	1582.90	−15.43	−0.97
מרווח	121.67	121.25	−0.14	−0.12
מרים	1309.14	1283.57	−6.99	−0.54
נגה	29606.15	29167.82	−165.81	−0.57
נביף	375.66	373.07	−4.01	−1.06
נהר	556.74	545.37	−3.10	−0.57
ניר	7442.14	7331.95	−79.12	−1.07
סביון	704.45	692.37	−1.99	−0.29
סגולה	139.94	137.16	−0.56	−0.41
סלע	350.28	347.75	−0.62	−0.18
סנונית	519.40	509.23	−2.79	−0.54
סער	427.85	419.99	−2.00	−0.47
ספיר	181.77	181.31	−1.58	−0.86
עדיף	419.11	411.31	−2.29	−0.55
עדית	937.35	930.99	−9.76	−1.04
עידן	495.10	488.03	−3.34	−0.68
ענבר	1280.65	1254.27	−10.94	−0.86
ענת	2793.02	2770.60	−14.78	−0.53
עפרוני	486.98	476.38	−2.61	−0.55
ערמון	137.94	135.40	−0.36	−0.27
פרא	1826.65	1791.32	−12.38	−0.69
צבר	586.10	574.57	−3.55	−0.61
צופית	536.67	526.13	−2.56	−0.48
צוק	123.63	123.14	−0.65	−0.53
צייד	1095.80	1073.50	−5.47	−0.51
צמיחה	581.93	573.61	−4.64	−0.80
צמרת	1900.59	1864.11	−11.62	−0.62
קלע	2515.69	2503.12	−21.37	−0.85
רוית	20605.84	20435.87	−28.54	−0.14
רימון	129.78	129.56	−0.39	−0.30
רקפת	840.68	826.86	−1.76	−0.21
רשף	423.78	415.05	−0.96	−0.23
שבים	439.13	430.66	−2.14	−0.49
שהם	340.98	337.45	−1.27	−0.37
שירה	488.75	485.35	−4.04	−0.83
שמיר	395.98	388.26	−2.10	−0.54
שנהב	962.04	948.29	−9.30	−0.97
שקד	1066.40	1040.81	−12.06	−1.15
שקף	184.62	180.99	−0.94	−0.52
תאנה	283.37	280.85	−1.55	−0.55
תדהר	645.57	642.36	−5.59	−0.86
תירוש	532.02	525.61	−2.62	−0.50
תפוז	234.50	230.10	−0.70	−0.30
תפוח	195.61	194.20	−0.94	−0.48
תרשיש	1478.75	1449.99	−7.54	−0.52
תשרי	524.64	522.71	−2.30	−0.44

שערי איגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	40375	−241
3602	37235	−224
3603	34634	−214
3604	32153	+314
3605	29935	+296
3606	28219	+286
3607	25497	+10
3608	24126	+10
3609	22977	+8
3610	20912	+218
3611	20101	+7
3612	19588	+70
3613	18098	+7
3614	17700	+6
3615	16511	+7
3616	14958	−41
3617	14472	+33
3618	13640	+42
3619	12584	+5
3620	11877	+4
3621	11318	+4
3622	10166	+4
3623	9548	+4
3624	8991	+4
3625	8169	−34
3626	7557	−32
3627	7010	−30
3628	6512	+48
3629	6225	+47
3630	5887	+45
3631	5364	−16
3632	5051	−15
3633	4772	−15
3634	4219	−14
3635	3991	−13
3636	3845	−12
3637	3594	−8
3638	3347	−7
3639	3064	−8
3640	2528	−8
3641	2235	−7
3642	2009	−27
3645	1744	−24
3644	1555	+1
3645	1403	+1
3701	1166	−18
3702	889	+0.3
3703	788.2	−3.1
3704	675.2	−2.6
3751	367.7	−3.1
3752	142.8	−1.9
3753	137	−1.9
3901	133.9	−0.8
3902	131.3	−0.8
3903	130.4	−0.8
3904	128.4	−0.7
3754	128.2	−0.2
3755	123.5	−0.2
3756	119.2	−0.2
3757	117	−0.2
3758	114.2	−0.8
3759	113.8	−0.9
3760	112.3	−0.8
3761	109.8	−0.8
3762	110	−0.8
3763	106.7	−0.7
3764	104.7	−0.7
3765	102.2	−0.7
3766	101	−0.7
3791	108	−0.7
3792	106.1	−0.7
3826	127.6	−0.7
3827	125.2	−0.8
3828	120.9	−0.7
3829	118.6	−0.8
3830	116.3	−0.6
3831	115.9	−0.7
3832	114.4	−0.6
3833	111.8	−0.7
3834	112	−0.7

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	379.3	+0.2
4102	149.2	+0.1
4103	143.3	+0.1
4104	138.7	— —
4301	138.7	— —
4302	135.3	−0.7
4503	134.4	−0.7
4304	132.3	−0.8
4105	114.5	−0.9
4106	114.7	−0.8
4107	111.2	−0.9
4108	109.3	−0.8
4109	106.6	−0.6
4110	105.4	−0.5
4201	132.2	−1
4204	123	−1
4205	120.7	−1
4206	118.5	−1.2
4207	118.2	−1.2
4208	116.6	−1.3
4209	114	−1.3
4210	114.2	−1.3
4211	110.7	−1.3
4212	108.5	−0.7
4213	105.9	−0.8
3501	192500	— —
3502	189350	+50
3503	170500	— —
3504	169300	— —
3505	163200	— —
3521	159400	+300
3522	154800	— —
3523	147700	— —
3524	146200	+650
3525	143600	+1200
3526	143100	+99
3527	140600	+200
3528	136855	— —
3529	136400	— —
3530	132910	+300
3531	132400	−100
3532	128850	— —
3533	127400	−3900
3534	121500	+200
3535	128600	+144
3536	128902	— —
3537	128100	+200
3538	120300	+400
3539	120300	+400
3540	120100	+400
3541	116100	+500
3542	115500	+200
3543	110000	+500
3544	109800	+500
3545	106800	— —
3546	106800	— —
3547	106350	+150
3548	106500	+500
3549	100750	+250
3550	100560	+200
3551	100260	+200
3552	92100	+300
3553	91950	+150
3554	91800	— —
3555	91900	+200
3556	87600	+100
3557	88200	— —
3558	87550	+100
3559	84350	+150
3560	79979	+200
3561	79700	— —
3571	79150	+250
3572	81300	— —
3573	79615	−285
3574	73550	+150
3575	74757	−1087
3576	74618	−1093
3579	68973	−1060
3577	73898	+168
3578	68314	+156
3580	64443	+21
3581	61196	+22
3582	56524	+21
3583	51595	+20
3584	49096	+19
3585	46592	+17
3586	42063	+365
3588	42013	+375
3589	38366	+343
3587	42357	+192
3591	38625	+181
3592	38594	+180
3593	38549	+180
3590	39431	+73
3595	37638	+72
3594	36597	+246

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	158100	— —
2002	157100	— —
2003	151700	−300
2004	152810	— —
2005	145000	— —
2006	143227	— —
2007	140400	−1400
2008	140200	— —
2009	140900	— —
2010	140290	— —
2011	137450	— —
2012	138385	— —
2013	137400	— —
2014	134000	— —
2015	134700	— —
2016	136210	+700
2017	132100	— —
2018	131000	— —
2019	130050	— —
2020	126200	— —
2021	126900	— —
2022	119152	— —
2023	125600	— —
2024	115900	— —
2025	116100	— —
2026	116100	— —
2027	111400	+100
2028	111600	−1000
2029	106600	— —
2030	106000	−100
2031	102800	+200
2032	105500	— —
2033	96916	— —
2034	99800	— —
2035	88700	— —
2036	89100	−400
2037	86000	— —
2038	85100	−1200
2039	88500	−1000
2040	81700	−300
2041	77100	— —
2051	77800	— —
2052	73130	— —
2053	77205	+23
2055	71550	+24
2054	70449	+709
2056	65366	+684
2057	71966	+2023
2059	65780	+1925
2058	67597	+1900
2060	62784	+1835
2061	41956	−1152
2062	38322	−1085
2063	36584	−1071

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	267	+2.2
7002	258.9	+2.2
7003	247.5	+2.5
7004	228.7	+2.2
7005	212	−2.3
7006	201.2	−0.9
7007	187.6	−0.7
7008	184	−0.8
7009	180.6	−0.2
7010	169.4	+1.8
7011	159.1	−0.3
7012	153.6	−0.3
7013	144.8	−0.1
7014	125.6	−0.1
7015	104.8	−0.1
7016	107.3	−0.1
7017	106.7	−0.1
7018	106.5	−0.1
7019	107	−0.1
7020	106.8	−0.1
7021	105.8	−0.1
7201	105.4	−0.2

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13806	−65
6102	8238	−14
6103	7573	−8
6104	6877	−7
6105	6520	−6
6106	6292	−7
6107	6060	−6
6108	4370	−6
6109	4160	−6
6110	4089	−6
6111	3411	−67
6112	3309	−65
6113	2268	−2
6151	693.5	+15.8
6152	857.7	+14.9
6153	735.3	−1.7
6154	723.8	−1.6
6155	467.5	−9.7
6156	379.1	−0.3
6157	291.9	−0.3
6158	276.9	−0.3
6159	237.8	+6.5
6160	214.3	−0.3
6161	206.9	−0.2
6162	184.9	−2.5
6163	175.4	−2.6
6164	168.6	−2.6
6165	156.8	−1.1
6166	150.5	+0.7
6167	147.3	+0.7
6168	145.2	+0.7
6169	134.9	−0.2
6170	127.6	+0.3
6171	91.5	−0.5
6172	90.4	−0.5
6801	97.5	−0.2

אדמון

סדרה	שער	שינוי
2508	111.6	+1.6

צבורות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יוד	126	−0.4

100% כמ"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1389	+3
אלביט	219	— —
אלתא	1241	— —
אלסינט	2250	— —
כאיטקס	969	+7
תדר 84	102.6	+0.7
הב היש	237	+1
דיס הש	206.3	−0.6
כור	176.5	— —
כלל	470	— —
כצט ד	198	— —
כצט ב	276	— —
כצט י	316	— —
דן	122.2	−0.2
סול בונ	170.6	+0.4
תיעוש	224	+2.8

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת.	141	−3.4
דיס הש	157.2	— —
כור	144.8	−2.2
כלל	186.7	+0.3
בנ דיס	148.1	— —
בטא כנ	140.4	— —
בטא כנ	138.4	−1.1
בטא כנ	127.7	−1.3
לאומי	132.9	— —

הכל על היין ב־7 פגישות.

מועדון היין מזמין אותך להשתתף בקורס יין ראשון מסוגו בישראל, בהדרכת אפי וינטר והאנולוגים ישראל פלאם ויעקב גת.

הקורס בן 7 פגישות, יתקיים במלון דן ת"א מדי יום ג בשעה 20.00. חלקה הראשון של כל פגישה יוקדש להרצאה תיאורטית, השני ללימוד דרך הטעימה, חידוד חוש הטעם, הריח והזכרון.

הקורס אישי ל־25 איש. המחיר · 250 ש"ח+מ.ע.מ.

תחילת הקורס ב־29/9/87. הרשמה טלפונית.

דיינרס־קלוב, טל: 03–295858
08.00–16.00/גב' מזל.

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב

שערי המניות

8.9.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש			—	הפסקה	מסחר	—
הפקות 0.1	1899		484			−459
הפקות א 0.5	1200		571	−20	−1.6	−816
כללי לא בהסדר	18200		137	−300	−1.6	−65
בנק צפונאמר 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
בנק צפונאמר 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
[illegible] 0.5	9390		8354	−150	−1.6	−5727
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	100699		990	−1300	−1.3	−1694
אידיבי ב 100	101000		10	−1500	−1.5	−24
אידיבי בב א	622999					
אגוד 0.1	75130		160	−1000	−1.3	−450
דיסקונט ב	130100		4	−550	−0.4	−23
דיסקונט א	128780		1132	−1300	−1	−1695
דיסקונט שה ב	15200	שב				
המזרחי ש	41490		1431	−400	−1	−2155
המזרחי ב	41350		46	−500	−1.2	−35
הפועלים בבב	91001			+997	+1.1	+11.1
הפועלים ש	68470		3065	−800	−1.2	−5175
הפועלים ב	68600		760	−650	−0.9	−875
כללי א 1.0	175940		64	−1900	−1.1	−124
כללי שה 7	8538	שב				
כלל 0.1	43547		4240	−400	−0.9	−6848
כלל שה 11	16300		3	−130	−0.6	−47
[illegible] 1.0	58370			−10		−25
[illegible] 5.0	29680			−20	−0.1	−48
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	31600		30	−1000	−3.1	−62
לאומשכן ש	10220		34	−180	−1.7	−45
לאומשכן ב	10390			−102	−1	−10
כרמל ש	6750		173	−150	−2.2	−755
כרמל שה 1	4066		5	+50	+1.3	+232
בנין ב 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
פת מבב ש	2945		1872	−65	−2.2	−2387
משכן ב ש	3850		1040	−140	−3.5	−1992
עצמאות 0.1	21149		37	−400	−1.9	−49
טפחות מבב ש	22450		43			+9
טפחות רג ש	22397		368	−200	−0.9	−566
טפחות שה 1	9999	שב				
טפחות שה 2	5242		60			+20
ישפר 1.0	3950		280	+19	+0.5	+39
ישפר 5.0	2654	בה	1232	−295	−10	−1748
כירב 1.0	8759		219	−240	−2.7	−231
מוסדות מימון						
חלון אש	988		10717	−25	−2.5	−25241
הלוואות בבב א	209517		12			
הלוואות בבב ג	191000		5	+5000	+2.7	+6
לאומי תעש א ש	15890		115	−50	−0.3	−96
פתוח תעש בבב	164000		1	+8000	+5.1	+8
פת תעש בב ג	456000		2	+17000	+3.9	+7
פת תעש בב גג	275040		1	−15000	−5.2	−1
פת תעש בב גגג	280000					
פת תעש בב ד	294000	שב				
פת תעש בב דד	68207		21	−664	−1	−21
כרמו קבלנים 5.0	1090		2460			
תיירות בב	217000		2	+2000	+0.9	+10
כלל ליסנג א0.1			—	הפסקה	מסחר	—
כלל ליסנג ב0.5			—	הפסקה	מסחר	—
כלל ליסנג אגח			—	הפסקה	מסחר	—
ביטוח						
איתן	159	שב				
אילון	151		5425	−4.5	−2.9	−12045
אררט 0.1	1130		94	−48	−4.1	−132
אררט א 0.5	825		255	−26	−3.1	−633
בטוח משנה 0.1	449		1361	−6	−1.3	−939
בטוח משנה 0.5	242		2240	−3	−1.2	−4082
הדר 1.0	227		39374	−5	−2.2	−45582
הדר 5.0	190		6773	−2	−1	−10808
הדר אפ סד 2	209		18430			−7988
הפניקס 0.1	760		2077			−2077
הפניקס 0.5	601		4615	−30	−4.8	−4788
הכשרה־הראל 1.0	6110		215	−100	−1.6	−229
הכשרה־הראל 5.0	4940		603	−120	−2.4	−644
מנורה 1.0	2222		65	+1	+0.1	+25
מנורה 5.0	1580		179	−9	−0.6	−129
סהר ג 0.1	419		8502			+1909
סקוריטס 0.1	1262		1084	+10	+0.8	+479
צור ש	324		8654			+3693
ציון החזקות 1.0	6869		35	−61	−1	−18
ציון החזקות 5.0	1954		50			
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	1000	תב	2054	−68	−6.4	−3294
אינטר גאמא 5 ש	517		6598	−11	−2.1	−4718
בגיר עזרא 1.0	1140		9324	+19	+1.7	+11825
בגיר עזרא אפ	735		3191			+420
כלל אפ 4	405		11818	−4	−1	−11316
כלל אגח 2	177		37000			+15793
קריסטל 1.0	860		2375	+5	+0.6	+3692
רפק 0.1	19845	קב		+945	+5	+1146
רפק 0.5	14500		34	+200	+1.4	+66
שופרסל א 2.0	15600		165	−50	−0.3	−232
שירותים						
אמנא	391		15928			−13837
ספנות הטפקה 0.1	680		2794			+406
ספנות הטפקה 0.5	284		13161			+4568
קופר 0.1	1135		1382	−30	−2.6	−2124
קופר 1.0	309		17667			−657
כתר עוצמה 0.1	2121	בה	21	+21	+1	+21
כתר עוצמה 0.5	1170		5572	+25	+2.2	+5478
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	4000		58			
גלי זהר 5.0	2850		35	−149	−5	−15
מלונות דן 1.0	1630		440	−25	−1.7	−199
מלונות דן 5.0	1460		150	−33	−2.2	−150
ים המלח 1.0	7800		191			−89
כנס כר 1 ש	2920	תב	346	−279	−8.7	−379
מלונות הירדן	3070		105			−105
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	879		1833			+1421
תילנ. 1.0	409		5980			−2488
יעקא 1.0	7177	בה	224	+71	+1	+73
מ.ל.ל. 1.0	14600		15			−15
מ.ל.ל. 5.0	3898		387			+61
ניקוב מחשבים 1	1100		425	+10	+0.9	+215
ניקוב מחש 5	465		4000	+20	+4.5	+2196
ניקוב אפ סד 2	1469		275			−345
תים מחשבים 1.0	740		1298	−10	−1.3	−1954
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אורן 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
אורן 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
אזורים אפ	1036		6794	−30	−2.8	−8736
אזורים אגח	173		37322	−5	−2.8	−31263
אילון 1.0	416		8022	−6	−1.4	−8312
אל־רוב 1.0	360	תב	5086	+18	+5.3	+20152
אפריקה 0.1	59750		51			−27
אפריקה אפ	38200		46			
אזורים	4425		156	−220	−4.7	−427
אילדן 0.1	3963		973			−795
אילדן 0.5	3184		1239			−932
ברנוביץ 1.0	3499		319			
ברנוביץ 5.0	2700		810			−440
דנקנר 1.0	6700		150			+513
דרור 0.1	190		5279	−10	−5	−7450
דרור 0.5	144.5		14544	−3.5	−2.4	−15868
המכלול 1.0	1120	תב	573	+59	+5.6	+725
המכלול 5.0	830		406	+17	+2.1	+272
ח.ל.ב. 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
ח.ל.ב. 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
חברה לירושלים	298		17684	−9	−2.9	−9782
ירושלים אפ	131		17680	−2.5	−1.9	−10659
גבים 0.1	5750		516	−110	−1.9	−2198
גבים 0.5	4670		1466	−50	−1.1	−2434
[illegible] 0.1	3729		817	−11	−0.3	−129
ישראלום 1.0	1250		517			−39
ישים 10.0	23045	תב	525	+2095	+10	+1992
קן פיתוח 1.0	11150		55	−150	−1.3	−90
להסר 1.0	5020		276	+130	+2.7	+1239
להסר 5.0	2183		909			−736
מ.ת.ב. 1.0	360		11873	+8	+2.3	+13683
מ.ת.ב. אפ 2	232	בה	2613	+3	+1.3	+946
מ.ת.ב. אגח	115.5		65188	+1.5	+1.3	+114274
מאגרי בניה 1.0	673	תב	7513	+61	+10	+14552
מיבנאל 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
מיבנאל אפ			—	הפסקה	מסחר	—
מרב 5.0	1918		289			−44
מרלו 1.0	819		3230	+9	+1.1	+950
לוינשטין 1.0	536		770			−176
לוינשטין 5.0	212		19107	−6	−2.8	−45457
ליפשיץ 1.0	430		11644	+5	+1.2	+19214
ליפשיץ 5.0	316		20139			+7868
סאת אביב 0.5	4830	תב	466	−320	−6.2	−478
בנבי אזורים	375		3054	−6	−1.6	−1819
סהר החזקות 1.0	1095		880	−15	−1.4	−1369
עמי 1.0	6135	בה		−150	−2.4	−55
עמי 5.0	4780	בה	90	−120	−2.5	−190
עזר ופלע סד 1 ש	465		1312			
[illegible] 0.1	3900		10	−99	−2.5	−179
[illegible] 0.5	1661		315			−496
[illegible] 1.0	467		6082	−2	−0.4	−3071
[illegible] 5.0	263		7000	−6	−2.2	−18265
[illegible] אפ	1400		1210			−1146
[illegible] אגח	135		29500	−4	−2.9	−68450
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	3349		401	−31	−1.5	−701
מטעי הדר 0.5	2950		340			+120
מהדרין 0.1	7190		933	−110	−1.5	−1473
מהדרין אפ	4569		144	−1		−82
נכסי הדרים 1.0	2070		1245	−20	−1	−1422
פריאור 0.5	2650		496			+528
מזון וטבק						
אסם	1860	תב	2248	+160	+9.4	+4830
[illegible] 1.0	3600		643			+257
[illegible] 5.0	2415		500	+70	+3	+1278
דובק מב ש	6520		334			+186
דובק מב ב	6530		275			−170
עלית 1.0	632		2597	+22	+3.6	+5410
עלית 5.0	620	שב				
עלית אגח	109.5		24536	−5.5	−5.1	−112912
מגש בדה 1.0	35700		22	−400	−1.1	−23
מגש בדה 5.0	30500		43	−500	−1.6	−46
יצהר 1.0	1285		700	+25	+2	+1030
יצהר א 5.0	719		233	+2	+0.3	+1927
יצהר אפ 2	627		583	+50	+8.7	+1217
כן 1.0	720		2259	+20	+2.9	+3678
כן 5.0	410		3312	+5	+1.2	+3075
[illegible] 1.0	18800		129	+551	+3	+214
עסיס ב 0.5	450		12005	+5	+1.1	+10566
אגל שקל 1	4100	שב	450	−200	−6.1	−380
[illegible] א	2073		193	−77	−3.6	−79
טכסטיל והלבשה						
ארגד סד 1 ש	675		5428			−3823
ארגד אפ	416		6420	+18	+4.5	+6323
ארגד אגח	111.5	בה	15271	+1	+0.9	+15129
אופים 1.0	827	תב	1064	−53	−6	−1924
אופנת כתר 1.0	554		1900	+4	+0.7	+1485
אופנת כתר 5.0	410		1335	+10	+2.5	+313
אתא א	406		1962	−12	−2.9	−1532
ארגמן רג ש	13630	תב	201	−1000	−6.8	−201
דלתא־גליל 1.0	3200		6789			+1077
דלתא־גליל א 3.0	2660		4244	−60	−2.2	−8192
כתרית באומר 1	1620		21	+8	+0.5	+21
כתרית באומר 5	910	תב	594.5	+85	+10	+3300.5
[illegible] 1.0	318	תב	1431	−30	−6.6	−931
[illegible] 5.0	275		500			
[illegible] 1.0	5812		24	+1		+28
זיקית 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
זיקית 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
זיקית אפ			—	הפסקה	מסחר	—
סופר	396		7417	−1	−0.3	−8607
סופר אפ	229		6540	−5	−2.1	−14328
לודזיה 0.1	3490		300	−70	−2	−300
לודזיה 0.4	2990		450	−30	−1	−189
ליגת 1.0	332		4902			+190
מקס 0.1	7200		658	+274	+4	+304
מקס 0.5	3914		383			−38
עית 1.0	518		3958	−11	−2.1	−6076
עית 5.0	309		14293	−3	−1	−6127
עית אפ	282		27434	−5	−1.7	−50509
עית אגח	128		55	−1	−0.8	−8055
עמק סדרה 1 ש	357		15653			−5003
עמק אפ	211		10016			−346
פולגת א 0.5	12470		122			−6
פרגוד	850		142	+5	+0.6	+142
כיתן סדרה	13650		151			
תעש הגודן 1.0	2750		495			−1
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	10200		685	+200	+2	+784
אורדן 0.5	8901		320	+80	+0.9	+280
אלומה 1.0	7500	שב				
אלומה 5.0	6200	שב				
כלים ש	425		6068			
תכוף 1.0	725			−15	−2	−380
תכוף 5.0	480		1547	−1	−0.2	−1265
תכוף אפ	4430			−2	−0.1	−107
זיקה 1.0	3800					
זיקה 5.0	1800		30	−1	−0.1	−47
קפמנות פח 5.0	4640		310	−110	−2.3	−1357
כלי ציון 1.0	2900		160	+1		+49
כלי ציון 5.0	1365		939			
כלי ציון אפ	615		3951	+35	+6	+4142
מרק 1.0	675	בה	448	+7	+1.1	+1526
[illegible] 1.0	515		3581	−2	−0.6	−1174
[illegible] 5.0	195		4350			−1441
נחושתן 0.1	38564		13	+301	+0.8	+12
נחושתן 0.5	17050		64	+700	+4.3	+107
ספר פלדה 1.0	3473		4692	−80	−2.3	−2717
קנג 1.0	1142		500	−10	−0.9	−1206
קנג 5.0	660		883	−14	−2.1	−2738
קליל 1.0	2520		671	−100	−3.8	−857
קליל 5.0	2100		560	−110	−5	−600
קליל אפ	1238		681	−60	−4.6	−1801
קליל אגח	124		19000			−5850
[illegible] 5.0	9200		264	−400	−4.2	−312
תעשיות לכיש 1.0	1050		250			
תעשיות לכיש 5.0	675	בה	354	−15	−2.2	−646
אלכים 3.0	481000		24			+11
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלקו 0.1	8167	בה	67	−83	−1	−46
אלקו 0.25 ש	4739		378			
אלקו 0.25 ב	4800		113			−113
אלקטרה 0.1	2600		2468	−75	−2.8	−1683
אלקטרה א 0.5	1899		5294	−20	−1	−9026
אפ 5	1485		2230	−15	−1	−3564
אגח 3	186		31116	−2	−1.1	−11708
אורית 1.0	25200		220	−122	−0.5	−395
כלל תעש אלק	2801		2890			+24
ספקטרוניקס 1.0	1655		1919			+1261
ספקטרוניקס 5.0	1305		4138			−1445
פיכונגר 1.0	693		185	−1	−0.1	−418
פיכונגר 5.0	515		1813	−10	−1.9	−862
ציקלון 1.0	2100		302	−90	−4.1	−267
ציקלון 5.0	1170		540	+50	+4.5	+175
קנבשטין אילד 1.	7500		10			−10
קנבשטין אילד 5.	3570					
ת.א.ת. 1.0	1450	בה	313	+20	+1.4	+226
ת.א.ת. 5.0	784		2170	−2	−0.3	−1015
ת.א.ת. אפ 1	21100	שב				
תדיראן	894		3250	+7	+0.8	+148
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	219		37365	−8	−3.5	−41490
א.ב. אפ	790		2689	−31	−3.8	−2915
א.ב. אגח	138.5		10000	−2	−1.4	−51142
אקרשטיין 1.0	610		2648	−30	−4.7	−3744
אקרשטיין 5.0	420		5307	−10	−2.3	−8111
אקרשטיין אפ	600		1023	−25	−4	−4728
אקרשטיין אגח	138		8357	−2	−1.4	−6182
[illegible] בלוק	198		47079	+8	+4.2	+48235
בלוק אפ	120.5		55059			+1257
בר־כן 1.0	1330		335	−50	−3.6	−335
בר־כן 5.0	800		1587			−638
[illegible] 1.0	8800		22	+60	+0.7	+22
[illegible] 5.0	3800		166			+160
מ.ל.ב. 1.0	1085		1980	+5	+0.5	+913
מ.ל.ב. 5.0	730		145			−145
מגדל השק בתעש	729		1350	−7	−1	−2010
[illegible] ולפמן 1	21745					
[illegible] ולפמן 5	14500			+220	+1.5	+44
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	1974		3002	−4	−0.2	−3026
אליאנס ב	2355	בה	391	+35	+1.5	+504
גל תעשיות 1.0	890		227	+10	+1.1	+227
גל תעשיות 5.0	604		765	−15	−2.4	−658
דשנים 0.1	3649		110			−31
דשנים 0.5	1777		368	−12	−0.7	−1368
[illegible] 10.0	1049		13682			−7842
ליבקר 1.0	2660		102			−19
מקסימה 1.0	8000					
מקסימה 5.0	5700	שב				
[illegible] 1.0	37700		65	−100	−0.4	−63
[illegible] 5.0	21980		12			
פי־קלאס	590		4933			
פי־קלאס אפ	210		12418			−4676
קרם כמיקל 1.0	5298		400	−100	−1.9	−786
קרם אפ	3020		238	−120	−3.8	−275
קרם אגח	111		8010			−21640
ת"א 5.0	4760		153			+81
[illegible] 10.0	43600	בה	74	+1300	+3.1	+287
[illegible] א 5.0	9879	בה	25	−120	−1.2	−26
עץ, נייר ודפוס						
[illegible]	259	תב	29428	−29	−10.1	−114986
[illegible] 1.0	9080		31			+2
[illegible] 5.0	6000	שב				
ת.ב.ל. 1.0	9100		205	−400	−4.2	−677
יאה 1.0	1978		1311	−20	−1	−1571
לבידי אשקלון 1	685		2265			+2949
[illegible] ב 0.5	57700		28	+1255	+2.2	+10
[illegible] 1.0	3200					
רים 0.1	585	תב	7559	−65	−10	−10651
רים 0.4	350		3000			
תעל ב 0.2	20619		224	−7		−188
תעשיות שונות						
אבזן 1.0	412	תב	1026	+22	+5.6	+499
אבזן 5.0	197		4741			−490
[illegible]	1030		314			+314
[illegible] 1.0	1580		542			−135
[illegible] 5.0	1270		1083	+60	+5	+1243

שף נאמנות
בלהה כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
השקעות בתעשיה						
[illegible] ש	9440		971	−400	−4	−939
[illegible] א"ש	204		66272			−111966
[illegible] אג"ח	115		325600			+246600
חברות השקעה						
אמיקו ש	6200		76	−10	−0.1	−77
אינטקה 0.1	69		15564	−1	−1.4	−14551
אלגד ש	1614	בה	730	−44	−3.3	−1020
אפיק 1.0	369	תב	12517	+20	+5.7	+10451
אפיק 5.0	235		9510			−2593
גחלת 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
גחלת אפ			—	הפסקה	מסחר	—
גחלת אג			—	הפסקה	מסחר	—
[illegible] 1.0	726		1620	−16	−2.2	−1390
[illegible] 5.0	513		3422	−10	−1.9	−2782
חברה לישראל 5.0	4860		667			
חלפסון 0.1	121000					
חלפסון 1.0 ש	23450		38	−50	−0.2	−53
[illegible] א 0.5	27300		96	−200	−0.7	−93
פועלים השק ש	1055		11611			−14533
דיסקונט השק אפ	1685		22939			−28517
דיסקונט השק אגח	117		263292			−136243
[illegible] השק ש	36080	תב	90	+2200	+6.5	+92
[illegible] השק	13000		2			−2
הדרן 1.0	2244	תב	187	−165	−6.9	−1147
הדרן 5.0	1550		776	−30	−1.9	−775
יצוא ש	12250		424	+100	+0.6	+489
ירדן א 0.1	1702		451	−69	−3.9	−638
כלל 50.0	1555		453	+35	+2.3	+448
מגור 0.1	500		2900			
מגור א 0.5	403		325	−4	−1	−325
מגור אפ	215		240	−5	−2.3	−1540
אגח 1	121.5			−1	−0.8	−1000
פז השק ש	3349		742	−100	−2.9	−1674
פמה א 0.1	9920		210	+20	+0.2	+248
פמה 0.5	7700		342			+134
פריון ב 2.5	15150		662			−493
קרדן 1.0	102		6061			
קרדן 5.0	76		7042			
קרדן אפ	53.5		21458	−1	−1.8	−69523
קרדן אגח	100		11290	+0.5	+0.5	+45340
נסחרות במט"ח						
גזית ב			—	הפסקה	מסחר	—

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שירותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	1626	תב	325	+95	+6.2	+201
יסקל	399		6000	−11	−2.7	−12225
[illegible] 0.1	1130		385			+1535
[illegible] 0.5	587		1541	+5	+0.9	+4171
קופל 1.0	708	בה	500	+64	+9.9	+2815
תבל	340		650	−18	−5	−471
גני הדר	196		28878	−4	−2	−52651
גני הדר אפ 1	138		19801			−1281
דנה מיכון 1.0	8400		372			−79
כלל מחשבים 1.0	8200		20	−500	−3.5	−20
מטב מחשבים 1.0	370	בה	400	−17	−4.4	−543
מטב אפ	310	שב				
רקע	903		1450			+150
נדל"ן בינוי חקלאות						
אמבנים 1.0	1965	תב	651.2	+178	+10	+747.1
בן־יקר גת 1.0	5100	תב	50	−283	−5.3	−150
דרוקר 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
דרוקר 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
עזר 3.0	1900	תב	536	+100	+5.6	+2211
רסקו מבכל	2970		40			
רסקו רג	2429		604			−106
[illegible] 5.0	1906		1962	−12	−0.6	−269
[illegible] אפ	903		2610			−30
תעשיה						
[illegible] גליק	625	בה		−33	−5	−7802
אוקטמן 5.0	1700		1397	+85	+5.3	+954
[illegible] 1.0	110		5907	+1	+0.9	+1943
אלקול	201	תב	6000	−19	−8.6	−13098
אלקול אפ 2	86		21051	−1	−1.2	−2253
דקסטר 1.0	2495	בה		+25	+1	+5
נקה כמיקל 1.0	7020		62	−148	−2.1	−72
ת.ג.ל. 1.0	2310		40			
ת.ג.ל. 5.0	2257		58			
גולד	685		6461	−25	−3.5	−9831
פז חן	483		2300	−15	−8	−2475
מאגרי טכנולוגיה	171		6367			
השקעה						
אמישר בב	1440	תב	836.6	+81	+6	+2578.1
ישום החזקות	217		8772	−6	−2.7	−41314
ישום אגח־אפ	126		64176	−4	−5.1	−69233
לנדקו 0.1	2900	תב	744	−208	−6.7	−1059
לנדקו 0.5	939		1619			+375
[illegible] השק ב 0.1	2997	תב	189	−333	−10	−249
[illegible] השק ג 0.5	1700		144			−17
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	4301		241	+197	+4.8	+1139
דלק נפט 5	2472		109			−79
דלק חיפ אפ 2	1850		1319			−668
פז חיפושי נפט	29700		107	+1200	+4.2	+59
יואל 5.0	624		8559	+18	+3	+9917
מ.ג.ג. 1.0	5900		670	−200	−3.3	−581
מ.ג.ג. 5.0	3485		451	+120	+3.6	+328
פראיל ב 0.3	7400		20			−20
נפטא ש	2984940		2			+1

משתנים

שם נייר ערך	הכל מחיר עד נקוב	שער קבוע נקודות	שער מגב. נקודות	שינוי יומי בכלל %	כל שער כולל במשנים
בנק בינלאומי 05	3011.8	9871.00	9871.00	−.50	10
הנסה ש	34619.0	309.00	309.00	−.96	5
כלל סחר	19666.0	492.00	492.00	−.20	7
שופרסל ב 18.0	1261.8	11939.00	11939.00	−.25	8
דלק ג ש	8556.0	3026.00	2995.00	−2.25	12
אפריקה 10.0	1034.0	49172.00	49172.00		23
אזורים 1.0	26816.0	1401.00	1401.00	−.28	13
[illegible]	6452.0	4021.00	3969.00	−4.25	13
הכשרת הישוב ש	317.0	77911.00	77911.00	−1.50	16
כלל בלוק	26361.0	848.00	848.00	−.47	12
עלית	445.0	19835.00	19785.00	−1.00	3
[illegible] ב 4	4573.0	1150.00	1159.00	−.26	3
קפמנות פח 1.0	3877.0	4757.00	4745.00	−1.49	8
אלרון 3.0	27.0	349420.00	349420.00		5
טבע ש	5689.0	14509.00	14509.00	−2.75	27
ים המלח	8971.0	3117.00	3054.00	−3.75	8
[illegible] 18.0	29865.0	917.00	917.00	−2.96	13
מפעלי נייר 18.0	96.0	415658.00	415658.00	−1.50	21
[illegible] ב 0.1	2343.0	14463.00	14807.00	7.75	25
כלל תעש 1.8	225969.0	265.00	265.00		36
אידיבי פתוח 2.8	1314.0	11141.00	11141.00	−1.00	6
[illegible] ש	4413.0	1362.00	1355.00	−1.24	3
חברה לישראל 1.0	3891.0	5013.00	5013.00		11
דיסקונט השק ל	5785.0	2990.00	2990.00	−1.74	11
כלל 10.0	23243.0	1517.00	1517.00	−1.75	21

שערי מטבע בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 8.9.1987 באירופה

מסחרה מיידית (ספוט)

ליו שטרלינג	$ ארצות הברית	1.6600/1.6610
ליט ארה"ב	מרקים גרמניים	1.7905/1.7915
"	פלורינים הולנדיים	2.0170/2.0180
"	פרנקים שוויצריים	1.4825/1.4835
"	פרנקים בלגיים	37.21/37.25
"	פרנקים צרפתיים	5.9960/6.000
"	לירות איטלקיות	1295.70/1296.70
"	ינים יפניים	141.45/141.55
לש"ר.ד.	$ ארצות הברית	1.2785/1.2790

שער הזהב $ 462.75 אונקיה לונדון פיקסינג

מסחרה מאוחרת (פורוורד)

מ"ג/$	מ"ש/$	ל"י/$
1.7849/1.7861	1.4773/1.4785	1.6564/1.6575
1.7749/1.7761	1.4681/1.4694	1.6496/1.6509
1.7592/1.7606	1.4539/1.4554	1.6420/1.6435

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

صكنا من الاهل

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הוצבת רופאים במקרים דחופים מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת־ים 781111
הרצליה 052־541553
טבריה 823333
רחובות 08־451333
נתניה 5511111
חולון 803133
ירושלים 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00־20.00
בימי ו' — 8.00־15.00
טלפונים: 03־435300
שירותי "שירות רפואי ביתי"
24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי בס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
"בקפי" — שירות רפואי לקב
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
טל' 03־7549111 "בקפי" קוד מנוי 222
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי הצות מתאם טלפוני בלבד. בר מכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קשב לבית —
שרות סיעודי לרפואה, טיפום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
7549111 איתורית 1500
ערן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 3 672222
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111.
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז מידע לקריבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למצבי לחץ
מבצע "מגעלים"
א רה 11.00־13.00
ב רך 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
יד ביד — איגוד קשבת לילד ולהורים
תל אביב — "לילד" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00.
222732
ירושלים — 243358
חיפה והצפון — 229488 מ־20.00־11.00
הגליל המערבי — 04־922222
כי אליי — האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
261070 א'־ה' 16.00־20.00
אחים לשירות אדם — חברה סוציאלית לשירות הציבור בנגב כן 24 שעות ביממה
03־5461727־8
שח"ל — שירותי בריאות טלפוני נפרדים לב בנוש ה' 330646

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג)
הדסה ה"צ — (כירורגית, אורטופדיה)
בקור חולים — (ילדים, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב לב העיר אחד העם 69 613862
קינג ג'ורג' קופ"ח מכבי קינג ג'ורג' 25 282650
ירושלים מרפאת רוממה הכ"ג 28 523191
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
חולון אהרון הפיין 52 889153
קופ"ח עין יהב 4 884854
בת ים גני בת ים הנביאים 3 5515671
ימת גן השרון שד' ירושלים 23 742046
נתניה תרופה הרצל 2 28656
הקריות הרמן כספת מוריצין קרית מוצקין 715136
רחובות כללית בני משה 452381
חדרה קופ"ח לאומית רוטשילד 60 322204

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ר' — 16.00־19.00.
רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט
08.05 כעת כושר
08.15 גאוגרפיה של ארץ־ישראל
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. גוף האדם
10.30 מרפר נחמד
11.00 השבון ו'. הסבר העשרוני
11.15 אנגלית י"א—י"ב
11.30 יהדות. לשבוע קול שופר (ב)
12.00 אנגלית ז'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע
13.30 גאוגרפיה של ארץ־ישראל
14.00 טלטקסט. חדשות
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 סוב סוב הנבר. אוכל הקסם
15.40 שעת כושר
15.50 כשתיים שביות למשרד הבריאות
16.00 גברת פלפלת. תחרות קפיצה
16.10 שביל באמצע הדרך
16.20 פיצוחים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 עולמו המופלא של חלש די־סני. "הינשוף שלא בקף"
18.20 משלי להמשטיין
18.30 (ו) קיצור החדשות
18.32 (ו) על ספרות תורנות
19.00 (ו) כסף הבריאות. מחלות עיניים תורשתיות
19.30 (ו) חדשות
20.00 כתרות מבט
20.02 מדור לחוד
20.30 תצפית. אבנים בכליות
21.00 פסטיבאל הזמר תשמ"ח
22.00 מבט לחדשות
22.30 תשדירי שירות
22.35 פסטיבאל הזמר תשמ"ח
23.05 דמפסי ומייקפיס. פרק אחרון
23.55 פסוקו של יום והדשות

ערוץ 2

19.00 שיישאר ביניגו. לילה
19.30 לקט שירים משעה טובה
20.00 בידור. 2. ראובי שגקר
21.00 סוף 2

ירדן

18.00 המוסיגר (סדרה צרפתית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 אל תהוה לי (קומי)
21.10 הדך המשי (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 רבמטר

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט. "איים לרונגאר"
16.30 ילדי הזנבובות
17.00 טופרבוק (מצויר)
17.30 שובבי הגלעים (לילדים)
18.00 מאנקי ברוסטר (סדרה)
18.30 משפחת קבבל (סדרה)
20.00 סיימון את סיימון (בלש)
21.00 המתר (סדרה)
21.30 ניוהארט (סדרה קומית)
22.00 קגני ולייסי (משטרתי)
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאתק נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 באווה נינוחה
15.00 מוסיקה ויוזה
16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הפילהרמונית ישראלית ...
18.00 שעה עם אבודה קאמפרה
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 איגוגלדר. רצף מוסיקאלי
20.30 אופרה
23.00 מחוורי יצירות

רשת א'

22.05 בגוף ראשון
23.00 שירים עבריים

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לענייני צבא וביטחון
20.05 ציטוקים ושקרים
22.05 מחשים את המסמך
00.05 יומן חדשות
00.15 בא ושר

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 סיפור רוק. שירים עבריים
21.05 פסטיבאל הזמר והפזמון הישראלי תשמ"ח 1987
23.05 הלילה הזה שירים

גלי צה"ל

18.05 אבות הבנים. תא"ל (במיל') בני ענבר ובנו רל"ש המטכ"ל סא"ל ליאור ענבר
18.45 משולש. עיתון יומי
19.05 שירים מכאן. שירים עבריים
20.05 שאלות אישיות
21.00 מבט לחדשות
21.30 לילה לא שקט
22.05 על הרוקנ'רול והביטניק
23.05 שעות אורכא היום שהיה
23.55 שירות הצות
00.05 צימודי לילה
02.05 לא רבים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 חגבה
09.05 סלודיה. שירות מידע
10.05 שירוקה. מחלות ושירים
11.05 פניני בוקר
12.05 מעודב יום תיכוני
14.06 בראש צעיר — מאגאזין לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
19.30 שירורים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים ענין
09.05 סבב הבוקר
10.05 כל צבעי הרשת־מגאזין יומי
12.10 אלף־אלף ב"ב

רשת ג'

06.05 בחזרה לאשר־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
09.05 צה כבר השעה? עם אבי אתגר
10.05 רבים טובים. עם שפירה אבגר
11.05 שבעים מי יודע. שירי שמות הסבבים
12.05 אהבה יומית
13.05 רק ביני חול
14.06 לי ולך שיר וברכה
15.05 תרש, תיים ובידור
16.05 הצגה יומית
13.05 כוזר היום־הודעות הפזמונים
14.06 לראות לאו לא־תרבות ואמנות
14.30 בת צווק־הוד־ הזמור
15.05 רגעי קסם
16.05 יומן בכללה
16.30 על מספרים האנשים
17.05 שירים ושיקרים
17.35 קראתי ספר. קוראים ממליצים

גלי צה"ל

17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי
06.05 צלילי בוקר. שירים עבריים
06.30 מוקדים עין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 איתה־בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 שעה עם אודלי יניב
11.05 גבון לפנשיר
13.05 אחר אחר — להיטים עבריים
14.05 דרדה יומי
15.05 מה איך. עם אדיו טל
16.05 ארבע אחר־הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאבאבה בבסים
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — משפחת פלהר 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — החזרה של הדי 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרטים
בית לסין — ראשים מדברים 11.15
בן יהודה — כלא הילטון 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — קנגורו 5.00, 7.45, 9.45
גת — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 1 — שם הוורד 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — גבר מאוהב 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 3 — פושע מכושל וילדה קטנה 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.45
דקל — האלמנה השחורה 7.15, 9.30
דרייב אין — מוזך הולנא 7.45, 9.45
הוד — ניגנה אמריקאי 3 5.00, 7.30, 9.30
הסנורה הישראלית — מגוגי פייגון — טעם החיים 9.50
חן 1 — הנוכל, האהבה והמאהבת 5.40, 7.55, 9.55
חן 2 — לבו של אנגל 5.35, 7.35, 9.50
חן 3 — אבי החזרה 5.00, 7.40, 9.55
חן 4 — ביים למבסר אחורי 11—2, 5.40, 7.40, 9.50
חן 5 — גשק קטלני 2—11.00, 5.30, 7.40, 9.50
לימור — נוער מכוכב אחר 4.00. פוסו־רוזן הגות 12.00 מכרון חושים 7.30, 9.30, 5.30
לב 1 — קפה וסיגריות (ומרס קצר) + נרדפי החוק 10.00, 7.50, 5.00, 2.00
לב 2 — גברים גברים 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 3 — ימי הרדיו 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 4 — בקצב השעון 2, 5, 8, 10
מוזיאון ת"א — מתנו של מוכן 4.30, 7.00, 9.30
מן המוזיאון קולנוע קיץ — לורי אנדרסון — בית האמיצים 9.00
פאר 1 — 007 באור הסכון 5.00, 7.15, 9.40
פאר 2 — ילדים חורגים לאלוהים 3.00, 7.15, 9.40
פאר — חנות קטנה ומטריפה 7.30, 5.00, 9.40
פלמבוק ישראלי — מים־גבגב 7.00. הפלים + התנתגה של גליה 9.30
פאר — לא שם דין 5.00, 7.30, 9.30
פריז — לבירינט 12, 2, 4, 7.15, 9.30. מכוזון 11.30 בלילה
צפון המחודש — לאו והיפלורס 4.30, 7.00, 9.30
שאול — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
שפיר — בסי כלו 7.15, 9.40
שפירא — חוזות מעבר לפינה 3.30, 5.30, 7.40, 9.50
תל־אביב — שומר ראש 5.00, 7.30, 9.30

רמלה

היכל התרבות — נוער מכוכב אחר 5.00, 9.00 סיליקון

כפר סבא

חן — פוזיט רוזאן 7.30, 9.30
בית ברל — סטריקה 8.00, 10.00
עמה — חנות קטנה ומטריפה 7.30, 9.30

ירושלים

אדמור — ימי הרדיו 7.00, 9.15
אורגון — שומר ראש 4.30, 7.30, 9.30
אורנה — לבו של אנגל 5.00, 7.30, 9.45
אור 1 — לא שם דין 4.30, 7.15, 9.15
אור 2 — גבר בהמטה 4.30, 7.15, 9.15
אור 3 — אהבה בחלון ראוה 4.30, 7.15, 9.15. לעולם אל תאמר לא 11.15 בלילה
אור 4 — התינוק אמריקאי 4.30, 7.15, 9.15
מסכה 11.15 בלילה
אור 5 — פוסו רוזן 4.30, 7.15, 9.15. דיני סמורטוס 11.15 בלילה
אורנע — קינג קונג מס' 2 4.30. הנוכל האהבה והמאהבת 7.15, 9.15
בית אגרון — חברי הדוקון אליוט 4.00. רינה פלור נשואה לשניים 6.15. הנבואה 8.00. מנגוי פייגון — טראויל 9.30
הבירה — סגור לרגל שיפוצים
כפיר — סוד ההצלחה 4.30, 7.15, 9.30
סימשל — גבר מאוהב 7.15, 9.30
רון — בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.30, 9.30
תיאטרון ירושלים — נשיקה ארוחה 7.15, שיחות מלוכלכות 9.30
עדן — ניגנה אמריקאי 3 4.30, 7.30, 9.30

רמת גן

אוסים — לבו של אנגל 7.30, 9.40
ארמון — ניגנה אמריקאי 3 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — הנוכל, האהבה והמאהבת 7.30, 9.45
הדר — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
לילי — לא שם דין 5.00, 7.30, 9.30
רב גן 1 — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 2 — דקה לחצות 4.30, 7.30, 9.50
רב גן 3 — אבי החזרה 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 4 — קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
שבתיים — ימי הרדיו 7.30, 9.30

נתניה

סמודיי — פוסו רוזאן 4.00, 8.00, 10.00
שרון — הנוכל, האהבה והמאהבת 6.00, 8.00, 10.00
דור — קרוקודיל דנדי 5.30, 7.30, 9.30

חדרה

חדרה — שיחות מלוכלכות 7.15, 9.15
תלף — הצגה באידיש 8.30

טבריה

יד שמריה — הנוכל, האהבה והמאהבת 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — מלון לצעירים 7.00. דקה לחצות 9.30

פתח־תקווה

היכל 1 — משפחת פלהר 5.00, 7.30, 9.30
היכל 2 — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — עני ועשר 5.00. שם הוורד 7.00, 9.30

עפולה

היכל התרבות — פוסו רוזאן 9.15

חיפה והסביבה

אורה — גבר בהמטה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — הנוכל האהבה והמאהבת 7.00, 9.15
אטמוספאקטורן — התינוק אמריקאי 4.30, 7.00, 9.15
חן — הגגות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — ניגנה אמריקאי 3 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 — ילדים חורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — לא שם דין 4.30, 7.15, 9.15
פאר — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.15
רון — סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.00
שביט — לאו והיפלורס 7.00, 9.00
רב גת 1 — אבי החזרה 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.00, 9.15
אורות — משפך פראי 7.15, 9.15
בית העם — לא שם דין 7.30, 9.30
היכל — פוסו רוזאן 9.15
ספיר — סיפור מהכדים 7.15, 9.30
כינון — ימי הרדיו 7.00, 9.15
סינמטק — אלמנים להסחים 7.00. מחפשים את בוזדי 9.30

הרצליה

מלון דניאל — שם הוורד 7.00, 9.30
הוד — לא שם דין 7.15, 9.30
היכל — אימ', חבר מכוכב אחר 5.00, כלא הילטון 7.15, 9.30
תפארת — סיציליה הן כולות 7.30, 9.30
רן אבדיה — 007 באור הסכון 7.00, 9.00

חולון

מגדל — בלוז לחופש הגדול 7.15, 9.30
ארמון — לא שם דין 7.30, 9.30
בבלי — ניגנה אמריקאי 3 5.00, 7.30, 9.30
רינה — שומר ראש 5.00, 7.30, 9.30

בת־ים

אתרבוב — ביים למבסר אחורי 5.00, 7.30, 9.30
עצמאות — ניגנה אמריקאי מס' 3 5.00, 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — לא שם דין 7.30, 9.30
הדר — שם הוורד 7.15, 9.30
חן — באנס באבי 5.00, חנות קטנה ומטריפה 7.15, 9.15

עכו

אודיטוריום — פוסו רוזאן 7.30, 9.30

בית־שאן

מתנ"ס — פוסו רוזאן 9.15

קרית אונו

בית קריתי — ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.00, רוזן תוך

נס־ציונה

ביתא — 007 באור הסכון 9.00

רדיו / גדעון לוי

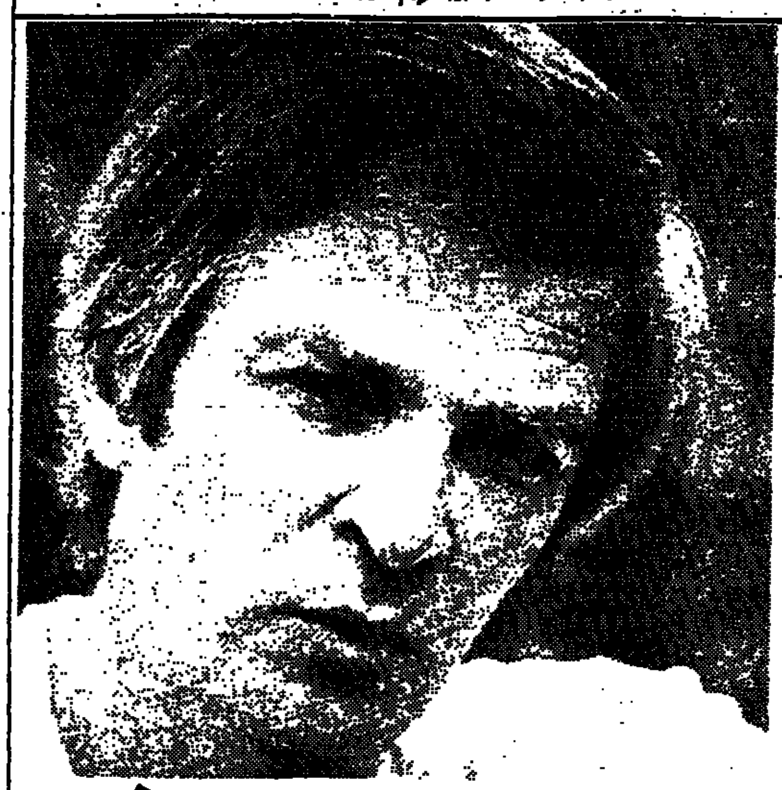

איינשטיין: בניגוד לכל כללי ההדרות שלו הרגישות האיפוק והמופנמות האופייניים לו כל כך

הכבוד האבוד של אריק איינשטיין

לפני כמה שנים התכבדתי בראיון עם אריק איינשטיין. איינשטיין הוציא תקליט חדש, מכונת יחסי הציבור הפיקה ראיון. הוקסמתי אז. המפגש עם איינשטיין לא יישכח אצלי. הפשטות, האישיות המורכבת, האמיתיות, הכריזמה. יצא ראיון מפרגן עד למאוד.

מלבד ההתרשמויות הסובייקטיביות שלי, הכל היה שגרתי ביותר. אופייני מאוד: זמר מוציא תקליט חדש, אנשי יחסי הציבור מזמינים עיתונאי לראיון לקידום המכירות. בראיון מדברים כמובן על הכל — על התקליט, על האמן, על החיים. הכל חלק מכללי המשחק השחוקים והמוכרים כבר עד לעייפה.

השבוע מתנגן לו שוב שיר חדש מתקליט חדש של איינשטיין ברדיו. לכאורה, סיבה לשמחה. איינשטיין הוא ללא ספק יוצר נהדר. כל תקליט חדש שלו הוא סיבה לשמחה. אלא שהפעם נפל דבר אצל איינשטיין.

שנים לא נגע בפוליטיקה. לא נקט עמדות בשיריו, לא מחה על כלום, רק רמז בשיר או שניים. נזהר מאוד. המחאה הכי קונקרטית שלו עסקה בפראג, לא יותר קרוב משם. כששאלתי אותו, הסביר כי לילדים צריך יותר לעשות ופחות לדבר. שאין לו זכות למתוח ביקורת.

השבוע, הכל נשכח. שיר חדש עם עמדה, שיר לוחם, שיר זועם, שיר זועק, בניגוד לכל האנדרסטייטמנט שלו בעבר, בניגוד לכל כללי ההדרות שלו והרגישות, האיפוק והמופנמות האופייניים לו כל כך.

נגד מי יוצא הזמר לקרב האמיתי הראשון שלו מעודו?

הפאשיזם? מה פתאום. המלחמה המיותרת ההיא? לאיזולא. הכיבוש? שום קשר. הקיפוח החברתי? איפה. איינשטיין מתגייס, מגייס את כל כוחו היצירתי, נגד העיתונאים. בשצף קצף מאד לא אופייניים לו, בחריפות לשון, בגסות, בבוטות, בדמגוגיה זולה, מסיתה, משסה, יוצא איינשטיין נגד העיתונאים כולם. נגד העיתונות כולה, אויבת העם האמיתית.

"עיתונאי קטן שלי" קרא לשיר. "הם כותבים בעיתונים", כתב איינשטיין, "מסרסים, מלכלכים, בלי שום רחמים, נכנסים אל הכיסות, מציצים מהחורים, ואין מה לעשות, אין פה רחמים, מלבינים את הפנים, פוגעים "במשפחה". פזמון: "או איך אתה ישן בלילה, עיתונאי קטן שלי? על מה אתה חולם אחרי שפיכת הדם? איך אתה נרדם, בן אדם, איך אתה נרדם".

במשך שנים היה נוח להשתמש בעיתונות לקדם מכירות. נוח, יש לקבוע, לשני הצדדים. היה בסדר להתראיין לעתים אצל "שופכי הדם", לשתף פעולה עם "שוברי הילדה". להשתמש ב"פוגעי המשפחה", "מלבינים הפנים", ה"משחקים בנשמה", ה"הורגים עם המלים". עכשיו הגיע העת לירוק, לירוק בכל הכח על הכל, על כולם. מה הם עשו לו? דווקא לו? שאמר עליו? שיר ידון להבדן ב"כותרת ראשית" שקבע שאיינשטיין ובני דורו, לא המדינה, הם שהלכו פייפן? זה מספיק כדי לכתוב: "על מה אתה חולם בלילה אחרי שפיכת הדם" לא יכול להיות.

אולי היו שפגעו בעבר בחייו הפרטיים. עד כדי כך? אולי השיר אינו על רקע אישי כלל ועיקר. ואם גם פלשו בעבר לחייו הפרטיים של מישהו, מחיר תהילה מקובל וידוע בעולם כולו בשיעורים משתנים (ברוב המקרים בשיעורים גסים הרבה יותר מכאן), ואם גם כתבו וכותבים כאן דברים מיותרים, ואם גם כתב בידור פלוני או רכילאית אלמונית עוברים את גבולות הטעם הטוב. לעיתים קרובות יותר או פחות. זה מספיק לקביעות הנוראות הללו? העיתונאים. כל העיתונאים. שופכי דם? זה הדבר היחיד שיש לאריק איינשטיין להגיד על העיתונות. זה הדבר החד־משמעי הבוטה היחיד שהיה לו להגיד מעודו.

איינשטיין יגיע אולי עם השיר הנורא הזה לראש מצעד הפזמונים, אחרי הרבה שנות היעדרות משורותיו. לקהל מדרגי המצעדים יתאימו מלות השיר הזה כמו כפפה ליד: סוף סוף, השנאה לתקשורת היא מצרך מבוקש, פופולרי מאד כאן.

עכשיו הוא מתחבר טובה, יחד עם שרון, פאפו וכהנא — הם יסכימו אתו בכל פה. הם קבעו שהעיתונות היא רעל, עכשיו היא גם רוצחת. שמן חדש ממקור בלתי צפוי לאש המסכנת.

אין כמובן לאסור את השמעת השיר ברדיו, כפי שכבר הוצע, כשם שאין לאסור בכלל השמעת דעות, מרגיזות ככל שתהיינה. להגיש תביעה משפטית נגדו היא, כמובן, מעשה הכל עוד יותר גרוע.

אלא שהפעם מעודו, אריק איינשטיין. מעידה גדולה, כואבת, פוגעת, לא צודקת.

כל מה שרצית לדעת ולא העזת

בשנים הראשונות היתה אדישות מוחלטת. ידיעות על איידס באפריקה, איידס באמריקה, איידס באירופה, פורסמו במדורי חדשות החוץ, לא בהבלטה גדולה מדי. גם הקרבנות הישראלים הראשונים לא עוררו גלים ציבוריים רחבים.

בחודשים האחרונים באה לפתע הפאניקה, בלי כל שינוי מהותי במצב המגיפה בארץ. כמו הותר רסן כלשהו או כמו החליט מישהו: עכשיו פאניקה.

קיצוניות אחת התחלפה בשניה. אדישות מופרזת היתה לפאניקה חסרת פרופורציות. עכשיו כבר איידס עם כל דבר, קונדומים בכל אתר. בעיקר ודאי בגלל הפחד האמיתי. אבל קצת אולי גם בגלל כמה אנשי יחסי ציבור מתוחכמים — דוברי קופת חולים ומשרד הבריאות למשל — שראו כאן הזדמנות יוצאת מן הכלל לפרכס את פני מוסדותיהם הבלים, הלא מעניינים כל כך את העיתונות, להחדיר כאן זריקת מרץ תקשורתית מאז המלחמה באיידס. נכס עובר לתקשורת.

לפתע כל פרוספקט של קופת חולים הופך לאירוע תקשורתי, כל סיור של שרת הבריאות לחגיגה, כל התבטאות שלה בנושא לכותרת. זו גם הזדמנות נדירה לכל לפרוק כל עול, לשבור טאבו מכביד מאד. מעכשיו אפשר לדבר. אפילו ברדיו. על קונדומים ועל לגמור בחוץ, על יחסים בדרך הטבע ועל שאינם כאלה, על קוקסינלים ועל פרוצות. הכל חופשי. חגיגה נהדרת. פורקן משחרר. שני ימי שידורים בשתי רשתות הרדיו (רשת ב', יום א'; גלי צה"ל, יום ג') שהוקדשו לאיידס. המודישו זאת.

כמה קולות משם נשמעו כבר. הרב נסים זאב אמר שאינו יכול לפסוק הלכה לקונדום. אלא שהוא יודע שעל ידי הסברה נכונה אפשר למנוע את המחלה — הסברה תביא שיהיו פחות פרוצות ופחות הומוסקסואלים. באמריקה זה הצליח, בישר לנו הרב. קוקסינל אחד, אחות, טלפנה מיה: "רציתי לומר בקשר לדבר הזה של גברת או אדוני, שאני גברת כי עברתי כבר ניתוח לשינוי מין ולכן אבא פנה אלי בתור גברתי. לגבי האספקט הדתי רציתי לומר לאדון הרב: אני עברתי עד לפני זמן קצר מאד כפרוצה בתל ברוך ורציתי להביא לידיעת האדון הרב שרבים מהקליינטים שלי היו אנשים מזוקנים דתיים. אני הקפדתי להשתמש בקונדום".

רוב הזמן הוקדש לשאלות מאוימים. בורות נוראית ואימה מזה, רופאים די מרגיעים מזה. לא נשיקה ולא זיעה, לא חורים באוזניים ולא כל הזונות — לא, כל אלו אינם מדביקים "ככל הידוע". רופא אחד המליץ להשתמש בקונדומים עשויים "לייטקס צפוף"(?), רופא אחר המליץ להפסיק להתפרפר. היה גם שידור זה, ראשון מסוגו, עם נופך הסטורי לא מבוטל. הישר משירותי הגברים של קפה עטרה בירושלים — יש שם, התבשרנו, אחרי שנות אלפיים, גם קונדומים. מיכל גזית קנתה שניים בשידור ישיר.

אבל כל גלי הציניות הללו התנפצו להם באחת כאשר שודרה שיחה עם חולה איידס. "היתה תקווה שכל העניין יבוא ויילך כמו חלום רע". אמר בקול סדוק. אתה חושב על המוות? "אני משתדל למעט בזה. אין בזה תועלת".

פתר מוות.

תקוות הלימוזינות

המון אנשים קיצרו עד מאד את לילם, אור ליום חמישי האחרון. ארבע וחצי לפנות בוקר והם כבר היו באולפן: שר הקליטה ושר העבודה ועוזריהם, וצבי שפירא המנחה, ואפילו מפקד גלי צה"ל, נחמן שי, מעבר לזכוכית. הם באו לשוחח עם יורדים בניו יורק, בזמן הנוח להם שם. בזמן הנוח לתוכנית השידור המקומית ששמה, איך לא, "כאן ישראל". לתכנית קראו "יש על מה לדבר" (עורך: שי בן אסולין). מהאולפן הניו יורקי נשמע קול אגרי מהעבר־עינה אילון. קריינית עבר מפוארת בגלי צה"ל ("חמים וטעים עם עינה אילון"), עכשיו, מזמן, בניו יורק.

יורדים, "ישראלים השוהים זמנית בניו יורק", טלפנו. השרים צור וקצב השיבו.

הכל היה אופייני מאד. השאלות, אופייניות. השואלים אופייניים. התשובות אופייניות. שמואל אחד הלין על שהבטחות המוטבעות בניו יורק אינן מכובדות בתל אביב. שמשון אחד סיפר שירד מהארץ יחד עם ירידתה לטמיון של התחנה המרכזית — עכשיו הוא שואל מתי תיבנה שוב התחנה המרכזית. בבת עינו וכבפו. ואז אולי יוכל לשוב. אבי מקורינס רוצה לייבא "לימור" לארץ? לימור? כן, הוא שלוש שנים בניו יורק, הקים כאן מפעל לתפארת של זימר דינות. עכשיו אולי יחזור — אם ידשו לו להביא לימר לארץ, לפתוח עסק דומה כאן.

גדי, סטודנט שנה ראשונה. שנה ראשונה הוא הדגיש, קובל על הלגיטימציה לירידה. הנה כל אחד מאיים בארץ בירידה. אפילו יו"ר עובדי התעשיה האווירית עושה זאת בפגישה עם ראש הממשלה. מחר יעשה זאת בעל קיוסק מבאר שבע. האם אין סכנה שהאיום הזה הופך לחלק מכללי המשחק? שאל מניו יורק. יעקב צור היה שותף לדאגה הזאת. את מי הם מעניינים, האנשים הללו שאומרים שהם יורדים מהארץ, שאל השר. רק את עצמם וילדיהם. השיב. איום בירידה הוא איום בעזיבת המקום היחיד אליו אתה שייך.

מיד אחר כך דיבר מנחם שכבר "יעקב" שנתיים. יש לו משק בבוסתן הגליל והוא מאבד שם הכל בגלל הריבית המפרצצת. למה עזבת? בגלל שהרגשתי שהקרקע בוערת מתחת לרגלי. היתה לי אלטרנטיבה פה. מה את לא יודעת מה קורה שם עם המושבים. שר העבודה התרגז עכשיו. תירוצים לירידה יש למכביר. גם הקשיים הכי גדולים אינם מצדיקים להשאיר אותנו לבד, אמר השר הנבגד. החברה הישראלית רעועה היום הרבה יותר, המשיך קצב. עשינו זאת בלעדיך. תוכל עכשיו לחזור ליהנות מהפירות מבלי שהשתתפת בהשקעה. אנא בוא.

ויעקב צור דיבר "כמו מתיישב אל מתיישב". הזכיר את הפנינה בגליל המערבי, בוסתן הגליל, ואת המהלך לפריסת החובות שאנו מצפים בעיקומו. לא ניתן לעסק ליפול, הבטיח צור. אלא שמייד אחר כך טלפן צביקה שהיה רוצה להגיד לשרים כי בארץ שיתחילו לענות לעניין ולא להיות פסיכיאטרים. ספלו למשל ספציפית בבוחן עם הלימו, הציע צביקה כבר כבמבוא אמריקאי קל.

בזמנים חוזי נגמר הכל ואז היה מבזק חדשות ואמרו שארנס מתפטר ורה"מ פורסת מהקדם אליציה העירונית בירושלים ופרץ אוכר שיפעל במישור הארצי נגד הקרנת סרטים בשבת. אם רוצים. אולי עוד תירדו לבימשהו.

מכתבים למערכת הארץ

ציונות — אפשר גם בצריף

בבאמרו "אין מה להתבייש" ("הארץ" 3.9), תוקף בנל"ל הסוכנות, שלמה גזית, בהקמת בית הציונות (מה שלא צויין הוא עלותו — עשרות מליוני דולרים). נימוקו העיקרי הוא שהבית נועד בעצם עבור אלה שאינם מכירים את הציונות ואת המפעל הציוני.

לדעתי, אין הציונות נזקקת לבניין כאג' באהל כדי להוכיח שאוהבים אותה. מה שהציונות זקוקה לו, על־מנת לצאת מן המבוכות, הוא מהפך כללי בדרך החשיבה ובליכות החיים כאן בארץ.

היה לנו פעם, בעבר הלא רחוק, נשיא מדינה ששכן את משכנו בצריף. ובו קיבל את כל המכובדים לפיתחו — ובינים שועי עולם — והאומה לא נגרע מכבודה.

כך בית הציונות. במקום שיישכן בבניין ראוותני שיעלה סכומי עתק, מוטב שיצטנע, ויהיו הדובריה של הציונות בבחינת "נאה דורש ונאה מקיים".

יעל ויולנסקי
חיפה

להט מול תופי הפח

נדמה לי שחיים תרוורקר ("הארץ" 30.8) לא טרח לקבל מידע נאמן על אשר קרה בטקס הנוכח הרחוב עליהם יוסף פעבוני בגבעון בבלי. אני, מכל מקום, הייתי שם.

- קבוצת תושבים בגבעת־עבל התנגדה על הנבעה לא הרחק ממקום הטקס. הפריעה למהלכו לא רק בקריאות גנאי ובצעקות, אלא בתופי פח חזק על גבי פחים, דבר שמנע מהנוכחים לשמוע ולו מילה אחת מפי הדוברים. בטקס הרשמי נכחו ראש עיריה וחברי כנסת. האין בה תנהגות זו הפרת סדר ציבורי? האין המשטרה אחראית לסדר הציבורי? להט לא כינה את הטוברים הנוכחים במקום "פוחזנים". הוא טען שהמשטרה פוחדת להתעסק עם אנשי גבעת־עבל...

במכתבה נזכר כי ורדשובסקי [illegible]

האם קריאות גנאי אל ראש העיריה והעלבתו בפרהסיה אינם פגיעה בעובד ציבור?

יש לציין את אורך רוחו של להט, שהרגיע כל העת את באי הטקס, בתקווה שהמהומה תרדם וכי הטקס יתקיים כמתוכנן, וכך אכן היה.

ד.ה.
(השם שמור במערכת)
תל־אביב

יש הפגנות ויש הפגנות

אורי ניר מנסה להשוות בין הפגנות השבת של החרדים להפגנות ביהודה ובשומרון וחבל עזה ("הארץ" 3.9), ומוצא כמה קווים משותפים.

אך הוא שוכח את ההבדל העיקרי. החשוב ביותר: הפגנות של החרדים בירושלים אולי מסיתות את החרדים להתפרע; אך לעולם לא הסיתו לחטוף חייל או שוטר, ולרוצחו בדם קר. זו, לדעתי, הנקודה החשובה ביותר בהשוואה.

על כן את ההפגנות באיו"ש ובעזה יש לעבור בהר בכל האפשר. מפני שהן מסיתות לרצח. שלא כמו ההפגנות של החרדים בעניין השבת.

אבנר ניר
רמת־אביב

סובארו בישראל ב־1970?

ראיתי את הסרט "בלוז לחופש הגדול" של רנן שור וחורון נסר. הופתעתי ברובה. חוץ מאשר בחוסר המקצועיות. בסרט, שעלילתו מתרחשת ובגבולת ב־1970, מופיעים מוצרים שלא היו אז בארץ כגון סכנר לבן מודרני לסכו"ם; שקית ניילון ועליה הכתובת "אני מרגיש לחדירה"; פירסום של "תנוהרי" ו"אקספרס־קולור" (שירות שהתחיל רק לפני כארבע שנים בעולם) ואף מכוניות סובארו, שכלל לא היו בארץ לפני מלחמת יום־הכיפורים. הדבר מעיד על חוסר תשומת־לב ועל זלזול בקהל.

דורית דגניר
רמת־השרון

ענייני קולנוע חשובים יותר

איני יודע מדוע אין החרדים מרימים קולם אל עבר שמים וצועקים "שאבעס" בגבר מטוסים ההורגים הודסים בכבורות של אדם וחומר ביום השבת בצידון, שאם מותר לחלל את השבת מטעמי פיקוח נפש, מדוע אין הם בודקים אם היה בזה מעשה של פיקוח־נפש. ואם אי־אפשר היה לדחותו ליום ראשון. אך כנראה שענייני הקולנוע בשבת חשובים יותר גם לדתיים וגם לחילוניים.

לפני כמה ימים חזינו בטלוויזיה בכתבה על רצח הספורטאים במינכן. קשה שלא לבכות את דברי גולדה מאיר: "הורגים נשים וילדים והעולם שותק". נראה שהתמונה לילדים ונשים יהודים. להרוג גויים מותר גם בשבת וגם בימי חול.

יצחק חמין
רמת־אביב

כל אחד ותפקידו

ערב קרב טרפלגר, פנה האדמירל נלסון לחייליו במלים:

England expects every officer and man to do his duty

- מה־שעם היה בקרב חייליו היו מאומנים, ניצחו בכמה קרבות קודם־לכן, וניצחונם היה צפוי. כדי להבין את פשר הדברים, יש לשים לב למלה את. כוונתו היתה שכל אחד יבצע את תפקידו־שלו ולא את תפקידם של אחרים: זו הדרך לניצחון.

- כאשר שרת הבריאות תתעסק בענייני בריאות, שר האנרגיה — בענייני אנרגיה, וכו' ולא כנהוג היום, תהיה לנו ממשלה טובה יותר.

אבנר מוקר
רמת השרון

ההיפך הוא הנכון

זוהר בלתמנקתין כותב ("הארץ" 3.9) כי לו עיריית תל־אביב הגיעה להסכם עם סודי בדבר שיפוץ בית הגיתות בשדה דב, ההיפך הוא הנכון.

עיריית תל־אביב יפו מתנגדת בכל תוקף לאפשר את המשך התפתחותו של השדה, והיא תשלח פקחים לבדוק אם נעשות חריגות כלשהן בבנייה בשדה דב.

בני כהן
דובר עיריית תל־אביב־יפו

מטוסים ומטוסים

פעוטות וילדי גן, מטעה שהתחילו בשעשועים למיניהם, אומרים דרך טבע: מטוסים. המטוסים שלנו: הנה מטוסים ואילו השר ארנס, שהשם "מטוסים" שגור בפיו, בייחוד מאז החלה פרשת הלביא וכן ב"מוקד" (2.9), חוזר ואומר: מטוסים, מטוסי חיל האויר. הייתכן?

ברוך ששון
תל־אביב

הארץ ממליץ

בלוז לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי תיכוניות בישראל של 1970. סרט צבוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ירושלים, חיפה) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודיה בברוקלין של 1940.

חנות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית כ־1940. על זוג חנבנים בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

נרדפי החוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ארמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים באמריקה, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר האפשרית. קומדיה ורומנית.

שם הוורד (תל אביב) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בכיכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

סרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלוכלכות (ירושלים) — סאטירה קצרית שנונה, שמלה שיחות על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית. הפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטי בידור

לבירינט (תל אביב) — פרנק עוז ("החבובות") עיצב אגדה על נערה המוסרת את אחיה התינוק למלך השדונים ואח"כ נאלצת לחפש במבוך. דייויד בואי מככב ושר משיריו.

חנות קטנה ומטריפה (ת"א) — בחור עני ויתום, בלונדינית טובת לב, וצמח אוכל אדם, מככבים בסרטו המסוגנן של פרנק עוז (אחד מיוצרי "החבובות"), שהינו סרט אימים־קומדיה.

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
הרסיטל של
מדלן רנה
וציומן ברטו
שעמד להערך הערב יום ד'
באולם רבקה קראון
בירושלים
בוטל
בגלל מחלת הזמרת

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 9.9
תיאטרון הבימה:
אילוף הסוררת — 20.30
הפרדס — 20.30
תיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים —
בקאמרי: 16.00, 20.30
רכוש נטוש — צוותא 20.30
תיאטרון העירוני חיפה:
סוסי שוקולדה —
האדר סאליב—26
הקיץ של אביה — מועדון 21.00

החלה מכירת
הכרטיסים
הפסטיבל ה־8
לתיאטרון ישראלי אחר
עכו תשמ"ח 1987
חוה"מ סוכות
י"ד־כ' בתשרי 13.10־10.10
כרטיסים
תל־אביב - "קסטל" אבן גבירול 153 טל. 03־444725.
"הדרן" אבן גבירול 90 טל. 248844, 03־248787
(קבוצות מאורגנות הדרן־קסטל טל. 03־223167).
חיפה - "קופת חיפה" בורוכוב 11 טל. 04־662244.
ירושלים - "בימות" שמאי 8 טל. 02־234061.
עכו - "קופת האודיטוריום".
משרד החינוך והתרבות • המועצה הציבורית לתרבות ואמנות - מדור התיאטרון • משרד התיירות • הסוכנות היהודית • עירית עכו • החברה לפיתוח עכו העתיקה • קרן התרבות אמריקה ישראל • אמנות לעם • מפעלות דיסקונט לתרבות ואמנות • המועצה האזורית מטה אשר